

264
F-19

2000

digitised by

A.R.A.R.@

Մ Ա Շ Տ Ո Ց

ՅՈՐՈՒՄ Ա.Ի.Ա.Ն.Գ.Ի.Ն

ՍՐԲԱԶԱՆ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆՔ ԱԶԳԻՍ

ԸՍՑ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

ՍՈՒՐԲ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅՍ ՀԱՅՈՑ

Ի ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ Ս. ԷԶՄԻԱՇՆԻ

Տ. Տ. ԳԷՈՐԳԱՅ Դ.

Ա.Ե.ՀԱՓԱՌ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

ՀՐԱՄԱՆԱԻ

ՊԱՏՐԻԱՐԻՒ ՍՐԲՈՑ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ

Տ. Ե Ս Ա Յ Ե Ա Յ

ՍՐԲԱԶԱՆ ԱՐԲԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

ԵՒ Ի ՊԱՏՐԻԱՐԳՈՒԹԵԱՆ Կ. ՊՕԼՍՈՑ

Տ. Ն Ե Ր Ս Ի Ս Ի

ՍՐԲԱԶԱՆ ԱՐԲԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

ՅԵՐՈՒՍԱԶԷՄ

Ի ՑՊԱՐԱՆԻ ՍՐԲՈՑ ՅԱԿՈՎԷԱՆՑ

1879

264

U-29

5275-uch

1469-684

U U. 7 S A 8

U U. U

U U. U. U. U. U

U. U. U. U. U. U

512 82 16 U

1891-1892
In the year 1891-1892

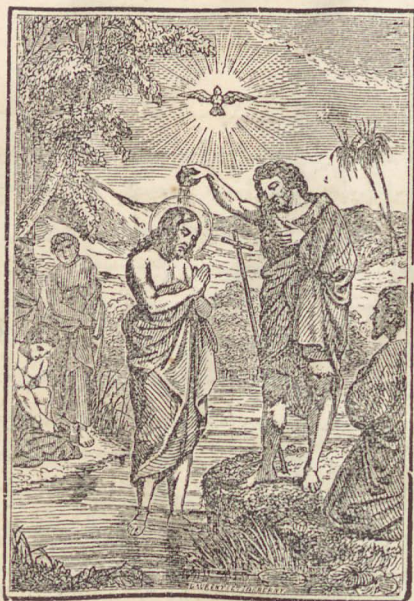

3748-86

ԿԱՆՈՆ ՄԿՐՏՈՒԹԵԱՆ

ՀԱՍԱԿԱԻՈՐ ԵՐԱԽԱՏԻՑ

Յորժամ կասեցին քրիստոնէայ առնել զհասակաւոր երախայսն, նախ չէ պարպ յեկեղեցին լողոլու այլ յեռնատրեւցի երեք շաբաթոք յառաջ. կամ աւելի նախ քան զկրպոթիւնն, որով զհասաւոր եւ զվարդապետութիւնն սորբ Եկեղեցոյ Բաւական լիցի ուսանել ՚ի վարդապետէն. այս է՝ յառաջ քան զամենայն զաստուածոթիւնն Սորբ Երրորդութեանն. և զինի վարարչութիւնն և զլէնէլութիւնն արարածոյ. և ապա՝ զճնոնդն Քրիստոսի, և հարգաւ զամենայն փառքենոթիւնն, զնալին Տէճ խորհորդն՝ զլաղոթն՝ զյարոթիւնն, զաւ հայր համբարձոթն և զմասնէ գամ գալոթսքն. եւ զյարոթիւնն ամենայն ճարմնոյ, և զլնարոթիւնն նոցա և զհաստուցոթն իրաքանչիւր գործոյ = Այս հարգատրոթիւնն ՚ի լաթ հասակայն է = Նախ այսպէս երեխայացոցանելով ուսուցանել. և ապա ընկալնուլ ՚ի մկրպոթիւնն =

Եթէ որ ոչ ծնցի 'ի ջրոյ և 'ի հոգւոյ, ոչ
կարէ մտանել յարքայութիւն Աստուծոյ :
ՅԷ . Գ . Յ :

Կ Ա Ն Ո Ն

ԿԵՆԴԱՆԱՐԱՐ ՍՈՒՌԲ ՄԿՐՏՈՒԹԵԱՆ

Տանին շիրաճին երախայն ի Դոռն Եկեղ-շն,
Է- ասին .

Որհնեալ Հոգիդ Սուրբ Աստուած ճշմարիտ :

ՈՂՈՐՄԵԱ ինձ, Աստուած, ըստ մեծի ողոր-
մութեան քում, ըստ բազում գթութեան
քում քաւեա զանօրէնութիւնս իմ :

Առաւել լուա զիս յանօրէնութենէ իմմէ,
և ՚ի մեղաց իմոց սուրբ արա զիս .

Զանօրէնութիւնս իմ ես ինձէն գիտեմ,
և մեղք իմ առաջի իմ են յամենայն ժամ :
Գեղ միայն մեղաց, Տէր, և չար առաջի քո
արարի :

Որպէս արդար եղիցիս ՚ի բանս քո, և յաղ-
թող ՚ի դատել գաս :

Անօրէնութեամբ յղացաւ, և ՚ի մեղս ծը-
նաւ զիս մայր իմ:

Դու, Տէր, զճշմարտութիւն սիրեցեր,
զանյայտս և զծածկեալս իմաստութեամբ
քով յայտնեցեր ինձ:

Յօղեա յիս մշտկաւ և սուրբ եղէց, լուա
և քան զձիւն սպիտակ եղէց:

Լսելի արա ինձ զյնծութիւն և զուրա-
խութիւն, և յնծասցեն ոսկերք իմ տա-
ռասկեալք:

Դարձո զերեսս քո ՚ի մեղաց իմոց, և զա-
մենայն անօրէնութիւնս իմ քաւեա յինէն:

Սիրա սուրբ հաստատեա յիս, Աստուած,
և հոգի ուղիղ նորոգեա ՚ի փորի իմում:

Մի ընկենուր զիս, Տէր, յերեսաց քոց, և
զհոգի քո Սուրբ մի հաներ յինէն:

Տուր ինձ յնծութիւն փրկութեան քո, և
հոգւով պետութեան քոց հաստատեա
զիս:

Ուսուցից անօրինաց զճանապարհս քո, և
ամբարիշտք առ քեզ դարձցին:

Փրկեա զիս յարենէ, Աստուած, Աստուած
փրկութեան իմոյ. յնծասցէ լեզու իմ
յարդարութեան քում:

Տէր, եթէ զշրթունս իմ բանաս, բերան
 իմ երգեսցէ զօրհնութիւնս քո :

Թէ կամեցեալ էիր, պատարագս մատու-
 ցանէաք, բայց դու ընդ ողբակէզս իսկ
 ոչ հաճեցար :

Պատարագ Աստուծոյ՝ հոգի խոնարհ, ըզ-
 սիրտ սուրբ և զհոգի խոնարհ Աստուած
 ոչ արհամարհէ :

Բարի արա, Տէր, կամօք քովք Սիոնի, և
 շինեսցին պարիսպքն Երուսաղէմի :

Յայնժամ հաճեսցիս ընդ պատարագս ար-
 դարութեան, յորժամ ուխտից պատարա-
 գըս հանցեն ի սեզան քո զուարակս :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Աշխ և մշտ և :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք ըն :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Տէր ոչ բարձրացաւ սիրտ իմ, և ոչ ըզ-
 բօսան աչք իմ :

Ոչ գնացի ես ընդ մեծամեծս, և ոչ ընդ
 այնոսիկ ոյք սքանչելի էին քան զիս :

Բայց թէ խոնարհեցայ ես որպէս մանուկ
 սարտուցեալ ի ստենէ մօր իւրոյ, և դարձ
 նորա անդրէն ի նոյն :

Այլ թէ հպարտացուցի արդեօք զանձն

իմ, այսպէս եղիցի հատուցումն անձին իմոյ, յուսացաւ իտրպէլ ՚ի Տէր յայսմ հետէ մինչեւ յաւիտեան:

ՂՓԻՆ ԵՐԷՅԱ ԿՐԿԵԱ:

Փառք Հօր և: Եւ եւս խաղա: Օրհնութիւն և:

Առ քեզ Տէր համբարձի զանձն իմ. Աստուած իմ ՚ի քեզ յուսացայ, մի ամաչեցից. եւ մի ծիծաղեացին զինեւ թշուար միք իմ:

Ամենեքեան որք համբերեն քեզ՝ մի ամաչեացեն. այլ ամաչեացեն անօրէնք յունայնութեան իւրեանց:

Զճանապարհս քո Տէր ցոյց ինձ, և զաւիղս քո ուստ ինձ:

Առաջնորդեա ինձ ՚ի ճշմարտութեան քում և ուստ զի, զի դու ես Աստուած փրկիչ իմ, եւ ես քեզ համբերի զօրհանապաղ:

Յիշեա Տէր զգթութիւնս քո և զողորմութիւնս քո, որք են յաւիտենից:

Զմեղս մանկութեան իմոյ և զանգիստութեան իմոյ մի յիշեր. այլ յիշեա զիս Տէր քստ ողորմութեան քում՝ վասն քաղցրութեան քո:

Թեան քո, զի բազմըք և ուղիղ ես:

Վասն այսորիկ օրէնագէտ առնես զմեղա-
ւորս 'ի ճանապարհի, առաջնորդես հեզոց
'ի դատաստանի, եւ ուսուցանես հեզոց
զճանապարհս քո:

Ամենայն ճանապարհք Տեառն ողորմու-
թեամբ և ճշմարտութեամբ են այնոցիկ,
ոյք խնդրեն զուխտ եւ զվկայութիւն
նորա:

Վասն անուան քո Տէր քաւեա զմեզս իմ,
զի բազում եղեն, ով է մարդ որ երկնչի
'ի Տեառնէ, օրէնագէտ առնէ զնա 'ի ճա-
նապարհի՝ յոր և հաճեցաւ:

Անճն նորա 'ի բարութեան հանգիցէ, և
զաւակ նորա ժառանգեսցէ զերկիր:

Զօրութիւն է Տէր երկիւղածաց իւրոց,
և զկտակարանս իւր ուսուցանէ նոցա:

Աչք իմ՝ յամենայն ժամ առ Տէր են, եւ
նա հանէ յորոգայթէ զոտս իմ:

Նայեա առ իս և ողորմեա ինձ, զի միամօր
և աղքատ եմ ես:

Նեղութիւնք որտի իմոց բազում եղեն
յոյժ, և 'ի վշտաց իմոց հան զիս:

Տես զխոնարհութիւն իմ և զվաստակ իմ

Եւ թող ինձ զամենայն զմեզս իմ :
 Տես զթշնամիսն իմ, զի բազում եղեն, ա-
 տելլութեամբ՝ որք 'ի նանիր ատեցին զիս :
 Պահեա զանձն իմ և փրկեա զիս, եւ մի
 յամօթ եղէց, զի յուսացայ 'ի քեզ :
 Անբիծք և ուղիղք կցորդք եղեն ինձ, և
 ես քեզ համբերի, փրկեա Աստուած զիս,
 րայել յամենայն նեղութեանց նորա :

Փառք Հօր և : Եւ եւս խաղա : Օրհնութիւն և :

Դատ արա ինձ Տէր՝ զի ես յանբծութեան
 իմում գնացի, 'ի Տէր յուսացայ՝ զի մի
 եղէց հիւանդ :

Փորձեա զիս Տէր և քննեա զիս, փորձեա
 զերիկամունս իմ և զսիրտ իմ :

Ողորմութիւն քո Տէր առաջի աչաց իմոյ.

և հաճոյ եղէց ճշմարտութեան քում :

Ո՛չ նստայց ես յաթուռ նանրաց, և ընդ
 անօրէնս ես ոչ մտից :

Ատեցի ես զժողովս չարաց, և ընդ ամ-
 բարիչսս ես ոչ նստայց :

Լուացից սրբութեամբ զձեռս իմ, եւ
 շուրջ եղէց զսեղանով քով Տէր :

Լսել ինձ զձայն օրհնութեան քո, և սպառ-

մել զամենայն սքանչելիս քո :

Տէր սիրեցի զվայելչութիւն տան քո , եւ
զտեղի յարկի փառաց քոց :

Մի՛ կորուսաներ ընդ ամբարիշտս զանձն իմ ,
և մի՛ ընդ արս արիւնահեղս զկեանս իմ :

Որոց ձեռք իւրեանց յանօրէնութեան են ,
և աջ նոցա լի է կաշառօք :

Ես յանբժութեան իմում գնացի . փրկեա
ղիս Տէր և ողորմեա ինձ :

Ոսն իմ կացցէ յուղղութեան , յեկեղե
ցիս մեծս օրհնեցից զքեզ :

Փառք Հօր և : Եւ եւս խաղա : Օրհնութիւն և :

Տէր լոյս իմ և կեանք իմ՝ ես յումմէ՞ եր
կեայց , Տէր ապաւէն կենաց իմոց՝ ես
յումմէ՞ դողացայց :

Ի մերձենալ առ իս չարաց ուտել զմարմին
իմ , նեղիչք իմ եւ թշնամիք իմ , նոքա
տկարացան և անկան :

Թէ՛ պատրաստեսցի 'ի վերայ իմ պատե
րազմ , ոչ երկիցէ սիրտ իմ , և թէ՛ յարիցէ
'ի վերայ իմ ճակատամարտ , սակայն եւ
այսուիկ 'ի քեզ Տէր յուսացայ :

Զմի խնդրեցի 'ի Տեառնէ , և զսոյն աղա

չեմ. բնակիլ ինձ 'ի տան Տեառն զամե-

նայն աւուրս կենաց իմոյ :

Տեսանել ինձ զվայելչութիւն Տեառն , և

հրաման տալ 'ի սաճարի նորա :

Ծածկեաց զիս 'ի խորանի իւրում յաւուր

չարի . ընդ յարկաւ արար զիս 'ի ծածկոյթ

խորանի իւրում :

Ի վիմէ բարձր արարեր զիս . եւ այժմ

բարձր արա զգլուխ իմ 'ի վերայ թշնա-

մեաց իմոյ :

Շուրջ եղէց և մատուցից 'ի խորանի նորա

սլատարագ օրհնութեան . օրհնեցից եւ

սաղմոս ասացից Տեառն :

Լուր Տէր ձայնի իմում, զի կարգացի առ

քեզ . ողորմեա ինձ և լուր ինձ, զի քեզ

ասաց սիրտ իմ . և խնդրեցին երեսք իմ,

զերեսս քո Տէր խնդրեցին :

Մի դարձուցաներ զերեսս քո յինէն , եւ

մի խոտորիւր բարկութեամբ 'ի ծառայէ

քումմէ :

Օգնական իմ լեր Տէր , մի անարգեր զիս ,

և մի թողուր զիս Աստուած փրկիչ իմ :

Հայր իմ և մայր իմ թողին զիս , և Տէր իմ

ընկալաւ զիս :

Օրէնագէտ արա զիս Տէր 'ի ճանապարհի
քում, և առաջնորդեա ինձ 'ի շաւիղս քո
ուղիղս :

Վասն թշնամեաց իմոց, մի՛ մատներ զիս
'ի ձեռս նեղչաց իմոց :

Յարեան 'ի վերաց իմ՝ վկայք մեղաց, եւ
ստեցին ինձ յանօրէնութեան իւրեանց :
Հաւատացի տեսանել զբարութիւն Տեա-
ռըն յերկրին կենդանեաց, համբեր Տեա-
ռըն եւ քաջալերեաց, զօրացի սիր-
ւ համբեր Տեառն :

Փառք Հօր և : ԱՄԺԻ և միշտ և

Ուրէ շնորհան իարժիր և ազիպակ թեւ- 'ի
հորդր կենարար արեան և ջրոյն, որ եւ 'ի Կի-
տոց իողէն Քրիստոսի, և ասէ Շարահան :

ԲԿ. Երրորդութիւնն անբաժանելի եւ
զօրութիւն երկնայի՛ն լոյս ծագեալ
յաշխարհ, նրմա՛մբ հանցո՛ւք զօր-
նութիւնս եւ՛րզո՛ւ վ :

Ո՛ր էջն յերկնից, այսօր և հանգեալ
յԱռաքեալսն ճշմարիտ սուրբ Հոգի՛ն
նրմա՛մբ հանցո՛ւք :

Ո՛ր 'ի խորհո՛ւրդըս փը՛րկանկա՛նս անյօր
ընդ ի՛ջանե՛լ յԱռաքեա՛լսն ծանուցա՛ւ
մարգարէ՛իս . նըմա՛ն ի՛նչ հա՛ն :

Քարոզ :

Մուրբ խաչիւս աղաչեսցուք զՏէր , զի սո-
վաւ փրկեսցէ զմեզ 'ի մեղաց , և կեցու-
ցէ շնորհիւ ողորմութեան իւրոյ : Ամենա-
կալ տէր Աստուած մեր կեցո և ողորմես :

Աղօթք :

Պահպանեա զնարօտս Քրիստոս Աստուած
մեր ընդ հովանեաւ սուրբ և պատուա-
կան խաչիւդ քով 'ի խաղաղութեան ,
փրկեա յերեւելի և յաներեւոյթ թշնամ-
ւոյն : Արժանաւորեա գոհութեամբ փա-
ռաւորել զքեզ ընդ Հօր և ընդ Սրբոյ Հոգ-
ւոյդ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւի-
տենից , ամէն :

Հայր մեր որ յերկինս ես , սուրբ եղիցի
անուն քո : Եկեսցէ արքայութիւն քո , ե-
ղիցին կամք քո որպէս յերկինս և յերկրի :
Զհայ մեր հանապազորդ սուր մեզ պսօր :
Եւ թող մեզ զպարտիս մեր , որպէս և մեք
թողումք մերոց պարտապանաց : Եւ մի

տանիր զմեզ 'ի փորձութիւն, այլ փրկեա
զմեզ 'ի չարէ : Զի .քս է արքայութիւն և
զօրութիւն և փառք յաւիտեանս, ամէն :

Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Տէր Աստուած մեր՝ որ զհեռացեալս 'ի քէն
զազգս մարդկան, զանկեալս 'ի դրախտէն
փափկութեան՝ ոչ անտես արարեր : Այլ
զթացեալ խոնարհեցար 'ի քումմէ բարձ
րութենէդ 'ի մեր նուաստութիւնս, առ
նրով զբոլոր մեր բնութիւնս բաց 'ի մե
զաց : Զարջարանօք և մահու խաչիւ զփրկ
կութիւն մեր և զդարձ գնեալ, վերստին
շնորհեցեր մեզ կենդանութիւն : Բնկալ
և այժմ մարդասէր Տէր՝ զչարեյօժարու
թիւն ստեղծուածոյս .քս, որ դիմեաց մեր
ձենալ 'ի սուրբ և 'ի ճշմարիտ աստուա
ծութիւնդ .քս Քրիստոնեայ անուն յանձին
կրելով : Նորոգեա զոս յամենայն նեղու
թենէ մեզաց . և ազատեա 'ի ծառայու
թենէ սատանայի : Եւ տուր ամա զօրու
թիւն և օգնականութիւն արժանաւորիդ
և հասանիլ 'ի մաքրութիւն սուրբ Աւագա
նին, և 'ի ժառանգութիւն երկնից արքա

3748-88

յու թեանդ , Տերաժբդ մերով Յիսուսիւ
Քրիստոսիւ : Ընդ որում Հօր՝ միանգամայն
և Հոգւոյդ Սրբոյ՝ վայելէ փառք իշխանու-
թիւն և պատիւ այժմ՝ և միշտ և յաւի-
տեանս յաւիտենից , ամէն :

Քարոզ :

Եւ եւտ ի աղաղութեան զՏէր աղաչեացուք :
Վասն երախոյսիս աղաչեսցուք զմարդա-
սէրն Աստուած , զի սղորմեսցի ըստ մեծի
ողորմութեան իւրում , և արժանաւորես-
ցէ զսա լուացման վերստին ծննդեան , և
ղլեւսուտ անապականութեան : Եւ զսեպա-
թութեացէ զսա ընդ հաւատացեալս անուան-
իւրոյ , և կեցուսցէ շնորհիւ ողորմութեամբ
բն իւրով : Ամենակալ Տէր Աստուած մեր
կեցուսցէ և սղորմեսցի :

Եւ խաղանայ

Տէր ողորմեա :

Ընկալ մարդասէր Տէր՝ զննծացեալս քեզ
ղերախոյս զայս , և սրբեա զմիտս և զխոր-
հուրդս սորա յամենայն ներգործութեանց
հակառակորդին : Եւ արժանի արա զսա
ի ձեռն սուրբ Աւագանին լուանալ զհնու-
թիւն մեղաց իւրոյ , և նորոգիլ լուսով

Շնորհաց քոյ : Զի և սա մեօք հանդերձ
փառաւորեսցէ զՀայր և զՈրդի և զՍուրբ
Հոգի , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւի-
տենից , ամէն :

Քալող :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեցուք :

Վասն քաւութեան մեղաց եւ թողութեան
յանցանաց , և իջանելոյ ոլորմութեանն
Աստուծոյ 'ի վերայ երախայիս՝
զՏէր աղաչեցուք :

Եւ չափանայն ասէ երէ՛՛ Տէր ողորձա :

Աղօթք :

Տէր Աստուած մեծ՝ և փառաւորեալ յա-
մենայն արարածոյ , 'ի քո ահաւոր և ա-
մենազօր անունդ ապաւինեալ ծառայսքո ,
խոնարհեցոյց զգլուխ իւր անուան քում
սրբոյ , որում կրկնի ամենայն ծունր երկ-
նաւորաց և երկրաւորաց և սանդարամե-
տականաց , և ամենայն լեզու խոստովան
լինի , եթէ Տէր է Յիսուս Քրիստոս 'ի փա-
ռւրս Աստուծոյ Հօր : Արդ՝ յայդմ ահաւոր
անուանէդ մասն հաղորդութեան ընկալցի
սա , որ հալածեաց զխաբէութիւնս ստուա-

նայի, եւ զամենայն որոգայթս մոլորութեան նորա խափանեաց : Նայեա Տէր ու զըրմուժեամբ քով 'ի սա . մերժեա և հեռացո 'ի սմանէ ամենայաղթ կոչմամբ աւուան քո 'ի վերայ սորա, զխորհուրդս՝ զբանս և զգործս, և զամենայն խաբէութիւնս չարին, որով սովոր է խաբել և կորուսանել զմարդիկ : Որպէս զի զարհուրեալ 'ի յալթող անուանէդ քումմէ, տաղնապետցի և տանջեսցի աներեւոյթ տանջանօք . և երգմամբ հեռացեալ 'ի սմանէ, այլ մի եւս դարձցի 'ի սա : Լցո զսա երկնային շնորհօքդ, և զուարճացո ամենաբարի կոչմամբ Քրիստոնեայ անուանելով . և արժանի արա զսա մկրտութեան վերըստին ծննդեան սուրբ Աւագանին : Եւ ընդունելով զՀոգիդ քո Սուրբ, մարմին և անդամ եղիցի եկեղեցւոյ քում սրբոյ : Եւ անարատ քրիստոնէութեամբ կրօնաւորեալ յայսմ աշխարհիս հանդերձելոց բարեացդ հասցէ ընդ ամենայն սուրբս քո : Փառաւորելով զանվովովսելի տէրութիւնըդ քո, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն :

Ապա Կնիսանայրն երէք ծոռնը կրկնէ և ասէ .

**Ի քեզ անկայ ես յարգանդէ , յորովայնէ
մօր իմոյ դու ես Աստուած իմ :**

Ապա Կնիսանայրն առնու զերեւայն 'ի գիրկն , Դառնայ
յարե-ճո-սս՝ և ասէ ընդ խաւանային երկոյս անգամ :
**Հրաժարիմք 'ի սատանայէ՝ եւ յամենայն
խաբէութենէ նորա , 'ի պատրանաց նորա ,
'ի խորհրդոց նորա , 'ի գնացից նորա , 'ի
չար կամաց նորա , 'ի չար հրեշտակաց նո-
րա , 'ի չար պաշտօնէից նորա , 'ի չար կա-
մարարաց նորա , և յամենայն չար զօրու-
թենէ նորա , հրաժարելով հրաժարիմք :**

Ապա Դառնայ յարե-եւ՝ և ասէ :

Գաւնամք 'ի լոյս Աստուածգիտութեան :

**Հաւատամք յամենասուրբ Երրորդութիւ-
նըն 'ի Հայր , և յՈրդի , և 'ի Սուրբ Հոգի :
Զաւետումն Քաբբիէլի , զԾնունդն Քրիս-
տոսի , զՄկրտութիւնն , զՉարչարանսն , ըզ-
Խաչելութիւնն , զԹաղումն երեքօրեայ ,
զՅարութիւնն , զաստուածապէս Համբար-
ձումն , զնստիլն ընդ աջմէ : Հօր , զահա-
ւոր եւ զփառաւորեալ զմիւսանդամ Գա-
լուստն՝ խոստովանիմք և հաւատամք :**

Աւելուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քուսմ : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ լատ

Մատթէոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պաշտօնովս : Ասէ Աստուած :

Յետ յարութեան Տեսուն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Իսկ մեռասան աշակերտքն գնացին ՚ի Գալիլեա ՚ի լեառնն՝ ուր ժամադիր եղել նոցա Յիսուս . իբրեւ տեսին զնա՝ երկիրպագին նմա . և ոմանք յերկուացան : Եւ մատուցեալ Յիսուս խօսեցաւ ընդ նոսա՝ և ասէ . տուաւ ինձ ամենայն իշխանութիւն յերկինս և յերկրի . որպէս առաքեաց զիս Հայր , և ես առաքեմ զձեզ : Գնացէք աշտուհետեւ՝ աշակերտեցէք զամենայն հեթանոսս . մկրտեցէք զնոսս յանուն Հոր՝ և Որդւոյ՝ և Հոգւոյն Սրբոյ : Ուսուցէք նոցա պահել զամենայն՝ որ ինչ պատուիրեցի ձեզ : Եւ ահաւասիկ ես ընդ ձեզ եմ զամենայն աւուրս՝ մինչեւ ՚ի կառարած աշխարհի :

Հաւատամք 'ի մի Աստուած 'ի Հայրն աւ
մենապաշտ, յարարիչն երկնի և երկրի, երեւ
ւելեաց և աներեւութից : Եւ 'ի մի Տէր Յի
սուս Քրիստոս՝ յորդին Աստուծոյ՝ ծնեա
լըն յԱստուծոյ Հօրէ միածին, այսինքն յէ
ութենէ Հօր : Աստուած յԱստուծոյ, լոյս
'ի լուսոյ, Աստուած ճշմարիտ յԱստու
ծոյ ճշմարտէ՝ ծնունդ և ոչ արարած : Նոյն
ինքն 'ի բնութենէ Հօր, որով ամենայն ինչ
եղեւ յերկինս և 'ի վերայ երկրի երեւե
լիւ և աներեւութի : Ար յաղագս մեր մարդ
կան եւ վասն մերոյ փրկութեան յջեալ
յերկնից՝ մարմնացաւ, մարդացաւ, ծնաւ
կատարելապէս 'ի Մարիամայ Արբոյ Կու
սէն Հոգւովն Արքով : Որով էաւ զմարմին
դճողի և զմիտ, և զամենայն ոգի ինչ է 'ի
մարդ, ճշմարտապէս և ոչ կարծեօր : Չար
չարեալ, խաչեալ, թաղեալ, յերրօրդ աւ
ուր յարուցեալ, ելեալ 'ի յերկինս նստին
մարմնովն նստաւ ընդ աջմէ : Հօր : Գալց
է նստին մարմնովն և փառօր Հօր 'ի դա
տել զկենդանիս և զմեռեալս, որոյ թա
գաւորութեանն ոչ գոյ վախճան : Հաւա
տամք և 'ի Սուրբ Հոգին յանեղն և 'ի կու

տարեալն , որ խօսեցաւ յօրէնս և 'ի մարտ
գարէս և յԱւետարանս : Ար էջն 'ի Յոր
դանան , քարոզեսոյ զԱռաքեալն , և բնա
կեցաւ 'ի Սուրբսն : Հաւատամք և 'ի մի
միայն յընդհանրական և յառաքելական ե
կեղեցի , 'ի մի մկրտութիւն , յապաշխա
րութիւն , 'ի բաւութիւն և 'ի թողութիւն
մեղաց : Ի յարութիւնն մեռելոց , 'ի դա
տաստանն յաւիտենից հոգւոց և մարմնոց ,
յարքայութիւնն երկնից և 'ի կեանսն յա
ւիտենականս :

Իսկ որքառեն , էր երբեմն՝ յորժամ ոչ էր
Որդի , կամ էր երբեմն՝ յորժամ ոչ էր
Սուրբ Հոգի , կամ թէ՛ յօգնից եղեն , կամ
յայլմէ հութենէ ասեն ընել զՈրդին Առ
տուծոյ և կամ զՍուրբ Հոգին , և թէ՛ փո
փոխելք են կամ այլայլելք , զայնպիսին
նշովէ կաթուղիկէ և առաքելական սուրբ
եկեղեցի :

Ի որոց Լաւաւորէն մերմէ ասացեալ :

Իսկ մեր փառաւորեսոյութք որ յառաջ քան
զյաւիտեանս , երկիրպագանելով Սրբոց Եր
րորդութեան և միոյ աստուածութեանն

Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ , այժմ և
միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Քարոզ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեցուք :

Եւ եւս հաւատով աղաչեցուք և խնդ-
րեսցուք 'ի Տեառնէ Աստուծոյ և 'ի Փրկի-
չէն մերմէ Յիսուսէ Քրիստոսէ 'ի ժամուս
սլաշտաման և աղօթից : Զի արժանի ըն-
դունելութեան արասցէ . լուիցէ Տէր ձաչ-
նի աղաչանաց մերոց : Բնկալցի զինդը-
ռածս սրտից մերոց , թողցէ զյանցանս
մեր , ողորմեսցի 'ի վերայ մեր : Աղօթք
մեր և խնդրուածք յամենայն ժամ մտցեն
առաջի մեծի տէրութեան նորա : Եւ նա
տացէ մեզ միաբան միով հաւատով եւ
արդարութեամբ վաստակիլ 'ի գործս բա-
րեայ : Զի զողորմութեան զնորհն իւր՝
արասցէ 'ի վերայ մեր տէրն ամենակալ ,
կեցուցէ և ողորմեսցի : Կեցո՛ Տէր :
Զժամս և զառաջիկայ օրս խաղաղութեամբ
անցուցանել հաւատով 'ի Տեառնէ խնդ-
րեսցուք : Շնորհեա Տէր :
Զհրեշտակ խաղաղութեան սլահապան ան-
ձանց մերոց 'ի Տեառնէ խնդրես :

Զքաւութիւնն և զթողութիւնն յանցանաց
մերոց 'ի Տեառնէ խնդրես :

Զսրբոյ խաչին մեծ և կարող զօրութիւնն յօղ-
նութիւնն անձանց մերոց 'ի Տեառնէ խնդր-
ես եւ եւս միաբանն վասն ճշմարիտ և սուրբ
հաւատոյս մերոց զՏէր աղաչեսցուք :

Տէր ողորմես :

Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու-
ծոյ ամենակալին յանձն արասցուք :

Քեզ Տեառնդ յանձն եղիցուք :

Ողորմեսց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ
մեծի ողորմութեան քում ասացուք աւ-
մենեքեան միաբանութեամբ :

Տէր ողորմես , Տէր ողորմես , Տէր ողոր :

Ազօթք :

Տէր մեր և Փրկիչ Յիսուս Քրիստոս , որ
մեծդ ես ողորմութեամբ և առատ սղար-
գեւօք բարերարութեան քո : Որ դու քո
յին կամաւդ 'ի ժամուս յայտնիկ համբե-
րեցեր չարչարանաց խաչի եւ մահու՝ յա-
ղագս մեղաց մերոց : Եւ սղարգեւեցեր աւ-
ռատապէս զպարգեւս Հոգւոյդ Սրբոյ եւ
բանելի Առաքելոցն : Հաղորդս արա և ըզ-

մեզ Տէր , աղաչեմք զքեզ՝ աստուածային
պարգեւացդ . Թողութեան մեզաց և ըն-
դունելութեան Հոգւոյդ Սրբոյ : Որպէս զն՝
արժանաւորք եղիցուք գոհութեամբ փա-
ռաւորել զքեզ ընդ Հօր և ընդ Սրբոյ Հոգ-
ւոյդ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւի-
տենից , ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Խաղաղութեամբ քով Քրիստոս փրկիչ
մեր , որ 'ի վեր է քան զամենայն միտս և
զբանս , ամբացի զմեզ և աներկիւզ պա-
հեա յամենայն չարէ : Հաւասարեալ զմեզ
ընդ ճշմարիտ երկրպագուս քո , որք Հոգւ-
ւով և ճշմարտութեամբ քեզ երկիրպա-
գանեն : Վասն զն՝ ամենապարզ երրորդու-
թեանդ վսեղէն փառք իշխանութիւն և
պատիւ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յա-
ւիտենից , ամէն :

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս ամէն :
Հայր մեր որ յերկինս :

Աւելուիա աւելուիա :

Խոստովան եղբրուք Տեառն , զի բարի է ,
զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա :

Ասացէ տունն Խարայելի՝ զի յաւիտեան :
 Ասացէ տունն Ահարօնի՝ զի յաւիտեան :
 Ասացեն երկիւղածք Տեառն՝ զի յաւի :
 Ի նեղութեան իմում ես առ Տէր Կարդա-
 ցի , և լուաւ ինձ յանդորր :

Տէր է իմ օգնական , և ես ոչ երկեայց ,
 զի՞ արասցէ ինձ մարդ :

Տէր է իմ օգնական , և ես տեսից ՚ի Թըշ-
 նամիս իմ :

Բարի է յուսալ ՚ի Տէր՝ քան յուսալ ՚ի
 մարդիկ . բարի է յուսալ ՚ի Տէր՝ քան յու-
 սալ յիշխանս :

Ամենայն ազնիւք շրջեցան զինեւ , եւ ա-
 նուամբ Տեառն յաղթեցի նոցա :

Շրջելով շրջեցան զինեւ , եւ պաշարեցին
 զիս ՚ի միասին . և անուամբ Տեառն վա-
 նեցի զնոսա :

Շուրջ եղեն զինեւ որպէս մեղուք , վա-
 ռեցան բորբոքեցան որպէս փուշք ՚ի հուր .

և անուամբ Տեառն մերժեցի զնոսա :

Ի մերժելն դրդուեցայ , և եղէ մերձ ՚ի
 Կլորիւ . և Տէր ընկալաւ զիս :

Զօրութիւն իմ և օգնութիւն իմ Տէր , և
 եղեւ ինձ ՚ի փրկութիւն :

Ձայն ցնծութեան փրկութեան 'ի յարկս
արդարոյ :

Աջ Տեառն արար զօրութիւն , աջ Տեառն
բարձր արար զիս , և աջ Տեառն արար զօ-
րութիւն :

Ոչ մեռայց , այլ կեցից և պատմեցից զգործքս
Տեառն :

Խրատելով խրատեաց զիս Տէր , և 'ի մահ
ոչ մասնեաց :

Բացէք ինձ զգրունս արդարութեան զի
մահից ընդ այն , և խոստովան եղէց Տեառն :

Աստ Կառնէն յԵկեղեցին ասելով .

Այս դուռն Տեառն է , և արդարք մտա-
նէն ընդ սա :

Խոստովան եղէց քեզ Տէր , զի լուար ինձ ,
և եղեր ինձ 'ի փրկութիւն :

Վէմն զոր անարգեցին շինողքն , նա եղեւ
գլուխ անկեան :

Ի Տեառնէ եղեւ այս , և է սքանչելի առա-
ջի աջաց մերոյ :

Այսօր է զոր արար Տէր . եկայք ցնծառ-
ցուք և ուրախ եղիցուք 'ի սմա :

Ո՞ Տէր փրկեա , ո՞ Տէր առաջնորդեա . օրհ-
նեալ որ գալոյ ես յանուն Տեառն , եւ

օրհնեցաք զքեզ ՚ի տանէ Տեառն :
 Տէր Աստուած մեր երեւեցաւ մեզ . ա-
 րարէք տօնս ուրախութեան կանխաւ ,
 մինչեւ յանկիւնս սեղանոյ :

Աստուած իմ ես դու՝ և խոստովան եղէց
 քեզ . Աստուած իմ ես դու՝ եւ բարձր
 արարից զքեզ :

Խոստովան եղէց քեզ Տէր՝ զի լուար ինձ ,
 և եղեր ինձ ՚ի փրկութիւն :

Խոստովան եղերուք Տեառն զի բարի է ,
 զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա :

Շարական .

ԴԿ . Ձողորմութեան քո զդուռն բաց
 մեզ Տէր . և արժանի անձն զմեզ լուսե-
 ղէն յարկաց քոց ընդ սուրբս քո :

Ի պատրաստեալ քո յօթեվանքս սր-
 բոց քոց ընկալ եւ ըլմեզ Փրկիչ յոր-
 դէգրութիւն ՚ի դրպրութեան կենաց :
 Ի նստիլ քո յատենի դատաւոր ահեղ
 ինայեալ յարարածքս քո , բարեխօսու-
 թեամբ եւ աղօթիւք սուրբ ճշգնանու-
 րացն :

Աղաղակեցէք առ Տէր ամենայն երկիր .
 ծառայեցէք Տեառն ուրախութեամբ :
 Մտէք առաջի նորա ցնծութեամբ . ծանե-
 րուք զի նա է Տէր Աստուած մեր :
 Նա արար զմեզ , և ոչ մէք էաք . մէք ժու-
 ղովուրդք և խաշն արօտի նորա :
 Մտէք ընդ դրունս նորա խոստովանու-
 թեամբ , և օրհնութեամբ 'ի յարկս նորա :
 Խոստովան եղերուք Տեառն , և օրհնեցէք
 զանուն նորա :
 Քաղցր է Տէր , յաւիտեան է ողորմութիւն
 նորա . ազգէ մինչեւ յազգ է ճշմարտու-
 թիւն նորա :
 Փառք Հօր և Որդւոյ և Ս. Եւս. և միշտ և :

Քաբող :

Սուրբ եկեղեցեաւս աղաչեսցուք զՏէր*
 զի սուլաւ փրկեսցէ զմեզ 'ի մեղաց . եւ
 կեցուսցէ շնորհիւ ողորմութեան իւրոյ :
 Ամենակալ Տէր Աստուած մեր՝ կեցո եւ
 ողորմեա :

Աղօթք :

Ի մէջ տաճարիս , և առաջի աստուածըն-
 կալ և սլայծառաջեալ սուրբ նշանացս , և

սուրբ սեղանոյս՝ խանարհեալ երկիւղիւ երկիրպագանեմք . զսուրբ և զհրաշալի և ըզյազթալ զՅարութիւնդ. քո փառաւորեմք . և ըզմատուցանեմք զօրհնութիւն և ըզփառս ընդ Հօր և ընդ Սրբոյ Հոգւոյդ , աշխարհ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից ,
ամէն :

Երբեք Դէպ յԱռաջին ասելով Շարական .

ԳԶ . Այրեգանին արդարութեան Քրիստոս ծագեալ յաշխարհ հալածեաց ըզխաւանդն անդիտութեան , եւ յետ մահիւ և յարութեան համբարձաւ առ Հայր յորմէ ծագեաց . որ երկըրպագի՛ յերկնաւորաց և յերկրաւորաց ընդ Հօր եւ Սուրբ Հոգւոյն . վասն որոյ և մեք երկիրպագանեմք Հօր հոգւոյ՛վ եւ ճշմարտութեամք :

Ո՛ր փոխանա՛կ ծոցածին բանին սրեւ յերկինս , անպէտքաւ աւետիքն Հօր ՚ի բարձսնց Հոգի՛ն ճշմարտութեան , մըխիթարե՛լ զորս յԱռամայ տըրտմեցե-

լոյ, եւ հրահրենէլ զընտրեալ դասս Ա-
ռաքելոցն, վասն որոյ :

Այսօր տըրտմակա՛ն և գիշերային լու-
ծա՛ն երկունք ծնը՛նդեան Նախամօրն .
քանզի զծրեակսն մարմնով ՚ի մա՛հ և
յա՛սակա՛նութիւն, վերքատի՛ն ծնանի՛
Հոգին յորդիս լուսոյ Հօրն երկնաւորի .
վասն որոյ և :

Առնո՛ւ խահանայն զԻ՛ղն օգո՛ւլէան ՚ի յեռն ի՛ր,
և սարկա՛ւաֆն ասէ .

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեցուք :

Վասն իջանելոյ շնորհաց Հոգւոյն Սրբոյ
ընդ իւղոյս այսորիկ՝ զՏէր աղաչեցուք :

Եւ խահանայն ասէ երե՛ս Տէր ողորմա՛ :

Աղօթք :

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած ամենակալ, որ
ընտրեցիր քեզ նոր ժողովուրդ ՚ի քահա-
նայութիւն և ՚ի թագաւորութիւն, յազդ
սուրբ, ժողովուրդ սեպհական, ըստ ու-
րումնմանութեան յառաջագոյն օծեր ըն-
թահանայս, զՄարգարէս և զԹագաւորս՝

Ամենասուրբ այսպիսի Իւղով : Եւ այժմ՝
 աղաչեմք գրեղ Տէր բարերար , առաքեա
 դնորհա Ամենասուրբ Հոգւոյդ ընդ Իւղոյս .
 զի ոք օծցի , եղիցի նաւա ՚ի սրբութիւն
 հոգեւոր իմաստութեան , ՚ինահատակու
 թիւն և ՚ի յաղթութիւն հակառակամար
 տին : Ի զօրութիւն պատուիրանապահու
 թեան առաքինի գործոյ , և յամենակա
 սար հրահանգս և ՚ի կրթութիւնս աս
 տուածսրաշտութեան : Որպէս զի լուսա
 ւորեալ մօռք կեցցէ յայսմ աշխարհիս ՚ի
 վերկութիւն անձին իւրոյ , ՚ի պատիւ և ՚ի
 փառս ամենասուրբ Երրորդութեանդ : Եւ
 որեւանի լիցի հասանիլ վիճակի ժառան
 գութեան սրբոցն ՚ի լոյս : Փառաւորելով
 զՀայր և զՈրդի և զՍուրբ Հոգի , այժմ և
 միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Արիւնէ Պոլսի յԱպոստոլական խաչանման և ասէ .

Չայն Տեառն ՚ի վերայ Զուրց՝ և Աստուած
 փառաց որոտաց . և Տէր ինքն ՚ի վերայ
 Զուրց բազմաց :

Մատուցէք Տեառն՝ որդիք Աստուծոյ , մա
 տուցէք Տեառն զորդիս խոյոց :

Մատուցէք Տեառն զփառս և զպատիւ,
մատուցէք Տեառն զփառս անուան նորա,
և երկիրպագէք Տեառն 'ի սրահ սրբու-
թեան նորա :

Ձայն Տեառն 'ի վերայ ջուրց' և Աստուած
փառաց որոտաց, և Տէր ինքն 'ի վերայ
ջուրց բաղմաց :

Ձայն Տեառն զօրութեանց, և ձայն Տեառն
մեծփայելչութեանց :

Ձայն Տեառն փշէ զմայրս, և մանրէ Տէր
զմայրսն Ախրանանու :

Մանրեացէ զնոսա որպէս զմատաղատուն,
կըն լիբանանու, որ սիրելին է որպէս զօր-
դիս միեղջերուի :

Ձայն Տեառն հատանի զբոց 'ի հրոյ, ձայն
Տեառն շարժէ զանապատն, և խռովեցու-
ցանէ Տէր զանապատն կաղէս :

Ձայն Տեառն հաստատէ զեղջերուս, եւ
յայտնի առնէ զանտառս :

Ի տաճարի նորա ամենեքեան ասացեն
զփառս նորա :

Տէր զընհեղեղս նստուցանէ և ցածուցա-
նէ, թագաւորեացէ Տէր յաւիտեան :

Տէր զօրութիւն ժողովրդեան իւրոյ տա-

յէ . և օրհնեացէ զժողովուրդ իւր 'ի խա-
ղաղութիւն :

Ընթերցուածս յեղեկիւնէ մարգարէէ :

Այսպէս ասէ Տէր . և ցանեցից 'ի վերայ
ձեր ջուր սուրբ , եւ սրբեալիք յամենայն
սղծութեանց ձերոց , և յամենայն կռոյ
ձերոց սրբեցից զձեզ : Եւ տաց ձեզ սիրա-
նոր , և հոգի նոր նորոգեցից 'ի ձեզ . եւ
հանից զսիրտ քարեղէն 'ի մարմնոց ձերոց ,
և տաց ձեզ սիրտ մարմնեղէն . և զհոգի
իմ տաց ձեզ : Եւ արարից՝ զի յարդարու-
թիւնս գնասցիք , և զիրաւունս իմ պահի-
ցէք և առնիցէք զնոսա , եւ բնակիցէք
յերկրին զոր ետու հարցն ձերոց . և ե-
ղիցիք ինձ 'ի ժողովուրդ , և ես եղէց ձեզ
յԱստուած ասէ Տէր :

Պօղոսի աւագելոյն 'ի Գաղատացւոց թղթոյն է
ընթերցուածս :

Աստ օրէնքն դաստիարակի եղէն մեզ 'ի
Քրիստոս Յիսուս , զի 'ի հաւատոցն արդա-
րացուք : Այլ իբրեւ եկին հաւատքն ,
ուչ եւս ընդ դաստիարակաւ եմք . քանզի
ամենեքին սրգիք Աստուծոյ էք , հա-

Լատուլք 'ի Յիսուս Քրիստոս : Որք միան
գամ 'ի Լիստոս մկրտեցարուք , զՔրիս-
տոս զգե՛նալ էք . չիք խաիր , ոչ հրէի՝ և
ոչ հեթանոսի , ոչ ծառայի , և ոչ ազատի .
ոչ արուի՝ և ոչ իգի . զի ամենեքեան դուք
մի էք 'ի Քրիստոս Յիսուս : Ապա եթէ
դուք Քրիստոսի էք , ուրեմն Աբրահամու
զաւակ էք՝ ըստ աւետեացն ժառանգք :

Ալէլուիա ալէլուիա .

Տէր հովուեսցէ զիս , և ինձ ինչ ոչ պա-
կասեսցի :

Ալէլուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Յովհաննու :

Փառք քեզ Տէր Ստուգած մեր :

Պաշտօնումէ : Ասէ Ստուգած :

Աւ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Եւ էր այր մի 'ի փարիսեցւոց անտի , Նի-
կողիմոս անուն նորա , իշխան հրէից : Սա
եկն առ Յիսուս 'ի գիշերի եւ ասէ ցնա .
Ռաբբի՛ գիտեմք թէ յԱստուծոյ եկեալ

եւ վարդապետ . զի ոչ ոք կարէ զայդ նը-
շանդ առնել՝ զոր դուդ առնես եթէ ոչ
Աստուած իցէ ընդ նմա : Պատասխանի եւ
Յիսուս՝ և ասէ ցնա , ամէն ամէն ասեմ
քեզ , եթէ ոչ ոք ծնցի վերստին , ոչ կա-
րէ մտանել յարքայութիւնն Աստուծոյ :
Ասէ ցնա Նիկողիմոս , զիա՞րդ կարէ մարդ
ծնանիլ՝ որ ծնեալն իցէ , մի թէ մա՞րթ ինչ
իցէ անդրէն յորովայն մօր իւրոյ կրկին մը-
տանել և ծնանիլ : Պատասխանի եւ Յի-
սուս՝ և ասէ , ամէն ամէն ասեմ քեզ , ե-
թէ ոչ ոք ծնցի 'ի ջրոյ և 'ի հոգւոյ , ոչ կա-
րէ մտանել յարքայութիւնն Աստուծոյ ,
զի ծնեալն 'ի մարմնոյ՝ մարմին է , և ծնեա-
լն 'ի հոգւոյ՝ հոգի է : Դու մի՛ զարմանար ,
թէ ասացի քեզ , սպարտ է ձեզ ծնանիլ վե-
րստին , զի հոգմն ուր կամի՝ շնչէ , և ըզ-
ձայն նորա լսես , այլ ոչ գիտես ուստի՞ գայ ,
կամ յո՞ երթայ : Նոյնպէս և ամենայն ծը-
նեալն 'ի հոգւոյն :

Քարոզ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեցուք :

Վասն 'ի վերուստ խաղաղութեան եւ

փրկութեան անձանց մերոց զՏէր աղա-

չեսցուք : Լուր Տէր և ողորմեա :

Վասն սրբելոյ զՅուդա զայս ներգործու-

թեամբ Հոգւոյն Արբոյ , զՏէր աղա :

Վասն որդիս լուսոյ առնելոյ զոր 'ի ամա
մկրտին , զՏէր աղա :

Վասն աստուածային զօրութիւն զգեցու-
ցանելոյ սորա՝ ընդդէմ հակառակամար-
տին օծմամբ իւզոյս այսմիկ , զՏէր աղա :

Վասն անօթ սրբութեան լինելոյ սորա առ
ընդունելութիւն աստուածատուր խոր-
հրդոցն , զՏէր աղա :

Վասն դնալոյ սորա յարժանաւոր հրաւէր
վերջտին կոչման յոր կոչեցաւն , զՏէր աղա :

Վասն ամուր և հաստատուն շնորհել սու-
րա զգիտութիւն առաքելական հաւա-
տոյ , զՏէր աղա :

Վասն ժառանգորդս առնելոյ զսա արդա-
րոցն խոստմանց , զՏէր աղա :

Վասն փրկելոյ զսա և զմեզ յամենայն նե-
ղութենէ , 'ի բարկութենէ , 'ի վշտաց՝ և
'ի վաանգից , զՏէր աղա :

Բնկալ կեցո և ողորմեա և պահեա զսա
Տէր քոյին շնորհիւ :

Զամենասրբուհի Աստուածածինն զմիշտ
կոյսն Մարիամ, հանդերձ ամենայն սրբ-
բուլք յիշէլով զՏէր աղաչեսցուք :
Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ :
Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու-
ն Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ :

Ե- խաւանայն ասէ երէ՛ք Տէր ողորմեա :

Աղօթք :

Դու Տէր՝ զօրութեամբ քով մեծաւ ա-
րարեր զծով և զցամաք, և զամենայն սր-
ի նոսա արաքածք իցեն. որոշեցեր և կա-
ցուցեր զՅուրն ի վերայ քան զերկինս՝ ի
բնակութիւն երկնաւոր զուարթնոյն, առ
կան յանդադար փառաբանութեան քում :
Առաքեցեր և զսուրբ զԱռաքեալն քո,
տարով նոցա հրաման քարոզել և մկրտել
զամենայն հեթանոսս՝ յանուն Հոր եւ
Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ : Այլ եւ սահ-
մանեցեր անսուտ բանիւ քով՝ ոչ ծնանե-
լոցն ի ջրոյ և ի հոգւոյ ոչ մտանել յար-
քայութիւնն Աստուծոյ : Յորմէ բանէ զառ-
հուրեալ ծառայս քո, եւ փափաքելով

մշանջենաւոր կենացդ , եկն կամաւ 'ի
Մկրտութիւն հոգեւոր ջրոյս այսորիկ :
Արդ՝ աղաչեմք զքեզ Տէր , առաքեա ըղ-
հոգիդ .քս Սուրբ 'ի ջուրս յայս , և սրբեա
զսա , որպէս սրբեցեր զՅորդանան իջանե-
լով .քս 'ի նմա՝ ամենասուրբդ 'ի մեղաց
Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս , յօրինակ այսմ
Աւագանի Մկրտութեան՝ վերափն ճննե-
դեան ամենայն մարդկան : Եւ շնորհեա՛ս
սմա զջուրս զայս յորում մկրաի այժմ , 'ի
Թողութիւն մեղաց՝ և յընդունելութիւն
Հոգւոյդ Սրբոյ , յորդեգրութիւն Հօրդ
երկնաւորի՝ և 'ի ժառանգութիւն ար-
քայութեանդ երկնից : Որպէս զի սրբեալ
'ի մեղաց , 'ի հաճոյս կամաց քոց կեցցէ
յայսմ աշխարհիս . և 'ի հանդերձելումս
զանսպառ բարիան ընկալցի ընդ ամենայն
սուրբս .քս , և ուրախութեամբ գոհացի
եւ միշտ փառաւորեսցէ զքեզ ընդ Հօր՝
եւ սուրբ Հոգւոյդ , այժմ և միշտ և յա-
ւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Եւ այս Ինքանայրն ասելի 'ի Տրիպոյոցանէլ զե-
րեկայն , և Բերէ զԵրեկայն Տրի աւ ընկեր չաւա-

նային . և առեալ չափանայն շար-բէ Մի-ռոնն ՚ի
յեռն և խաչանիւն ՚ի Քրայ ջրոյն ասելով .

Ալէլուիա ալէլուիա ալէլուիա :

Օրհնեսցի և սրբեսցի ջուրս այս նշանաւ
սուրբ Խաչիւ և սուրբ Աւետարանաւս , և
սուրբ Միւռոնաւս եւ աւուրս շնորհիւ
անուամբ Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ ,
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յա :

Երեւ իրինէ , է- ապա ասէ .

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ եւ
Հոգւոյն Սրբոյ , այժմ եւ միշտ և յաւի-
տեանս յաւիտենից , ամէն :

Հէշ- շար-բէ Մի-ռոնն յԱ-աղանն խաչանման
ասելով Շարաիան .

ԴՁ . Ա՛ռաբերոյ աճաւնոյ իջանելով մե՛
ծաճայն հընչմամբ ՚ի բարձաճնոց , ՚ի նմա՛
նութիւն լուոյ՝ փայլման հրաղինեանց ան
կիզելի՛ զաշակե՛լքսն , մի՛ նչդեռ նը՛ս-
տէ՛րն ՚ի սուրբ Վե՛րնատանն :

Ա՛ննիւթական աճաւնի , ա՛նքնեղի ո՛ր

քրննէ ըզխորս Աստուծո՞յ . զոր առեալ
 'ի Հօրէ պատմէ՞ զահաւոր և ըզմիւսան
 դամ գալի՞ ի՞նչսան . զոր քարոնցի՞ն
 համագոյական :

Օրհնութիւն 'ի բարձունս , ելուին 'ի
 Հօրէ Հոգւոյն Սրբո՞յ . որով Առաքեալքն
 արբեցան անմահական բաժանիւմն ,
 եւ հրաւիրեցին զերկիրս 'ի յերկիրս :

Ե- Ինչպէս ինչպէս Դէ՞ս ԵԱ-աշան . Ե-
 Խաղանայն ասէ ՂԱ.ըն .

Որ կոչեցեր զճառացս քո Տէր 'ի սրբու-
 թիւն եւ 'ի լուսաւորութիւն Մկրտու-
 թեան , ազաչեմք զքեզ Տէր՝ արա զսա-
 արժանի մեծի շնորհաց քոյ : Մերկեալ 'ի
 սմանէ զհնութիւն մեղաց , եւ նորոգեա
 'ի կեանս նորս . և լցս զօրութեամբ Հոգ-
 ւոյդ Սրբոյ 'ի նորոգութիւն փառաց Քրիս-
 տոսի քոյ : Եւ քեզ հղօրիդ՝ և միաճնի Որդ-
 ւոյ քո՝ և ազատիչ սուրբ Հոգւոյդ վայե-
 լէ՝ իշխանութիւն և պատիւ ոյժմ և միշտ
 և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Հարցանէ Խաղանայն . Երեկոյս զինչ ինդրէ :

ԿնճաՀայրն ասէ . Հաւատք , Յոյս , Սէր , եւ
Մկրտութիւն : Մկրտիլ եւ արդարանալ ,
սրբիլ 'ի մեղաց , ազատիլ 'ի դիւաց , եւ
ծառայել Աստուծոյ : Երեջս իրինէ :

Եւ ասէ չաՀանայն . Ըստ Հաւատոյ . քոյ եւ
զեցի . քեզ :

Ապա իջոյանէ զերեսայն 'ի ջրն . Եւ Դնէ
շանոնն ասելով . Այս անոնն ծառայս Աստու-
ծոյ , եկեալ յերախայութենէ 'ի Մկրտու-
թիւն , Մկրտի յանուն Հօր եւ Որդւոյ եւ
Հոգւոյն Սրբոյ : Գնեալ արեամբն Քրիս-
տոսի 'ի ծառայութենէ մեղաց , ընդունի
զորդէզրութիւն Հօրն երկնաւորի , լինիլ
ժառանգակից Քրիստոսի , եւ տաճար Հո-
գւոյն Սրբոյ :

Զայս Ռանգամ ասելով Երեջս Լաղէ զերեսայն 'ի
ջրն , յօրինալ երեւորեաց Լաղճանն Քրիստոսի :
Իսկ արդ՝ յասելն , Յանուն Հօր , ընկղմէ Ռան-
գամ . յասելն , եւ Որդւոյ , ընկղմէ Ռանգամ Եւս .
եւ յասելն , Հոգւոյն Սրբոյ , ընկղմէ Դարձեալ :

Եւ այսպէս իոյնոն անոնն ամենասուրբ Երրոր-
դո-Լեան լինի Ռանգամ , եւ ընկղմոն երեւանգամ :

Եւ հանեալ 'ի ջրոյն՝ ասէ .

Որք 'ի Քրիստոս մկրտեցայք , զՔրիստոս

զգեցեալ էք , ալէլուիա :

Որք 'ի Հայր լուսաւորեցայք , Սուրբ Հոգին բերկրեսցի 'ի ձեզ , ալէլուիա :

Բաղում նեղութիւնք են արդարոց , յամենայնէ փրկէ զնոսա Տէր , և սրահէ զամենայն ոսկերս նոցա , եւ մի 'ի նոցանէ մի փշրեսցի :

Մահ մեղաւորին չար է , բայց որ ասէ զարդարն՝ զլջասցի :

Փրկէ Տէր զանձինս ծառայից իւրոց , մի զլջասցին ամենեքեան՝ ոյք յուսացեալ են 'ի նա :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Այժմ և միշտ և :

Ապա ասի Եսայիան .

ԳԶ . Ո՛ր համագոյդ ես Հօ՛ր և Որդւոյ ,
անճառաբան բողոսումն 'ի՛ միշտ Իէն .
մի՛ յսօ՛ր բողոսեցե՛ր ջուր կենդանի՛ յերուսաղէմ . Հոգի՛ Աստուծոյ ո՛ղմ ըմեա՛ն :
Ո՛ր անարչակից ես Հօ՛ր և Որդւոյ , որով
կենդանածնեալք 'ի ջն՝ Լրս անարածք .
մի՛ յսօ՛ր Որդիս Ա՛ստուծոյ ծնանիս 'ի՞

Ո՛ր փառակից ե՞ս Հօր և Որդւոյ . և քրն
 նե՛ս ըզխո՛րա Ա՛ստուծոյ . ա՛յ յսօ՛ր խո՛
 բազէտս խմաստից զյիմա՛րս աշխարհի՛
 արարե՛ր . Հոգի՛ Աս :

Պողոտի առաքելոն 'ի Հռովմայեցւոյ Թղթոյն է ընթեր :

Եթէ ո՛չ գիտէք՝ զի որ միանգամ մկրտե-
 ցաք 'ի Քրիստոս Յիսուս , 'ի մահ անդր նո-
 ռա մկրտեցաք . Թաղեցաք ընդ նմին մկրտ-
 ութեամբն 'ի մահ . զի որպէս յարեաւ
 Քրիստոս 'ի մեռելոց փառօք Հօր , նոյնպէս
 և մեր 'ի նորոգումն կենաց շրջեսցուք : Զի
 եթէ անկակից եղեաք նմանութեան մա-
 հու նորա , այլ և յարութեան նորա լինի-
 ցիմք : Զայս գիտասցիք՝ զի հին մարդն մեր
 խաչակից եղև նորա , զի խափանեսցի մար-
 մին մեղացն , մի եւս ծառայել մեզ մե-
 ղացն : Զի որ մեռանին՝ արդարացեալ է
 'ի մեղաց անտի : Իսկ եթէ մեռաք ընդ
 Քրիստոսի , հաւատամք՝ թէ եւ կեցցուք
 ընդ նմա : Գիտեմք՝ եթէ Քրիստոս յարու-
 ցեալ է 'ի մեռելոց , այսուհետեւ ոչ մե-
 ռանի , և մահ նմա ոչ եւս տիրէ : Զի որ

մեռաւն՝ մեղացն մեռաւ միանգամ, և որ
կենդանին է՝ կենդանի է Աստուծոյ : Նոյն
պէս և դուք համարեալիք զանձինս մեռեա-
լոս մեղացն, եւ կենդանիս Աստուծոյ 'ի
Քրիստոս Յիսուս 'ի Տէր մեր :

Աւելուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լռեալոսք :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ լոս

Մատթէոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պաշտօնումէ : Առէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Յայնժամ դոյ Յիսուս 'ի Գալիլէէ 'ի Յոր-
դանան առ Յովհաննէս՝ մկրտիլ 'ի նմանէ :
Եւ Յովհաննէս արգելլու զնա՝ և ասէ, ինձ
պիտոյ է 'ի քէն մկրտիլ, և դու առիս դաս :
Պատասխանի ետ Յիսուս՝ և ասէ յնա, թոյլ
տուր այժմ, զի այսպէս ժայելէ մեզ լնուլ
զամենայն արդարութիւնս, և ապա թոյլ
ետ նմա : Եւ իբրեւ մկրտեցաւ Յիսուս,
եւ վաղվաղակի 'ի ջրոյ անտի . և ահա բա-
ցան նմա երկինք, և ետես զՀոգին Աս-
տուծոյ՝ զի իջանէր իբրեւ զաղաւնի և դայր

Ի վերայ նորա : Եւ ահա ձայն յերկնից՝
որ ասէ . Դա է Որդի իմ սիրելի , ընդ որ
հաճեցայ :

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս , ամէն :
Հայր մեր որ յերկնս :

Ապա ասի Շարահան :

ԴԿ . Ա՞ղբեր կենաց բաշխող Հորհանց
Հոգիդ իջեալ ի բարձանց . զանապական
սլարգեւլն քո՞ բաժանեցեր յառա-
քեալսն :

Ո՞ր ի վերայ ջուրցն գոլով սաեղծանէի՜ր
զարարածս . իջեալ ի ջուրս աւազանի՞ն
ծնանինս որդիս Աստուծոյ :

Ո՞ր զարդարեալ նորոգես միշտ ընկնր քո
զեկեղեցի . սէս սէս Հորհանց քոց սար-
գեւո՞ք փայլին մանկունիք սորա :

Աղօթք :

Որ լուսաւորեցեր զարարածս քո Քրիստոս
Աստուած , ծագելով զլոյս աստուածգի-
տութեան յանձինս մեր , և այժմ աղափե-

ցեր զճառայս քո զայս, սրբեցեր և արդարացուցեր, և ետուր ամա զորդեգրութեան պատիւն : Շնորհեա՛ ամա Տէր՝ եւ զկենացն հաւասարութիւն, և պարգեւեա՛ զհանապազորդն անապականութիւն, խառնելով զսա ընդ արդարս քո՝ և ՚ի թիւս Սրբոյ քոյ . եւ ընդ նոսին փառուորել զբեզ ընդ Հօր՝ և ընդ Սրբոյ Հոգւոյդ, այժմ՝ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

Թաղաղութիւն ամենեցուն :

Աստուած, որ մեծդ ես եւ մշտնջենաւոր՝ և ամենայն գաղտնեաց գիտակ . որ սուրբ ես և ՚ի սուրբս հանգուցեալ, փրկիչ ամենայն մարդկան : Որ շնորհեցեր զգիտութիւն ճշմարտութեան քո՝ ամենայն հաւատացելոյ . եւ ետուր իշխանութիւն լինիլ որդիս Աստուծոյ՝ ՚ի ձեռն վերստին ծննդեան ջրոյ եւ հոգւոյ : Որ և զճառայս քո զայս անուն՝ նորոգեցեր քաւութեամբ սուրբ Աւաղանի քո : Սուրբ արա զսա Տէր՝ ճշմարտութեամբ քով, և լուսով շնորհաց սուրբ Հոգւոյդ, զի եղևցի

տաճար և բնակարան առտուածութեանդ
քո . և կարացի գնալ յամենայն ճանա-
պարհս արդարութեան . և կալ համար-
ձակութեամբ առաջի ահաւոր բեմի մի-
ածնի քո՝ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի-
նիդ որում քեզ Հօր ամենակալի , և կեն-
դանարար եւ աղատիչ Սուրբ Հոգւոյդ՝
վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից :

Լնո՝ Կահանայն զառ-իք Ի-ն Դ յա-ի Ի-ր , և
աւէ Եարական .

ԴՁ . Ար յառաջագոյն յօրէնս յօրինակ մի-
ածնի քո Հայր երկնաւոր , և առ զօրու-
թիւն Դ յիւր սրբութեան յօժողմն օծե-
լովն ց . հեղ և յիւր յայտ զերկնային
քո զնորհս :

Ար խոնարհեցաւ Դ մեզ իւր թափեալ ա-
նուն օծեալդ Սատուածոյ , խառնելով զառ-
տուածութիւնդ՝ օծեալ ըզմարդկային ա-
ռեր բընալթիւնն . հեղ և :

Ար Դ վերնատունըն սուրբ իջանելով յաւ-

ռաբեարնն օծումն օծելոց . և օծմամբս
այսու վերաստեղծեր նորօք ըզհողեղէնս
որդիս Աստուծո՞ւ . հեղ և :
Որ զարդարեն սովաւ 'ի հանդերձս լու-
սափայլ եւ գերապայծաճուս զհարսնա-
յեան՝ Եկեղեցի . քո՞ սո՞ւրբ . մանկո՞ւնք
սորա ընդ հրեշտակս օրհնե՞ն սուրբ զԵր-
րորդութիւնդ :

Ե- Էնէ սուրբ Ի-լէն շահապահ , ասելով .

✠ Ի-լ անոյշ յանուն Յիսուսի Քրիստոսի ,
հեղեալ 'ի վերայ քո՝ կնիք երկնաւոր սլաք-
գեւայն անապականութեան :

Զաչն ✠ Կնիքս յանուն Յիսուսի Քրիստոսի
լուսաւորեսցէ զաչս քո , զի մի երբէք նըն-
ջեսցես 'ի մահ :

Զալանջն ✠ Օծումն սրբութեան՝ եղիցի քեզ
'ի լսելութիւն աստուածային սլառուի-
րանայն :

Զհոգոսեւն ✠ Կնիքս յանուն Յիսուսի Քրիս-
տոսի , եղիցի քեզ հոտ անուշութեան կե-
նայ 'ի կեանս :

Զբերանն ✠ Կնիքս յանուն Յիսուսի Քրիստո-

սի, եղիցի քեզ պահպանութիւն բերանոյ
և դուռն ամուր շրթանց քոց :

Զյեռն * Կնիքս յանուն Յիսուսի Քրիստոսի,
եղիցի քեզ պատճառ բարեգործութեան
ամենայն առաքինի գործոյ և վարուց :

Զսիրբն * Կնիքս աստուածային՝ սիրտ սուրբ
հաստատեսցէ 'ի քեզ, և հոգի ուղիղ նա-
րագեսցէ 'ի փորի բում :

Զառմալն * Կնիքս յանուն Յիսուսի Քրիստոս-
սի, եղիցի քեզ վահան ամբողջութեան, որով
կարացես զամենայն նետս մուխս չարին
շիջուցանել :

Զոքսն * Կնիքս աստուածային՝ ուղղեսցէ
զգնացս քո 'ի կեանսն յաւիտենից, զի մի
ապանեսցիս :

Ե- ապա ասէ, Խաղաղութիւն ընդ քեզ
փրկեալդ Աստուծոյ : Խաղաղութիւն ընդ
քեզ օծեալդ Աստուծոյ :

Ե- Ինչպե՞ս ասէ, Եւ ընդ հոգւոյդ բում :

Ե- ապա զգեցոյցանէ հանդերձ ապեալ և նոր, և
կապէ զնարօսն, և քայ զերիո- Վառեալ ճո՞ղղէն 'ի
յեռն, և Բահանայն ասէ Շարական .

ԲԶ . Աստուած խօսեցաւ 'ի բարձանց ,

լուարո՞ւք բը՛նակիչք երկրի , որ ե՛կն եւ
փրկեա՛ց զամենայն արարածս . զի զա-
նո՛ւն Տեառն կարդանցուք , և տո՛ւք օրհ-
նութիւնն ՚ի բարձունս :

Նոր իսրայէ՛լ կոչեցա՛ք ՚ի Քրիստոս , եղա՛ք
բաժի՛ն Տեառն և ժառանգակից Քրիստո-
սի . զի զա :

Ի՛վեմէն կենդանութեան ճաշակեցաք զի
բա՛ղցր է Տէ՛ր , և յի՛ւղ սրբբութեանն օ-
ծա՛ք հաւատով . զի զա :

Ի՛քե՛ղ եմք ապա՛ւինեալ ո՛ր մայրդ ես
ե՛ւ աղախին Քրիստոսի . լե՛ր բարեխօս
վասն մեր . զի զանո՛ւն Տեառն կարդա՛ն-
ցուք և զքե՛ղ մե՛ծարեալ պատուեսցուք :

Աղթք :

Օրհնեալ ես բարեխնամող Աստուած , որ
զգեցուցեր ծառայի քում հանդերձ փրկ-
կութեան և պատմութեան ուրախութեան .
և եդեր սալաւարտ փրկութեան և պսակ
չնորհաց ՚ի գլուխ տորա , և զէն անվթար
ընդդէմ հակառամարտին : Վասն որոյ և
մեք գոհութեամբ փառաւորեսցուք ըղ-

քեզ ընդ Որդւոյ և ընդ Սրբոյ Հոգւոյդ ,
այժմ՝ և միշտ և յաւիտեանս յա :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Խաղաղութիւն և հաստիչ խաղաղութեան
Յիսուս Քրիստոս , օծեալ և երկրպագելի
և քահանայապետ յաւիտենից : Ահա ըն-
կալաւ այս աշո-ն ծառայս քո՝ զՅովնան
սրբութեան քո , վասն որոյ աղաչեմք ըզ-
քեզ Տէր , մի՛ ջնջեսցի սա ՚ի դպրութենէ
քումմէ կենաց : Եւ մէք արժանի լիցուք
երկնային փառաց քոյ , յորժամ պսակես
զսուրբս քո եւ զսիրելիս անուան քում
սրբոյ , և անդադար փառաւորեսցուք ըզ-
քեզ ընդ Հօր և Սրբոյ Հոգւոյդ , այժմ՝ և
միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Հանէ ՚ի Բէճն զնորընծայն՝ և ասէ .

Մտից առաջի սեղանոյ Աստուծոյ առ
Աստուած , որ ուրախ առնէ զմանկու-
թիւն իմ :

Դատ արա ինձ Աստուած , և իրաւ արա
ինձ ՚ի դատաստանի իմում :

Եւ զիկի խոնարհեալ ասէ երեցս :

Այս աշո-ն ծառայս Քրիստոսի՝ եկեալ յե-

քախայութենէ 'ի մկրտութիւն , 'ի մկրտութենէ յերկրպագութիւն : Երկրպագէ սուրբ Սեղանոյս , երկրպագէ սուրբ Խորանիս , երկրպագէ սուրբ Աւաղանիս , որ մերկայաւ զանօրէնութիւն , եւ զգեցուղոյս աստուածգիտութեան :

Եւ հաղորդէ զնորէնծայն 'ի սուրբ Տարփոյ եւ յարենէ Տեառն , եւ ասէ խահանայն զԱղբիս :

Տէր ողորմես , Տէր ողորմես , Տէր ողորմես :

Փառք քեզ թագաւոր յաւիտենական , որ աճեցուցանես եւ լցուցանես զեկեղեցի լուսով հաւատոյ անհամար փրկելոյս 'ի ձեռն ճշմարիտ աստուածածանօթութեան Քրիստոսի քո : Զորս վերստին ծննդեամբ արժանի արարեր որդէգրութեան Հօրդ երկնաւորի , հաղորդելով Մարմնոյ եւ Արեան միածնի քո :

Եւ արդ Տէր՝ պահեա զսա սրբութեամբ Հոգւոյդ Սրբոյ , առնել անաբաւտութեամբ զկամս քո , եւ անմեղութեամբ ժամանել 'ի կեանագ յաւիտենից : Եւ զմեզ զամենեւսեան զմերձաւորքս սորա օրհնեա շնորհօք եւ մարդասիրութեամբ Տեառն մերոյ Յիւ

տուսի Գրիստոսի : Ընդ որում քեզ Հօր ,
և Հոգւոյդ Սրբոյ վայելէ փառք՝ իշխա-
նութիւն և պատիւ , այժմ և միշտ և յա-
ւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Ե- աս զնորնէօյն ՚ի Գիրիս Բեաւօրն , և խաւանայն
խաւ ՚ի Յեռնոսն ռնելլէ , Սարգիսաֆն չարոյն =

Սուրբ խաչիւս աղաչեացուք զՏէր . զի սու-
վաւ փրկեացէ զմեզ ՚ի մեղաց , և կեցուա-
ցէ շնորհաւ ողորմութեան իւրոյ = Ամենա-
կալ Տէր Աստուած մեր կեցո և ողորմեա =

Ե- խաւանայն ասէ ՂԱՂԵՆ =

Որք մկրտեայն և բւարարեցան և ետուր
նոցա զգորութիւն քո Տէր . տուր և հաս-
տատութիւն , կալ միշտ ՚ի սրբութեան
քում , և ստեղծառանալ ՚ի լոյս աստուած-
գիտութեան քո : Պահեա զոս հաստատու
՚ի շնորհս քո զոր ետուր . հեռացո զոս ՚ի
մոլորութենէ թշնամւոյն , և ՚ի սպառնաց
նորա , և ՚ի գործոց անօրէնութեան . զի լու-
սով գիտութեան քո գնացէ ՚ի պատուի-
րանս քո . և ուղիղ վարուք հասցէ ՚ի խա-
տացեալ հանգիստն քո յաւիտենից : Զհը

րեշտակ խաղաղութեան քո առաքեա Տէր,
որ եկեալ պահեսցէ զսա : Եւ մեք ամե-
նեքեան արժանի լիցուք սպասել յուսով
յայտնութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քր-
իստոսի : Ընդ որումքեզ Հօր՝ և Հոգւոյդ
Սրբոյ :

Համբարեն շնոր Պրպեալն , և ասէն Շարական .

ԴԿ . Որ անտե՛ն և անքլ՛ննին քառակեր-
պիցըն վեհագոյն , ՚ի փրկել ըզմեզ ե-
կեալ անմահից թագաւորն , օրհնու թիւն
առաքալի՛ն :

Առաքի՛ հրեշտակապետն առ սերովբէ՛ն
հողեղէ՛ն , ասէ Տէրն և արարողն առա-
քեալն ՚ի Հօրէ՛ մարմնա՛նայ ՚ի քէ՛ն փը՛-
կողն :

Մըկրրաի՛ ՚ի Յորդանան վերայելով Հօր
և Հոգւոյն . Ռ՛վսաննա՛ ՚ի բարձունքս եր-
գէին մանկո՛ւնքն , օրհնու թիւն Որդւոյ
Դաւթի՛ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Այժմ և միշտ և :

Եւ յե՛լանել նորա ՚ի ջրոյն ահա՛ բացան

նրմա երկինք . Սուրբ Հոգին աղանակերս
գայր 'ի վերայ կենարարին , օրհնութիւն
առաքողին :

Քարոզ :

Սուրբ խաչիւս աղաչեսցուք զՏէր զի սո :
Պահպանիչ և յոյս հաւատացելոց Բրիս :
Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Բրիստոս ամէն :
Հայր մեր որ յերկինս :

Յէր Ջրադոմ-Սէան առեալ քանին 'ի սուրբ Եկեղեց-
այն զմանուն 'ի պոն' ասելով Շարական .

ԴԶ . Լսյա 'ի լճսայ 'ի Հօրէ՛ առաքեցար և
մարմնացար 'ի սուրբ Կճօէն , զի վերըս
տին նորոգեսցես զապականեսնն Ս. դամ :
Դո՛ւ Ա՛ստուանձ 'ի յերկրի՛ երեւեցար և
լճնդ մարդկան չըրջեցար , և փրկեցեր
ըզտիեղերըս յանիծիցն Ս. դամայ :
Քեզ 'ի յերկնից վըկացեալ Հօր քո՛ ձայն .
ասէ Դա՛ է իմ Ո՛րդի . եւ Սուրբ Հոգի՛ն
ըզքեզ յայանեաց աղանակերս երեւ-
մամբ :

Ե- ԷՏԵՄԼՒՅ ԳԻՐԿԱ ՏՈՐՆ ՄԱԷՆ ՍԱՂՏՈՒ ։

ԴՈՒ ԵՍ ՈՐ ՀԱՆՆԵՐ ՂԼԻՍ յԱՐԳԱՆԴԷ , յՈՅՈՒ
ԻՄ՝Ի ՍՈՒԵԱՆԵՅ ՄՈՐ ԻՄՈՅ ։

Ի. քեզ անկայ ես յարգանդէ , յորովայնէ
մօր իմոյ դՈՒ ԵՍ ԱՍՈՒՈՒԼԱԾ ԻՄ ։

Պօղոսի առաքելոյն յԵՐՐԱՅԵՍԼՈՅ ԹՂԹՈՅՆ Է
ԸՆԹԵՐԿՈՒԼԱԾԱ ։

ԱՐԴ՝ ՈՐՈՒՀԵՈՒԷԼ մանկունք հաղորդես
ցին արեան և մարմնոյ , և ինքն իսկ մեր-
ճաւորութեամբ կցորդ եղել նոցունց . զի
մահուան իւրով խաւիանեալսցէ զայն որ զիշ-
խանութիւն մահուն ունէր , այսինքն է՝
զսատանայ . և ապրեցուսցէ զայնօտիկ որ
մահուն երկիւղիւ հանապազ կէին վտա-
րանդեալք ՚ի ծառայութիւն ։ Քանզի ոչ
երբէք զհրեշտակայ բուռն հարկանէ . այլ
զզաւակէն Աբրահամու բուռն հարկանէ .
ուստի պարտ իսկ էր նմա ամենայնիւ եղ-
բարց նմանել . զի ողորմած լինիցի , և հա-
ւատարիմ՝ Քահանայապետ յաստուածա-
կոյս կողմանէ անտի , առ ՚ի քաւելոյ ըզ-
մեղս ժողովրդեանն ։

Աւելուիա աւելուիա :

Ի բերանոյ մանկանց տղայոց եւ ստրն,
դեայց հաստատեցեր զօրհնութիւն :

Աւելուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արբոյ Աւետարանիա Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ լաո

Մարկոսի :

Փառք բեղ Տէր Աստուած մեր :

Պաշտօնում : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Եկն 'ի Կափառնայում, և իբրեւ եմուտ
'ի տուն, հարցանէր զնոսա, զի՞նչ վիճէիք
զճանապարհայն ընդ միմեանս :

Եւ նորա լուռ լինէին, քանզի ընդ մի-
մեանս վիճէին 'ի ճանապարհին թէ՛ ո՞վ
մեծ իցէ :

Եւ իբրեւ նստաւ՝ կոչեաց զերկուսասան
սրն, եւ ասէ զնոսա, եթէ ոք կամի ա-
ռաջին լինել՝ եղիցի ամենեցուն կրտսեր՝
և ամենեցուն պաշտօնեայ :

Եւ առեալ մանուկ մի կացոյց 'ի մէջ նոցա,
և ընկալեալ զնա 'ի գիրկս իւր, ասէ յը

նոսա . Որ միանգամ յայտպիսի մանկուտոյ
ընկալցի յանուն իմ , զիս ընդունի . և որ
զիս ընդունի , ոչ զիս ընդունի , այլ զայն
որ առաքեացն զիս :

Եսրայիմ .

ԴՁ . Նոր Սիւմն ծընեալ մանկո՞ւնք սուրբ
անաղանաւն . շնորհազարդեա՞նք Հմ-
գւովն Աստուծոյ . օրհնեցէք ըզՀայրն
Երկնաւոր յաւուր ծնընդեա՞նն Սը-
բսէհոյ Կոնստն . յոր օրհնեցա՞նք յա-
նի՞ծից նախնւոյն :

Արեամբ գառինն անարամախ փըրկեալ
ժողովուրդք , յաւուր ծնընդեա՞նն մօր
անտանե՛լոյն , գովեցէք ըզմիածինն որ
հաճեցա՛ւ առնուլ մարմնի՞ն անսե՛րմն
ի՛ նմանէ , յոր օրհնե՛ :

Յառատաբո՛ւղիս շնորհաց Հոգւոյն լուսա-
զարդեա՞նլ անդք հեթանոսաց . յաւուր
ծնընդեա՞նն մօր բանի՛ն ծնողի , զփառա-
կից Որդւոյ զՀոգին բարեբանեցէ՞նք
հոգե՛ւոր Երգով . որ մաքրա՛ղարդեա՞նց
զմարմնաբանն Որդւոյն :

Ե- չահանայն ասէ ՂԱԴՐԷ՛ս :

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած ամենակալ,
եւ օրհնեալ է անբաւ գութ մարդասիր-
ութեան քո, որ արժանի արարեր զճա-
ռայս քո զմատուցեալս առ քեզ լինել-
հաղորդ Հոգւոյդ քո Սրբոյ : Եւ այժմ՝ ա-
ղաչեմք զքեզ, ուղղեա զգնացս սորա, և
ամրացո զսա յերկիւղ քո. զգուշացո ըզ-
սա լուսաւոր պատուիրանաց քոյ, և զա-
մենայն աւուրս կենաց իւրոց խաղաղու-
թեամբ և սուանց մեղաց պահեա : Շնոր-
հօք և մարդասիրութեամբ Տեառն մերոյ
և փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի. ընդ որում՝
օրհնեալ ես Հայր ամենակալ՝ ընդ կենդա-
նարար Սուրբ Հոգւոյդ, այժմ՝ և միշտ և
յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն :

Քարող :

Սուրբ խաչիւս աղաչեսցուք զՏէր զի սո :

Աղօթք :

Պահպանիչ և յոյս հաւատացելոյ Քրիս :
Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, ամէն :
Հայր մեր որ յերկինս ես :

Ե- յա-ռ-ն ու-լե-րո-ր-ի վե-րայ-ո-յա-նէ չա-հանայն
 վա-գն՝ ա-յսի-ն-ն զնա-րօ-սն , 'ի գ-լե-ոյ նո-րո-գ Պրա-ե-
 ւոյն , և ա-սէ զԱղօ-լն :

Տէր՝ որ լուսով գիտութեան քո առաջ-
 նորդեցեր ծառայիս քո վերստին ծնանիլ
 զսա ջրով և Հոգւով Սրբով . հաստատեա
 զսա 'ի հաւատս և 'ի սէր քո , փրկեա զսա
 'ի չարէ՝ և կեցս : Շնորհօք և գթութեամբ
 միածնի Որդւոյ քո , ընդ որում օրհնեալ
 ես Հսոյր ամենակալ ընդ կենդանարար և
 ազատիչ Սուրբ Հոգւոյդ . այժմ և միշտ և
 յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Ե- չա-հանայն լու-անայ զնոր Պրա-ե-ալ Տանո-ւն , և
 ա-սէ զԱղօ-լն :

Որ զերծումն 'ի մեղաց մկրտութեամբ
 սուրբ Աւազանին 'ի ձեռն ծառայիս քո
 պարգեւեցեր , և այժմ աղաչեմ զքեզ Տէր ,
 զլոյս երեսաց քոց ծագեա 'ի սիրտս սորա .
 սպառազինեա զսա հաւատով ընդդէմ հա-
 կառակորդին , 'ի վերայ վիմի սպառուիրա-
 նայ քոց հաստատեա զսա , և զգեստ ա-
 նապականութեան սորա յամենայն մեղաց

ազտեղութենէ սորա անբիծ և անարատ ,
 և զդրոշմ՝ Հոգւոյդ Սրբոյ մինչեւ յաւուր
 ահէզ դատատանին ամբողջ պահեա . և
 քաւիչ լեր մեզ ըստ բաղում գթութեան
 քում : Զի բարերար և մարդասէր ես Աս-
 տուած գոյով . և մեք փառս մատուցա-
 նեմք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյդ Սրբոյ , այ-
 ժըմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից ,
 ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Որ զգեցաւ զքեզ՝ զՏէրդ և զԱստուածդ
 մեր , և խոնարհեցոյց քեզ զգլուխս իւր .
 պահեա անյաղթելի ՚ի պատերազմաց հը-
 պարտացեալ թշնամւոյն , և քո անասաւ
 կան սրտակաւ մինչեւ ցվախճան յաղթող
 զամենեւեան ցոյց : Զի քո է ողորմիլ և կե-
 ցուցանել զմեզ՝ Քրիստոս Աստուած մեր .
 և քեզ փառս վերառաքեմք ընդ Հօր և ա-
 մենասուրբ Հոգւոյդ , այժմ և միշտ և յա-
 վիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Ե- Բարձրացոյցեալ զգլուխ մանկանն , և առեալ
 ընդ ընկալ զերեսս նորա , ասելով :

Արդարացար , սրբեցար , զօրացիր , յա-

Նուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ , ոյ
Քրմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից ,
ամէն :

Իսկ յէս քառասուն առաջ Գան ՚ի Դոմն Եկե-
լեյոյն . և Տայրն քառասուն ծոնի կրկնէ , և առ-
նո զպղայն ՚ի Գիրկն = Ե- քահանայն ասէ ՂԱՂՇԱ :

Տէր Աստուած մեր , որ եկիր ՚ի վերկու-
թիւն ազգի մարդկան , նայեա ՚ի վերաց
աղախնոյս քո պատրիկ , և առաք ամա՛ աւ
պաւինիլ ՚ի սուրբ կաթուղիկէ և առաքե-
լական եկեղեցի քո , եւ սրբանայցո զսո
մոանել ՚ի տաճար սուրբ քո , և հաղոր-
դիլ վերկական Մարնոյ և Արեան քո : Ի
բաց լուա զազա մարմնոյ և զքիծ հոգւոյ
սորա ՚ի լքումն կաաարման քառանորեաց
աւուրցս , եւ սրբեա զսո ՚ի ձեռն պա-
առական ուխտի քահանայիցս , և սրժա-
նացո մոանել ՚ի սրբութիւն փառաց քոյ ,
և վայելիլ զանապառ բարխն որ ՚ի քէն :
Եւ քեզ վայելէ փառք եւ իշխանութիւն
յաւիտեանս , ամէն :

Խողաղութիւն ամենեցուն :

Ար 'տորոգութիւնդ ես հնացելոյ , եւ
կեանք՝ մահկանացու ազգի մարդկան .
դու ես զօրութիւն եւ օգնութիւն աստա-
ւինելոյս 'ի քեզ : Հաստատուն լիցի շը-
նորհք ողորմութեան քո 'ի վերայ աղայիս ,
որ եկեալ կայ քառանօրեայ յեքկրպա-
գութիւն սուրբ Տաճարիդ . զի եղիցի հը-
ղօր եւ անեքկիւղ 'ի Թշնամւոյն ներգոր-
ծութենէ՝ պահպանութեամբ աջոյդ քո
սրբոյ . զի դու ես մերձ յամենեօն՝ եւ բա-
րերաք ամենեցուն : Պահեա զսա եւ սրբ
բեա ճշմարտութեամբ քով . եւ արժանացա
լնդունիլ զՄարմին եւ զԱրիւն քո Սուրբ ,
եւ զսահաւասցեայ Հոգւոյդ Սրբոյ :

Աղաչեմք զքեզ Տէր , զի եկեսցէ 'ի սա
հոգի սուրբ , հոգի հեղութեան , հոգի
ճշմարտութեան , հոգի որդեգրութեան .
լինել անբիծ եւ անարատ , սլտակիլ խաչիւ
քով լնդ աջմէ քումմէ յարքայութեանդ
երկնից : Եւ քեզ լնդ Հօր եւ Սուրբ Հոգ-
ւոյդ վայելէ փառք իշխանութիւն եւ պա-
տիւ , այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւի :

Ե- Տրանին յեկեղեցին ասելով:

Մտից առաջի սեղանոյ Աստուծոյ առ Աստուած, որ ուրախ առնէ զմանկութիւնս իմ:

Դատ արա ինձ, Աստուած, և իրաւ արա ինձ ՚ի դատատանի իմում:

Յաղագէ որ ոչ է սուրբ, ՚ի մարդոյ մեղաւորէ նենգաւորէ փրկեա զիս:

Դու, Աստուած հղօրիչ իմ ես, ընդէջ մոռացար զիս, ընդէջ տրտում գնամ ես ՚ի նեղել թշնամւոյ իմոյ:

Առաքեա, Տէր, զայս քո եւ զճմարտութիւն քո, զի առաջնորդեացեն ինձ, և հանցեն զիս ՚ի լեառն սուրբ և ՚ի յարկս քո:

Մտից առաջի սեղանոյ Աստուծոյ առ Աստուած, որ ուրախ առնէ զմանկութիւնս իմ:

Խոստովան եղէց քեզ օրհնութեամբ Աստուած Աստուած իմ:

Արդ՝ ընդէջ տրտում ես անձն իմ, կամ ընդէջ խռովես զիս, յուսա առ Աստուած, խոստովանեա նմա. փրկիչ երեսոյց իմոյ Աստուած է:

Փառք Հօր և Որդւոյ և: Այժմ և միշտ և:

Քարոզ :

Սուրբ Եկեղեցեալս աղաչեսցուք զՏէր՝
 զի սովաւ փրկեսցէ զմեզ 'ի :

Աղօթք :

Ի մէջ տաճարիս , և առաջի աստուած ըն-
 կալ և պայծառացեալ սուրբ նշանացս , և
 սուրբ Սեղանոյս՝ խոնարհեալ երկիւղիւ
 երկիրպագանեմք . զսուրբ և զհրաշալի և
 զյաղթող զՅարութիւնդ . քո փառաւո-
 րեմք , և քեզ մասուցանեմք զօրհնութիւն
 և զփառս ընդ Հօր և ընդ Սրբոյ Հոգւոյդ ,
 այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւի :

Եւ քանի շէտ 'ի Խորանն՝ ասելու Շարական .

Ա. Եւ Մարմնացեալդ 'ի Կուսէ՛ն նախա՛-
 յաւիտեան բանդ , այսօր 'ի Տաճարն ե-
 կիր կատարել զօրէնս վասն փրկու-
 թեան հեթանոսաց :

Ո՛ր յանարուեստ աթոռ նըստիս բարե-
 բանեալդ 'ի հրեշտակաց , այսօր 'ի Սի-
 մէօնի բառնալով 'ի գիրկս , որ ընծա՛-
 յեսցես ըզմեզ 'ի կեանարդ յաւիտեանց :

Որ արձակիչդ ես կապելոյ պարգեւանող
ամենեցուն , այսօր հայցմամբ ջերուն
ւոյն արձակես եւ զիս ըզբաղմամբդ 'ի
կապանաց մահս 'ի կեանարդ յանխառն
նից :

Աշխուհա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արեւոյ Աւետարանի Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ

Ղուկասու :

Փարք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պաշտօնումէ : Ամէն Աստուած :

Վասն քառանորեայ գալտեան Տեառն մերոյ Յիսուսի
Քրիստոսի :

Եւ իբրեւ լցան աւուրբ սրբութեան նոյա
յա ըստ օրինացն Մովսէսի , ածին զնա
յերուսաղէմ յանդիման առնել Տեառն ,
որպէս եւ գրեալ է յօրէնս Տեառն , թէ
ամենայն արու որ բանայ զարգանդ՝ սուրբ
տեառն կոչեսցի :

Եւ տալ պատարագս՝ ըստ ասացելոյն յօրէնս
Տեառն , զոյգս տաւորակաց , կամ
երկուս ձագս աղաւնեաց :

Եւ ահա՛ էր այր մի յԵրուսաղէմ, որոյ
անունն էր Սիմէոն. և էր այրն այն ար-
դար և երկիւղած, և ակն ունէր մխիթա-
րութեանն Իսրայէլի, և հոգի սուրբ՝ էր
ի նմա :

Եւ էր նորա հրաման առեալ ի Հոգւոյն
Սրբոյ՝ մի տեսանել զմահ, մինչեւ տեսցէ
զօծեալն Տեառն. և եկն հոգւովն ի Տա-
ճարն :

Եւ իբրեւ ածին ծնողքն զմանուկն Յիսուս,
առնել նոցա ըստ սովորութեան օրինացն
ի վերայ նորա. և նա՛ առ ընկալաւ զնա
ի գիրկս իւր, եւ օրհնեաց զՍտառած,
եւ ասէ, Արդ՝ արձակես զճառայս քո
Տէր ըստ բանի քում ի խաղաղութիւն,
զի տեսին աչք իմ զփրկութիւն քո, զոր
սրտորաստեցեր առաջի ամենայն ժողո-
վերդոց :

Լոյս ի յայտնութիւն հեթանոսաց, եւ
փառս ժողովրդեան քում Իսրայէլի :
Եւ էին հայրն և մայր նորա զարմացեալ
ի վերայ բանիցն, որ խօսէին զնմանէ :
Եւ օրհնեաց զնոսա Սիմէոն, և ասէ յը-
Մարիամ մայր նորա, ահա սա կայ՝ ի

զլորումն և 'ի կանգնումն բազմաց 'ի մէջ
Խարայէլի, և 'ի նշան հակառակութեան.
և ընդ քո խի անձն անցցէ սուր. զի յայտ
նեացին 'ի բազում սրտից խորհուրդք:

Ե- առ զԱլօն առաջի Խորանին:

Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, որ կեցեալ
զաւուրս քառասուն՝ ըստ օրինացն Մովսէ-
սի, եկիր 'ի Տաճարն 'ի յընծայումն՝ հան-
դերձ Մարիամաւ մարբն քով, և 'ի գիրկ-
աքն Սիմէօնի գգուեցար: Ազաչեմք եւ
խնդրեմք 'ի քէն, պահեա զաղայս զայս,
եւ աճեցո չնորհօք՝ անտեսանելի զօրու-
թեամբ քով, և արժանի արա զսա մատին
ժառանգութեան ընտրելոց քոց, և պահ
պանիլ ընդ հովանեաւ աջոյ քո: Եւ քեզ
ընդ Հօր և Սուրբ Հոգւոյդ:

Ե- առ Շարահան.

ԳԶ. Աստուածածին երկնացին դմուն,
աստուածային ձայնիւն աւետարանէր
հրէշտակն, ուրախ լեր բերկրեալդ Տէր
ընդ քեզ:

Ի բերովէս բաղմեալ ընդ Հօր անանպա-
կանաբար բնակիլ հաճեցաւ ի բուժ յմ
բովայնի . ուրախ լեր :

Ար բոցեղէն սրովէնիւք շրջափակեալ
սլահիւր , այսօր իմ մէջ մարդկան ի գիւ-
կու հողեղինի յայտնեալ . ուրախ լեր :

Ե- ապա չափանայն քանի զգույն ի խորանն՝ և ապա .

Այս անոն ծառայս Բրիստոսի , եկեալ յեր-
կրոսագութիւն : Երկրորդէ աուրք Խորա-
նիւ . երկրորդէ աուրք Մեղանայս , երկր-
սլագէ աուրք Աւագանիս , որ մերկացաւ
զանօրէնաւթիւն , եւ զգեցաւ զոյս առ-
առաճգիտութեան :

Քարոզ :

Աւրդ խաչիւն աղաչեսցուք զՏէր զի սա :

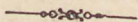
Աղօթք :

Պահպանիչ և յոյս հաւատացելոց Բրիս-
տիսնեալ Տէր մեր Յիսուս Բրիստոս , ամէն :
Հայր մեր որ յերկինս :

Կ Ա Ն Ո Ն

Կ ՈՒՍԻ ՊՍԱԿԻՆ

ՀԱԼԱԻ ՕՐՀՆԵՔ

Նախ քան զամենայն բերեն զհալաւն առաջի քահա-
նային . և Սարկաւագին ասէ . Ե- Ե-ս խաղաղ- =
և Քահանայն . Օրհնո-վի-ն և փառ- Հօր և Որդ-
և խո-նի արիանէ և ասէ Շարահան .

ԲԿ . Այսօր երկնայինքն աւրախանցան ընդ
երկրաւորացս նորոգման . քանզի նորոգուլն
էկց Հոգին էջ 'ի' սուրբ վերնատունն , ո՛ր
քով նորոգեցաւն դառք առաքելոցն :
Այսօր հողանիւթեաց բնութիւնս ջրն
ծայ ընդ Հօր հաշտութեան . քանզի սր
եբանք զՀոգին 'ի' մարդկանէ՝ մարմին ե-
ղելոց , դանքեալ վերընտին ընծին սրա՛ն
գեւէ՛ :

Այսօր մանկունք եկեղեցւոյ աօնէն ջըն
ծութեամբ զգալուստ Սուրբ Հոգւոյն . ո՛ր
բով զարդարեցան ՚ի զգեստըս լուսավայր
և գերանայծառս . երգեն ընդ սրովքէ իմն
գերեքսըրբենին :

Ո՛ր զմիաբանեալն յաշտարանին բաժան
մամբ լեզուանցն քակեաց . այսօր ըզբա
ժանեալ լեզուս ազգաց միաբանեաց դար
ձեալ ՚ի սուրբ վերնատունն . ամենայն

հոգիք օրհնեցէ՛ք զՀոգին Աստուծոյ :

Ո՛ր էջ Հոգին Տեառն եւ առաջնորդեաց
երկոտասան յեղիցն Իսրայելի ՚ի յանա
պատին . այսօր երկոտասան առաքելոցն
առաջնորդէ ՚ի յԱւետարանն . ամենայն :

Որ ելնց Հոգին Տեառն ըզԲեսելիէլ ճար
տարապետ խորանին . այսօր շինէ զմա՛ր
դիկ խորանն սուրբ Երրորդութեանն . ա
մենայն :

Մայր լուսոյն Մարիամ անհարսնայեալ,
օրհնեալդ ՚ի կանայս :

Զլոյսն անըստուեր յարգանդի կրեցէ՛ր ,
օրհ :

Մի՛ գանգաճիր Վասըն մեր բարեխօսել,
օրհ :

Ի՞նչ վերայ վիժի՛ հաւատոյ շինեցեր ըզքո՛ւ
սուրբ զեկեղեցի . ըզսա՛ն պահեա՛ն 'ի խա-
ղաղութեան :

Ո՞ր շնորհեցեր ողորմութիւն 'ի բնակարա-
նքս հրեշտակաց ե՛ւ մարդկան . քաւարան ,
տո՛ւր սրմա զանշարժ . քո՛ զխաղաղութիւն :
Ի՞նչ տաճարի՛ փառոց սըրբութեան . քո՛
քեզ երգեն մանկունք , տո՛ւր սոցա զա-
ռանա՛ն քո՛ զողորմութիւն :

Փառք Հօր և Որդւոյ և :

Սիրոյ անմահ փեսային եղեր դո՛ւ մայր
Մարիամ . բարեխօսեա Վասըն մեր 'ի
յայեմ աւուր ահեղին :

Աղօթք :

Օրհնեա Քրիստոս Աստուած մեր՝ հոգե-
ւոր օրհնութեամբ զհալաւս զայս հարսա-
նեաց , զի որ զգեցցին զսա , մի՛ իշխեսցէ
մերձենալ 'ի սոսա չար աղանդ դիւաց կամ

Կ'սխարդաց : Այլ ամրացեալ զօրութեամբ
սուրբ Խաչի քո , փրկեսցին յամենայն ու
րողայթից սատանայի : Եւ քեզ վայելէ
փառք իշխանութիւն և պատիւ , այժմ' և
միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Քարոզ :

Սուրբ Խաչիւս աղաչեսցուք զՏէր զի սո :

Աղթք :

Պահարանիչ և յոյս հաւատացելոյ Քրիստ :
Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս , ամէն :
Հայր մեր որ յերկինս ես :

Եւ այս երբեքն ՚ի գոռն հարսին , և բերեն զհարսն
այս Ժեասյն , և առնուա չաւանայն զաջ յեռն հարս
սին և ասց յաջ յեռն Ժեասյին և ասէ .

Առեալ զձեռն Եւայի՝ տուեալ ՚ի յաջն
Աղամոյ , և ասէ Աղամ . այս այժմ' ոսկր
յոսկերաց խոյ , և մարմին ՚ի մարմնոյ իւ
մոյ . սա կոչեսցի կին , զի յառնէ իւրմէ

առաւ :

Վասն այսորիկ թողցէ այր զհայր իւր և
 զմայր իւր , և երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ .
 և եղիցին երկոքեան 'ի մարմին մի : Արդ՝
 զոր Աստուած զոգեաց մարդ մի մեկնեսցէ :

Շարական :

ԳԿ. Մայեան 'ի մեզ եւ ողորմեա մեզ Քրիստոս . ո՞ր ունիս բաղնամ գլխով թուխն :
 Ո՞ր Հայրդ ես որբոց եւ դատաւոր այ-
 րեաց Քրիստոս . որ ու :

Որ սլքսակիչդ ես որբոց . լուր եւ մեզ
 աղօթիւք սոցա Քրիստոս . ո՞ր ու :

Մայր և կոյս աղախին Քրիստոսի ո՞ր բա-
 րեխոսդ ես միշտ աշխարհի . քեզ երա-
 նե՛ն ամե՛նայն անկե՛ք :

Մաքուր աղաւնի և հարսն երկնից Մա-
 րիամ , տաճար և աթոռ Աստուծոյ բա-
 նի՛ն . քեզ երանե՛ն ամե՛ն :

Քեւ հաճեցան իմանալիքն ընդ հողեղէն
 քա , եւ քեւ մերձեցաք 'ի փայտն կե-
 նաց . քեզ երանե՛ն ամե՛ն :

Յաղթող և զնոր օրհնութիւն միշտ 'ի բար-

ձուռնա երգեսցուք թագա՞ւորին Քրիստոսի հաւանապետալ ժողովուրդք :
 Ո՛ր եկն 'ի լուսաւորել զընտրեալ սուրբ
 զեկեղեցի . եւ սը՞ռաակեաց սուրբ խա՞ն
 չիւն , նրմա՞ ըզփառս երգեսցուք :

Փառք Հօր և Որդւոյ և :

Այսօր և մէք տօնեսցուք զնաւակատիւ
 ամբբ խաչին . և փը՞րկողին մատո՞ւն
 ցուք փառք եւ պատիւ յաւիտեան :

Աղօթք :

Տէր Աստուած յաւիտենական , որ զան
 զոյգս և զբացորոշեալս զուգակցես միա
 ւորութեամբ , եւ կապես անբաւոյնի :
 Որպէս օրհնեցեր զԻսահակ և զՌեբեկ , և
 ժառանգ զնոսա քո աւետեացն երեւե
 ցուցեր : Դու Տէր օրհնեա զճառայս եւ
 զաղախինս քո , առաջնորդելով նոցա 'ի
 Կործս բարիս , ողորմած և մարդասէր Տէր
 Աստուած մեր : Եւ քեզ վայելէ փառք
 իշխանութիւն և պատիւ , այժմ և միշտ և
 յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Քարոզ :

Սուրբ խաչիւս աղաչեացուք զՏէր զի սո :

Աղօթք :

Պահպանիչ և յոյս հաւատապէրաց Քրիս :
Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս ամէն :
Հայր մեր որ յերկինս :

Եւ ապա երևան ՚ի Դոռոն Եկեղեցոյն . և հարսն
և ժեռայն երեւ ծոնը կրկնեն . Եւ խաչանայն խոս
տովանցընէ զնոս , Եւ ապա ոլորէ շարօփն : Երբ
զիշտային նարօփն ոլորէ՝ ասէ .

Տէր ՚ի զօրութեան քում ուրախ եղիցի
Թաղաւորն . ՚ի վերկութեան քում յնծառ
ցէ յոյժ :

Եւ երբ շարսին նարօփն ոլորէ՝ ասէ .

Տարցին Թաղաւորի կուսանք զհետ նորա .
և զընկերա նորա ստարցին նմա :

Եւ ապա քայ ընդն ՚ի յեռն՝ Եւ ասէ Առեալ
զձեռն Եւայի : Եւ ապա ասէ զերայ :

Տեսէք որդեակք , աստուածային հրամա
նաւն՝ և կանոնիւք սուրբ Հայրապետացն

եկեալ էք 'ի սուրբ Եկեղեցիս սրակիլ ռ
 ընծօք 'ի սուրբ ամուսնութիւն . Աստուած
 զձեզ միաբան սիրով պահեացէ , 'ի խոր
 ծերութիւն հասուացէ , և անթառամ ոյր
 ռակին արժանացուացէ : Ապա տեսէք ,
 որ յաշխարհիս վերայ պէս պէս փորձու
 թիւնք կան . Թէ հիւանդութիւն , եթէ
 աղքատութիւն , և թէ այլ ինչ նեղու
 թիւն . Աստուած զձեզ յամենայն փոր
 ձութենէ հեռի պահեացէ : Բայց Աստու
 ծոյ հրամանն այս է , որ դուք երկոքեանդ
 մինչեւ 'ի մահ միմեանց օգնութիւն պար
 տիք ընել :

Ե- նախ հարցանէ Փետային երիցս անգամ :

Որդեակ իմ , մինչեւ 'ի մահ տէ՞ր ես :

Ե- նա ասէ . Այո՛ Հայր սուրբ , տէ՛ր եմ
 հրամանաւն Աստուծոյ :

Ե- ապա հարցանէ Հարսին երիցս անգամ :

Որդեակ իմ և դու մինչեւ 'ի մահ հնա
 ղանդ ես : Ե- նա ասէ նոյնպէս :

Ե- ասէ Քահանայն . Այս բանիս վկայ՝ Աս
 տուած է , որ աներեւութապէս 'ի վերայ

սուրբ Սեղանոյս բազմեալ է : Այլ և մեր
պահապան հրեշտակքն , այս սուրբ Եկե-
ղեցիս , սուրբ Թաչս և սուրբ Աւետարանս .
դասք քահանայից , և երամք ժողովուրդոց .
սոքա ամենեքեան վկայ լինին մի :

Ե- Կոչա ասէն . Այն Հայր սուրբ , վկայ
Թող լինին :

Ե- ասէ Քահանայն . Աստուած 'ի մէջ սոցա ,
և սոքա մի սասանեացին . օգնեցցէ սոցա
Աստուած 'ի վաղորդենէ մինչեւ 'ի վա-
ղորդայն :

Մասնէն յԵկեղեցին , և ասէն Ժամանոցս :

Զխաղաղութիւն շնորհեա Եկեղեցւոյ
քում սրբոյ , զխաղաղութիւն և զանշար
ժութիւն 'ի Թշնամեաց պատերազմէ , և
հաստատեա 'ի մի հաւատ զկաթուղիկէ
Եկեղեցի . զքեզ խոստովանիմք Տէր եւ
Աստուած կեցս զմեզ :

Շարական .

ԴՁ . Ուրախ լեր ամբբ Եկեղեցի , քանզի
Քրիստոս անբայն երկնից անսօր սրտա-
կեաց ըզքեզ Թաչին իւրով . եւ զար-

դարեայց զամուլըն քո՛ւ պանչելի փա-
ռօքն իւրովք ։

Խը՛նդա յոյժ դուստր Սի՛ովնի . քանչե
երկիրս երկինք եղեն այսօր վերջատի՛ն
քո նորոգմամբ և թա՛գաւորն երկնա՛ւա՛ն
հաճեցաւ բը՛նակիլ ՚ի քեզ ։

Ը՛նդ դա՛սս երկնա՛ւոր զօրացըն վեր ա-
ռեալ աօ՛նեմբք քեզ այսօր զանդադար
փառասորութիւնս . ուրա՛խ լեր հարսն
անարատ անքրննին քո խորհրդով ։

Փա՛ռք Հօր և Արդւոյ և ։

Աւրա՛խ լեր բերկեա՛ հարսնայեալ սուրբ
Եկեղեցի , պայծառացո զմանկն՛ներս քո
յօրհնա՛բանութիւն ծագողին ըղշո՛ղ լու-
սոյ ՚ի քեզ մայր Եկեղեցի՛ ։

Պատիւումէ ։

Սուրբ Աստուած՝ սուրբ և հզօր , սուրբ
և անմահ , որ մարմնացար վասն մեր ողոր-
մեաւ մեզ ։

Քարոզ ։

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր արաչեացուք ։

Վասն խաղաղութեան ամենայն աշխար-

հի՛ և հաստատութեան սրբոյ Եկեղեցւոյ.

զՏէր աղաչեսցուք :

Վասն ամենայն սուրբ և ուղղափառ եւ
պիսկոպոսաց՝ զՏէր աղա :

Վասն հայրապետին մերոյ տեառն (այս
անուան) կենաց՝ եւ փրկութեան հոգւոյ
նորին՝ զՏէր աղա :

Վասն վարդապետաց՝ քահանայից՝ սար-
կաւագաց՝ դպրաց՝ եւ ամենայն ուխտի
մանկանց եկեղեցւոյ՝ զՏէր աղա :

Վասն բարեպաշտ Թագաւորաց եւ աս-
տուածասէր իշխանաց՝ զօրավարաց և զօ-
րաց նոցին՝ զՏէր աղա :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ :
Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստուծոյ
Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ :

Տէր ողորմես, Տէր ողորմես, Տէր ողորմես :

Զի ողորմած և մարդասէր ես Աստուած
գողով և քեզ վայելէ փառք իշխա :

Ալելուիա ալելուիա :

Տէր 'ի զօրութեան քում ուրախ ելիցի
Թագաւորն, 'ի փրկութեան քում ցըն-
ծասցէ յոյժ :

Զ յանկուլթիւնն սրտի նորա ետուր նմա ,
եւ զկամս շրթանց նորա ոչ արգելեր 'ի
նմանէ :

Ժաման արարեր զնա յօրհնուլթիւնն քաղց-
րուլթեան քոյ . եւ եղեր 'ի գլուխ նորա
սլասկ 'ի քարէ պատուականէ :

Կեանս խնդրեաց 'ի քէն . եւ ետուր նմա
ընդ երկայն աւուրս՝ յաւիտեանս յաւի-
տենից :

Մեծ են փառք նորա 'ի փրկուլթեան
քում, զփառս մեծւլայելչուլթեան քո զի-
ցես 'ի վերայ նորա :

Տացես զնա յօրհնուլթիւնն յաւիտեանս
յաւիտենից . եւ ուրախ արասցես զնա
յուրախուլթեան երեսաց քոյ :

Թագաւոր յուսացաւ 'ի Տէր . յողորմու-
լթենէ բարձրելոյն նա մի սաղանեսցի :

Գտցի ձեռն քո 'ի վերայ թշնամեաց քոյ .
և աջ քո գտցէ զամենայն ատելիս քո :

Ղիցես զնոսա որպէս հնոց 'ի հուր՝ 'ի ժաւ-
մանակի երեսաց քոյ :

Տէր բարկուլթեամբ իւրով խռովեցուցէ
զնոսա , և հուր կերիցէ զնոսա :

Պտուղ նոցա յերկրէ կորիցէ , և զաւակ

Նոցա յորդուց 'ի մարդկանէ :

Խոտորեցան 'ի քէն չարութեամբ . խորհեցան զխորհուրդ , զոր ոչ կարացեն հաստատել :

Արացես զնոսա հալածեալս , 'ի մնացուած ըս քո պատրաստեցես զերեսս՝նոցա : Բարձր լեր Տէր 'ի զօրութեան քում . օրհնեսցուք , և սաղմոս ասացուք 'ի զօրութեան քում :

Ընթերցուածս 'ի Մենդոց :

Եւ ասաց Աստուած , արացուք մարդ ըստ պատկերի մերում եւ ըստ նմանութեան , եւ իշխեսցէ ձկանց ծովու , եւ թռչնոց երկնից , և ամենայն անասնոց , և ամենայն սողնոց որք սողլն 'ի վերայ երկրի : Եւ արար Աստուած զմարդն 'ի պատկեր իւր . ըստ պատկերի Աստուծոյ արար զնա :

Դարձեալ 'ի Մենդոց :

Եւ էարկ Տէր Աստուած թմրութիւն 'ի վերայ Ադամայ , և ննջեաց . և էառ մի 'ի կողմց նորա՝ և ելից ընդ այնր մարմին : Եւ շինեաց Տէր Աստուած զկողն զոր էառ

յԱդամայ՝ ՚ի կին, և էաժ զնա առ Ադամ:
 Եւ ասէ Ադամ. այս այժմ ոսկր յոսկերաց
 իմոց, և մարմին ՚ի մարմնոց իմմէ. սա կոչ
 չեսցի կին զի յառնէ իւրմէ առաւ:
 Վասն այսորիկ թողցէ այր զհայր իւր՝ և
 զմայր իւր, և երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ,
 և եղիցին երկոքեան ՚ի մարմին մի:

Ընթերցուածս յԵսայեայ մարգարէէ:

Եւ ծանկցի ՚ի մէջ աղգաց զաւակ նոցա,
 և ծնունդք նոցա ՚ի մէջ ժողովրդոց, ամե-
 ներին որ տեսանիցեն՝ ճանաչիցեն զնոսա՝
 և արասցեն, սորա են զաւակք օրհնեալք
 յԱստուծոյ, եւ ուրախութեամբ ուրախ
 լիցին ՚ի Տէր:

Յնձասցէ անձն իմ ՚ի Տէր, զի զգեցոյց ինձ
 հանդերձ փրկութեան՝ եւ սրատմուծան
 ուրախութեան. իբրեւ փեսայի եղ ինձ
 պաակ, և իբրեւ հարսն զարդու զարդա-
 րեաց զիս:

Եւ իբրեւ երկիր որ աճեցուցանէ զծա-
 ղիկս իւր, եւ իբրեւ զպարտէզ որ բու-
 սուցանէ զսերմանիս իւր, այնպէս ծա-

դեսցէ Տէր զարդարութիւն իւր, եւ ըղ-
ցնծութիւն առաջի ազգաց :

Վասն Սիօնի ոչ լռեցից, և վասն Երու-
սաղէմի ոչ ներեցից. մինչեւ ծագեսցի
խորեւ զլոյս արդարութիւն նորա, և փր-
կութիւն նորա իբրեւ զփայլակն վառե-
ցի. եւ տեսցեն հեթանոսք զարդարու-
թիւն քո, և թագաւորք զփառս քո, եւ
կոչեսցի քեզ անուն նոր զոր Տէր անուա-
նեսցէ :

Եւ եղիցիս պսակ վայելչութեան ՚ի ձեռին
Տեառն, և թագ արքայութեան ՚ի ձեռին
Աստուծոյ քոյ. և ոչ եւս կոչեսցիս լքեալ,
և երկիրն քո ոչ եւս կոչեսցի աւերակ, զի
քեզ անուն կոչեսցին կամք իմ, և երկրին
քում շինութիւն բնակութեան. զի հա-
ճեսցի Տէր ընդ քեզ, և երկիրն քո խը-
նեսցի ՚ի բնակութիւն իւրում :

Զոր օրինակ բնակեսցի երիտասարդ ընդ
կուսի, այնպէս բնակեսցին որդիք քո ՚ի
քեզ, եւ եղիցի զոր օրինակ ուրախ լինի
փեսայ առ հարսին իւրում, այնպէս ու-
րախ լիցի Տէր ՚ի քեզ :

Եւ ՚ի վերայ պարսպացն քոյ Երուսաղէմ :

պահապանս կայուցից . զօրն ողջոյն եւ
զգիշերն ամենայն , որ մինչեւ յայդ մի
դադարեացին յիշել զՏէր . զի ոչ գոյ նման
քեզ :

Պօղոսի առաքելոյն յԵփեսացւոց թղթոյն է
լինթերոգածս :

Կանայք իւրեանց աքանց հնազանդ լիցին
իրեւ տեսուն . զի այր է գլուխ կնոջ ,
որպէս եւ Քրիստոս գլուխ է Եկեղեցւոյ .
եւ ինքն է վերկիչ մարմնոյ :

Այլ որպէս Եկեղեցին հնազանդ լինի Քրիստոսի , նոյնպէս եւ կանայք իւրեանց
աքանց յամենայնի :

Ա՛րք՝ սիրեցէք զկանայս ձեր . որպէս եւ
Քրիստոս սիրեաց զԵկեղեցի , եւ զանձն իւր
մատնեաց վառն նորա . զի զնա սրբեացէ
սրբութեամբ Աւազանին բանիւ . զի կաշուայէ
ինքն իւր յանդիման փառաւոր
զեկեղեցի , զի մի առնիցի ինչ արատ՝ կամ
աղանդութիւն , կամ այլ ինչ յայնպիսեաց .
այլ զի իցէ սուրբ եւ անսրատ :

Նոյնպէս պարտին անք սիրել զիւրեանց
կանայս՝ որպէս զիւրեանց մարմինս . սր
սիրէ զկին իւր՝ զանձն իւր սիրէ :

Ձի ոչ որ երբէք ատեայ զանձն իւր , այլ
սնուցանէ եւ դարմանէ զնա , որպէս եւ
Քրիստոս զՆիկեղեցի . զի անշամբ եմք մար-
մնոյ նորա , ՚ի մարմնոյ նորա և յոսկերաց
նորա :

Վասն այսորիկ թողցէ այր զհայր իւր և
զմայր իւր , և երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ ,
և եղիցին երկուքին ՚ի մարմին մի :

Խորհուրդս այս մեծ է , բայց ես ասեմ
՚ի Քրիստոս և յՆիկեղեցի . Այլ և դուք
նոյնպէս մի ըստ միոջէ . զի իւրաքանչիւր
որ զիւր կին այնպէս սիրեսցէ՝ իբրեւ զիւր
անձն . և կին երկնչիցի յառնէ իւրմէ :

Աւելուիա աւելուիա :

Կացցէ դժնոյ ընդ աջմէ քումմէ , ՚ի հան-
դերձս օսկեհուռս զարդարեալ և պաճու-
ճեալ :

Աւելուիա Յրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արքայ Աւետարանի Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մատթէոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պատիւումէ : Ասէ Աստուած :

Ընդ Տեսուն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Եւ գնացին զհետ նորա ժողովուրդք բազումք , և բժշկեաց զնոսա անդ :

Եւ մատուցեալ առ նա փարիսեցիքն , փորձէին զնա՝ եւ ասէին , եթէ արժանի իցէ ումէք արձակել զկին իւր ըստ ամենայն վնասու :

Պատասխանի ետ նոցա՝ և ասէ . չիցէ՞ ընթերցեալ ձեր՝ թէ որ հաստատեացն 'ի սկզբանէ՝ արու և էգ արար զնոսա՝ և ասէ , վասն այսորիկ թողցէ այր զհայր և զմայր՝ և երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ , եւ եղիցին երկոքեան 'ի մարմին մի :

Ապա ուրեմն ոչ են երկու , այլ մի մարմին . արդ՝ զոր Աստուած զուգեաց մարդ մի մեկնեացէ :

Ասէն յնա , իսկ Մովսէս ընդէր սլատուիրեաց մեզ տալ թուղթ մեկնելոյ՝ և արձակելոյ :

Ասէ յնոսա Յիսուս , Մովսէս վասն խտուսրտութեան ձերոյ հրամայեաց ձեզ արձակել զկնոջս ձեր , այլ 'ի սկզբանէ ոչ եղև այնպէս :

Բայց ասեմ ձեզ, զի ամենայն որ արձակէ
զկին իւր՝ և ոչ վասն պսոնկութեան, և
առնիցէ այլ շնայ, եւ որ զարձակեալն
առնէ՝ շնայ :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Հաւատամք ՚ի մի Աստուած ՚ի Հայրն ա-
մենակալ, յարարիչն երկնի և երկրի, երե-
ւելեաց և աներեւութից : Եւ ՚ի մի Տէր Յի-
սուս Քրիստոս՝ յՈրդին Աստուծոյ՝ ծնեա-
լին յԱստուծոյ Հօրէ միածին, այսինքն յե-
ւութենէ Հօր : Աստուած յԱստուծոյ, լոյս
՚ի լուսոյ, Աստուած ճշմարիտ յԱստու-
ծոյ ճշմարտէ՝ ծնունդ և ոչ արարած : Նոյն
ինքն ՚ի բնութենէ Հօր, որով ամենայն ինչ
եղեւ յերկինս և ՚ի վերայ երկրի երեւե-
լիք և աներեւոյթք : Որ յաղագս մեր մարդ-
կան եւ վասն մերոյ փրկութեան իջեալ
յերկնից՝ մարմնացաւ, մարդացաւ, ծնաւ
կատարելապէս ՚ի Մարիամայ Սրբոյ Կու-
սէն Հոգւոյն Սրբով : Որով էաւ զմարմին
զհոգի և զմիտ, և զամենայն որ ինչ է ՚ի
մարդ, ճշմարտապէս և ոչ կարծեօք : Չար-
չարեալ, խաչեալ, թաղեալ, յերրորդ ա-

ւուր յարուցեալ, ելեալ 'ի յերկինս նովին
մարմնովն նստաւ ընդ աջմէ Հօր : Գալոց
է նովին մարմնովն և փառօք Հօր 'ի դա
տել զկենդանիս և զմեռեալս, որոյ թա
գաւորութեանն ոչ գոյ վախճան : Հաւա
տամք և 'ի Սուրբ Հոգին յանեղն և 'ի կա
տարեալն, որ խօսեցաւ յօրէնս և 'ի մար
գարէս և յԱւետարանս : Որ էջն 'ի Յոր
դանան, քարոզեսոյ զԱռաքեալն, և բնա
կեցաւ 'ի Սուրբսն : Հաւատամք և 'ի մի
միայն յընդհանրական և յառաքելական ե
կեղեցի, 'ի մի մկրտութիւն, յապաշխա
րութիւն, 'ի քաւութիւն և 'ի թողութիւն
մեղաց : Ի յարութիւնն մեռելոց, 'ի դա
տաստանն յաւիտենից հոգւոյ և մարմնոյ,
յարքայութիւնն երկնից և 'ի կեանսն յա
ւիտենականս :

Իսկ որք ասեն, էր երբեմն՝ յորժամ ոչ էր
Որդի, կամ էր երբեմն՝ յորժամ ոչ էր
Սուրբ Հոգի, կամ թէ՛ յոչեից եղեն, կամ
յայլմէ հուրենէ ասեն լինիլ զՈրդին Առ
տուծոյ և կամ զՍուրբ Հոգին. և թէ՛ փո
փոխելք են կամ այլայլելք, զայնպիսին

նշովէ կաթուղիէ և առաքելական սուրբ
Եկեղեցի :

Ի սրբոյ Լուսաւորչէն մերմէ ասացեալ :

Իսկ մէք փառաւորեսցուք որ յառաջքան
զյաւիտեանս երկիրպագանելով Սրբոյ Եր-
րորդութեան և միոյ աստուածութեանն
Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ , այժմ և
միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Քարոզ :

Վասն ուղղելոյ զգնացս մեր 'ի ճանապարհ-
հրա խաղաղութեան՝ զՏէր աղաչեսցուք :
Տէր ողորմեա :

Վասն ցրելոյ 'ի մէնջ զամենայն խորհուր-
դս չարին՝ զՏէր աղա ,

Վասն պարգեւելոյ մեզ առողջ խորհուր-
դս և առաքինի վարս՝ զՏէր աղա :

Վասն պահելոյ զմեզ ընդ հովանեաւ ամե-
նազօր աջոյն իւրոյ՝ զՏէր աղա :

Վասն խորոտակելոյ զհակառակորդն վաղ-
վաղակի ընդ ոտիւք մերովք՝ զՏէր աղա :

Վասն հոգւոյն հանգուցելոյ՝ որք ճշմա-
րիտ և ուղիղ հաւատով 'ի Քրիստոս ննջե-
ցին՝ զՏէր աղա :

Եւ եւս միաբան լիան ճշմարիտ և սուրբ ։
 Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու ։
 Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ ։
 Տէր ողորմես ։ Տէր ողորմես ։ Տէր ողորմես ։

Աղթբ ։

Տէր Աստուած զօրութեանց և արարիչ
 ամենայն արարածոց , որ առեր հոգ յերկ-
 րէ և ստեղծեր զմարդն ըստ պատկերի
 քում և ըստ նմանութեան , և եղեր զնա
 ՚ի դրախտին փափկութեան ։ Արու և էգ
 արարեր զնոսա՝ և օրհնեցեր զնոսա ասե-
 լով , աճեցէք և բազմացարուք և լցէք գեր-
 կիր , եւ տիրեցէք դմա ։ Նախատպեցան
 խնամք արարչական սիրոյ քո յարարածս
 քո ՚ի ձեռն միածնի Որդւոյ քո Տեառն մե-
 րոյ Յիսուսի Քրիստոսի ։ գալ ծնանիլ ՚ի
 Սրբոյ Կուսէն , և նորոգել զհնութիւն ա-
 ռաջնաստեղծ մարդոյն ։ Առնելով սկիզբն
 նշանաց ՚ի Կանա Փաղիլեացոց ՚ի հարսա-
 նիսն , և աստուածային սքանչելեօքն զը-
 ւարձացուցեալ զհարսնարանն՝ զճուրն ՚ի
 գինի փոխելով ։ Եւ այժմ աղաչեմք զքեզ
 Տէր՝ օրհնեա ✽ զամուսնութիւնս զայս որ
 պէս զսուրբ Նախահարցն , անարատ պա-

հելով զտոսա հողեւոր սիրով միաբանու-
թեամբ ՚ի կեանս յայսոսիկ : Օրհնեա * Տէր
և զպողաբերութիւն որդէ ճնու թեան սու-
յա ՚ի ժառանգութիւն վարուց առաքի-
նութեան՝ ՚ի փառս ամենասուրբ անուան-
քս : Որպէս զի խաղաղական կենօք՝ եւ
բաղձաժամանակեսց ծերութեամբ յեր-
կարեալ յայսմ աշխարհիս , և յանդրաւա-
կան ուրախութիւնսն ՚ի վերին հարսնա-
րանին արժանաւորեսցին հասանիլ ընդ ա-
մենայն սուրբս , շնորհօք և մարդասիրու-
թեամբ Տեառն մերոյ և փրկչին Յիսուսի
Քրիստոսի : Ընդ որում օրհնեալ ես Հայր
ամենակալ՝ հանդերձ կենդանարար և ա-
զատիչ Սուրբ Հոգւովդ սցծմ և միշտ և
յաւիտեանս յաւիտենից :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած արարիչ ամե-
նայն արարածոց , որ դու միայնդ ես բա-
րերար և կարող . որ արարեր զամենայն
արարածս հրամանաւքով՝ զերկինս և զեր-
կիր , և զամենայն ինչ որ ՚ի նոսա : Զեր-
կինս արարեր իմաստութեամբ , զերկիր

հիմնեցուցեր կարողութեամբ եւ զծով
 սլաւորաստեցեր ողորմութեամբ : Զարե-
 քակն ճառագայթեցեր ՚ի լուսաւորութիւն
 տունջեան . զլուսին եւ զաստեղս պայծա-
 ռացուցեր ՚ի զարդ գիշերոյ . եւ զտարերս
 զուգակարգեցեր առ ՚ի կենդանութիւն ա-
 բարածոյ . քոյ : Խորհեցար Հայր անսկիզբն՝
 ընդ միածնի Որդւոյ . քո՝ եւ ընդ կենդանա-
 բար Սուրբ Հոգւոյդ՝ եւ ասացեր . արաս-
 ցուք մարդ ըստ պատկերի մերում եւ ըստ
 նմանութեան , եւ իշխեսցէ ՚ի վերայ երկ-
 րի : Առեր հող յերկրէ , եւ ստեղծեր առ-
 տուածային աջով . քով մարդ . եւ կերպա-
 րանակից . քեզ արարեալ՝ կացուցեր զնա
 տէր եւ իշխան ՚ի վերայ ամենայն արարա-
 ծոյ . քոյ երկրաւորաց : Եւ ապա հայե-
 ցեալ ՚ի միայնութիւն նորա՝ ասացեր . ոչ
 է բարւոք մարդոյդ միայն լինիլ . արաս-
 ցուք դմա օգնական ըստ դմա : Եւ ար-
 կեալ զքուն թմրութեան ՚ի վերայ Ադա-
 մայ , առեր զմի ՚ի կողից նորա , եւ շինեցեր
 զնա ՚ի կին եւ ետուր մարդոյն բանից կը-
 ցորդ , եւ կենակից ՚ի զուգաւորութիւն
 որդէծնութեան . եւ օրհնեցեր ասելով ,

ածեցէք և բաղմացարուք և լցէք ղերկիր ,
և տիրեցէք դմա :

Իսկ նախաստեղծ մարդոյն մարգարէականն
հոգւով ծանուցեալ՝ ասէ՝ ՚ի տեսանելն .
այս այժմ ոսկր յոսկերաց իմոյ , և մարմին
՚ի մարմնոյ իմմէ , սա կոչեսցի կին , զի յառ-
նէ իւրմէ առաւ . վասն այսորիկ թողցե-
այր զհայր իւր և զմայր , և երթիցէ զհետ
կնոջ իւրոյ . և եղիցին երկոբեան ՚ի մար-
մին մի : Եւ յաղագս միաւորութեան սո-
ցա ծնան նահապետք , քահանայք , թա-
գաւորք , մարգարէք , ածեցան և բաղմա-
ցան տոհմիւք իւրեանց՝ յԱստուածային
օրհնութենէդ , յասելդ քո տրարողիդ կե-
նաց , թէ բաղմացուցից զղաւակս ձեր ու-
պէս զաստեղս երկնից , և իբրեւ զաւաղ
առաքին ծովու :

Արդ՝ որպէս օրհնեցեր զամուսնութիւն
նախահարցն և զնախամարցն , զԱբրահա-
մուն և զՍառային , զՍահակայն և զՌե-
բեկայն , զՅակոբայն և զՀռաքելին , զՅով-
սեփայն և զԱսանէթին , զՅովակիմայն և
զԱննային , զԶաքարիային եւ զԵղիսաբե-
թին , և որպէս օրհնեցեր զպսակս արդա-

րոյն . քոյ , նոյնպէս օրհնեա թ զարաւիս զայս
 յամուսնութիւնն ծառայից քոյ . զի դու
 ժամանեցուցեր զսոսա յօրհնութիւնն քաղց-
 րութեան քո , և եդեր 'ի գլուխ սոցա սը-
 սակ 'ի քարէ սրատուականէ : Եւ որպէս
 օրհնեցեր զհարսանիսն 'ի Կանա Քալիլեա
 ցւոյ . և աստուածային սքանչելիօք զձու-
 րնն 'ի գինի վտխելով ծանուցեր աշակեր-
 տաց քոյ զաստուածային քո գլխուս . և
 քարոզեցար Աստուած եւ Փրկիչ ազգի
 մարդկան : Ոչ եթէ խոտեցեր զամուսնու-
 թիւնն . այլ քահանայապետաբար օրհնե-
 ցեր , և հաստատեցեր անսուտ բանիւդ
 քո , եթէ զոր Աստուած զուգեաց՝ մարդ
 մի մեկնեացէ : Այլ սրարտին արք սիրել
 զիւրեանց կանայս որպէս զիւրեանց մար-
 մինս . նոյնպէս և կանայք հնազանդ լինի-
 ցին արանց իւրեանց իբրեւ Տեառն : Զոր
 և սուրբ Առաքեալն գոչէ 'ի մէջ Եկեղեց-
 ւոյ , թէ որպէս Եկեղեցի հնազանդ լինի
 Քրիստոսի , նոյնպէս և կանայք՝ իւրեանց
 արանց յամենայնի . զի այր է գլուխ կնոջ .
 որպէս և Քրիստոս գլուխ է Եկեղեցւոյ :
 Յաղագս որոյ սրատուական է ամուսնու-

Թիւն , եւ սուրբ են անկողինք նոցա :
 Դու Տէր՝ որ սուրբդ ես և ՚ի սուրբս հան-
 գուցեալ , սուրբ պահեա զանկողինս ա-
 մուսնութեան սոցա , և միաւորեա զսոսա
 զուգակցութեամբ ընդ լծով վիճակի քո :
 Որպէս զի մի յայտահետէ կոչեսցին երկու ,
 այլ մի մարմին միաւորեալ հոգւով հե-
 ղութեան , սիրել զմիմեանս պարկեշտ
 վարուք , ամբիժ հոգւով , առանց ամօթոյ ,
 առանց լիտութեան պատրաստ լինել ՚ի
 գործս բարիս : Որպէս զի զերծեալք յու-
 րոգայթից թշնամւոյն՝ առողջ հոգւով և
 մարմնով պահպանեսցին հրեշտակական
 պահպանութեամբ , եւ նշանաւ ամենաւ
 յաղթ խաչի քո :

Այո Տէր Աստուած մեր՝ լեր պաշտպան
 ծառայից քոց , և տուն ասպաւինի զամե-
 նայն աւուրս կենաց սոցա : Փրկեա զսոսա
 յօտարոտի խորհրդոց , եւ պատասպարեա
 ՚ի սուէ և ՚ի գիշերի ողորմութեամբ քով :
 Տնկեա զսոսա որպէս ձիթենի ստուղից
 ՚ի տան Աստուծոյ : Որպէս զի կեցեալք
 արդարութեամբ , սրբութեամբ , և աս-
 տուած պաշտութեամբ ընդ հաճոյից կա-

մայք քոց բարեսիրաց , աեսցեն զորդիս
որդւոց իւրեանց . եւ եղիցին քեզ ժողո-
վուրդ՝ եւ փառաբանիչ անուանդ քում
սրբոյ : Եւ անդադար օրհնեսցեն զամենա-
սուրբ Երրորդութիւնդ , զՀայր եւ զՈրդի
եւ զՍուրբ Հոգիդ , այժմ եւ միշտ եւ յաւի-
տեանս յաւիտենից , ամէն :

Նսպորդանէն զիւսայն՝ եւ ասէն Շարական .

ԲԿ . Ո՛վ երանելիդ ամենեցուն տիեզե-
րական իշխանութեամբ ընկալար ՚ի Քրի-
ստոսէ ընթաց պարծանաց . ո՞վ Աբ-
գար մեծ թագաւոր վասն մեր բարե-
խօսեա առ թագաւորն երկնաւոր :
Որ քոյի՛ն սուրբ աղօթիւքդ վանեցեր
ըղթընամի՛ն , կոխելով զսատանայ ընդ
երկնայի՛նսն դասեցար . ո՞վ Տրդատ :
Ուստի եւ մեք հաւատացեալքս տօ՛նեմք
զքո՞ յիշատակս , օրհնութիւն առաքելով
ընթեզ պըսակողին . ո՞վ Աբգար :
Մայր լուսոյն Մարիամ անհարսնացեալ ,
օրհնելդ ՚ի կանայս :

Ըզլնան անըստուեր յարգանդի կրե-
ցե՞ր, օրհն :

Մե՛հադարիր վասլն մեր բարեխօսե՞լ,
օրհնեալդ ՚ի կանայս :

Խաչն կե՛նա՛րար որ եղե՛ւ մե՞զ վը՛ր
կո՛ւթիւն, սո՛վա՛ւ ամե՛նեքեան ըզքե՛զ
բա՛րեբանեմք :

Որ ՚ի Հօրե՛ք լո՛ւսոյ լոյս ճա՛ռագայթեա՞լ
՚ի յերկրի, եւ գա՛լազան զօրութեան
հաւատացե՛լոց, սո՛վա՛ւ :

Փա՛ռք Հօր և Որդւոյ և :

Որ լուսա՛նիայլ ծա՛ղմամբ հրաշա՛նիառա-
պէս մե՞զ ցո՛ւցաւ ՚ի յօգնութիւն ընդ-
դէմ թը՛նամուոյն, սո՛վա՛ւ :

Քարոզ :

Սուրբ խաչիւս աղաչեսցուք զՏէր զի սո :
Աղօթք :

Պահպանիչ և յոյս հաւատացելոց Քրիս :

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, ամէն :
Հայր մեր որ յերկինս :

Երբեք ՚ի պո՛ռն ասե՛լով. Արեգականն, իմ
Թագաւոր գոլով :

Կ Ա Ն Ո Ն

ՊՍԱԿ ՎԵՐԱՑՈՒՑԱՆ ԵՆՈՅ

Բերէ չափանայն զհարսն և զիւսայն և զնէ գլուխ
գլխի . և զնէ զխաչն ի վերայ գլխոյ նոցա . և ա-
սէ Շարափան :

ԳԿ. Այսօր մարտիրոսաց դասերն ցըն-
ծացեալ բերկրին ընդ առաջ Տեմուռն Քրիս-
տոսի Որդւոյն Աստուծոյ :

Ձայն ի յերկնից վըկայեալ ասէ . եկայք
օրհնեալք Հօր իմոյ, ժառանգորդք երկ-
նից խորանայն :

Լըցէք ըզտեղի անկեւոյն անարատաբո՛ւ
ղական Թըշնամուն, որ ի յերկնից վայր
անկեալ :

Մայր և կոյս անղախին Քրիստոսի որ բա-
րեխօսդ ես միշտ աշխարհի . քեզ երա-
նեն ամենայն սղիւնք :

Մաքսէր աղաւնի՛ և հա՛րսն երկնից՝ Մա-
րի՛ամ, տաճա՛ր և աթո՛ռ Աստուծոյ բա-
նի՛ն . քեզ երանե՛ն ամե՛ն :

Քե՛լ հաճեցան իմանալիքն ընդ հողեղէն-
քըս , ե՛ւ քե՛լ մերձեցա՛յր ՚ի փայտըն կե-
նայ . քեզ երանե՛ն ամե՛ն :

Յա՛ղթող և զնոր օրհնո՛ւթիւն միշտ ՚ի բար-
ձունս երգեսցուք թագա՛ւորին Քրիս-
տոսի հաւսնաացեալ ժողովուրդք :

Ո՛ր եկն ՚ի լուսաւորել զընարեալ սուրբ
զեկեղեցի . եւ սը՛սակեաց սուրբ Խա-
չիւն նրմա՛ ըզփառս երգեսցուք :

Այսօր և մեր տօնեցուք զնաւակառփս
սուրբ Խաչին . և փը՛րկողին մատու-
ցուք փառք եւ պատիւ յաւիտեան :

Փառք Հօր և Որդւոյ և :

Անթառամ պրսակըն ձեզ տա՛նեդեալ մը-
նայ քա՛ն զակներս պատուականրս գերա՛-
դոյն հրաշիւք . ո՛րք փա՛նեալ ըզթը՛շնամին
խորտակեցիք :

Ալէլուիա ալէլուիա :

Աթոռ քո Աստուած յաւիտեանս յաւիտեանից ,
 Կաւաղան ուղղութեան՝ Կաւաղան արքայութեան քո :
 Բղխեսցէ սիրտ իմ զպատգամս քո բարի ,
 և ասացից զգործս իմ թագաւորի :

Ընթերցուածս Ռփեսայ մարգարէէ :

Այսպէս ասէ Տէր . եղիցի Խարայէլ իբրեւ զցօղ ,
 և ծաղիկացի իբրեւ զշուշան և արձակեցէ զսրմատս իւր իբրեւ զլիբանոս :
 Արձակեցին ոտք նորա , և եղիցի իբրեւ զծիթենի
 ստղալից , և բուրեսցէ հոտ նորա իբրեւ զկնդրկի :

Դարձցին եւ նստցին ընդ յարկաւ նորա ,
 կեցցեն և հաստատեսցին ցարենով , եւ ծաղիկացէ
 իբրեւ զսրթ յիշատակ նորա և իբրեւ զգինի
 Վիբանալու եղիցի եփրեմաց :

Պօղոսի աւարելոյն 'ի Տիմոթէոսի աւաճին թղթոյն է
 Ընթերցուածս :

Կամ իմ լինել զկանայս 'ի զարդ խոնարհութեան՝
 ակնածութեամբ եւ զգաստութեամբ զարդարել
 զանձինս , մի 'ի հիւ-

սըս ոսկեմանս ընդերուզեալս մարգարտով,
 կամ 'ի հանդերձս պաճուճեալս . այլ որ
 սէս վայելէ կանանց՝ զստուածպաշտու-
 թիւն յանձնառելոց գործովք բարութեան:
 Կին մարդ ցածութեամբ ուսցի՝ ամենայն
 հնազանդութեամբ: Այլ ուսուցանել կը-
 նոջ մարդոյ ոչ հրամայեմ, և ոչ ճոխաբան
 լինել քան զսոր մարդ . այլ 'ի լռութեան
 կալ: Զի Ադամ նախ ստեղծաւ՝ և ապա
 եւայ: Եւ Ադամ ոչ սրտորեցաւ՝ այլ կինն
 սրտորեցաւ եւ յանցեաւ . բայց կեցցեն
 վասն որդէ՛ծնութեանն՝ եթէ կայցեն 'ի
 հաւատս և 'ի սէր և 'ի սրբութիւն պար-
 կեշտութեամբ:

Աւելուիա աւելուիա:

Կայցէ դշխոյ ընդ աջմէ քուսմէ, 'ի հան-
 դերձս ոսկեհունս զարդարեալ և պաճու-
 ճեալ:

Աւելուիա Օրթի:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Եւ ընդ հոգւոյդ քուսմ: Երկիւղածութեամբ լուարուք:

Սբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
 Յովհաննու:

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր:

Պաշտումս: Ասէ Աստուած:

Սկիզբն նշանաց Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Եւ յաւուրն երրորդի հարսանիք էին 'ի
Կանա Գալիլեայւոց , և անդ էր մայրն Յի-
սուսի . կոչեցաւ և Յիսուս և աշակերտքն
նորա 'ի հարսանիսն :

Եւ 'ի սրկասել գինւոյն՝ առէ մայրն ցՅի-
սուս . գինի ոչ ունին :

Ասէ ցնա Յիսուս . զի՞ կայ իմ և քո՞ կին
դու , չեւ է հասեալ ժամանակ իմ :

Ասէ մայրն ցսպասաւորսն . որ զինչ ասի-
ցէ ձեզ՝ արասցիք :

Անդ էին թակոյկք կճեայք վեց՝ ըստ սրբ-
բուրթեան հրէից . տանէին մի մի 'ի նոցա
նէ մարս երկուս կամ երիս :

Ասէ ցնոսա Յիսուս . լցէք զթակոյկսդ ջը-
րով . և լցին զնոսա մինչեւ 'ի վեր :

Ասէ ցնոսա , արդ՝ առէք և բերէք տաճա-
րապետիդ . և նորա բերին :

Եւ իբրեւ ճաշակեաց տաճարապետն ըդ-
ջուրն գինի եղեալ , և ոչ գիտէր թէ ուս-
տի իցէ . բայց սպասաւորքն գիտէին ուրք
արկին զջուրն :

Խօսի ընդ փետային տաճարապետն՝ և ա-

սէ, ամենայն մարդ՝ զանոյշ գինին յառա
ջագոյն պաշտէ, եւ յորժամ արբեւան՝
յայնժամ զյոռին, դու պահեցեր զանոյշ
գինիդ մինչեւ յայժմ:

Զայս արար սկիզբն նշանաց Յիսուս ՚ի Կա-
նա Քալիլեացոց, եւ յայտնեաց զփառս
իւր, եւ հաւատաւորսն ՚ի նա աշակերտքն
նորա:

Քարոզ:

Լուիցէ Տէր ձայնի աղաչանաց մերոց, ըն-
կալցի զննդրուածս սրտից մերոց, թող-
ցէ զյանցանս մեր, ողորմեսցի ՚ի վերայ
մեր: Աղօթք մեր և խնդրուածք յամե-
նայն ժամ մոռցէ առաջի մեծի տէրութեան
նորա: Եւ նա տացէ մեզ միաբան միով
հաւատով արդարութեան վաստակիլ ՚ի
գործս բարեաց: Զի զողորմութեան ըզ-
նորհն իւր՝ արասցէ ՚ի վերայ մեր տէրն
ամենակալ, կեցուսցէ և ողորմեսցի:

Տէր ողորմես, Տէր ողորմես, Տէր ողորմես:

Աղօթք:

Տէր Աստուած մեր՝ որ յամենայն ժամ
ընդ մեզ ես, և ոչ երբէք թողուս ՚ի ձե-

ռանէ քու մէջ զայնոսիկ , որք ճշմարտութեամբ խոստովանին զանուն քո սուրբ : Զքեզ աղաչեմք՝ և առ քեզ կարդամք՝ և 'ի քէն խնդրեմք մարդասէր Տէր , քոյին հրամանաւդ օրհնեցաք զստակս զայս աւմուսնութեան սոցա 'ի խորանի քում սրբ քութեան առաջի սրբոյ Սեղանոյ քո , և արդ՝ Տէր բարերար՝ քոյին հրամանաւդ առնումք զնարօտ ստակիս 'ի գլխոյ սոցա , և օրհնեմք զսոսա նշանաւ սուրբ Խաչին ✠ նայեա Տէր քաղցրութեամբ քով 'ի սոսա , և առաքեա զհրեշտակ խաղաղութեան քո , որ եկեալ պահեսցէ զսոսա սուրբս և աւնարատս , միաշունչս և միախորհուրդս : Ենորհեա սոցա Տէր՝ և զաւակս ըստ կամաց քոց , քաղցրացո զվայելչութիւն կենաց սոցա քոյով առատ բարերարութեամբ բռդ , զի կեցցեն անբիծ և անարատ վարուք յայսմ աշխարհիս մինչեւ 'ի խորին ծերութիւն , և արժանաւորք եղիցին երկնից արքայութեանդ , և անթառամ պսաւ կացն : Եւ քեզ ամենազօրիդ Աստուծոյ վայելէ փառք իշխանութիւն եւ պատիւ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ա :

Եւ այս Բաթալի Ռ Գիւնի առնու չաւանայն ՚ի
յեռն իւր՝ եւ ասէ ՂԱՂՈՒՆ ։

Տէր Աստուած մեր , որ զամենայն ինչ իւ
մաստուածեամբ արարեր , և հաստատե-
ցեր զաիեզերս , և զարդարեցեր զհարսա-
նիսն ՚ի Կանա Գալիլեայւոց ։ Ինքնին Տէր՝
օրհնեա զբաժակս զայս ողորմութեամբ
քով . և մէք յամենայն ժամ գոհացուք
զսրբեւեաց քոյ ։ Եւ քեզ հանցուք զօրհ-
նութիւն և զփառս Հօր և Որդւոյ և Հոգ-
ւոյն Սրբոյ , ամէն ։

Եւ այս նոյա զԲաթալի ասելով .

Օրհնութիւն գոհութիւն և փառք Հօր և ։

Քարող ։

Սուրբ խաչիւս աղաչեսցուք զՏէր զի սո ։

Աղօթք ։

Պահպանիչ և յոյս հաւատացելոյ Քրիս ։

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս , ամէն ։

Հայր մեր որ յերկինս ես ։

Կ Ա Ն Ո Ն

Ե Ր Կ Ր Ո Ր Դ Պ Ս Ա Կ Ի

Քահանայն Բերէ զնոսա յԵկեղեցին՝ և խոստովանեցոյցանէ . Եւ ապա քայ զՅէռն ՚ի յէռն , Եւ հարցանէ որպէս յառաջն Գրեցաւ , և ապա ասէ .

ԱՆԷԼՈՒԽԱ ԱՆԷԼՈՒԽԱ :

Տէր ՚ի ղօրութեան քում ուրախ եղեցի
Թագաւորն , ՚ի փրկութեան քում ցըն-
ծասցէ յոյժ :

Զցանկութիւն սրտի նորա ետուր նմա .
Եւ զկամս շրթանց նորա ոչ արգելեր ՚ի
նմանէ :

Գիւր՝ Պօղոսի , Աւետարան Մատթէի :

Քարոզ :

Վասն ուղղելոյ զգնացս մեր . Տե՛ս յերե՛ս 93 :
Նոյնք ե՛ն՝ որք ՚ի Կրօնի Պատին ե՛ն :

Եւ ապա ասէ զԱղօլս :

Տէր Աստուած մեր , որ ՚ի հրեշտակաց
խօսեցեալ՝ և ՚ի Մարգարէիցն քարոզեալ՝

և յԱռաքելոցն աւետարանեալ, որ անա-
րատ յայտնութեամբ քով կեանս աշխար-
հի սրարգեւեցեր : Օրհնեա Տէր և այժմ
զամուսնութիւն ծառայիս քո եւ աղախ-
նայս, որպէս օրհնեցեր զՅուրն 'ի Կանա
Քալիլեացոյ՝ և արարեր գինի, սքանչե-
լագործելով սրտողեցեր զամուսնութիւ-
նըն : Օրհնեա եւ այժմ Տէր զծառայ քո
զզուգաւորեալքս այժմոյս դարձեալ յերկ-
րորդ ամուսնութիւնս : Որպէս զի ընդու-
նելով զերկրորդ ամուսնութիւնս զայս
յանձինս իւրեանց, միաւորեսցին հաւա-
սով և յուսով և սիրով ընդ սրբոյ Եկե-
ղեցոյ, եւ յառաջեալք 'ի սրտուիրանս
քո՝ եղիցին միաւորեալք ընդ միմեանս
հոգւով եւ մարմնով : Պարգեւեա սոցա
որդէճնութիւն ողորմութեամբ քով, թող
Տէր զմեղս եւ զյանցանս սոցա, զկամայ
և զակամայ, ընկալ զաղօթս և զխնդրուա-
ծըս սոցա, սրբեա զսոցա զհոգի և զմար-
մին, և շինեա զսոսա որպէս առաջին վա-
րուքն կեալ ընդ միմեանս գործովք բա-
րութեան յայսմ աշխարհիս : Օրհնեա Տէր
եւ զճնուենդս որովայնի սոցա, զի եղիցին

ի հաճոյս քեզ արարչիդ եւ Աստուծոյդ
մերոյ : Զի դու ես որ օրհնեա եւ սրբեա
զանձինս մեր ամենեցուն , ե քեզ վայելէ
փառք ե իշխանութիւն յաւի :

Քարոզ :

Խնդրեացուք հաւատով միաբանութեամբ
ի Տեառնէ՝ զի զօղորմութեան զշնորհս իւր
արասցէ ՚ի վերայ մեր , Տէրն Ամենակալ
կեցուցցէ ե ողորմեայի :

Կեցո Տէր ե ողորմեա :

Դնէ շղատին ե աւէ ՂԱՂԸԱ :

Աստուած մշտնջենաւոր , որ զօրութեամբ
քով՝ ե միաճնի Որդւոյ քո՝ ե ամենասուրբ
Հոգւոյդ՝ արարեր յոչնչէ՝ զամենայն արա-
րածս քո , զծով ե զցամաք , ե զամենայն
որ ՚ի նոսա : Շինեցեր զգրախան փափ-
կութեան , եւ տնկեցեր ՚ի նմա զփայտն
կենաց , որ ե ՚ի վախճան ժամանակի ՚ի
ձեռն սրբոյ Որդւոյ քո սիրելւոյ՝ տեառն
մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի՝ նոյն կենաց փայ-
տիւն ազատեցեր զանկեալն ընդ պատրա-
նօք բանասարկուին : Դու նոյն ինքն Տէր մեր՝
եւ Աստուած ամենեցուն , օրհնեա եւ

որքեա զերկրորդ Պսակս զայս յամուսնու-
թիւն ծառայիս քո և աղախնոյս , պահե-
լով զսոսա անարատ սիրով եւ միաշունչ
խորհրդով : Օրհնեա Տէր և զպաղաքերու-
թիւն որդէճնութեան սոցա , զի աճեոյին
խաղաղական կենօք , եւ ապրեսցին շնոր-
հօք քովք , և հանդերձեալ բարեացն հան-
դեպելով՝ փառաւորեսցեն զբեզ ընդ Որ-
դւոյ և ընդ Սրբոյ Հոգւոյդ , այժմ և միշտ
և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Տէր Աստուած մեր՝ որ գաղտնեաց մարդ-
կան գիտակ ես , և զծածուկս մեր ճանա-
չես , զի քեզ յայանի են խորհուրդք աւն ,
և ճանապարհ կնոջ . նայեա՛ բարերարու-
թեամբ քով 'ի ծառայս քո , և սուր սոցա
զլուծ սիրոյ քո , զի ընկալցին զերկրորդ
պսակս , և հրամանաւ քով բնակեսցին 'ի
միասին միով խորհրդով՝ 'ի սուրբ անկո-
ղնս իւրեանց : Հեռացին 'ի չար գործոց ,
եւ կացցեն ամօթխածութեամբ առ մի-
մեանս . և առաքինի գործովք քաղաքա-
վարեալ , արժանաւորք եղիցին հանդեր-

ձեալ բարեացդ . և քեզ հանցեն զօրհ-
նութիւն և զփառս Հօր և Որդւոյ և Հոգ-
ւոյդ Սրբոյ , այժմ՝ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից , ամէն :

Քաղաղ :

Սուրբ Խաչիւս աղաչեսցուք զՏէր զի սո :

Աղօթք :

Պահպանիչ և յոյս հաւատացեալոյ Քրիս :
Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս ամէն :
Հայր մեր որ յերկինս :

Կ Ա Ն Ո Ն

Հ Ա Ղ Ո Ր Դ Տ Ա Լ Ո Յ

Առնու խաւանայն զսորբ Հաղորդութիւնն, ըս-
տաւ և ՂԱւեփարան է- զընթացն՝ է- էրկայ
առ հիւանդն. և ապա ՂԱղբն Յոգնանո- ճար-
գարէին :

Ի նեղութեան իմում ես առ Տէր կարգա-
ցի. և լուաւ Աստուած յանդնդոց դժու-
խոց աղաղակի իմում :

Լուր Տէր ձայնի իմում, զի ընկեցեր զիս
ի խորս ծովու, և չըջանք գետոց սաշա-
րեցին զիս :

Ամենայն զբօսանք քո և ալիք քո անցին
ի վերայ իմ, և առացի թէ մերժեցայ
ուրեմն յերեսաց աչաց քոց :

Արդ՝ իցէ՞ թէ յաւելից հայիլ ՚ի տաճար
սուրբ քո, զի հեղան զինեւ ջուրք մինչեւ
յանձն իմ, և անդունդք անհնարինք սա-
շարեցին զիս :

Եմուտ գլուխ իմ ընդ փառարս լերանց .
 իջի ես 'ի խորս երկրի , եւ տեսի զնիգս
 նորա , զի էին որպէս աղիք յաւիտենից .

Եւ ելցեն յապականութենէ կեանք իմ :
 Առ քեզ Տէր Աստուած իմ 'ի նուազիւ
 անձին իմոյ կարգացի , եւ զքեզ Տէր յի-
 շեցի . եւ մայեն աղօթք իմ 'ի տաճար
 սուրբ քո :

Զի ցք պահէին զունայնութիւն եւ զսը-
 տութիւն , յողորմութենէ իւրեանց մեր
 ժեցան :

Այլ ես 'ի ձայն օրհնութեան խոստովան
 եղէց քեզ , մատուցից պատարագս Տեա-
 ուն , եւ կատարեցից զուխտ իմ 'ի փրկ-
 կութեան :

Փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ : ԱյԺմ եւ միշտ եւ :

Շարական .

ԴԿ . Ա՛մենա՛կալ քա՛նեա՛ն ըզմե՛ղս իմ .
 զի անտրւած ես ապանշխարողաց :

Ե՛ւ զՀոգի՛դ Սուրբ մի՛ հա՛ն՛ներ յի՛նէ՛ն .
 զի անտուած ես ապա՛շ :

Ե՛ւ փրկեա՛ զիս յահա՛գին հը՛րոյն . զի
 անտուած ես ապա՛շ :

Ե- Խապովանեցոյանէ զնա ղգո-շ-լեամբ
 և ապա աւել ղԱղօլն ։

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած մեր Յիսուս
 Քրիստոս արարիչ ամենայն արարածոց ,
 որ արժանի արարեր զամենայն հաւատաւ
 ցեալս՝ հաղորդիլ մարմնոց և արեան քո ։
 Արժանաւորեա և այժմ զծառայս քո զայս
 յետին թոշակիս , որ հետեւի 'ի կեանսն
 յաւիտենից ։ Զի դու իսկ ասացեր ամե-
 նասուրբ բերանովդ , եթէ ոչ կերիջիք ըզ-
 մարմին իմ , և արքջիք զարիւն իմ , ոչ ու-
 նիք կեանս յանձնեա ձեր ։

Արդ՝ 'ի ձեռն սուրբ մարմնոց և արեան
 քո՝ ազատեա զսա 'ի յանցանաց մեղաց ,
 և սրբեա զսա շնորհիւ քո . զի ճաշակե-
 լով 'ի կենսարար մարմնոց և յարենէ քում
 մէ՝ արժանի լիցի կենացն յաւիտենից ։
 Փառաւորել զքեզ ընդ Հօր և Սուրբ Հոգ-
 ւոյդ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւի ։

Աւելուիա աւելուիա ։

Ողորմեա ինձ , Աստուած , ըստ մեծի ողոր-
 մութեան քում , ըստ բազում գթութեան
 քում քաւեա զանօրէնութիւնս իմ ։

ԴՓԻՆՆ ԸՄԱՆ ԱՄԱՍ ։

Սուրբ Աստուած, սուրբ և հզօր, սուրբ
և անմահ, որ խաչեցար վասն մեր, ողոր-
մեա մեզ :

Քարոլ :

Վասն 'ի վերուստ խաղաղութեան եւ
փրկութեան անձանց մերոց, զՏէր աղա-
չեսցուք : Տէր ողորմեա :

Վասն լեւի լինելոյ տեառն Աստուծոյ ձայ-
նի աղաչանաց մերոց, զՏէր աղա :

Վասն քաւիչ և ներող լինելոյ Աստուծոյ
'ի վերայ մեզաց մերոց, զՏէր աղա :

Վասն թողլոյ մեզ զամենայն յանցանս մեր
զկամայ և զակամայ, զՏէր աղա :

Վասն զի մի ընդ խոտանս գտանիցիմք յա-
ւուրն պատասխանատուութեան, զՏէր ա :

Վասն հոգւոցն հանգուցելոյ, որք ճշմա-
րիտ և ուղիղ հաւատով 'ի Քրիստոս ննջե-
ցին, զՏէր աղա :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ :
Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու :
Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ :

Ընթերցուածս յԵսայեայ մարգարէէ :

Եւ եղեւ յամին յորում մեռաւ Ողիա ար-
քայ, տեսի զՏէր նստեալ յաթոռ բարձ

բուժեան և վերացելոյ . և լի էր տունն
փառօք նորա :

Եւ սերովբէք կային շուրջ զնովաւ . վեց
թեւք միոյ՝ և վեց թեւք միոյ . երկուքն
ծածկէին զերեսս իւրեանց , եւ երկուքն
ծածկէին զտաս իւրեանց , և երկուքն թը
ռուցեալ :

Աղաղակէին մի առ մի՝ և ասէին . Սուրբ .
Սուրբ . Սուրբ . Տէր զօրութեանց՝ լի է աւ
մենայն երկիր փառօք նորա :

Եւ վերացաւ դրանդն 'ի ձայնէն զոր աւ
ղաղակէին , և տունն լի եղեւ ծխով :

Եւ ասեմ , վայ է ինձ՝ ես այր առաւապեալ
զհաճող կամս հիացեալ . զի մարդ եմ՝ և
պիղծ չթու՛նս ունիմ , և 'ի մէջ պղծաւ
շուրթն ժողովրդեան բնակեալ եմ ես . և
զՏէր զօրութեանց տեսի աչօք իմովք :

Եւ առաքեցաւ առ իս մի 'ի սրովբէից ան
տի , և 'ի ձեռին իւրում ունէր կայծակն ,
զոր առեալ ունեւէօք 'ի սեղանոյ անտի ,
եբեր մերձեցոյց 'ի բերան իմ , և ասէ .
Ահա առիկ մերձեցաւ սյդ 'ի չրթունա քո ,
և հանցէ զանօրէնութիւնս քո , և զմեղս
քո սրբեացէ 'ի քէն :

Յովհաննու առաքելոյն 'ի Կաթուղիկեայց առաջին
Թղթոյն է ընթերցուածս :

Արեւիք՝ Մարմին և Արիւն Որդւոյն Աս-
տուծոյ՝ սրբէ զմեզ յամենայն մեղաց :
Եթէ ասիցեմք՝ եթէ մեղս ինչ մեք ոչ ու-
նիմք , զանձինս խաբեմք , եւ ճշմարտու-
թիւն 'ի մեզ ոչ գոյ :

Ապա եթէ խոստովան լինիցիմք զմեղս
մեր , հաւատարիմ է նա և արդար՝ առ
'ի Թողուլ զմեղս մեր , և սրբել զմեզ յա-
մենայն անօրէնութենէ :

Եթէ ասիցեմք՝ եթէ ոչ ինչ մեղաք , տուա
առնեմք զնա , և բանն նորա ոչ է 'ի մեզ :
Որդեակք իմ , զայս գրեմ՝ ձեզ՝ զի մի մե-
ղիցէք , և եթէ մեղիցէ որ , ունիմք բա-
րեխօս առ Աստուած զՅիսուս Քրիստոս՝
զարդարն և զանարատն , և նա է քաւու-
թիւն մեղաց մերոց :

Աւելուիա աւելուիա :

Տէր մի սրտմտութեամբ քով յանդիմա-
ներ զիս , և մի բարկութեամբ քով խրա-
տեր զիս :

Աւելուիա Որթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ

Յովհաննու :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պաշտօնումէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, եթէ ոչ կերիջիք
 զմարմին Որդւոյ մարդոյ, և արբջիք զա-
 րիւն նորա, ոչ ունիք կեանս յանձինս :

Որ ուտէ զմարմին իմ՝ եւ ըմպէ զարիւն
 իմ, ունի զկեանս յաւիտենականս. և ես
 յարուցից զնա յաւուրն յետնում. զի մար-
 մին իմ՝ ճշմարիտ կերակուր է, և արիւն
 իմ՝ ճշմարիտ ըմպելի է :

Որ ուտէ զմարմին իմ, եւ ըմպէ զարիւն
 իմ, նա յիս բնակեացէ, և ես ՚ի նմա :

Որպէս առաքեաց զիս կենդանին Հայր,
 և ես կենդանի եմ վասն Հօր, և որ ու-
 տէն զիս՝ և նա կեցցէ վասն իմ :

Այս է հացն՝ որ յերկնից իջեալ, ոչ որ-
 պէս կերան հարբն ձեր զմանանայն՝ եւ
 մեռան, որ ուտէ զհացս զայս՝ կեցցէ
 յաւիտեան :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Հաւատամք 'ի մի Աստուած 'ի Հայրն ամենակալ, յարարիչն երկնի և երկրի երեւելեաց և : Տէ՛ս յերե՛ս 91 :

Խակ մեր փառաւորեսցուք որ յառաջքան զյաւիտեանս երկիրպագանելով Սրբոյ :

Քարոզ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :

Եւ եւս հաւատով աղաչեսցուք և խնդրեսցուք 'ի տեառնէ Աստուծոյ և 'ի փրկչէն մերմէ Յիսուսէ Քրիստոսէ 'ի ժամուս պաշտաման և աղօթից : Զի արժանի ընդունելութեան արասցէ . լուիցէ Տէր ձուկնի աղաչանաց մերոց : Բնկալցի զանդրուածըս սրտից մերոց . թողցէ զյանցանս մեր . ողորմեսցի 'ի վերայ մեր : Աղօթք մեր և խնդրուածք յամենայն ժամ մոցեն առաջի մեծի տէրութեան նորա : Եւ նա տացէ մեզ միաբան՝ միով հաւատով և արդարութեամբ փառտակիլ 'ի գործս բարեաց : Զի զողորմութեան զնորհն իւր՝ արասցէ 'ի վերայ մեր Տէրն ամենակալ . կեցուսցէ և ողորմեսցի : Զժամս և զառաջիկայ օրս

խաղաղութեամբ անցուցանել 'ի Տեառնէ :
 Զհրեշտակ խաղաղութեան պահապան :
 Զբաւութիւնն և զթողութիւնն յանցանաց :
 Զսրբոյ խաչին մեծ և կարող զօրութիւն :
 Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ :
 Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու :
 Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ :
 Տէր ողորմես , Տէր ողորմես , Տէր ողորմես :

Աղօթք :

Տէր մեր եւ Փրկիչ Յիսուս Քրիստոս . որ
 մեծդ ես ողորմութեամբ և առատ պար-
 զեւօք բարերարութեան քո : Որ դու քո-
 յին կամաւդ 'ի ժամուս յայտմիկ համբե-
 րեցեր չարչարանաց խաչի և մահու՝ յա-
 ղագս մեզաց մերոց : Եւ պարգեւեցեր ա-
 ռատապէս զպարգեւս Հոգւոյդ Սրբոյ ե-
 րանելի Առաքելոցն : Հաղորդս արա և ըզ-
 մեզ Տէր , աղաչեմք գրեզ՝ աստուածային
 պարգեւացդ . թողութեան մեզաց և ըն-
 դունելութեան Հոգւոյդ Սրբոյ : Որպէս զի՝
 արժանաւորք եղիցուք գոհութեամբ փա-
 ռաւորել գրեզ ընդ Հօր և ընդ Սրբոյ Հոգ-
 ւոյդ , այժմ՝ և միշտ և յաւիտեանս յաւի-
 տենից , ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Խաղաղութեամբ քով Քրիստոս փրկիչ մեր , որ 'ի վեր է քան զամենայն միտս և զբանս , ամրացի զմեզ և աներկիւղ պահեալ յամենայն չարէ : Հաւասարեան զմեզ ընդ ճշմարիտ երկրպագուս քո , որք հոգւով և ճշմարտութեամբ քեզ երկիրպագանեն : Վասն զի՝ ամենասուրբ Երրորդութեանդ վայելեն փառք իշխանութիւն և պատիւ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս , ամէն :
Հայր մեր որ յերկինս :

Շարական :

ԳԶ . Որ կանգնեցեր սեղան խորհրդոյ , և արբուցեր յամահական բաժակէն , սըրբոց քոց Առաքելոցն այսօր 'ի սուրբ վերնատունն . աղաչեմք Փրկիչս մզն ըմբան : Մաքրեալ ըզմիտս եւ զխորհուրդս , զի և մեք հաղորդեսցուք սրբութեամբ ընդ սրբոց քոց Առաքել :

Տայ շարժի խորհուրդն ահի- Ռժաւ ,
 և ապի զԱշխի :

Քահանայք զբէն Հայր Տեառն մերոյ Յի-
 սուսի Քրիստոսի , որ արժանի արարեր
 զմեզ երկնաւոր պարգեւացս այսոցիկ՝ կե-
 նարար Մարմնոյ եւ Արեան միածնի .քո :
 Աղաչեմք զբեզ Տէր , մի լիցի սա մեզ ՚ի
 դատապարտութիւն վասն բազում յան-
 ցանաց մերոց , այլ եղիցի սա մեզ յա-
 ռողջութիւն հոգւոյ և մարմնոյ , ՚ի զգաւ-
 արութիւն խորհրդոց , եւ ՚ի կատարումն
 ամենայն գործոց առաքինութեան : Արպէս
 զի սրբեացէ զսորա միտս և զշունչս , և ա-
 նուանեացի տաճար սրբոյ Երրորդութեա-
 նրդ՝ առ ՚ի գտանել զողորմութիւն առա-
 ջի .քո : Եւ գոհանալով փառաւորել ըզ-
 քեզ ընդ Արդւոյ և ընդ Սուրբ Հոգւոյդ :

Քաբող :

Սուրբ խաչիւս աղաչեցուք զՏէր զի սո :

Աշխի :

Պահպանիչ և յոյս հաւատացելոյ Քրիս :
 Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս , ամէն :
 Հայր մեր որ յերկինս :

Կ Ա Ն Ո Ն

Գ Ի Շ Ե Ր Ժ Ա Մ Ո Ւ Ա Ղ Օ Թ Ի Յ

Որ Լապարի 'ի վերայ ծանր Կիւանդայ , 'ի Բժշկո-
ւիւն յաւոյ՝ և 'ի Դաւո-ւիւն յանդանայ :

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս , ամէն:
Հայր մեր որ յերկինս ես :

ԱՌԱՔԵԱ Տէր զլոյս քո և զճշմարտութիւն
քո . զի առաջնորդեացեն ինձ և հանցեն
զիս 'ի լեառն սուրբ և 'ի յարկս քո :

Մտից առաջի սեղանոյ Աստուծոյ առ Առ-
տուած . որ ուրախ առնէ զմանկութիւն իմ:
Խոստովան եղէց քեզ օրհնութեամբ Առ-
տուած Աստուած իմ :

Արդ՝ ընդէր տրտում ես անձն իմ . կամ
ընդէր խռովեա զիս . յուսա առ Աստուած ,
խոստովանեա նմա . փրկիչ երեսաց իմոց
Աստուած է :

Փառք Հօր և : Եւ եւս խաղա : Օրհնութիւն և :

Եկեացէ 'ի վերայ իմ սղորմութիւն քո Տէր ,
և փրկութիւն քո ըստ բանի քում :

Տաց պատասխանի ոյք նախատեն զիս բա-
 նիւք . զի ես 'ի բանս քո յուսացայ :
 Մի 'ի բացեայ առնեք 'ի բերանոյ իմմէ
 զբան ճշմարտութեան մինչեւ յոյժ . զի
 յիրաւունս քո յուսացայ :
 Պահեցի զօրէնս քո յամենայն ժամ , յաւի-
 տեան և յաւիտեանս յաւիտենից :
 Քնայի ես յանդորբու , զի զսպասուիրանս
 քո խնդրեցի :
 Խօսէի զվկայութիւնս քո առաջի Թագա-
 ւորաց , և ոչ ամաչէի :
 Խորհէի 'ի սպասուիրանս քո զոր սիրեցի :
 Համբարձի զձեռս իմ 'ի սպասուիրանս քո
 զոր սիրեցի . և խորհէի յարդարութեան
 քում :
 Յիշեա զբան ծառայի քո , յոր և յուսա-
 ցուցեր զիս :
 Սա մխիթարեսցէ զիս 'ի խոնարհութեան
 իմում . զի բան քո կեցոյց զիս :
 Ամբարտաւանք անիրաւեցան յիս յոյժ այլ
 յօրինաց քոց ես ոչ խոտորեցայ :
 Յիշեցի զիրաւունս քո յաւիտենից Տէր և
 մխիթարեցայ :
 Տրամութիւն կալաւ զիս 'ի մեղաւորաց ,

և ոյք թողին զօրէնս քո :
 Գողեթի են ինձ իրաւունք քո , 'ի տեղւոջ
 պանդխտութեան իմոյ :
 Յիշեցի 'ի գիշերի զանուն քո Տէր , և սա-
 հեցի զօրէնս քոյ :
 Սա եղև ինձ ճանապարհ 'ի կեանս , զի
 զարդարութիւնս քո խնդրեցի :
 Զանօրէնս ասեցի , և զօրէնս քո սիրեցի :
 Օգնական և փրկիչ իմ ես դու , և ես 'ի
 բանս քո յուսացայ :
 Ի բաց ելերուք յինէն չարք , և քննեցից
 զպատուիրանս Աստուծոյ իմոյ :
 Օգնեա ինձ ըստ բանի քում , և կեցո զիս .
 և մի յամօթ առնեք զիս 'ի յուսոյ իմմէ :
 Օգնեա ինձ , և ապրեցո զիս , և խորհե-
 ցայց զիրաւունս քո յամենայն ժամ :
 Անարգեցեք զամենեւեան՝ որք ապստամբ
 եղեն յարդարութեանց քոց , զի անիրա-
 ւութեամբք էին խորհուրդք նոցա :
 Յանցաւորս համարեցայ զամենայն մեղա-
 ւորս երկրի . վասն այսորիկ սիրեցի զպա-
 տուիրանս քո :
 Բեւեռեա ընդ երկիւղ քո զմարմին իմ , զի
 'ի դատաստանաց քոց երկեայց յոյժ :

Մերձեացին խնդրուածք իմ առաջիքո Տէր .
բստ բանի քում իմաստուն արա զիս :

Մտցեն աղօթք իմ առաջիքո Տէր , և բա-
նիւ քով փրկեա զիս :

Բղխեացեն շրթունք իմ զօրհնութիւնս քո ,
յորժամ ուսուսցես ինձ զարդարութիւ-
նքս քո :

Խօսեացի լեզու իմ զբանս քո , զի ամենայն
սլատուիրանք քո արդարութեամբ եմ :

Եղիցի ձեռն քո 'ի կեցուցանել զիս , զի
զպատուիրանս քո ընտրեցի :

Յանկացայ փրկութեան քում Տէր , և օ-
րէնք քո խօսք իմ էին :

Կեցցէ անձն իմ , օրհնեացէ զքեզ , և իրա-
ւունք քո օգնեացեն ինձ :

Տուր զօրութիւն ծառայի քոյ , կեցո զոր-
դի աղախնոյ քոյ , և արա առիս նշան բա-
րութեան :

Տեսցեն ատելիք իմ և ամաչեացեն , զի դու
Տէր օգնեցեր ինձ , և մխիթարեցեր զիս :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Այժմ և միշտ և :

Մաղթանք :

Ահձն իմ 'ի ձեռս քո է յամենայն ժամ , և

ի սուրբ Խաչքո յուսացեալ եմ, թագաւոր երկնաւոր, զբաղմութիւն սրբոց քոց բարեխօս ունիմ առ քեզ, որ երկայնամիտդ ես առ ամենեւեան, մի անտես առներ զապաւինեալս ի քեզ. այլ պահեա պատուական և սուրբ Խաչիւ քով ի խաղաղութեան :

Աւելուիա աւելուիա :

Ես ասացի ի վերանալ յինէն աւուրց ի մոց, թէ գնացի ես ի դրունս դժոխոց : Թողի զամենայն յետին իմ, և ասացի՝ թէ այլ ոչ եւս տեսից զփրկութիւն Տեառն յերկրին կենդանեաց, եւ ոչ եւս տեսից զմարդ բնակչօք իւրովք հանդերձ :

Պակասեցայ ես յազգատոհմէ իմմէ, սցառահետեւ թողի լքի զամենայն զկեանս իմ : Եւ գնաց մեկնեցաւ յինէն հոգի իմ, որ պէս զայն՝ որ քակէ զտաղաւար, և եղէ ես որպէս զոստայն ստտարաց մերձ ի հատանիլ :

Յաւուր յայնմիկ մատնեցայ ես յառաւօտէ որպէս ի ձեռս առիւծու. այնպէս խորտակեաց մանրեաց զոսկերս իմ, զի յաւ

ռաւօտէ մինչ 'ի գիշեր մատնեցայ :

Որպէս ծիծառն՝ այնպէս ճչեցի , որպէս
զաղաւնի՝ այնպէս մնչեցի , զի նուաղեցան
աչք իմ 'ի տեսանելոյ :

Հայեցայ 'ի բարձունս առ Տէր Ատառած
իմ՝ որ փրկեաց զիս , և փարատեցոյց յի
նէն զցաւս անձին իմոյ :

Տէր , վասն այսորիկ պատմեցաւ .բեզ. զար-
թուցեր զանձն իմ , դարձուցեր զհոգի
իմ . մխիթարեցայ և կեցի :

Ահա 'ի խաղաղութիւն դարձաւ դառնու-
թիւն իմ . փրկեցեր զանձն իմ , զի մի կու-
րեաց , և ընկեցեր յետոյ զամենայն ըզ-
մեղս իմ :

Զի ոչ թէ որք 'ի դժոխս են , խոստովան
առնին առ .բեզ. և ոչ մեռեալք օրհնես-
ցեն զ.բեզ. եւ ոչ յուսասցին 'ի ճշմար-
տութիւնս .բո ամենեքեան , ոյք իջանեն
'ի դժոխս :

Այլ կենդանիքս օրհնեոցուք զ.բեզ Տէր .
որպէս և ես այսուհետեւ մանկունս ծը-
նայց , որք պատմեսցեն զարդարութիւնս
.բո՝ Տէր փրկութեան իմոյ :

Ես ոչ եւս դադարեցից օրհնել զ.բեզ

յօրհնութիւնն նոր զամենայն աւուրս կե-
նաց իմոյ յանդիման տաճարիդ Աստուծոյ :
Փառք Հօր և Որդւոյ և : Արժմ և միշտ և :

Մաղթանք :

Յոյս կենդանութեան , յոյս և ապաւէն
փրկութեան Տէր Յիսուս փրկիչ . փրկեա
և փարատեցի զցաւս անձին իմոյ :

Մարդասէր Տէր , վասն սրբուհւոյ անա-
րատի մօր քո և կուսի , և վասն Խաչի քոյ
սլատուականի , Տէր , ընկալ զաղաչանս մեր ,
և կեցի զմեզ :

Քարոզ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :

Վասն 'ի վերուստ խաղաղութեան եւ
փրկութեան անձանց մերոյ , զՏէր աղա-
չեսցուք : Տէր ողորմեա :

Եւ եւս վասն հիւանդիս այս անունն որ
յուսացեալ է կոչել զանունն Տեառն Աս-
տուծոյ՝ և զգօրութիւնն նորա 'ի յօգնու-
թիւն և 'ի բժշկութիւնն հոգւոյ և մարմնոյ
իւրոյ . որպէս զի ապրեսցի և կեցցէ , և
վերստին նորոգեսցի քահանայական աղօ-
թիւք ձերովք՝ և կարողութեամբն Աստու-
ծոյ , զՏէր աղաչեսցուք :

Զամենասրբուհի զԱստուածածինն՝ զմիշտ
կոյսն Մարիամ՝ հանդերձ ամենայն սրբ-
բովք , յիշելով զՏէր աղա :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ :
Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու :
Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ :
Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա , Տէր ողորմեա :

Աղօթք :

Տէր՝ որ ողորմութեամբ քով բժշկես զըն-
կումն հոգւոց և մարմնոց մերոց , բժշկեա
զամենայն ախտս և զհիւանդութիւնս հոգ-
ւոյ և մարմնոյ այս անուն ծառայի քո . զի
փառաւորեսցի ամենասուրբ անուն քո .
զի քո է ողորմիլ և կեցուցանել Աստուած
մեր : Եւ քեզ փառս մատուցանեմք՝ Հօր
և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ սոյժմ և միշտ և :

Քարոզ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :

Օրհնեա՛ Տէր :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Ողորմեա ինձ , Աստուած , ըստ մեծի ողոր-
մութեան քում , ըստ բազում գթութեան
քում քաւեա զանօրէնութիւնս իմ :

Առաւել լուա զիս յանօրէնութենէ իմմէ,
 և 'ի մեղաց իմոց սուրբ արա զիս.

Զանօրէնութիւնս իմ ես ինձէն գիտեմ,
 և մեղք իմ առաջի իմ են յամենայն ժամ:
 Քեզ միայն մեղաց, Տէր, և չար առաջի քո
 արարի:

Որպէս արդար եղիցիս 'ի բանս քո, և յաղ-
 թող 'ի դատել գաս:

Անօրէնութեամբ յղացաւ, և 'ի մեղս ծը-
 նաւ զիս մայր իմ:

Դու, Տէր, զճշմարտութիւն սիրեցեր,
 զանցայտս և զճաճկեալս իմաստութեամբ
 քով յայտնեցեր ինձ:

Յօդեա յիս մշտկաւ և սուրբ եղէց, լուա
 և քան զձիւն սպիտակ եղէց:

Լսելի արա ինձ զցնծութիւն և զուրա-
 խութիւն, և ցնծասցեն ոսկերք իմ տա-
 ռապեալք:

Դարձո զերեսս քո 'ի մեղաց իմոց, և զա-
 մենայն անօրէնութիւնս իմ քաւեա յինէն:

Սիրա սուրբ հաստատեա յիս, Աստուած,
 և հոգի ուղիղ նորոգեա 'ի փորի իմում:

Մի ընկենուր զիս, Տէր, յերեսաց քոց, և
 զհոգի քո Սուրբ մի հաներ յինէն:

Տուր ինձ ցնծութիւն փրկութեան քո, և
հոգւով պետութեան քոյ հաստատեալիս :
Ուսուցից անօրինաց զճանապարհս քո, և
ամբարիշտք առ քեզ դարձցին :

Փրկեա զիս յարենէ, Աստուած, Աստուած
փրկութեան իմոյ . ցնծացէ լեզու իմ
յարդարութեան քում :

Տէր, եթէ զչըթունա իմ բանաս, բերան
իմ երգեսցէ զօրհնութիւնս քո :

Թէ կամեցեալ էիր, պատարագս մատու
ցանէաք, բայց դու ընդ ողջակէզս իսկ
ոչ հաճեցար :

Պատարագ Աստուծոյ՝ հոգի խոնարհ, բզ-
սիրտ սուրբ և զհոգի խոնարհ Աստուած
ոչ արհամարհէ :

Բարի արա, Տէր, կամօք քովք Սիովնի, և
շննեսցին պարիսպքն երուսաղէմի :

Յայնժամ հաճեսցիս ընդ պատարագս ար-
դարութեան, յորժամ ուխտից պատարա-
զըս հանցեն ի սեղան քո զուարակս :

Փառք Հօր և Որդւոյ և :

Շարական :

Ա. 2 . Հայր բազմամողորմ խոտովանիմ առ

քեզ որպէս զանառակ որդիս . թող ինձ
ըզմեզս իմ, և սղարմեա :

Տէր ո՞ր գըթացար ՚ի կինն քանանացի, գը
թա և յիս ՚ի մեղանորս, և սղար :

Տէր ո՞ր դարձուցեր ըզմաքսանորն ՚ի գի-
տուլթիւն ճըշմարտութեան, դարձու եւ
զիս զմորբեանս, և սղար :

Յոյս և յարուծիւն ազգի մարդկան Քրիս-
տոս Աստուած, զհիւանդութիւն հոգ-
ւոյ իմոյ կենդանացո որպէս երբեմն զՆ-
զէկիայն :

Զչարչարանս և ըզմահ յանձն առեր կեն-
դանատու ամենեցուն, զհիւանդութիւն
հոգւոյ իմոյ սոսոյջացո որպէս երբե :

Առ քեզ ապաւիսիմք խորան եւ տա-
ճար Աստուծոյ բանիսն Մարիամ մայր
և՛ կոյս . բարեխօսեա առ Քրիստոս վասն
անձանց մերոց :

Քարոզ :

Լուիցէ Տէր ձայնի տղաչանաց մերոց բա-
րեխօսութեամբ սուրբ աստուածածնին ,

և իջանելոյ ՚ի վերայ մեր ողորմութեան և
գթութեան տեսուն Աստուծոյ . ամենա
կալ Տէր Աստուած մեր կեցուցէ և ողոր
մեսցի :

Առօրբ :

Ընկալ Տէր զաղաչանս մեր բարեխօսու
թեամբ սուրբ Աստուածածնին , անարատ
ճնողի միածնի որդւոյ քո , և աղաչանօք
ամենայն սրբոյ քոց . լուր Տէր և ողորմեա ,
ներեա , բաւեա և թող զմեզս մեր . ար
ժանաւորեա գոհանալով փառաւորել ըզ
բեզ ընդ Որդւոյ և ընդ Սրբոյ Հոգւոյդ
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից .

Աւելուիա աւելուիա :

Ես ասացի Տէր ողորմեա ինձ , բժշկեա
զանձն իմ , ես մեղաց քեզ :
Երանի որ խորհի զազքասն և զանանկն ,
յաւուր չարի փրկէ զնա Տէր :

Յակովբու առաքելոյն ՚ի Կաթուղեկեաց առաջին
թղթոյն է ընթերցուածս :

Խոստովան եղերուք միմեանց զմեզս , և
աղօթս արարէք ՚ի վերայ միմեանց , որպէս

զի բժշկեսցիք . քանզի յոյժ զօրաւոր են ա
ղօթք արդարոյ յօգնականութիւն :

Եղիա մարդ էր իբրեւ զմեզ չարչարելի .
և յաղօթս եկաց , և ոչ անզեաց յերկիր
զերիս ամս և զվեց ամիս :

Եւ դարձեալ եկաց յաղօթս՝ և ետուն եր
կինք զանձրեւ և բուսոյց երկիր զպտուղ
իւր :

Եղբարք իմ , եթէ որ 'ի ձէնջ մոլորեսցի
'ի ճանապարհէ ճշմարտութեան , և դար
ձուսցէ որ զնա . գիտասցէ զի որ դար
ձուսցէ զմեղաւորն 'ի մոլորութեան ճա
նապարհէն իւրմէ , փրկեսցէ զոգի իւր 'ի
մահուանէ , և ծածկեսցէ զբազմութիւն
մեզաց :

Ալէլուիա ալէլուիա :

Տէր մի՛ սրտմտութեամբ քով յանդիմա
նէր զիս , և մի՛ բարկութեամբ քով խրա
տեր զիս :

Ողորմեա ինձ Տէր , զի հիւանդ եմ ես ,
բժշկեա զանձն իմ , զի խռովեցան ոսկերքիմ :

Ալէլուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկեղածութեամբ լուարուք :

Արքայ Աւետարանի Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըսա
Մարկոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :
Պաշտօնով : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Կոչեաց առ ինքն զերկոտաւասանն , և սկը
սաւ առաքել զնոսա երկուս երկուս . և
տայր նոցա իշխանութիւն ՚ի վերայ այսոց
պղծոց :

Եւ պատուիրեաց նոցա՝ զի մի՛ ինչ բարձ
ցեն ՚ի ճանապարհ , բայց միայն գաւազան .
մի՛ պարկ , մի՛ հաց , մի՛ պղինձ ՚ի գօտիս .
այլ ագանեւ հողաթափս , և մի՛ զգենու
ցուք ասէ՝ երկուս պարեգօտս :

Եւ ասէր ցնոսա . յոր տուն մտանիցէք ,
անդէն օթեվանս կաջիք՝ մինչեւ ելանի
ցէք անտի :

Եւ որ ոչ ընկալին զձեզ , և ոչ լուիցեն
ձեզ , յորժամ ելանիցէք անտի՝ թօթա
վեաջիք զփոշի ոտից ձերոց ՚ի վկայութիւն
նոցա :

Եւ ելեալ բարողէին զի ապաշխարեացեն ,
և դեւս բազումս հանէին և օժանէին իւ
ղով զբազում հիւանդս , և բժշկէին զնոսա :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Հաւատամք 'ի մի Աստուած 'ի Հայրն ամէ-
նակալ, յարարիչն երկնի և երկրի երեւե-
լեաց և : Տէ՛ս յերե՛ս 91 :

Իսկ մէք փառաւորեացուք որ յառաջ քան
զյաւիտեանս, երկիրպագանելով Սրբոյ :

Քարոզ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեացուք :

Օրհնեա՛ Տէր :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Ողորմեա ինձ Աստուած ըստ մեծի ողոր-
մութեան քում, ըստ բազում գթութեան
քում քաւեա զանօրէնութիւնս իմ :

զՓոխն լման աստ :

Եարական :

ԱԿ. Ծով կենցաղոյս հանապաղ զիս ա-
լէկս՝ :

Մըրըրկեալ ալիք թշնամին ինձ յարու-
ցանէ :

Նաւապետ բարի՛, լեր ա՛նձին իմոյ ա-
պաւէն :

Աղաչեցի՛ ըզբազումողորմ Աստուծոյ, և

լըաւ ձայնի խընդրուածայ խմոց , զի
նուաղեցան աչք իմ 'ի տեսանելոյ , և յի՛ն
նէն փարատեցոյց զցաւս անձին իմոյ :
ԶԹագաւորն Գրիստոս բարեբանեցէք ,
որ 'ի յանձն էառ ըզմահ խաչի և խափա-
նեաց ըզմահս թագաւորս թիւնն . եւ
յի՛նէն փարա :

Փութայի՛ր յօգնութիւն սուրբ աստուա՜
ծածին . և աղաչեա՛ զառ 'ի քէ՛ն ըզմարմ-
նացեալ բանն Աստը՛ւած . զի յահաւոր
և 'ի մի՛ւսսնգամ գալստեանն իւրոյ պար-
գեւեացէ՛ մեզ ըզկեանսն յաւիտե՛նից :

Քարոզ :

Լուիցէ Տէր ձայնի աղաչանաց մերոց բա-
րեխօսութեամբ սուրբ Աստուածածնին ,
եւ իջանելոյ 'ի վերայ մեր ողորմութեան
եւ գթութեան Տեառն Աստուծոյ . ամե-
նակալ Տէր Աստուած մեր կեցուսցէ եւ
ողորմեսցի :

Աղօթք :

Ընկալ Տէր զաղաչանս մեր բարեխօսու-
թեամբ սուրբ Աստուածածնին :

ԱԷԼՈՒԻԱ աԷԼՈՒԻԱ :

Տէր հովուեսցէ զիս , և ինձ ինչ ոչ սպա-
կասեսցի :

Օճեր իւղով զգլուխ իմ , բաժակ քո ուր-
պէս անասլակ արբեցոյց զիս :

Յովնանու. առաքելոյն 'ի կաթուղիկեաց առաջին
Թղթոյն է ընթերցուածս :

Եղբարք՝ եթէ ասիցեմք՝ եթէ մեղս ինչ
մէք ոչ ունիմք , զանձինս խաբեմք . և ճըշ
մարտութիւն 'ի մեզ ոչ գոյ :

Ապա եթէ խոստովան լինիցիմք զմեղս
մեր , հաւատարիմ է նա՝ և արդար , առ
'ի թողուլ մեզ զմեղս մեր և սրբել զմեզ
յամենայն անիրաւութենէ :

Եթէ ասիցեմք՝ եթէ ոչինչ մեղաք , սուտ
առնեմք զիս , և բան նորա ոչ է 'ի մեզ :
Որդեակք իմ , զայս գրեմ ձեզ՝ զի մի մե-
ղեցէք . եւ եթէ մեղիցէ ոք , ունիմք բա-
րեխօս առ Աստուած զՅիսուս Քրիստոս՝
զարդարն՝ և զանարատ :

Եւ նա է քաւութիւն մեղաց մերոց . եւ
ոչ եթէ մերոցն միայն՝ այլ եւ ամենայն
աշխարհի :

Եւ յայսմիկ գիտեմք՝ եթէ ծանեաք զնա ,
 եթէ զպատուիրանս նորա պահիցեմք :
 Որ ասիցէ՝ եթէ ծանեայ զնա , եւ զպա-
 տուիրանս նորա ոչ պահիցէ , սուտ է՝ և
 ճշմարտութիւնն ՚ի նմա ոչ գոյ :
 Իսկ որ պահիցէ զբան նորա , արդարեւ
 ՚ի նմա կատարեալ է սէրն Աստուծոյ .
 այսուիկ ճանաչեմք՝ եթէ ՚ի նմա եմք :
 Որ ասիցէ ՚ի նմա բնակել , այնպէս սրա-
 տի գնալ՝ որպէս նայն գնաց :

Աւելուիա աւելուիա :

Չայնիւ իմով ես առ քեզ Տէր կարգացի ,
 ձայնիւ իմով առ Աստուած . և նայեցաւ
 առ իս :

Յաւուր նեղութեան իմոյ զԱստուած
 խնդրեցի ձեռովք իմովք . եւ ՚ի գիշերի
 առաջի նորա ոչ խաբեցայ :

Աւելուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Աբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
 Ղուկասու :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պաշտօնով : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Եւ մտեալ շրջէր ընդ Երեքով . և ահա
այր մի անուն կոչեցեալ Զաքէոս , և նա
էր մաքսապետ , եւ ինքն մեծատուն . եւ
խնդրէր տեսանել թէ ով իցէ Յիսուս ,
և ոչ կարէր ՚ի բազմութենէն , զի կարճ
էր հասակաւ :

Եւ ընթացեալ յառաջ , ել ՚ի ժանտա
թղենին զի տեսանիցէ զնա . քանզի ընդ
այն իսկ անցանելոց էր :

Իբրեւ եկն ՚ի տեղին , հայեցաւ ՚ի վեր
Յիսուս՝ և ասէ ցնա . Զաքէ փութա էջ
այտի , զի այսօր ՚ի տան քում՝ արժան է
ինձ ազանել . փութացաւ և էջ , և ընկաւ
լաւ զնա ուրախութեամբ :

Իբրեւ տեսին ամենեքին , տրտնջէին եւ
ասէին՝ թէ առ առն մեղաւորի եմուտ
լուծանել :

Եկն եկաց Զաքէոս , և ասէ ցՏէր . ահա
զիչս ընչից իմոց տաց աղքատաց . և եթէ
զոք զըկեցի , հատուցից չորեքկին :

Եւ ասէ ցնա Յիսուս . այսօր եղև փրկ-
ութիւն տանս այսմիկ . քանզի և սա որ
դի Աբրահամու էր :

Ձի եկին Որդի Մարդոյ խնդրել և կեցու-
յանել զկորուսեալն :

Քարոզ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր ազաշեցութիւն :

Վասն ՚ի վերուստ խաղաղութեան եւ
փրկութեան անձանց մերոց , զՏէր ազա-
շեցութիւն : Տէր ողորմեա :

Եւ եւս վասն հիւանդիս այս անոն որ յու-
սացեալ է կոշիւ զանուկն Տեառն , զՏէր ա-
զաշեցութիւն :

Տէր ողորմեա , Տէր ողորմեա , Տէր ողորմեա :

Աղօթք :

Անսկիզբն Աստուած սուրբդ սրբոց , որ
զմիածին քո Որդիդ առաքելքեր բժշկել
զամենայն ախտս հոգւոյ և մարմնոյ մե-
րոց , առաքեա զՀոգիդ քո սուրբ , և սրբ-
բեա զայս անոն ծառայս քո , և ազատեա
յամենայն մեղաց , զի ողորմած ես և գը-
թած : Եւ քեզ փառս մատուցանեմք ընդ
Որդւոյ և ընդ Սրբոյ Հոգւոյդ , այժմ և
միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Քարոզ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր ազաշեցութիւն , ընկալ կէ :

Օրհնեա՛ Տէր :

Օրհնութիւնն և փառք Հօր և Արդւոյ և Հոգ :

Ողորմեա ինձ Աստուած ըստ մեծի ողորմութեան քում, ըստ բազում գթութեան քում քաւեա զանօրէնութիւնս իմ :

ՇՊՈՒՄ ԸՄԱՆ ԱՄՈՒՆ :

Շարահան :

ԲԶ : Մեղաք մինչեւ յերկինս եւ զայդ գայր զցասումքն քո շարժեցաք ՚ի մեզ : Տէր ըստ մեծի քում ողորմութեանդ, ողորմեա մեզ :

Իջաք մինչ ՚ի դրժմիս ընկրկմեաւք յանօրէնութեան մերում : Տէր յիշեալ ըզգինս արեան Արդւոյ քո և ողորմեա :

Հալածեա ՚ի մէնջ Տէր նըշանաւ խաչի քո զընդդիմառարտ և զաներեւոյթ գազանն : Եւ մի տար յապականութիւն զքո ժառանգութիւնս :

Զհեղեկիային քե՞զ մաղթեմ հառաչմամբ սրբոյ իմոյ, որ վաճն իմ խոնարհեցա՞ր ՚ի յերկնից, յոյս կենդանութեան և փրկութեան իմոյ Տէր :

Ո՛ր 'ի խաչին բարձե՛ր ըզդանտակնիք մա-
հու, տանձեւոյ ըզդանգըւկըս քո, ար-
ձակեա և զիս 'ի կանգանաց բանսարկուին.
յոյս կենդանու :

Ո՛ր յամենայն ազգաց երա՛նեցա՛ր Սըր-
բուհի և կոյս Մարիամ. աղանձեա զառ 'ի
քէն զմարմնացեալն Աստուած, անյրե-
ցուցանե՛լ ըզմե՛զ 'ի սղաննալեաց գե-
հենոյն :

Քարող :

Լուսիցէ Տէր ձայնի աղաչանաց մերոց բա-
րեխօսութեամբ սուրբ Աստուածածնին,
եւ իջանելոյ 'ի վերայ մեր ողորմութեան
եւ զթութեան Տեառն Աստուծոյ, ամե-
նակալ Տէր Աստուած մեր կեցուցէ եւ
ողորմեսցի :

Աղօթք :

Ընկալ Տէր զաղաչանս մեր բարեխօսու-
թեամբ սուրբ Աստուածածնին :

Աւելուիա աւելուիա :

Բարձր առնեմ զքեզ Տէր զի ընկալար զիս,
և ոչ ուրախ արարեր զթշնամին իմ յիս :

Տէր Աստուած իմ կարգացի առ .բեղ և
բժշկեցեր զիս . Տէր Հաներ 'ի դժոխաց
զանձն իմ . փրկեցեր զիս յայնցանէ , որք
իջանեն 'ի գուբ :

Պօղոսի առաքելոյն 'ի Կորնթացաց երկրորդ
թղթոյն է ընթերցուածս :

Ապաքէն դուբ տաճար Աստուծոյ կեն-
դանւոյ էք , որպէս առաց Աստուած , թէ
բնակեցաց 'ի նոսա , և գնացից 'ի նոսա .
և եղէց նոցա Աստուած , և նորա եղիցին
իմ ժողովուրդք :

Վասն որոյ ելէք 'ի միջոյ նոցա և մեկնե-
ցարուք , ասէ Տէր . և 'ի պիղծս մի մեր-
ձենայք . և ես ընկալաց զձեզ , և ես ե-
ղէց ձեզ 'ի Հայր , և դուք եղիջիք ինձ յու-
տերս և 'ի դստերս , ասէ Տէր ամենակալ :
Իսկ որովհետեւ զայս աւետիս ունիմք սի-
րելիք , սրբեացուք զանձինս մեր յամենայն
պղծութենէ մարմնոյ եւ հոգւոյ , կատա-
րեացուք զսրբութիւն ահիւն Աստուծոյ :

Աւելուիա աւելուիա :

Երանի որ խորհի զաղբատն և զտնանկն ,
յաւուր չարի փրկէ զնա Տէր :

Աւելուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քուսմ : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ լստ

Մարկոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պաշտօնումէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Գնաց ընդ նմա , երթայր եւ ժողովուրդ-

բազում զհետ նորա , և նեղէին զնա :

Եւ կին մի էր 'ի տեռատեսութեան արեան

զերկոտասան ամ , և յոյժ վշտացեալ 'ի

բազում բժշկաց , և ծախեալ զինչս իւր

զամենայն , և չէր ինչ օգտեալ , այլ եւս

առաւել զայրացեալ :

Իբրեւ լուաւ զՅիսուսէ , եկն 'ի մէջ ամ

բոխին յետոյ՝ և բուռն եհար զհանդերձէ

նորա . քանզի խորհէր 'ի մտի , թէ միայն

մերձեցայց 'ի հանդերձս նորա՝ փրկեցայց :

Եւ վաղվաղակի ցամաքեցաւ աղբիւր ա-

րեան նորա , և գիտաց 'ի մարմին իւր՝ թէ

բժշկեցաւ 'ի տանջանայն :

Եւ անդէն վաղվաղակի գիտաց Յիսուս

յանձն իւր զզօրութիւնն որ ել 'ի նմանէ ,

դարձաւ յամբօխն և ասէ . ո՞վ մերձեցաւ
 'ի հանդերձս իմ :

Եւ ասէն ցնա աշակերտքն . տեսանես՝ զի
 ամբօխդ նեղէ զքեզ , և ասես թէ ո՞վ մեր-
 ձեցաւ 'ի հանդերձս իմ :

Եւ շուրջ հայէր տեսանել թէ ո՞ զայն ա-
 րար :

Եւ կինն զարհուրեալ և դողացեալ վասն
 որոյ գաղտն արար . քանզի գիտէր զինչ
 եղև նմա . եկն՝ անկաւ առաջի նորա , և
 ասաց զամենայն իրան ստուգութեամբ :
 Եւ Յիսուս ասէ ցնա . դուստր՝ հաւատք
 քո կեցուցին զքեզ . երթ 'ի խաղաղու-
 թիւն , և եղիջիր ողջ 'ի տանջանաց քոց :

Քարոզ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեցուք :

Վասն 'ի վերուստ խաղաղութեան եւ
 փրկութեան անձանց մերոց , զՏէր աղա-
 չեցուք : Տէր ողորմեա :

Եւ եւս վասն հիւանդիս այս անոն որ յու-
 սացեալ է կոչել զանուն Տեառն զՏէր ա-
 ղաչեցուք :

Տէր ողորմեա , Տէր ողորմեա , Տէր ողորմեա :

Աղթթ :

Աստուած մեծ և սքանչելագործ . որ պա-
հես զուխտս քո , և տաս զողորմութիւն
սիրելեաց քոյ , և զթողութիւն մեղաց 'ի
ձեռն Սրբոյ Որդւոյ քո Յիսուսի Քրիստոս
սի . որ նորոգեաց զմեզ 'ի մեռելութենէ
մեղաց մերոյ : Դու ես որ լուսաւոր առ-
նես զկոյրս , և կանգնես զանկեալս : Դու
հաներ զմեզ 'ի խաւարէ , և 'ի ստուերաց
մահու . ասելով յկապեալս՝ թէ ելէք , և
որք 'ի խաւարին՝ թէ յայտնեցարուք . յորս
ծագեաց լոյս գիտութեան օծելոյ քո , որ
եկն երեւեցաւ յերկրի , և ընդ մարդկան
ջընեցաւ . և որք ընկալան զնա , եւ նա
յա իշխանութիւն որդիս Աստուծոյ լինել :
Դու Տէր՝ փրկական աւազանին վերստին
ծննդեամբն զորդէգրութիւն մեզ շնորհե-
ցեր , և հաջորդս արարեր զմեզ սուրբ ա-
նուան նորա : Դու ինքն Տէր ամենայնի նա-
յես յայս անոն ծառայ քո , զի փրկեալ 'ի
մեղաց , եղիցի արդարացեալ 'ի քեզ , զգե-
ցեալ զՏէր մեր Յիսուս Քրիստոս : Զի ու
զորմած և մարդասէր Աստուած ես , եւ
քեզ վայելէ փառք իշխանութիւն և պա-

Քարոյ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեցուք : ընկալ կե :

Օրհնես՛ Տէր :

Օրհնութիւն եւ փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգ :

Ողորմեա ինձ Աստուած ըստ մեծի սղորմութեան քում, ըստ բազում գթութեան քում քաւեա զանորէնութիւնս իմ :

Չփոխ լման աստ :

Շարական :

ԲԿ . Յամենայն ժամ աղաչանք իմ անց եմ .

ի մեղաց իմոց առեւթ աքա՛ղեա Տէր :

Յանցանաց իմոց զարհուրի՛ սիրա իմ . աղաչեմ գրե՛ղ թող ինձ Տէր :

Արտասուոց իմոց մի լռե՛ր Տէր . զե սրանդուխտ եմ եւս յանցաւոր երկրի :

Անմահ թողանոր սր կամիս ըզկեանս աւմենայն մարդկան, որ կարդան ան քեզ . ընր աղաչանաց մերոց եւ՛ նորոգեա հոգւով գիտութեան :

Որ զառժամանակեաց ըզցաւորն բարձեր ի մարմնոցն Նշեկիաց, մշտնջենաւոր ցուցանելով նրմա՛ զհոգեւորական անող

Զուլթիւն . լուր աղաչա :
Անխանկալ և բարեգութ , բարեխօսու
թեամբ սըրբուհւոյ անարատ մօր . քո և
կուսի , լուր աղաչա :

Քարոզ :

Սուրբ զԱստուածածինն եւ զամենայն
սուրբս բարեխօս արասցուք առ Հայր 'ի
յերկինս , զի կամեցեալ ողորմեսցի' և գը
թացեալ կեցուցէ զարարածս իւր . ամե
նակալ Տէր Աստուած մեր կեցո և ողոր :

Աղօթք :

Ընկալ Տէր զաղուչանս մեր բարեխօսու
թեամբ սուրբ Աստուածածինն :

Աւելուիա աւելուիա :

Աստուած յօգնել ինձ 'նայեա , և Տէր յըն
կերել ինձ փութա :

Ամաչեսցեն և յամօթ լիցին ոյք խնդրէին
զանձն իմ . դարձցին յետս և ամաչեսցեն
ոյք խորհէին ինձ չար :

Պօղոսի առաքելոյն յԵփեսոսացւոյ թղթոյն է ընթերցուածն :

Եղբարք աղաչեմ զձեզ ես որ կապեալս
եմ 'ի Տէր , արժանի գնալ կոչմանն յոր կո
չեցարուք :

Ամենայն խոնարհութեամբ, եւ հեղու-
թեամբ, եւ երկայնմտութեամբ՝ անսալ
միմեանց սիրով:

Փութալ պահել զմիաբանութիւն Հոգւոյն
յօդիւ խաղաղութեան:

Մի մարմին՝ եւ մի հոգի. որպէս եւ կոչե-
ցարուք ՚ի մի յոյս կոչման ձերոյ:

Մի է Տէր, մի հաւատք, մի մկրտութիւն:
Մի Աստուած, եւ Հայր ամենեցուն, որ ՚ի
վերայ ամենայնի եւ ընդ ամենեսին եւ յա-
մենեսին ՚ի մեզ:

Այլ իւրաքանչիւր ումէք ՚ի մէնջ տուեալ
են շնորհք ըստ չափոյ պարգեւացն Քրիս-
տոսի:

Աւելուիա աւելուիա:

Դատ արա ինձ Տէր՝ զի ես յամբժութեան
խմում գնացի, ՚ի Տէր յուսացայ զի մի ե-
ղէց հիւանդ:

Աւելուիա Օրթի:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Եւ ընդ հոգւոյդ քում: Երկիւղածութեամբ լուարուք:

Աբբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ
Մատթէոսի:

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր:

Պաշտիտմէ: Առէ Աստուած:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Ելեալ անտի Յիսուսի գնաց 'ի կողմանս
Տիւրոսի և Սիդոնի :

Եւ ահա՛ կին մի Քանանացի 'ի սահմանաց
անտի նոցա՝ ելեալ, աղաղակէր և ասէր .
Ողորմեաց ինձ Տէր Որդի Դաւթի, դու ա-
տոր իմ՝ չարաչար պատահարի :

Եւ նա ոչ ետ նմա պատասխանի :

Եւ մատուցեալ աշակերտքն նորա՝ աղա-
ջէին զնա եւ ասէին . արձակեա զնա՝ զի
աղաղակէ զհետ մեր :

Նա պատասխանի ետ և ասէ . ոչ ուրեք
առաքեցայ՝ եթէ ոչ առ ոչխարս կորու-
սեալս տանն խրայելի :

Եւ նա մատուցեալ, երկիրպագանէր նը-
մա և ասէր . Տէր՝ օգնեա ինձ :

Պատասխանի ետ նմա և ասէ . ոչ է բար-
ւոք առնուլ զհաց մանկանց՝ և արկանել
շանց :

Եւ նա ասէ . այո Տէր, քանզի եւ շունք
կերակրին 'ի փշրանաց անկելոց 'ի սեղա-
նոյ Տեառն իւրեանց :

Յայնժամ պատասխանի ետ նմա Յիսուս,

Եւ ասէ . ո՛ր կին դու՝ մեծ են հաւատք
քո , եղիցի . քեզ՝ որպէս և կամիս :
Եւ բժշկեցաւ դուստր նորա ՚ի նմին ժա-
մու :

Քարոզ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :

Վասն ՚ի վերուստ խաղաղութեան եւ
փրկութեան անձանց մերոց , զՏէր աղա-
չեսցուք : Տէր ողորմեա :

Եւ եւս վասն հիւանդիս այս անուան որ յու-
սացեալ է կոչել զանունն Տեառն , զՏէր ա-
ղաչեսցուք :

Տէր ողորմեա , Տէր ողորմեա , Տէր ողորմեա :

Աղօթք :

Բարերար և մարդասէր Տէր՝ որ զամենայն
հիւանդութիւնս և զամենայն ախտս բը-
ժշկես , բժշկեա զայս անուն ծառայ քո . յա-
րո զսա ՚ի մահճաց ցաւոյ . սոց արա ու
զտրմութեամբ եւ գթութեամբ քո , փա-
րատեա ՚ի սմանէ զամենայն ակարութիւն
եւ զհիւանդութիւն . զի յարուցեալ քո
կարող ձեռամբ , ծառայեսցէ . քեզ հան-
դերձ ամենայն գոհութեամբ : Զի դու ես
Աստուած՝ Աստուած ողորմութեան եւ

կեցուցիչ . և քեզ մատուցանեմք զփառս
Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ , այժմ և :

Քարոզ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք , ընկալ կէ :

Օրհնեա՛մ Տէր :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Ողորմեա ինձ Աստուած ըստ մեծի ողորմութեան քում , ըստ բազում գթութեան քում քաւեա զանօրէնութիւնս իմ :

ՎՓիմ լմն աստ :

Շարահան :

ԳՁ . Զանապանկան ըզհոգե՛ւոր ըզգանձըն
յապանկանացու կե՛նցաղըս ծախեցի . այլ
առ քե՛զ միայն պաղանձիմ բարե՛րար Փրը
կի՛չ , խնայեա ՚ի մեղս՛ւցեալ ծառայս :
Զցանկ հոգւոյ իմոյ քակտեցի եւ եղէ՛
անբարո՛ւնա՛կ որթ . այլ առ քե՛զ մի :
Ոստաքանց եղէ՛ ես որպէս զարմա՛ւենի ,
պըտղանկորոյս որպէս ձիթենի . այլ անյի՛շ
շաչար և անօխանկալ Փրըկի՛չ , խնայեա ՚ի :
Հառաչեցի զանլըռելի ըզհե՛ծութիւն առ

բարեգութն Աստուած, և լուսն ինձ 'ի
լեռնէ սրբոյ իւրմէ, եւ եհան ըզկեանս
իմ յանգականութենէ :

Աւերեալսց ըզմահող կարողութիւնն որ
խաչեցաւ վասն մեր, և յարեալ 'ի մե-
ռելոց որպէս յամենայնի կարող, փր-
կելով ըզկեանս իմ յանգ :

Աստուած է՝ որ ծնաւ 'ի միշտ կուսէն
'ի փրկութիւն ազգի մարդկան, լուսա-
ւորելով ըզտիեղերս 'ի գիտութիւն ճշ-
մարտութեան, և բարեբանեմք ընծո-
րաբար թուութիւնն :

Զանախանն օրհնեսցուք զԱստուածա-
ծինն որ կոյս մընաց յետ ծըննդեանն,
և տարաւ յորովայնի զանտանելին ամե-
նեցուն, զհամաբնակիցն Հօր և Ամենա-
սուրբ Հոգւոյն :

Քարոզ :

Սուրբ զԱստուածածինն եւ զամենայն
սուրբս բարեխօս արասցուք առ Հայր 'ի
յերկինս, զի կամեցեալ ողորմեցի՝ և :

Աղօթք :

Ընկալ Տէր զաղաչանս մեր բարեխօսու-
թեամբ սուրբ Աստուածածնին :

Աւելուիա աւելուիա :

Տնծացէք արդարք 'ի Տէր՝ ուղղոց վայե-
լէ օրհնութիւն , խոստովան եղբուք
Տեառն օրհնութեամբ . սոսնաղեալ սաղ-
մոսարանաւ սաղմոս առացէք նմա :
Օրհնեցէք զՏէր յօրհնութիւն նոր զի բա-
րի է , սաղմոս առացէք նմա օրհնութեամբ :

Պօղոսի առաքելոյն 'ի Հռովմայեցւոյ թղթոյն է
ընթերցուածս :

Պարտ է մեզ՝ որ կարողս եմք՝ զտկարու-
թիւն տկարացն բառնալ . և մի անձանց
և եթ հաճոյ լինել :

Այլ իւրաքանչիւր որ 'ի մէնջ ընկերին
հաճոյ լիցի 'ի բարիս՝ վասն շինութեան :
Քանզի և Քրիստոս ոչ եթէ անձին հաճոյ
եղել , այլ որպէս և գրեալ է . նախատինք
նախաառաջ քոց անկան 'ի վերայ իմ :
Բայց որ ինչ գրեցաւն՝ 'ի մեր վարդապե-
տութիւն գրեցաւ . զի համբերութեամբ

Եւ միմիջարուծեամբ գրոյ , ղյոյսն ըն-
կալցուք :

Այլ Աստուած համբերութեան և ամե-
նայն միմիջարուծեան , տայէ ձեզ ղնոյն
խորհել ընդ միմեանս ըստ Յիսուսի Քրիս-
տոսի . ղի միաբանութեամբ 'ի մի բերան
փառաւոր տռնիցէք ղԱստուած , եւ ըզ-
Հայր Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :
Վասն որոյ ընկալարուք զմիմեանս , որպէս
և Քրիստոս ընկալաւ զձեզ 'ի փառս Աս-
տուծոյ :

Աւելուիա աւելուիա :

Աստուած յանուան քում կեցո ղիս , և 'ի
զօրութեան քում իրաւ արա ինձ :

Աւելուիա Արթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Ղուկասու :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պաշտօնումէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Ասէ ցնոսա , ո՞վ է 'ի ձէնջ՝ որոյ իցէ բա-

ընկամ, եւ երթայցէ առնա 'ի մէջ գիւ-
շերի, և ասիցէ ցնա. բարեկամ՝ տուր
ինձ փոխ երիս նկանախ, զի բարեկամ
իմ եկն առ իս յուղւոյ, և ոչինչ ունիմ
դնել առաջի նորա:

Եւնա 'ի ներքուստ տայցէ պատասխանի
եւ ասիցէ. մի աշխատ առներ զիս, զի
դուրբդ փակեալ են, և մանկունքս ընդ
ինեւ կան յանկողնի, ոչ կարեմ յառնել
և տալ քեզ:

Ասեմ ձեզ, եթէ ոչ յարուցեալ տայցէ
նմա վասն բարեկամութեանն, սակայն
վասն ժտութեանն յարուցեալ տայցէ նը-
մա՝ զինչ և սկիտոյ իցէ:

Եւ ես՝ ասեմ ձեզ. խնդրեցէք՝ և տայի
ձեզ, հայցեցէք՝ եւ գտիք. բաղխեցէք՝
եւ բացցի ձեզ. զի ամենայն որ խնդրէ՝
առնու, եւ որ հայցէ՝ գտանէ, եւ որ
բաղխէ՝ բացցի նմա:

Տո՞ որ 'ի ձէնջ հայր՝ խնդրիցէ որդի իւր
ձուկն, միթէ փոխանակ ձկանն՝ օձ տա-
ցէ նմա. եւ կամ խնդրիցէ ձու, միթէ
կարիճ տայցէ նմա:

Իսկ եթէ դուք, որ չարքդ էք՝ գիտէք

պարգեւս բարիս տալ որդւոց ձերոց .
 մրջափ եւս առաւել Հայր ձեր յերկնից
 տացէ բարիս այնոցիկ , որ խնդրենն 'ի
 նմանէ :

Քարոզ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :

Վասն 'ի վերուստ խաղաղութեան եւ
 փրկութեան անձանց մերոց , զՏէր աղա-
 չեսցուք : Տէր ողորմեա :

Եւ եւս վասն հիւանդիս այս անոնն որ յու-
 տացեալ է կոչել զանուն Տեառն , զՏէր ա-
 ղաչեսցուք :

Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Բաղումսդորմ եւ բարերար Տէր որ զօրա-
 ցուցեր զմեզ 'ի ձեռն սրբոց Առաքելոցն
 քահանայական աղօթիւք զհիւանդս բը-
 ժըշկել . աղաչեմք զքեզ , շնորհեա բժըշ-
 կութիւն եւ փրկութիւն այս անոնն ծառա-
 յիս քո . փարատեցո զամենայն հիւան-
 դութիւնս , եւ սրբեա զազտեղութիւնս
 հոգւոց եւ մարմնոց սորա մարդասիրու-
 թեամբ քով : Եւ քեզ փառք եւ իշխանու-

Թիւն և պատիւ , այժմ և միշտ և յա-
ւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Քարոզ :

Եւ եւս խողաղութեան զՏէր ազաչեցուք , ընկալ կէ :

Օրհնեա՛ Տէր :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Ողորմեա ինձ Աստուած ըստ մեծի ողոր-
մութեան քում , ըստ բազում գթութեան
քում քաւեա զանօրէնութիւնս իմ :

ՂԳԻՆ ԼՃԱՆ ԵՍՍ :

Շարական :

ԳԿ. Քրիստոս Աստը՛ւանձ աստո՛ւծոց , ու
ղո՛րմեան :

Անօրէնութեամբ ՚ի մե՛ղս երկնեանց զի՛ս
մայր իմ , աղա՛չեմ փրկիչ . ողո՛րմեան :

Վիրաւորեալ մեղօք անկա՛նիմ առ քե՛զ
փրկի՛չ . մի անտե՛ս առնե՛ր . ողո՛րմեան :

Զե՛ղեկիայի՛ն քեզ մա՛ղթեմ փրկիչ , որ
կենարար բանիւ քո լու՛ծե՛ր զերկո՛ւնըս
մահու . փա՞րատեա՛մ և զիմ զհիւանդո՛ւն

Թիւնս . յոյս կենդանութեան մեր կեցոյ
ըլմեղ :

Ո՛ր անուհասրա՛ր քո մե՛ռելութեամբն
աւերելով ըզդրունըս դըժմխո՛ց մեռո՛ւ-
ցեր ըլմահ . կե՞նադործեա՛ւ և զիս զմեղօք
ըլմեռեալս . յոյս կեն :

Մաքուր եւ անբի՛ծ կոյս յե՛տ ծընըն-
դեան . ո՛ր մարմնով ծընար զարձակո՛ղն
ի կանպից մահու . բարեխօս լեր վասն
անձանց մերոց , փրկել ի սպա՛ռնա-
լեանց գեհե՛նայն :

Քարոյ :

Լուիցէ Տէր ձայնի աղաչանաց մերոց բա-
րեխօսութեամբ սուրբ Աստուածածնին ,
եւ իջանելոյ ի վերայ մեր ողորմութեան
եւ գթութեան Տեառն Աստուծոյ . ամե-
նակալ Տէր Աստուած մեր կեցուսցէ եւ
ողորմեսցի :

Աղթք :

Ընկալ Տէր զաղաչանս մեր բարեխօսու-
թեամբ սուրբ Աստուածածնին :

ԱԷԼՈՒԽ ԿԷԼՈՒԽ :

Յարիցէ Աստուած և ցրուեսցին ամենայն
Թշնամիք նորա, փախիցեն ատելիք նորա
յերեսաց նորա :

Պօղոսի առաքելոյն 'ի Հռովմայեցւոց Թղթոյն է
ընթերցուածս :

Ազատեմ զձեզ եղբարք գթութեամբքն Աս-
տուծոյ՝ պատրաստել զմարմինս ձեր պա-
տարագ կենդանի սուրբ Հաճոյ Աստուծոյ
զխօսուն սրաշնորհ ձեր, և մի՛ կերպարա-
նիք կերպարանօք աշխարհիս այսորիկ, այլ
նորոգեցարուք 'ի նորոգութիւն մտաց ձե-
րոց, առ 'ի բննել ձեզ զլաւն, և եթէ զինչ
են կամքն Աստուծոյ բարին և Հաճոյն և
կատարեալն :

Զայս ասեմ՝ Հնորհօքն Աստուծոյ որ տը-
ւեալ են ինձ, ամենայնի որ է 'ի ձեզ, մի՛
սուաւել ինչ խորհել քան զարժանն խոր-
հելոյ, այլ խորհել 'ի զգաստանալ իւրա-
քանչիւր որպէս և բաժանեաց Աստուած
չամի հաւատոց :

ԱԷԼՈՒԽ ԿԷԼՈՒԽ :

Զի՞ բարի կամ զի՞ վայելուչ, զի բնակին

Եղբարք 'ի միասին :
 Որպէս իւղ զի իջանէ 'ի գլուխ և 'ի մօրու-
 սըն Ահարովնի , և 'ի մօրուացն իջանէ 'ի
 գրասպանս զգեստու նորա :

Ալէլուիա Օրթի :
 Խաղաղութիւն ամենեցուն :
 Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
 Մարկոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :
 Պաշտօնումէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա .
 Եթէ ունիցիր զհաւատոսն Աստուծոյ , ա-
 մէն ասեմ ձեզ , որ ոք ասիցէ լերինս այս-
 միկ՝ բարձիր և անկիր 'ի ծով , և ոչ երկ-
 մոիցէ 'ի սրտի իւրում , այլ հաւատայցէ
 թէ զոր ասէն լինի , եղևցի նմա զոր ինչ
 և ասիցէ :

Վասն այսորիկ ասեմ ձեզ . զամենայն ինչ
 վասն որոյ աղօթս արարեալ ինդրիցէք , և
 հաւատայցէք թէ առնուք , եղևցի ձեզ :
 Եւ յորժամ յաղթս կայցէք , թողուցուք

եթէ ունիցիք ինչ զումեքէ . զի և Հայրն
ձեր որ յերկինս է , թողցէ ձեզ զյանցա-
նքս ձեր :

Քարոզ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :

Վասն 'ի վերուստ խաղաղութեան եւ
փրկութեան անձանց մերոց , զՏէր աղա-
չեսցուք : Տէր ողորմեա :

Եւ եւս վասն հիւանդիս այս անոն որ յու-
սացեալ է կոչել զանուկն Տեառն , զՏէր ա-
ղաչեսցուք :

Տէր ողորմեա , Տէր ողորմեա , Տէր ողորմեա :

Աղօթք :

Տէր Աստուած մեր՝ որ նստիս 'ի վերայ
քերովբէից , և հայիս յանդունդս . հայ-
եաց յայս անոն ծառայս քո 'ի բարձրութե-
նէ սրբութեան քո , հեռացի 'ի սմանէ զա-
մենայն ցաւս և զամենայն աղտեղութիւ-
նքս , և տուր սմա զառողջութիւն զամե-
նայն աւուրս կենաց իւրոց : Եւ քեզ
փառք իշխանութիւն և պատիւ այժմ և :

Քարոզ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք , ընկալ կէ :

Օրհնեա՛ Տէր :

Օրհնութիւնն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ ։

Ողորմեա ինձ Աստուած ըստ մեծի ողորմութեան քում, ըստ բազում գթութեան քում քաւեա զանօրէնութիւնս իմ ։

Պի՛ն քան ասա ։

Եարակոն ։

ԴՁ . Անկանիմ առաջի՛ քո՛ եւ խընդրեմ՝ զթողութիւն յանցանաց իմոյ . մի՛ անտեսաւ արեւոր Հայր զազանս իմ ։

Ազազակեմ՝ որպէս մաքսաւորն , եւ հե՛ղում զարտասուս իմ առաջի՛ քո՛ որպէս պոռնիկն . մի՛ անտեսաւ ար ։

Յաներեւոյթ թըշնամւոյն պարտեցայ , ե՛րբ գաղտնի՛ նետեց բանաարկութիւն վերաւորեցայ . մի՛ անտեսաւ ար ։

Յոյս կենդանութեանն եւ փրկութեանն իմոյ Տէ՛ր Աստուած իմ , յիշեալ զի որպէս երբեմն զճճեկիայն . ե դարձո՛ւ զհոգի իմ ՚ի դրանց դրժօխոյ ։

Որ կամաւոր մահուամբ քո՛ մեռաւցեր լլմահ Քրիստոս Աստուած . ե լուսաւ փայլ յարութեամբ քո՛ կենսագործեցեմք

զաշխարհս . կենագործեալ և զի՞նչ զմե-
ղօք ըզմեռեալս :

Առքեզ ապաւինիմք սուրբ Աստուա-
ծածին . բարեխօսեալ անդադար առ Որ-
դի՞դքս և Աստուած մեր , փրկել ըզ-
մեզ ՚ի փորձութենէ՛ եւ յամենայն փը-
տանգից մերոց :

Քարոզ :

Սուրբ զԱստուածածինն եւ զամենայն
սուրբս բարեխօս արասցուք առ :

Աղօթք :

Ընկալ Տէր զաղաչանս մեր բարեխօսու-
թեամբ սուրբ Աստուածածնին :

Աւելուիա աւելուիա :

Որ բնակեալն է յօգնութիւն բարձրելոյն ,
ընդ հովանեաւ Աստուծոյ յերկինս հան-
գիցէ :

Յովհաննու առաքելոյն ՚ի կաթողիկեաց առաջին
թղթոյն է ընթերցուածս :

Եւ դուք օծութիւն ունիք առ ՚ի սրբոյն ,
և գիտէք ամենեւին :

Ոչ դրեցի ձեզ՝ եթէ ոչ գիտէք զճշմար-

տուժիւնն , այլ թէ գիտէք զնա , և թէ՛
 զի ամենայն ոչ է 'ի ճշմարտութենէ անտի :
 Իսկ ո՞ իցէ սուտ , եթէ ոչ՝ որ ուրանայ
 եթէ Յիսուս չէ Քրիստոսն . նա իսկ է նե-
 ուրն , որ ուրանայ զՀայր և զՈրդի :

Ամենայն որ ուրանայ զՈրդի , և ոչ զՀայր
 ընդունի . իսկ որ խոստովանի զՈրդի , նա
 և զՀայր ընդունի :

Դուք՝ զոր լուարուքն իսկզբանէ՛ 'ի ձեզ
 բնակեսցէ . զի եթէ 'ի ձեզ բնակեսցէ՛
 զոր իսկզբանէն լուարուք , և դուք յՈրդի
 և 'ի Հայր բնակեսցիք :

Եւ այս են աւետիքն՝ զոր աւետարանեաց
 նա մեզ՝ զկեանսն յաւիտենականս :

Աւելուիա ալելուիա :

Երանի ում՝ թողութիւն եղեւ մեզաց , և
 ծածկեցան ամենայն յանցանք նորա :

Աւելուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Աբբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
 Ղուկասու :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պաշտօնումէ : Ասէ Աստուած :

զՏէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Աղաչէր զնա ոմն 'ի փարիսեցւոյն զի կե-
րիցէ ճաշ ընդ նմա . և մտեալ 'ի տուն
փարիսեցւոյն բազմեցաւ :

Եւ կին մի էր 'ի քաղաքին մեղաւոր . իբրև
գիտաց թէ բազմեալ է 'ի տան փարիսեց-
ւոյն , բերեալ շիշ մի իւղոյ ազնուի , կայր
յետոյ առ ոսոս նորա , լայր . և արտասու-
քն սկսաւ թանալ զոսոս նորա , և հերով
գլխոյ իւրոյ ջնջէր . եւ համբուրէր զոսոս
նորա , և օծանէր իւղովն :

Եւ տեսեալ փարիսեցւոյն որ կոչեաց զնա ,
ասէր ընդ միտս իւր . սա թէ մարգարէ
ոք էր , ապա գիտէր թէ ո՞վ կամ ո՞րպի-
սի ոք կին մերձենայ 'ի սա . զի մեղաւոր է :
Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնա , Սի-
մոն՝ ունիմ ինչ ասելքեզ . և նա ասէ , ա-
սա վարդապետ :

Եւ ասէ . երկու պարտապանք էին ուրու-
մըն փոխատուի . մին՝ պարտ էր հինգ հա-
րիւր դահեկան , և միւսն յիսուն . և իբ-
րեւ ոչ գոյր նոցա հատուցանել , երկու
ցունց շնորհեաց . արդ ասա՝ ո՞վ առա-
ւել սիրեսցէ զնա :

Ասէ Սիմոն . ինձ այսպէս թուի եթէ ու
բուժմ' զբազումն շնորհեաց :

Եւ նա ասէ ցնա . ուղիղ դասեցար :

Եւ դարձեալ 'ի կին կողմն , ասէ ցՍիմոն .
տեսանես զայս կին . մտի 'ի տուն քո , ջուր
ոտից խմոց ոչ ետուր . իսկ սա՝ արտասուօք
իւրովք եթաց զոտս իմ , և հերով իւրով
ջնջեաց . համբոյր մի դու ոչ ետուր ինձ ,
սա՝ աւասիկ յորմէհետէ մտեալ եմ , ոչ
դադարեաց 'ի համբուրելոյ զոտս իմ . իւ
ղով զգլուխ իմ՝ ոչ օծեր , սա՝ իւղով ա
նուշիւ օծ :

Վասն որոյ ասեմ քեզ . թողեալ լիցին սը
մա մեղք իւր բազումք , զի յոյժ սիրեաց .
զի որում շատ թողուցու՝ շատ սիրէ , և
որում սակաւ սակաւ :

Եւ ասէ ցնա . թողեալ լիցին քեզ մեղք քո :
Եւ սկսան որ բազմաւն էին ընդ նմա ա
սեւ ընդ միտս իւրեանց . ո՞վ է սա որ ըզ
մեզս թողու :

Եւ նա՝ ասէ ցկինն . հաւատք քո կեցու
ցին զքեզ , երթ 'ի խաղաղութիւն :

Քարող :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :

Վասն ՚ի վերուստ խաղաղութեան եւ
փրկութեան անձանց մերոց, զՏէր աղա-
ջեցուք: Տէր ողորմեա:

Եւ եւս վասն հիւանդիս այս անուն որ յու-
սացեալ է կոչել զանուն Տեառն, զՏէր ա-
ղաջեցուք:

Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա:

Աղօթք:

Պահանամք զքէն Տէր Աստուած մեր, որ
ես բժիշկ բարի՝ անձանց մերոց, որ զհի-
ւանդութիւնս մեր բառնաս, որ վիրօք
ամենեքեան բժշկեցաք: Որ հովիւդ ես
բարի, եւ խնդրող մոլորեալ ոչխարին: Որ
անձանց բեկերոց տառ մխիթարութիւն,
եւ կեանս մահացելոց: Որ զաղբիւր արեան
տեւատեսին քղանցիւ հանդերձի քո բը-
ժբշկեցեր: Որ զգուստր Քանանացւոյն ՚ի
դժնդակ դիւայն աղատեցեր: Որ զպարտա-
երկուց պարտապանացն շնորհեցեր, եւ
մեղաւոր կնոջն զթողութիւն ետուր: Որ
զբժշկութիւն անդամալուծին սլարգեւե-
ցեր հանդերձ թողութեամբ մեղացնորա:
Որ զմաքսաւորն բանիւ արդարացուցեր,
եւ զաւաղակն ՚ի վերջին խոստովանութեան

նորա ընկալար : Որ զմեզս աշխարհի բարձեր , և 'ի խաչին բեւեռեցեր : Զքեզ ազաչեմք , և քեզ պաշտօնիմք , ներեա , եւ թող զանօրէնութիւնս և զմեզս սորա ըզկամայ և զակամայ , զգիտութեան և զանգիտութեան , զոր 'ի գիշերի եւ զոր 'ի տունջեան : Այս Տէր Աստուած՝ լուր ինձ մեղաւորիս 'ի պահուս յայսմիկ վասն այսանոն ծառայիս քո , անտես արա իբրեւ անյիշաչար Աստուած զյանցանս սորա զամենայն : Զբերան սորա քոյին օրհնութեամբդ լոյ . զշրթունս սորա բաց , առ 'ի փառաբանութիւն անուանդ քում սրբբոյ . զձեռս սորա տարածեա 'ի գործս պատուիրանաց քոյ . զոտս սորա առ յընթացս Աւետարանին ուղղեա , եւ զամենայն անդամս սորա և զմիտս պարփակեա քոյին շնորհօք :

Դու Տէր Աստուած մեր՝ որ 'ի ձեռն սրբբոյ քոյ Առաքելոյ ծանուցեր մեզ ասելով , թէ զոր կապիցէք 'ի վերայ երկրի՝ եղիցի կապեալ յերկինս . և դարձեալ եւ թէ ումէք թողուցուք զմեզս՝ թողցին նմա : Եւ որպէս լուար Եղեկիայ 'ի նեղու-

Թեան անձին իւրում 'ի ժամու մահուան
 նորա, եւ ոչ անտես արարեր զազաչանս
 նորա, լուր եւ ինձ մեղաւոր եւ անարժան
 ծառայի քո 'ի սահուս յայսմիկ : Քանզի
 դու ես Տէր՝ որ եօթանասնեկի եօթն թու
 ղուլ՝ որք անկանին 'ի մեղս, հրամայեցեր
 քցին մարդասիրութեամբդ, ապաշուե-
 լով 'ի վերայ չարեաց մերոց, եւ խնդալով
 'ի վերայ դարձի կորուսելոց :

Տէր Աստուած մեր որ մտեալ 'ի տուն
 Զաքէի ասացեր, այսօր եղեւ փրկութիւն
 տանս այսմիկ. դու որպէս մարդասէր եւ
 բազումողորմ Փրկիչ, արա եւ այժմ՝ փրկ
 կութիւն տանս այսօրիկ. զի որպէս մե-
 ծութիւն քո, նոյնպէս եւ ողորմութիւն քո :
 Եւ քեզ փառք եւ երկրպագութիւն, այժմ՝
 եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն :

Յայնժամ իէսւս 'ի խաւանայից իալով յաջմէ Էի-ան-
 Դին, եւ իէսւս 'ի յախմէ. եւ աագերէցն եկեալ Դնէ
 ՂԱ-Եփարանն 'ի վերայ Գլուց Էի-ան-Դին, եւ ասէ
 ՂԱ. ՂԵ՛ն :

Աստուած ամենակալ՝ արարիչ ամենայն
 արարածոց, որ աւաքեցեր յաշխարհ ըզ

միածին Որդիդ քո, որ եկն եւ փրկեաց
 զտիեզերս ՚ի մեղաց, և բժշկեաց զամե-
 նայն ախտս եւ զհիւանդութիւնս ժողո-
 վրդեան քում. ընկզմեաց զմահ, և փո-
 խեաց զմեղ ՚ի կեանս և յանմահութիւն :
 Եւ այժմ ազաչեմք զքեզ Տէր Աստուած
 մեր, դիր զամենակարող աջ քո ՚ի վերայ
 հիւանդիս այսորիկ, եւ բժշկեա զսա ՚ի
 ցաւոց իւրոց : Զի զքեզ փառաւորեցե-
 զբժիշկդ հոգւոց և մարմնոց, և խոստո-
 վան լիցի ահեղ աստուածութիւն քո. զի
 քեզ վայելէ փառք և իշխանութիւն յա-
 ւիտեանս յաւիտենից, ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Աստուած յաւիտենական, որ իջեր ՚ի ըն-
 տորին կողմ երկրի, և շնորհս ծաւալեալ
 սիւնեցեր յարարածս քո : Առաքեցեր և
 զերանելի Առաքեալն քո, հրաման տա-
 լով նոցա՝ բժշկել զամենայն ախտս և ըն-
 հիւանդութիւնս ժողովրդեան քում : Եւ
 արդ՝ ես ծառայս քո տկարս և անարժա-
 նըս՝ դնեմ զձեռն իմ ՚ի վերայ հիւանդիս
 այսորիկ, և կարդամ զահեղ աստուածու-
 թիւն քո, եւ խնդրեմ յառաւ քարերս

բուժենէդ բուժմէ : Առաքեալ զամենա-
կարող զօրութիւն քո, և բժշկեալ զախոտս
և զհիւանդութիւնս ծառայիս քո այսորիկ՝
նշանաւ ամենայաղթ Խաչի քո, որով բար-
ձեր զտկարութիւն աղգի մարդկան, եւ
դատապարտեցեր զթշնամին կենաց եւ
փրկութեան մերոյ : Զի դու ես Աստուած
մեր, և բժիշկ հոգւոյ և մարմնոյ ծառա-
յից քոյ, և փարատիչ ամենայն ախտա-
ւորութեանց մերոյ : Եւ քեզ ընդ Հօր ա-
մենակալի՝ և ընդ Հոգւոյդ ճշմարտի վայե-
լէ փառք իշխանութիւն և պատիւ, այժմ՝
և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն :

Քարոզ :

Ասն հիւանդաց և ամենայն վշտացելոյ՝
աղաչեսցուք զփրկիչն մեր Քրիստոս, զի
ողորմեսցի ըստ մեծի ոլորմութեան իւ-
րում, և բժշկեսցէ զախտս և զհիւանդու-
թիւնս հոգւոյ և մարմնոյ ծառայից իւ-
րոյ, և կատարեալ առողջութեամբ հա-
սուսցէ զամենեւեան ՚ի մշտնջենաւոր և
յանախտ կեանս : Ար առաքեցաւ ՚ի Հօրէ
՚ի բժշկութիւն աղգի մարդկան՝ միածին

Ուրիշն Աստուծոյ . Տէր մեր և փրկիչ Յիսուս Քրիստոս . կեցուսցէ և ողորմեսցի :

Աղօթք :

Փարատեա զցաւս եւ բժշկեա զհիւանդութիւնս 'ի ժողովրդենէ քումմէ Տէր Աստուած մեր . և շնորհեա ամենեցուն զկատարեալ առողջութիւն նշանաւ ամենայաղթ Խաչիւ քո . որով բարձեր զսկարութիւն ազգի մարդկան , և դատապարտեցեր զթշնամին կենաց և փրկութեան մերոյ : Կու ես կեանք մեր և փրկութիւն՝ բարերար և բազումողորմ Աստուած . որ միայն կարող ես թողուլ զմեզս , եւ մեր ժեւ զախտս և զհիւանդութիւնս 'ի մէնջ . որում յայտնի են պէտք կարեաց մերոյ : Պարգեւիչդ բարեաց՝ պարգեւեա զառաւորմութիւն քո 'ի վերայ արարածոց քոյ՝ ըստ իւրաքանչիւր պիտոյից . յորոյ հանաւորաւ փառաւորեալ գովի ամենասուրբ Երրորդութիւնդ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Քարոզ :

Խնդրեսցուք հաւաստով միաբանութեամբ

՚ի Տեառնէ՝ զի զողորմութեան զշնորհս իւր
արապէ ՚ի վերայ մեր : Տէրն Ամենակալ
կեցուսցէ և ողորմեսցի :

Կեցս՝ Տէր :

Աղօթք :

Թագաւոր խաղաղութեան՝ օգնական և
փրկիչ անձանց մերոց՝ Քրիստոս Աստուած
մեր : Պարսպեալ պահեա զժողովուրդս քո
ընդ հովանեաւ սուրբ եւ պատուական
խաչիւ քո ՚ի խաղաղութեան, փրկեա յե-
րեւելի և յաներեւոյթ թշնամւոյն : Ար-
ժանաւորեա զոհութեամբ փառաւորել
զքեզ ընդ Հօր և ընդ Սրբոյ Հոգւոյդ, այժմ՝
և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն :
Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, ամէն :
Հայր մեր որ յերկինս :

Կ Ա Ն Ո Ն

ԽԱԶԱԼՈՒԱՅ ԱՌՆԵԼՈՅ

ՈՐ ԿՈԶԻ

ԽԱԶԱՀԱՆԳԻՍՏ

Տէր մի սրտմառութեամբ քով յանդիմաներ զիս և մի բարկութեամբ քով խրատեր զիս :

Ողորմեա ինձ Տէր, զի հիւանդ եմ ես, բժշկեա զանձն իմ, զի խռովեցան ոսկերք իմ :

Անձն իմ յոյժ խռովեցաւ և դու Տէր մինչեւ յերբ :

Դարձ Տէր և փրկեա զանձն իմ, կեցո զիս Տէր ըստ ողորմութեան քում :

Զի ոչ ոք է որ 'ի մահու յիշէ զքեզ, կամ 'ի դժոխս խոստովան առնիցի առ քեզ : Վաստակեցայ ես 'ի հեծութեան իմում, լուացի զամենայն գիշեր զմահիւնս իմ, և արտասուօք իմովք զանկողինս իմ թացի :

խռովեցաւ ՚ի սրտմտութենէ ակն իմ. և
մաշեցայ ես ՚ի վերայ ամենայն թշնամեաց
իմոց :

Ի բաց կացէք յինէն ամենեքեան , ոյք
դործէք զանօրէնութիւն :

Լուաւ Տէր ձայնի լալոյ իմոյ . լուաւ Տէր
աղօթից իմոց , եւ Տէր զինդրուածս իմ
ընկալաւ :

Ամաշեսցեն և խռովեսցին յոյժ ամենայն
թշնամիք իմ. դարձցին յետս և ամաշե-
ցեն յոյժ վաղվաղակի և խռովեսցին :

Երաւիսն :

ԲԶ . Այսպաւինեցաք ՚ի խաչ .քո՛ւ արարիչ
յաւիտենից , որ ետունք մեզ պահանջան
յանդիմող ընդդէմ թշնամւոյն . աղաչեմք
սովաւ Փրկիչ պահպանեա՞ն զանձինքս մեր :
Բարձրեալ թագաւոր որ վասն մեր ե-
լեր ՚ի խաչ , և բարձեր սովաւ զյանցանս
նախաստեղծի՞ն Ադամայ . աղա :

Պը՛ւխ սուրբ հաւատոյ և փայտ կենաց
մարդկան յայտնեալ , զոր տեսեալ այսոյն
պը՛ղծոյ կործանեցաւ անկանգնելի . աղա :

Դո՛ղացա՛ւ Թըշնամի՛ն ընդ յայտնի՛լ Սրբոյ
 Խաչին , և՛ ՚ի յահէ՛ փառաց նո՛րա կոր-
 ծանեցաւ յանդունդս երկրի . ա՛ղա :
 Մեղա՛ք մինչև յերկի՛նս և զա՛րդար ըզցա-
 սո՛ւմըն . քո՛ շարժեցաք ՚ի մե՛զ . Տէ՛ր ըստ
 մեծի՛ . քու՛մ ողորմուԹեան՝ ողորմեա՛մ մե՛զ :
 Իջա՛ք մինչ ՚ի դըժո՛խս ընկը՛ղմեա՛լք յանձ-
 րէնուԹեան մերո՛ւմ . Տէ՛ր յիշեա՛ զգինս
 արեան՝ Որդւոյ՛ . քո և ողորմեա՛ :
 Հալա՛ծեա ՚ի մէ՛նջ Տէ՛ր նըշա՛հաւ Խաչի
 . քո զընդդի՛մամարտ և զանե՛րեւոյԹ գա-
 զա՛նն . ե՛ւ մի՛ տար յապակա՛նուԹի՛ւն ըզ-
 քո ժառանգուԹի՛ւնս :

Փառք Հօր և Որդւոյ և :

Տա՛ճար լուսոյ անըստուերին եւ սո՛ւա
 դասո՛ւ անճառ բանին . ո՛ր ըզնախնւոյ՛ մօրն
 ե՛ւայի բարձե՛ր զանէ՛ծսըն տըրսամալի .
 հայցեա յՈ՛րդւոյ . քո միա՛ծնի Հօր հաշ-
 տուԹեանըն միջնորդի , բա՛ճնա՛լ ՚ի մէնջ
 ըզխոռո՛վուԹիւն եւ տա՛լ զողւոյ խա՛ղա-
 ղուԹիւն :

Այժմ և միշտ և :

Նրկինըք ցընծային և երկիրս ուրախա-
նայր , քանզի փրկկիչ ցուցաւ Սուրբ
Խաչն և լմտատու ամեղերաց . անշա :

Ալէլուիա արէլուիա :

Չայն Տեառն 'ի վերաց ջուրց , և Աստուած
փառաց որոտաց , եւ Տէր ինքն 'ի վերաց
ջուրց բազմաց :

Չայն Տեառն զօրութեանց , և ձայն Տեա-
ռնն մեծ վայելչութեանց :

Ընթերցուածս 'ի չորրորդ թագաւորութեանց :

Եւ ասեն արք քաղաքին ցեղիս . ահա
ւասիկ բնակութիւն քաղաքիս բարի է , որ
պէս և Տէրդ իսկ տեսանէ . և ջուրքս չար ,
և երկիրս անգաւակ :

Եւ ասէ Նգիսէ . առէք առ իս կուժ մի
նոր , և դիք այդր . և բերին առ նա . և ել
Նգիսէ յականս ջուրցն , և արկ անդր աղ
և ասէ՝ այսպէս ասէ Տէր . բժշկեմ զջուր
սըդ զայդոսիկ , և մի եւս լիցի այդ 'ի մահ
և յանդաւակութիւն . և բժշկեցան ջուր-
քն մինչեւ ցայսօր ըստ բանին Նգիսէի
զոր խօսեցաւ :

Աւելլուիա աւելլուիա :

Ետուր երկիւղածաց քոց նշան զի ապրեալ
ցին յերեսաց աղեղան :

Աւելլուիա Արթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարաք :

Արբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Յովհաննու :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պաշտօնումէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Ի վերջնում աւուր մեծի տօնին , կայր Յիւ
սուս՝ աղաղակէր և ասէր . եթէ ոք ծա
րաւի իցէ , եկեսցէ առ իս՝ և արբցէ . որ
հաւատայ յիս՝ որպէս և ասեն գիրք , գետք
յորովայնէ նորա բղխեսցեն ջրոց կենդա
նութեան :

Զայս ասէր՝ վասն Հոգւոյն զոր ընդունե
լոց էին որ հաւատային ՚ի նա :

Քարոզ :

Աղաչեսցուք զմարդասէրն Աստուած , որ
է յոյս և ապաւէն անձանց մերոց , որ զա
մենայաղթ նշան Սուրբ Խաչին շնորհեաց

մեզ զէն անսպարտելի ընդդէմ՝ ներգործու-
թեանց սատանայի . զի զամենայն ինչ՝ յոր
և մերձեսցի սա , սրբեսցէ . մանաւանդ
զՅուրս զայս . և շնորհեսցէ սովաւ բժըշ-
կութիւն ակստից , և փարատուին ցաւոց .
ամենակալ Տէր Աստուած մեր կեցուսցէ
և ողորմեսցի :

Աղօթք :

Տէր Աստուած ամենակալ՝ արարիչ ամե-
նայն արարածոց , որ զգեցար մարմին ըստ
մերում հողեղէն բնութեանս , և ՚ի լուա-
ցումն մեզաց սրբիչ և մաքրիչ զՅուրս կա-
ցուցեր . որ և ՚ի ձեռն մարգարէին Նղի-
սի օրհնեցեր զՅուրն չարաշունչ և մահա-
բեր . և այժմ՝ Տէր բարերար՝ առաքեա
զշնորհս Հոգւոյդ Սրբոյ ՚ի ջուրս յայս , և
օրհնեա ✱ աներեւոյթ աջովքով , և զօրու-
թեամբ ամենայաղթ Խաչի .քո : Տուր սմա
շնորհս . զի ամենեքին որք արբեցեն ՚ի սը-
մանէ՝ եղևցի նոցա ՚ի բժշկութիւն ակստից՝
և ՚ի փարատուին ցաւոց :

Օրհնեա Տէր ✱ զՅուրս զայս զօրութեամբ
Սուրբ Խաչի .քո . զի հօռք և խաչինք որք
արբեցեն ՚ի նմանէ , եղևցի նոցա յանցա-

ւութիւն և 'ի ծննդականութիւն : Օրհնեա Տէր ✕ զՅուրս գայս նշանաւ Սուրբ Խաչիս 'ի ձեռն քահանայիս՝ և խնդրուա ծոց ժողովրդեանս , զի ուր ցօղեսցի 'ի տունկս և 'ի բոյսս , եղիցին անմնասելի 'ի ժանգոյ և 'ի թրթրոյ՝ և յամենայն պատահարաց . և առաւել եւս պտղաբերեալցին 'ի շահաւէտութիւն որդւոց մարդկան , և 'ի սպաս պաշտաման քում : Եւ գոհանալով փառս մատուցանեմք քեզ ընդ Հօր և ընդ ամենասուրբ Հոգւոյդ , այժմ և :

Ամէն , Ալէլուիա ալէլուիա ալէլուիա :

Օրհնեսցի և սրբեսցի Յուրս այս նշանաւ Սուրբ Խաչիւս , և Սուրբ Աւետարանաւս , և աւուրս շնորհիւ , յանուն Հօր , և Որդւոյ , և Հոգւոյն Սրբոյ : (Երեջս Կրկնեա) :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ , այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Քարոզ :

Սուրբ Խաչիւս աղաչեսցուք զՏէր զի սո :

Աղօթք :

Պահպանիչ և յոյս հաւատացելոյ Քրիս :

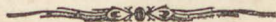
Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, ամէն :
Հայր մեր որ յերկինս :

Եկէ սրբոյ Տաաթ, իցէ խաչաւորայն, աստ
և զայս Ծարակնն :

ԲԶ. Հեղմամբ արեան սըրբոց վկայիցն
հաշտեանց ընդ մեզ Քրիստոս, և փրկեալ
յամենայն փորձութենէ :

Որք նահատակեցան վասն քո ի մահ,
վերաւորեալք յաղթեցին թշնամւոյն,
սոցին աղաչանօք հաշ :

Որք միացան ի սէր ահաւոր քո տէրու
թեանդ, եւ մատուցին զանձինս իւր-
եանց սլանտարագ քեզ և զենուամն, սոց
ցին աղաչանօք հաշ :

Կ Ա Ն Ո Ն

ԴԺՈՒԱՐԱԾԻՆ ՅՂԻ ԿՆՈՋ

Ազելուիա ազելուիա :

Առ .բեզ Տէր համբարձի զաչս իմ', որ
բնակեալդ ես 'ի յերկինս :

Որպէս աչք ծառայի 'ի ձեռն Տեառն իւ-
րոյ , և որպէս աչք աղախնոյ 'ի ձեռն տիկ-
նոջ իւրոյ :

Այնպէս են աչք մեր առ .բեզ Տէր Աս-
տուած մեր , մինչեւ ողորմեսցիս 'ի վերայ
մեր :

Ողորմեա մեզ Տէր ողորմեա մեզ , զի բա-
զում լցար արհամարհանօք :

Եւս առաւել լցան անձինք մեր նախա-
տանօք , ոյք նախատեն զվեզ արհամար-
հանօք ամբարտաւանից :

Ընթերցուածս յԵսայեայ մարգարէէ :

Մինչչեւ իցէ յղւոյն ծնեալ , և մինչչեւ
հասեալ իցեն ցաւք երկանց , ապրեցաւ
և ծնաւ արու :

Ո՞ր լուաւ, ո՞ր ետեաւ այսպիսի ինչ. եթէ
երկնեաց երկիր 'ի միում աւուր, և ծնաւ
ազգ մի ողջոյն միանգամայն, ղի երկնեաց

Սիրովն, և ծնաւ զմանկունս իւր :

Ես ետու Քեզ զյայտդ զայդ, և դու ոչ
յիշեցեր զիս՝ ասէ Տէր. ո՞չ ապաքէն զա-
մուլն եւ զծննդականն ես արարի. ասէ

Աստուած քո :

Պօղոսի առաքելոյն յԵբրայեցւոյ թղթոյն է
ընթերցուածս :

Հաւատովք՝ որ Աբրահամն կոչեցաւ՝ ուն-
կընդիր եղեւ ելանել 'ի տեղին, զոր առ-
նըլոյ էր 'ի ժառանգութիւն. ել գնաց՝ և
ոչ գիտէր յով երթիցէ :

Հաւատովք սղանդխտեցաւ յերկրին Աւե-
տեաց իբրեւ յօտարութեան. խորանօք
բնակեաց Սահակաւ եւ Յակովբաւ հան-
դերձ ժառանգակցօք նոցին աւետեաց :
Քանզի ակն ունէր հիմամբք հաստատելոյ
քաղաքին, որոյ ճարտարապետ եւ արա-
րիչ Աստուած է :

Հաւատովք եւ ինքն Սարրա՝ որ ամուլն
էր, զօրութիւն առնելոյ զսերմն որդէծնու-
թեան՝ ընդունէր, և 'ի տարաժամ հասա-

կի ծնանէր քանզի հաւատարիմ համարե-
ցաւ զայն՝ որ խոստացաւն :

Վասն որոյ և ՚ի միջէն ծնանէին . և այն
՚ի յանցեալ ժամանակի , իբրեւ զաստեղս
երկնից բազմութեամբ , և իբրեւ զաւազ
առ ամին ծովու առանց թուոյ :

Աւելուիա աւելուիա :

Ո՛հէր փրկեա զանձն իմ , ողորմած Աս-
տուած մեր ողորմի և պահէ զողայս Տէր :

Աւելուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արբոյ Աւետարանի Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Յովհաննու :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պաշտօնումէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Ամէն ամէն ասեմ՝ ձեզ , զի լացջիք և ող-
բասջիք դուք , և աշխարհ ինդասցէ . դուք
տրտմեսջիք , այլ տրտմութիւն ձեր յու-
րախութիւն եղիցի :

Կին յորժամ ծնանիցի՝ տրտմութիւն է
նմա , զի հասեալ է ժամնորա , այլ յոր-

ժամ ծնցի զմանուկն , ոչ եւս յիշէ զնե-
ղութիւն վասն խնդութեանն . զի ծնաւ
մարդ յաշխարհ :

Քարոզ :

Լուիցէ Տէր ձայնի աղաչանաց մերոյ :
ամենակալ Տէր Աստուած մեր կեցուսցէ
և ողորմեսցի :

Տէր ողորմես , Տէր ողորմես , Տէր ողորմես :

Աղօթք :

Տէր Աստուած մեր Յիսուս Քրիստոս՝ մեծ
և բարձրեալ , անայլայլելի անփոփոխելի
և մշտնջենաւոր . որ իջեր 'ի յերկնից եւ
մարմնացար 'ի սրբոյ Կոստէն Մարիամայ
Հոգւովն Սրբով . և զասպականեալն մեզօք
զբնութիւն մեր 'ի նախահօրն յանցանաց՝
որով ամենայն կանացի բնութիւն ընկա-
լաւ զպատուհաս անիծից՝ ցաւօք եւ
արտմութեամբ ծնանիլ զզաւակ , սրբե-
ցեր աստուածութեամբ քով : Եւ արդ՝
աղաչեմք զբեզ մարդասէր Թագաւոր՝ ըս-
տեղծող եւ նորոգող մեր եւ բժիշկ հի-
ւանդութեանս մերում , բժշկեա եւ ա-

ռողջացո զայս անուն աղախին քո 'ի հոգե-
 կան և 'ի մարմնական յախտէս յայսմանէ :
 Առաքեա զօգնութիւն քո 'ի սրբութենէ
 քումմէ , և տուր սմա զօրութիւն ծնա-
 նիլ զգաւակ . որպէս զի զպառու որովայ-
 նի իւրոյ մարքեալ յամենայն արատոյ
 ծննդեամբ տուրք Աւագանին ընծայեսցէ
 Եկեղեցւոյ քում սրբոյ : Շնորհեա ծնուն-
 դականիս այսորիկ հանդարտութեամբ և
 առանց վնասու հասանիլ 'ի խնդութիւն .
 և ամենայն տանց հաւատացելոյ ածիլ և
 բաղմանալ 'ի փառս տէրութեան քո , և 'ի
 լրումն աստուածային քո բանիդ , եթէ
 աճեցէք և բաղմացարուք : Այս Տէր Աս-
 տուած մեր , լուր և այժմ 'ի խնդրուածոյ
 անարժան ծառայիս , եւ ամենեցուն որ
 շուրջ կան աստ , բարեխօսութեամբ անա-
 րատ ծնողի քո տուրք Աստուածածնի , և
 ամենայն սրբոյ քոյ : Զի քեզ միածնի Որդ-
 ւոյդ , և անսկիզբն և համագոյ Հօր քո , և
 կենդանարար եւ ամենասուրբ Հոգւոյդ՝
 վայելէ փառք պատիւ եւ երկրպագու-
 թիւն , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յա-
 ւիտենից , ամէն :

Կ Ա Ն Ո Ն

Վ Ա Ս Ն

Ա Յ Ս Ա Հ Ա Ր Ա Յ Ե Ի Լ Ո Ի Ս Ն Ո Տ Ի Ց

Որ բնակեալն է յօգնութիւն բարձրեւ
լոյն, ընդ հովանեաւ Աստուծոյ յերկինս
հանգիցէ :

Ասացէ Տեառն՝ ընդունող իմ ես, ապա-
ւէն իմ Աստուած, և ես յուսամ ՚ի նա :
Նա փրկեացէ զիս յորոգայթէ որսողին .
և ՚ի բանիցն ՚ի խռովութենէ :

Ի թիկնամէջս իւր ընկալցի զբեզ, ՚ի հո-
վանի թեւոց նորա յուսացիս :

Որպէս զէն շուրջ եղևցի զբեւ ճշմար-
տութիւն նորա :

Ոչ երկիցես դու յերկիւղէ գիշերի, և ոչ
՚ի նետէ՝ որ թռչի ՚ի տուէ :

Յիրէ որ շրջի ՚ի խաւարի, ՚ի գայթակղու-
թենէ դիւին ՚ի հասարակ աւուր :

Անկցին ՚ի կողմանէ քումմէ հաղարբ, եւ

բիւրք ընդ աջմէ քուժմէ , և առ քեզ ինչ
ոչ մերձեցին :

Բայց միայն աչօք քովք հայեացիս դու , և
զհասուցումն մեղաւորաց տեսցես , զի
դու Տէր յոյս իմ ես :

Ձբարձրեալն արարեր քեզ ապաւէն , զի
ոչ հասցեն առ քեզ չարք . եւ տանջանք
մի մերձեցին 'ի յարկս քո :

Հրեշտակաց իւրոց պատուիրեալ է վասն
քո 'ի պահել զքեզ յամենայն ճանապարհ
հրա քո :

Ի բազուկս իւրեանց ընկալցին զքեզ , զի
մի երբէք հարցես զքարի զօսն քո :

Ի վերայ իժից և քարբից գնացես դու
եւ առ ոսն կոխեսցես զառիւծն եւ ըզ-
վիշապն :

Քանզի յիս յուսացաւ , և փրկեցից զնա .
հովանի եղէց նմա , զի ծանեաւ զանսւն
իմ :

Կարդացէ առ իս , և ես լուայց նմա և
առ նմա եղէց 'ի նեղութեան :

Փրկեցից և փառաւոր արարից զնա , եր-
կայն աւուրբք լցուցից . եւ ցուցից նմա
զփրկութիւն իմ :

Ընթերցուածս յԵսայեայ մարգարէէ :

Զիսորդ անկաւ յերկնից արուսեակն որ
ընդ առաւօտն ծագէր . անկաւ յերկիր ,
խորտակեցաւ՝ որ առաքէր առ ամենայն
ազգս :

Դու ասէիր 'ի մօրի քում , ելից յերկինս ,
'ի վերոյ քան զաստեղս երկնից արկից
զաթող իմ . նստայց 'ի լերինն բարձու ,
'ի վերայ լերանց բարձանց հիւսիսոյ . ե-
լից 'ի վեր քան զամսրս , եղէց նմանող
բարձրելոյն :

Արդ ահաւաղիկ 'ի դժոխս իջցես և 'ի
հիմունս երկրի :

Պօղոսի առաքելոյն յԵբրայեցւոց թղթոյն է
ընթերցուածս :

Արդ որովհետեւ մանկունք հաղորդեցին
արեան և մարմնոյ , և ինքն իսկ մերձաւո-
րութեամբ կցորդ եղեւ նոցունց . զի մա-
հուն իւրով խափանեցցէ զայն , որ զիշ-
խանութիւն մահուն ունէր , այսինքն է՝
զսատանայ , և ապրեցուսցէ զայնուսիկ , որ
մահուն երկիւղիւ հանապաղ կէին վտա-
րանդեալք 'ի ծառայութիւն :

Աւելուիա աւելուիա :

**ԶԹՆամիս իմ հալածականս արարեր , և
զատելիս իմ սատակեցեր :**

Աւելուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արբայ Աւետարանի Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ

Մարկոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պաշտօնումէ : Ասէ Աստուած :

Առ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Պատասխանի ետ մի ոմն 'ի Ժողովրդենէն՝
և ասէ . Վարդապետ՝ ածի զորդի իմ առ
քեզ , զոր ունի այս համր , և ուր հասանէ
զարկուցանէ զնա , և փրփրէ , և կրճտէ
զատամուհս իւր եւ յամաքի . և ասացի
ցաշակերտսն քո զի հանցեն , և ոչ կարա-
ցին հանել զնա :

Պատասխանի ետ նոցա և ասէ . իմ աղգ-
անհաւատ՝ մինչեւ յերբ իցեմ ընդ ձեզ ,
մինչեւ ցերբ անսայցեմ ձեզ , ածէք ըզ-
նա առ իս :

Եւ ածին զնա առնա . իբրեւ ետես զնա
այսն , վաղվաղակի շարժեաց զնա , և ան-
կեալ յերկիր թաւալէր և փրփրեայր :
Եհարց ցհայր նորա և ասէ . քանի՞ ժա-
մանակք են՝ յորմէ հետէ այդ եղեւ դմա .
եւ նա ասէ . 'ի մանկութենէ . բազում
անգամ 'ի հօւր արկանէ եւ 'ի ջուր՝ զի
կորուսցէ դդա . արդ՝ եթէ կարող ինչ ես ,
օգնեա մեզ Տէր գթացեալ 'ի վերայ մեր :
Եւ Յիսուս ասէ ցեա . ասացեր՝ եթէ կա-
րող ես . ամենայն ինչ հնարաւոր է այնմ՝
որ հաւատայն :

Եւ վաղվաղակի աղաղակեաց հայր ման-
կանն և ասէ . Հաւատամ , օգնեա անհա-
ւատութեանս իմում :

Իբրեւ ետես Յիսուս՝ եթէ կուտի ժողո-
վուրդն 'ի վերայ , սաստեաց այսոյն պղղ-
ծոյ եւ ասէ . համբդ՝ եւ խուլ այս՝ ես
տամ . քեզ հրաման , ել 'ի դմանէ , և այլ
եւս՝ մի մտանիցես 'ի դա :

Եւ աղաղակեաց և յոյժ լլկեաց զնա՝ և
եւ . և եղեւ պատանեակն իբրեւ զմեռ-
եալ , մինչեւ բազմաց իսկ ասել՝ թէ մե-

ռաւ :

Եւ Յիսուս կալաւ զձեռանէ նորա յարոյց
զնա , և կանգնեցաւ :

Եւ իբրեւ եմուտ նա 'ի տուն , աշակերտ
քըն առանձինն հարցին ցնա . մէք ընդէ՞ր
ոչ կարացաք հանել զնա :

Եւ ասէ ցնոսա . այդ աղգ՝ ոչ իւրիւ ելաւ
նէ , եթէ ոչ պահօք և աղօթիւք :

Եւ Դէն շԱ-եպարանն 'ի վերայ Գլեոյ պատհարին ,
և ասէ .

Սատուեցէ քեզ Տէր մեր Յիսուս Քրիս-
տոս՝ պիղծ սատանայ , որ եկն յաշխարհ
և շրջեցաւ ընդ մարդկան , զի զքոյդ խա-
փանեացէ զբռնութիւն՝ և զմարդիկ աս-
րեցուսցէ : Որ 'ի վերայ փայտին զընդդիւ-
մակաց զօրութիւնան խորտակեաց արեւ
գականն խաւարելով , երկիր շարժելով ,
գերեզմանայն բանալով , մարմինք սրբոցն
յառնելով : Որ ելոյժ մահուամբ զմահ , և
խափանեաց որ զունելութիւն մահուն ու-
նէր , այսինքն է զքեզ սատանայ :

Երդմնեցուցանեմ զքեզ յԱստուած կեն-
դանի՝ որ եցոյց զՓայտն Կենաց , և կար-
գեաց զքերորէսն և զսերորէսն բոյեղէն

արով շուրջանակի սլահել գնա . պապան
 ձեաց ել և գնա 'ի սմանէ : Երդմնեցու
 ցանեմ զքեզ 'ի Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս
 որ գնայր որպէս ընդ ցամաք 'ի վերայ ծո
 վուն , և սաստէր պոսուտից հողմոյն . որոյ
 հայեցուածն ցամաքեցուցանէ զանդուն
 դրս , և սպառնալիք նորա մաշէն զերինս :
 Նոյն ինքն և այժմ հրամայէ քեզ 'ի ձեռն
 մեր , երկիր , ել և գնա 'ի ստեղծուածոյս
 այսմիկ , և մի դառնայցես և մի թաքիցես
 'ի սմա , և մի եւս պատահեսցես ումեք
 'ի սոցանէ . կամ աղղիցես , կամ զարկես ,
 մի 'ի գիշերի մի յաւուր , մի 'ի ժամու
 կամ 'ի տարածամու . այլ երթիջիր 'ի քո
 յին խորխորատն մինչև 'ի պատրաստեալ
 ասնջանն քեզ մեծի աւուրն դատաւորա
 նին :

Երկիր յԱստուծոյ , որ նստի յաթոռ քե
 բովբէից և հայի յանդունդս . յորմէ դո
 զան հրեշտակք , հրեշտակապետք , ա
 թուք , տէրութիւնք , իշխանութիւնք ,
 պետութիւնք , բաղմաչեաց քերովբէքն ,
 յորմէ դողան երկինք և երկիր , ծով և ա
 մենայն որ 'ի նոսա , ել և գնա 'ի ծառա

յէս Քրիստոսի Աստուծոյ : Երդմնեցու-
 ցանեմ զքեզ յԱստուած կենդանի որ գը-
 նայ 'ի վերայ Թեւոյ Հողմոյ, ո՛ր արար ըզ-
 հրեշտակս իւր յողիս, եւ զսլաշտօնեայս
 իւր 'ի բոց հրոյ, ե՛լ և գնա՛ 'ի ստեղծուա-
 ծոյս Աստուծոյ յայսմանէ ամենայն հրեշ-
 տակօք քո : Զի օրհնեալ և փառաւորեալ
 է անուն Ամենաօրբ Երրորդութեան
 Հօր և Որդւոյ և Սուրբ Հոգւոյն, այժմ և :
 Աստուած՝ որ մեծ է և ահաւոր և փա-
 ռաւորեալ յամենայնի գործովք և զօրու-
 թեամբ, անհասանելի և անքննելի գոլով.
 որ յառաջ սրատրաստեայ քեզ սատանայ
 զյաւիտենական տանջանացն զդատաւ-
 տան, այժմ 'ի ձեռն մեր անպիտան ծու-
 ռայից իւրոց հրամայեաց քեզ և ամենայն
 գործակցաց քոց ամենայն զօրութեամբ
 քով 'ի բաց կալ 'ի ծառայէս Յիսուսի Քր-
 իստոսի, որ զամենայն իշխանութիւն ու-
 նի յերկինս և յերկրի, որ ասաց համեր
 և խուլ գիւին, ե՛լ 'ի մարդոյդ և այլ մի՛
 մտաներ 'ի դմա : Ծանիր զքո պիղծ և ու-
 նայն զօրութիւնդ, որ եւ խողիցն իշխա-
 նութիւն ոչ ունէիր : Յիշեա՛ որ սաստեա-

ցրն քեզ, և քոյովք խնդրուածովք յերաւմակ խողիցն հրամայեաց քեզ մօանել : Երկիր յԱստուծոյ, որոյ հրամանաւ երկիր հաստատեցաւ 'ի վերայ ջրոց, որ շինեաց զերկիր եւ կարգեաց, որ հաստատեաց զերինս կշռով, և զառապարս կըշռորդովք, և եդ զաւագ ծովու 'ի սահման, և 'ի ջուրս սաստիկս զշաւիղս իւր պատրաստեաց : Որ հայի 'ի լերինս և ծըխեսցին, որ արկանէ զլոյս սրպէս զօթոց, որ ձգեաց զերկինս որպէս մագաղաթ, որ յարկեաց 'ի վերայ ջրոց զվերնայարկս նորա : Որ հիմնեցոյց զերկիր 'ի վերայ հաստատութեան, զի մի շարժեսցի յաւիտեան : Որ կոչեաց զջուրս ծովու, և եւհեզ զնա 'ի վերայ ամենայն երկրի, եւ ևզնա 'ի սմանէ : Երդմնեցուցանեմ զքեզ ամենաչար՝ 'ի փրկական չարչարանսն Քրիստոսի, և 'ի սլաւութեան նորա մարմինս և յարիւն, և 'ի գալուստն նորա ահաւոր, զի գայ և ոչ յապաղէ 'ի դատել զերկիր, և զքեզ և զգործակիցսն քո տանջեսցէ 'ի հուրն յաւիտենից, ուր որդն անբուն է և հուրն ոչ շինանի : Զի զօրութիւն Յիւ

սուսի Քրիստոսի հանդերձ Հարբ և ամէ
 նասուրբ Հոգւովն օրհնեալ է այժմ՝ և միշտ
 և յաւիտեանս յաւիտենից : Տէր Սաբա-
 ւովթ Աստուած Խորայելի, որ փարատես
 զցաւս և զհիւանդութիւնս, և զամենայն
 ակսոս բժշկես. նայեա՛ ՚ի վերայ ծառայիս
 քո, և ՚ի բոց մերժեա՛ ՚ի սմանէ՛ զամէ-
 նայն ներգործութիւն սատանայի, սաս-
 տեա՛ այսոց սղծոց և հալածեա՛ զնոսս,
 և վաղվաղակի քոյին աղղմամբդ փրկեա
 զճառայս քո. և խորտակեա՛ զսատանայ
 ընդ ոտիւք սորա, և տո՛ւր սմա յաղթու-
 թիւն ընդդէմ՝նորա հակառակութեանց,
 և այսոց նորա սղծոց : Որպէս զի առ ՚ի
 քէն օգնականութիւն առնելալեալ ար-
 ժանաւորեսցի անմահ եւ երկնաւոր քոց
 պարգեւացդ, փառաւորելով զՀայր եւ
 զՈրդի և զՍուրբ Հոգիդ, այժմ և :

Աղօթք :

Որ ետդ Տէր Տէր՝ որ արարեր զմարդն ըստ
 պատկերի քում և ըստ նմանութեան, և
 ետուր նմա իշխանութիւն մշտնջենաւոր
 կենաց. և նորա անկեալ ընդ մեղօք բան-
 սարկուին պատրանօք, և դու ոչ անտես

արարեր , այլ տնօրինեցեր մարդանալով
Քրիստոսի քո զփրկութիւն աշխարհի : Դու
ինքնին մարդասէր Տէր՝ զուգակցեա կե-
նաց սորա հրեշտակ լուսաւոր , փրկելով
զսա յամենայն խորհրդոց թշնամւոյն , 'ի
դիւէ տարաժամէ , յերեւելի և յաներե-
ւոյթ պատահարաց չարին :

Ե- պետեալքէ զլանջսն , զսիրտն , զհեռանսն ասե-
լով , յանոն Հօր և Որդոյ և Հոգոյն Սբեոյ .
և ասէ .

Հալածեա 'ի սմանէ զամենայն շունչ չար ,
որ խօսեցեալ է և որջացեալ 'ի սիրտ սու-
րա , զհոգի մոլորութեան , զհոգի չարու-
թեան , զհոգի դառնութեան , զհոգի ու-
տութեան եւ ամենայն անմաքրութեան ,
որներգործէ ըստ խորամանկութեան թրչ-
նամւոյն խաբէութեան : Շնորհօք եւ գը-
թութեամբ միածնի Որդւոյ քո , ընդ ու-
րում օրհնեալ ես Հայր ամենակալ հան-
դերձ բարերար եւ կենդանարար Սուրբ
Հոգւովդ , այժմ և միշտ և :

Քարոզ :

Արթուն մօօք և անզգօս խորհրդով կաց-

ցուք միաբան յաղօթս առաջի Տեառն մերոյ և փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի : Հաւատով խնդրեսցուք 'ի նմանէ զհրեշտակ խաղաղութեան պահապան անձանց մերոց , որ եկեալ բանակեսցէ շուրջ զմեզ , և աներկիւղ պահեացէ զմեզ յամենայն հրեղէն նեախց սատանայի որ թռչի 'ի տուէ , յիրաց խաւարային գնացից , 'ի գայթակղութենէ դիւին 'ի հասարակ աւուր : Յորմէ զգուշութեամբ պահելով աղօթիւք և բարեխօսութեամբ ամենայն սրբոյ , շնորհեսցէ մեզ մարդասէրն Աստուած կեալ առաքինութեամբ 'ի փրկութիւն անձանց մերոց , 'ի պատիւ եւ 'ի փառս կենդանացուցիչ անուան իւրոյ : Յոյս հաղորդութեան ընկալցուք 'ի յայտնութեան միածնի Որդւոյն Աստուծոյ , կերպարանակից առնել զմարմին խոնարհութեան մերոյ ըստ նմանութեան մարմնոյ փառաց իւրոց . վասն զի զայս խոստացաւ սիրելեաց իւրոց ճշմարիտն Աստուած Յիսուս Քրիստոս Տէր մեր , կեցուսցէ և ողորմեսցի : Զժամս և զառաջիկայ օրս խաղաղութեամբ անցուցանել հաւատով 'ի Տեառնէ խնդ :

Զհրեշտակ խաղաղութեան պահապան :
 Զքաւութիւն և զթողութիւն յանցանաց :
 Զսրբոյ խաչին մեծ և կարող զօրութիւն :
 Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ :
 Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու :
 Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ :

Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Զգեցո՛ մեզ Տէր Աստուած մեր զէն ար-
 դարութեան զօրաւոր և յաղթող լինել
 ընդդէմ սատանայական պատերազմաց .
 և զամենայն հրեղէն նետս նորա շիջուցա-
 նելով անկասկած լիցուք յիրաց խաւա-
 րային գնացից , 'ի գոյթակղութենէ դի-
 վին 'ի հասարակ աւուր : Եւ զգաստա-
 ցեալք վայելչական տունջլեամբս առաքի-
 նութեամբ կացցուք 'ի փրկութիւն ան-
 ձանց մերոց , 'ի պատիւ և 'ի փառս սրբոյ
 երրորդութեանդ , այժմ և միշտ և յաւի-
 տեանս յաւիտենից , ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Երկնաւոր խաղաղութեամբ քով պարըս-

պեալ պահեա զանձինս մեր տէր զօրու-
թեանց, վասն զի դու ես Աստուած խա-
ղաղութեան, և բայ ՚ի քէն զայլ ոք ոչ
գիտեմք, եւ զանուն քո ամենազօր կար-
գամք յօգնականութիւն անձանց մերոց :
Նայեաց յերկրպագութիւնս մեր, և ուստ
մեզ առնել զարդարութիւն ճշմարտու-
թեան : Եւ գոհութեամբ փառաւորես-
ցուք, զՀայր և զՈրդի և զՍուրբ Հոգիդ,
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից,
ամէն :

Տէր մի յիշեր զմեզս մեր զառաջինս, վաղ-
վաղեսցէ առ մեզ ողորմութիւն քո, զի
աղքատացաք յոյժ :

Օգնեա մեզ Աստուած փրկիչ մեր վասն
փառաց անուան քո :

Տէր փրկեա զմեզ և քաւեա զմեզս մեր
վասն անուան քո :

Քարող :

Վասն հիւանդաց և ամենայն վշտացելոց՝
աղաչեսցուք զփրկիչն մեր Քրիստոս, զի
ողորմեսցի ըստ մեծի ողոր :

Աղօթք :

Փարատեա՛ զցաւս եւ բժշկեա զհիւանս
 դուժիւնս ՚ի ժողովրդենէ քումմէ Տէր Աս :
 Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս , ամէն :
 Հայր մեր որ յերկինս ես :

ՅԱՂՕԹԱՄԱՏՈՅՑ ԳՐՈՅ ՍՐԲՈՅՆ ԳՐԻԳՈՐԻ
 ՆԱՐԵԿԱՅԻՈՅ

Ի ԽՈՐՈՑ ՍՐՏԻՅ ԽՕՍԻ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

Ա . Տէր տէր գթութեանց եւ Աստուած
 ողորմութեանց , անուն մեծութեան , ձայն
 ահաւորութեան , կոչումն սասակութեան ,
 լուր անհասութեան , բարբառ դողու-
 թեան , հնչումն հիացման , յուսադրութիւն
 բարերարութեան , ամենողորմ քաղցրու-
 թեան . յորմէ երկուցեալ սասանին ամե-
 նայն բնութիւնք եղելոց ՚ի քո սպառնա-
 լեաց ահիդ սակուցման , սաւառնին սե-
 լովբէք , ամփոփին քերովբէք , սլարուրին
 սլարք լուսակերպիցն , երկնչին հիացմամբ

բոլոր պետութիւնք վերնոցն . նոյնք ցըն
ծան դողութեամբ մեծաւ 'ի մի նաւակա-
տիա բերկրութեան . զարհուրին դեւք ,
ընկրկին չարութեանցն գունդք , պակա-
սին խաւարասիրացն հոգիք , անդնդոյ
մասնին հրեշտակք օտարին : Կապին 'նը
շանաւ խաչին յարձակմունք դիմամարտին ,
փակին 'ի ստորին բանտի քինաւոր ամա-
ղեկացիքն , անխղելի հանգուցիւք պաշա-
րին խումբք հակառակորդին , արգելին
անդերձ զընդանաւ՝ մահաղինացն կաճառք ,
պնդին 'ի մետաղս ահեղ հրամանիդ այ-
տականացն գումարք , պապանձին կարկեալ
ընդգիմաբանիցն դասակցութիւնք , պարա-
ւանդին հիւժմամբ կորստեան աներեւու-
թիցն ժողովք , անլոյծ շղթայիւք նեղին
առաքելութիւնք դերաքրիստոսին :

Բ. Ահա կարկառեմ մատամբք ձեռինա
զտեառնագրութիւնն նշանիդ 'ի ժամ դի-
շերիս , որ ոչ միշանաս խաւարաւ անդի-
տութեան , ամենեւին տեսականութիւն ,
քան թէ 'ի լոյս անմատոյց հանգուցեալ
բնակես : Ընկալ զաղաչողս վտանգաւոր
գոհաբան ընդ պահպանութեամբ թեւոյ

հզօրիդ, փրկեա 'ի ցնորից եկամուտ պըզ
տորութեանց, սուրբ արա զզգայարան
հայելեաց սրտիս նկատմանց, ամբացս
փայտիւդ կենաց 'ի տխրական անբնոյ,
արեամբ քո սրսկեա զշրջաբլութիւնս կա-
յիցս, զհետս ելումոիցն կաթուածով կե-
նարար կողիդ գծագրեա, երգոցն սրահ-
պանարան քառակերպիդ ձեւակերպու-
թիւն եղիցի, հանդէպ տեսութեան ա-
չացս ամբարձման փրկականդ քո կրից
խորհուրդ առդիցի, ընդ բարաւոր յար-
կիս չարչարանաց քոց գործի հաստիցի,
զճառոյդ օրհնութեան հաւատք յուսոյ
իմոյ կախեսցի: Արգել, Տէր, սովաւ ըզ-
սատակիչն հոգւոց, մայցէ անխափան պաշտ-
պանն լուսոյ, եւ ընդ ոստաիկ ծանրու-
թեան ցաւոցս և զբեռն պարտեացս թե-
թեւացո, զոր 'ի լւարանի մտացս ամփոփ-
ման մահճացս անկողնի՝ ուշաբերեալ ըզ-
յուսահատութեանցն դառն պողոցն՝ խոս-
տովանիմ ամենազիտիդ զանհամար մա-
սունս գործոց չարաչար անօրէնութեան-
ցս:

Գ. Հանգո զվաստակեալս 'ի բաղմածութիւնս

աշխատութենէ, բարձ զտագնասց տարաւ
կուտանայ ոգւոյս կործանման, զդառնու-
թիւնն ընդ վշտացն, զհեծութիւնն ընդ
կարեացն, զանձկութիւնն ընդ թշուառու-
թեանցն, զհառաչմունսն ընդ խորտակման
ցըն, զբեկութիւնսն ընդ ապշութեանցն,
զլծմբբութիւնսն ընդ շրամանցն, զարբե-
ցութիւնն ընդ յիմարութեանցն, զթե-
րամտութիւնն ընդ խելագարութեանցն,
զսառումն սիրոյն և զհրային ջերմութիւն
աղուական ախախն : Յժանդակ լեր տկա-
րութեան բազմաոթութեան տարտամու-
թեան, բարեգործ աջովդ շնորհի, ձե-
ռամբդ նորոգողի, մատամբդ կենսաբաշխի,
փառօրդ մշտափայլի, յարակոյսութեամբդ
անեղծի, երեսօրդ զուարթականի, իս-
կութեամբ էիդ պաշտելի, բարձրու-
թեամբդ երկրպագելի : Հատո զչարաչաք
հեծութիւն կորստականս խեղդման, զնոր
գիւտ չարին, զհին խարդախութիւն բան
սարկուին, զօտար ազգեցմունս ՚ի մահ
կրթողին, զանյարմարական երեւոյթս հա-
նապսգորդեան եղեռնագործին, զառաջ
հնարադրութիւնն դժնդակ գիւին, զողո-

քական բոցաշնչութիւնն ձգող կախարդին :
 Պահեա 'ի տեղւոջ հանգստեան մեռօրի-
 նակ այսր դադարման յաներեւոյթ մտա-
 ծութեանց, 'ի մասնաւոր սխալութեանց,
 'ի մեծագոյն գայթակղութեանց, 'ի փոք-
 րագոյն ոսնառութեանց, 'ի խաբեբայ չար
 ձանձրութեանց : Հեռացո զանհանդէս
 մտածութիւնն 'ի զգայութեանց ծառայիս
 յանցաւորի, զկիրս բասրելիս, զվարս թրչ-
 նամանելիս, զդիպուածս սրատկառելիս,
 զհետս վրիպելիս, զպատիրս ձաղելիս, ըղ-
 խորհուրդս անգոսնելիս, զաւելաբանու-
 թիւնս նշկահելիս : Անխալ հոգւով եւ
 անշաղխա մարմնով զապաւինեալս 'ի բեզ
 հանդերձեա, 'ի շնչմանէ հողմոց, 'ի զարկ-
 մանէ բռնութեանց, 'ի բախմանէ փո-
 թորկաց, 'ի յոսամանէ մրրկաց, 'ի յար-
 ձակմանէ գազանաց : Ի կափման աչացս
 հայեցուած սրտիս մի ստուերասցի, այլ
 զուարթասցի պայծառասցի վայելչասցի՝
 ընդ բեզ փայլեսցի, Տէր Յիսուս Քրիստոս,
 լուսաւոր վառմամբ անշիջանելեալ : Բա-
 նիւ քո սրբեա զպատասխարանս բազմա-
 կանիս 'ի խորամանկութեանց, 'ի զբաղ-

մանց, 'ի քո ատելի յիշատակաց, 'ի վեր-
նամարտ մտացմանց, 'ի քրէական մարտ-
ութեանց, 'ի տիրանենդ անշնորհու-
թեանց, յաստուած ընդդէմ հերձուածու-
թեանց: Գնդիւք վերնայնոցդ վերակայու-
ինձ լիցիս, պետութեամբք, իշխանու-
թեամբք զօրաւորօքն անյաղթականաց մա-
քուր մատակարարաց սուրբ աստուա-
ծութեանդ. առաքեալքն աւետեաց Ա-
ւետարանաւն, մարգարէքն Վատկարանօ-
քն, մաղթանք երջանկացն 'ի կատարածի
աւուրն ընծայեալ: Որովք նիրհեցից եր-
կիւղիւ ըստ քեզ արամութեամբ, և զար-
թեաց շնորհօք քո կրկին ուրախութեամբ,
եթէ վհատութեամբ նեղեցից, յարեաց
դարձեալ հոգեւորական բերկրութեամբ,
եթէ ընկալմեցայց մեղանօք, կանգնեցայց
վերստին զատեալ 'ի իղձէ անաղտ անբը-
ծութեամբ:

Դ. Ը ուր խնդրուածոց ամենահառաջ ձայնիս հեծութեան, միայն բաղմագութ, բա-
րեխօսութեամբ Սրբոյ Աստուածածնիդ և
ամենայն արդարոյ եւ նահատակաց ընտ-
րելոյ: Եւ քեզ փառք յամենեցունց իմո-

Վրս գոչմամբ վերառաքեցեալ սրբովք զը-
 ւարթնոցն անմահականաց դասուց . 'ի գո-
 վեստ Հօր քոյ Աստուծոյ մերոյ և Հոգւոյդ
 Սրբոյ բնաւից հաստողի և նորոգողի . յա-
 ւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

Կ Ա Ն Ո Ն

ՍԿԻՀ ԵՒ ՄԱՂԶՄԱՆ ՕՐՀՆԵԼՈՅ

Լոռան հասի ջրով, և սրբէն սորբի կառով
և ասէն .

Աւելուիա արելուիա :

ԴԱՏ արա ինձ Տէր՝ զի ես յամբօժութեան
իմում գնացի, 'ի Տէր յուսացայ՝ զի մի՛ ե-
ղէց հիւանդ :

Փորձեա զիս Տէր և քննեա զիս, փորձեա
զերիկամունս իմ և զսիրտ իմ :

Ողորմութիւն քո Տէր առաջի աչաց իմոց,
և հաճոյ եղէց ճշմարտութեան քում :

Ոչ նստայց ես յաթոռս նանրաց, եւ ընդ
անօրէնս ես ոչ մտից :

Ատեցի ես զժողովս չարաց, և ընդ ամբա-
րիշտս ես ոչ նստայց :

Լուացից սրբութեամբ զձեռս իմ, եւ
շուրջ եղէց զսեղանով քով Տէր :

Լսել ինձ զձայն օրհնութեան քո և սլառ
մել զամենայն սքանչելիս քո :

Տէր սիրեցի զվայելչութիւն տան քո , եւ
զաեղի յարկի փառաց քոց :

Մի կորուսաներ ընդ ամբարիշտս զանձն իմ ,
և մի ընդ արս արիւնահեղս զկեանս իմ :

Որոյ ձեռք իւրեանց յանօրէնութեան են .
և աջ նոցա լի է կաշառօր :

Ես յամբժութեան իմում գնացի . փրկեա
զիս Տէր և ողորմեա ինձ :

Պան իմ կապցէ յուզղութեան . յեկեղեցիս
մեծս օրհնեցից զքեզ :

Քարոյ :

Խնդրեսցուք հաւատով միաբանութեամբ
ի Տեառնէ՝ զի զողորմութեան զշնորհս իւր
աբասցէ ՚ի վերայ մեր : Տէրն Ամենակալ
կեցուսցէ և ողորմեսցի :

Աեցո Տէր և ողորմեա :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր ազաչեսցուք , ընկալ կէ :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Եւ այս լռանան Գլխով , և ասէն ապշոս :

Աւելուիա աւելուիա :

Տէր հովուեացէ զիս և ինձ ինչ ոչ պակաս
սեպի :

Ի վայրի դալարւոյ՝ անդ բնակեցոյց զիս ,
և առ ջուրս հանգստեան սնոյց զիս :

Դարձոյց զանձն իմ առ իս , եւ առաջնոր
դեաց ինձ ՚ի ճանապարհս արդարութեան
վասն անուան իւրոյ :

Թէպէտ եւ գնացից ես ՚ի մէջ սառւերաց
մահու , ոչ երկեաց ՚ի չարէ , զի դու Տէր
ընդ իս ես :

Յուսէք և գաւազան՝ նորա միօթարեա
ցեն զիս :

Պատրաստ արարեր առաջի իմ զսեղան
ակն յանդիման նեղաց իմոյ :

Օծեր իւղով զգլուխ իմ . բաժակ քս ուր
պէս անասակ արբեցոյց զիս :

Ողորմութիւն քս Տէր գհետ իմ եկեացէ
զամենայն աւուրս կենաց իմոյ . բնակիլ
ինձ ՚ի տան Տեառն ընդ երկայն աւուրս :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեցուք , ընկալ կէ :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Աղօթք :

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած մեր , որ եւ
 տուր մեզ զնիւթս զայս առնել անօթ սրբ-
 բութեան քում ըստ հաճոյից քոց , առ 'ի
 քէն տուերոյ քո մտաւորութեան : Արդ՝
 ընկալ զսա 'ի ձեռաց մերոց , եւ սրբեա
 սրբութեամբ քով , զի արժանի լիցի ըն-
 դունիլ 'ի սպասաւորութիւն եկեղեցւոյ
 քում սրբոյ : Որով եւ բերկրեսցին մատու-
 ցողք սորա , աղնունելով 'ի քէն բարեաց
 հասուցման : Եւ զմեզ արժանի արա սրբ-
 բութեամբ եւ արդարութեամբ կեալ 'ի
 քահանայութեանս կարգի , պաշտել ըզ-
 քեզ 'ի սուրբ եկեղեցւոյ քում զամենայն
 աւուրս կենաց մերոց , եւ ընդունիլ զխոս-
 տացեալ բարիսն որ 'ի քէն : Եւ քեզ ընդ
 Հօր եւ ընդ Սուրբ Հոգւոյդ վայելէ փառք
 իշխանութիւն եւ պատիւ , այժմ եւ :

Կ Ա Ն Ո Ն

ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ԶԳԵՍՏ ՕՐՀՆԵԼՈՅ

ԱԷԼԼԻԽԱ ԱԷԼԼԻԽԱ :

ՅԻՇԵԱ ՏԷՐ զԴԻԱԼԻԹ , ԵԼ զԿԱՄԵՆԱՅՆ ՀԵ-
ՂՈԼԹԻԼՆ ՆՈՐԱ :

ՈՐԱԿԷԱ ԵՐԴՈՒԼԱԼ ՏԵԱՐՆ , Լ ՈՒԽԱՍ ԵՂ
ԱՍՈՒԼԾՈՅ ՅԱԿՈՎԸԱՅ :

ԹԷ ՈՂ ՄՈՒԿ ՚Ի յԱՐԿԱ ՍԱՆ ԽՈՅ , ԹԷ ԵԼԻԿ
յԱՆԿՈՂԻՆԱ ՄԱՀՃԱՅ ԽՈՅ :

ԹԷ ՍԱՅ .ՔՈՒՆ ԱՇԱՅ ԽՈՅ , ԿԱՄ՝ՆԻՆՋ ԱՐ-
ՈՒԵԼԱՆԱՅ ԽՈՅ , ԿԱՄ՝ ՀԱՆԳԻՍՈ ԽՐԱՆԱՅ
ԽՈՅ . ՄԻՆՇԵԼ ԳՈՒԿ զԱԵՂԻ յԱՐԿԻ ՏԵԱՐՆ
ԱՍՈՒԼԾՈՅ ՅԱԿՈՎԸԱՅ :

ԱՀԻԱ ԸԼԱՔ զՆՄԱՆԷ յԵՓԻՐԱԹԱՅ , Լ ԳՈՒԱՔ
ՂՆԱ ՚Ի ՂԱՂՍՈ ՄՈՅՐԵԱՅ :

ՄՈՅՈՒՔ ՚Ի յԱՐԿԱ ՆՈՐԱ , ԵՐԿԻՐԱԿԱԳՅՈՒՔ
՚Ի ՍԵՂԸՈ՞՞ ՈՒՐ ԿԱՅԵԼԱԼ ԵՆ ՈՒՐ ՆՈՐԱ :

ԱՐԻ ՏԷՐ ՚Ի ՀԱՆԳԻՍՈ .ՔՈ ԴՈՒ ԵԼ ՍԱԿԱ-
ՆԱԿ ԿՍԱԿԻ ՍՐԵՈԼԹԵԱՆ .ՔՈ :

ՔԱՀԱՆԱՅ .ՔՈ զԳԵՅԵԻՆ զԱՐԴԱՐՈԼԹԻԼՆ ,
Լ ՍՈՒՐԲԲ .ՔՈ ԿՆԾԱԼՈՒ ԿՆԾԱՍՅԵՆ :

Վասն Դաւթի սիրելւոյ քո, մի դարձու-
ցաներ զերեսս քո յօծելոյ քումմէ :

Երդուաւ Տէր Դաւթի ճշմարտութեամբ՝
և ոչ ստեաց նմա, 'ի պաղոյ որովայնի 'նո-
րա նստուցանել յաթոռ նորա :

Թէ պահեսցեն որդիք քո զօրէնս իմ, եւ
զվկայութիւնս իմ զոր ուսուցից 'նոցա :
Որդիք 'նոցա նստցին յաւիտեանս յաւիտե-
նից յաթոռ քո :

Հաճեցաւ Տէր ընդ Սիօն, և ընտրեաց բը-
նակիլ 'ի նմա, ասէ՝ այս է հանգիստ իմ
յաւիտեանս յաւիտենից, 'ի սմա բնակե-
ցայց՝ զի հաճեցայ ընդ սա :

Զայրիս սորա օրհնելով օրհնելոյ, և զաղ-
բասս սորա լցուցից հացիւ :

Երիցանց սորա զգեցուցից զփրկութիւն,
և սուրբք սորա ցնծալով ցնծասցեն :

Սնդ ծագելոց զեղջիւր 'ի Դաւիթ, պատ-
րաստ արարից զճրագ օծելոյ իմոյ :

Թշնամեաց 'նորա զգեցուցից զամօթ, այլ
'ի վերայ 'նորա ծաղկեսցի սրբութիւն իմ :

Քարոզ :

Աղաչեսցուք զմարդասէրն Աստուած, զի
ընկալցի զսպասս զայս 'ի հաճոյս բարերար

կամաց իւրոյ 'ի պայծառութիւն տան իւրոյ 'ի գովեստ փառաց անուան իւրոյ .
 և կեցուսցէ զարարածս իւր , ամենակալ
 Տէր Աստուած մեր կեցո և ողորմեա :

Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Տէր Աստուած հզօր բարձրեալ եւ ահաւոր , որ զգեցուցեր զեկեղեցի .քո լուսով փառաց .քոյ , և եղեր մեզ զգեստ անասականութեան : Ընկալ 'ի մէնջ զզգեստս զայս , որպէս 'ի ձեռն Մովսիսի զնիւթ խորանին վկայութեան , և իբրեւ զհանդերձքս մանկանցն Եբրայեցւոյ 'ի սլաութեզ տարածելոյ : Օրհնեա և սրբեա զսա , որպէս ընկալար եւ օրհնեցեր զկտաւան Յովսեփայ , զոր մատոյց 'ի պատանս Աստուածային մարմնոյդ . զի և սա արժանի լիցի եկեղեցւոյ .քում սրբոյ : Եւ որպէս զիյնծասցեն մատուցող.ք սորա , տուր 'նոցա Տէր փոխարէն . հատո նոցա աստ և 'ի հանդերձեալ երկրիդ զողորմութիւն .քո մեծ և զառաւ : Եւ .քեզ ընդ Հօր և Հոգւոյդ Սրբոյ վայելէ փառք իշխանութիւն և :
 Հայր մեր որ յերկինս :

Ա.Դ.ՕԹՔ ԽՈՒՆԿ ՕՐՀՆԵԼՈՅ

Ամենակալ Տէր Աստուած մեր, որ ընկալար զխուճնին 'ի ձեռաց Ահարօնի և որդւոց նորա, եւ ոչ հաճեցար ընդ հուրն օտար, եւ ընդ խուճնին օտարոտի, վասն որոյ և մէք տարտիմք և դողամք, զի մի ըզնոյն կրեցուք պատիժ: Եւ այժմ աղաչեմք զքեզ Տէր բարերար, ընկալ զոս 'ի ձեռաց մերոց, որպէս 'ի ձեռաց Ահարօնի ընկալար, և Զաքարիայի. եւ պարգեւեա մեզ զշնորհս Հոգւոյդ Սրբոյ: Մեր ժեա 'ի մէնջ ամենայն ահաւորութիւն խաւարասէր թշնամւոյն, եւ տուր մեզ առնուլ 'ի միտ զահ և զերկիւղ Աստուածութեանդ: Շնորհօք եւ մարդասիրութեամբ Տեառն մերոյ և Փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի որում վայելէ վառք և իշխանութիւն այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն:

Կ Ա Ն Ո Ն

ՆՈՐ ԳԻՐՔ ՕՐՀՆԵԼՈՅ

Սարկաւազն ունելլի վերայ Բաղիայն ասէն .

ՆԱՅԵՅԱՐՈՒՔ Ժողովուրդք յօրէնս իմ .
Խանարհեցուցէք զունկն ձեր 'ի բանս բե-
րանոյ իմոյ :

Բացից առական զբերան իմ, և խօսեցայց
զառակս 'ի սկզբանէ :

Որպէս լուար՝ և ծանեար զայս, և հարբն
մեր պատմեցին մեզ :

Ոչինչ ծածկեցաւ յորդուոց 'նոցա յազգ-
յայլ, պատմել զօրհնութիւնս Տեառն, զզո-
րութիւն և զքանչելիս իւր զոր արար :
Հաստատեաց զվկայութիւն իւր առ Յա-
կովբ, և օրէնս եդ 'ի վերայ Խորայելի :

Որ ինչ միանգամ պատուիրեաց հարցն
մերոց, ցուցանել զայս որդուոց իւրեանց .
զի ծանիցեն յազգ յայլ :

Որդիք որք ծնանին, յարիցեն և պատմես-
ցեն զայս որդւոց իւրեանց. զի դիցեն
առ Աստուած զյոյսս իւրեանց, և մի մու-
ռաոցին զգործս Աստուծոյ:

Զպատուիրանս նորա խնդրելով խնդրես-
ցեն. և մի եղիցին որպէս և հարքն իւ-
րեանց:

Ազգ չար և դարնացող, ազգ որ ոչ ուղ-
ղեաց զսիրտ իւր, և ոչ հաստատեաց առ
Աստուած զհոգի իւր:

Որդիք Եփրեմի լիաճիգք եւ պնդաճիգք.
յաւուր պատերազմի կապարճս դարձու-
ցին:

Ոչ կացին նոքա յուխտի Տեառն, և ըստ
իրաւանց նորա ոչ կամեցան գնալ:

Մոռացան զերախտիս նորա և զքանչե-
լիսն՝ զոր եցոյց նոցա:

Առաջի հարց նոցա զոր արար զսքանչելիս
իւր յերկրին Եգիպտացւոց և ՚ի դաշտին
տայանու:

Էհերձ զծովն՝ և անցոյց զջուրսն որպէս
՚ի տիկս:

Առաջնորդեաց նոցա ամպով ՚ի տուէ, և
զամենայն գիշեր ՚ի լոյս հրոյ:

Իհերձ զվէմն յանապատին, և ետ ըմպել.

նոյա որպէս ՚ի խորոյ մեծէ :

Եհան զջուրսն ՚ի վիմէն, և հոսեաց որպէս
զգետս զջուրսն :

Սակայն յաւելին ՚ի մեղանչել, եւ եւս
բարկացուցին զբարձրեայն յանջրդի :

Փորձեցին զԱստուած ՚ի սիրտս իւրեանց,
՚ի խնդրել զկերակուր անձանց իւրեանց :

Տրանջեցին զԱստուծոյ և ասացին, միթէ
կարո՞ղ իցէ Աստուած պատրաստել սե-
ղան յանապատի :

Քանզի հարկանէր զվէմն՝ և հոսէին ջուրք,
և վտակք խաղային ՚ի նմանէ :

Աղէ հոյ եւս կարացէ տալ նա մեզ.
կամ պատրաստեցէ սեղան ժողովրդեան
իւրոյ :

Վասն այսորիկ լուաւ զայս Տէր և յապա-
ղեաց, հուր բորբոքեցաւ ՚ի Յակովբ, և
բարկութիւն ել ՚ի վերայ Խորայելի :

Զի ոչ հաւատացին յԱստուած, եւ ոչ
յուսացան ՚ի իրկութիւն նորա :

Հրաման ետ ամպոյ ՚ի վերուստ, և զղը-
րունա երկնից եբաց, և տեղեաց ՚ի նոսա
զմանանայ ՚ի կերակուր :

Ձհաց երկնից ետ նոցա , զհաց հրեշտա-
կաց կերան մարդիկ , և թոյց 'ի նոսա ըզ-
կերակուր 'ի լիութիւն :

Եհան զհողմն հաքաւոյ , եւ էաժ զօրու-
թեամբ իւրով զհիւսիսիւ :

Տեղեաց 'ի նոսա միս որպէս զհող , որպէս
զաւազ ծովու զթռչունս թեւաւորս :

Իարկ 'ի մէջ բանակի նոցա , և շուրջ ըզ-
վրանօք նոցա :

Կերան և յազեցան յոյժ , և զշանկութիւն
նոցա ետ նոցա , և ոչինչ կարօտ եղին 'ի
ցանկութենէ իւրեանց :

Մինչդեռ կերակուրք 'ի բերանս իւրեանց
էին , բարկութիւն յԱստուծոյ եւ 'ի վե-
րայ նոցա :

Սպան զբազումս 'ի նոցանէ , եւ զընտիր
ընտիրս Խորայելի սատակեաց :

Յոյսմ' ամենայնի մեղան եւ եւս , եւ ոչ
հաւատացին սրանչեւեաց նորա :

Պակասեցան յունայնութեան աւուրք նո-
ցա , և ամբ նոցա փութապէս անցին :

Յորժամ սպանանէր զնոսա , խնդրէին ըզ-
նա . դառնային և առաւօտ առնէին առ

Աստուած :

Յիշեցին՝ զի Աստուած օգնական էր նոցա :

Աստուած բարձրեալ փրկիչ էր նոցա :
Սիրեցին զնա բերանօք իւրեանց , և լե-
զուօք իւրեանց ստեցին նմա . և սիրա նու-
յա ոչ էին սւղիղք ընդ նմա . և ոչ հա-
ւատացին ուխտի նորա :

Այլ նա ինքն գթած էր . բաւէր զմեղք
նոցա , և ոչ ապականէր :

Յաճախէր դարձուցանել զբարկութիւն
իւր . և ոչ բարբօքէր զամենայն սրտմտու-
թիւն իւր :

Յիշեաց՝ թէ մարմին են նոքա . հոգի ոք
եղանէ , այլ ոչ եւս դառնայ :

Քանիցս անգամ դառնացուցին զնա յա-
նապատի . և բարկացուցին զբարձրեալն
յանջրդի :

Դարձան և փորձեցին զԱստուած , և ըզ-
սուրբն Խորայելի զայրացուցին :

Ոչ յիշեցին զձեռն նորա , յաւուր յորում
փրկեաց զնոսա ՚ի ձեռաց նեղւաց նոցա :
Որպէս արար զնշանս և զարուեստս իւր
յերկրին Նգիստացւոց և ՚ի դաշտին տա-
յանու :

Դարձոյց յարիւն զգետս նոցա , և զանձ

րեւո նոցա , զի մի՛ արբցեն :

Առաքեաց ՚ի նոսա շանաճանճ՝ և եկեր
զնոսա . և գորտիւ ապականեաց զնոսա :
Ետ ժանկոյ զստուղս նոցա , և զվաստակս
նոցա մարախոյ :

Եհար կարկտիւ զայգիս նոցա , և զթզենիս
նոցա եղեմամբ :

Մատնեաց ՚ի կարկուտ զանասունս նոցա ,
և զատացուածս նոցա հրով դատեաց :

Առաքեաց ՚ի նոսա զսրամտութիւն բար-
կութեան իւրոյ , զսրամտութիւն զբար-
կութիւն և զնեղութիւն :

Առաքեաց ՚ի նոսա տանջանս ՚ի ձեռն հը-
րեշտակի չարի . և դիմեցոյց ՚ի նոսա ըզ-
սրամտութիւն բարկութեան իւրոյ :

Ոչ անխոյեաց ՚ի մահուանէ՝ զանձինս նոցա .
և զանասունս նոցա ՚ի մահ մատնեաց :

Եհար զամենայն անդրանիկս Եգիպտաց-
ւոյ , զսկիզբն ամենայն վաստակոյ նոցա
՚ի յարկս քամայ :

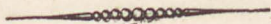
Քարոզ :

Խնդրեսցուք հաւատով միաբանութեամբ
՚ի Տեառնէ՝ զի զոլոր :

Տէր ողորմես , Տէր ողորմես , Տէր ողորմես :

Աղօթք :

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած մեր , որ ետ
 տուր մեզ զպատուիրանս .քո 'ի լուսաւոյ
 բուծիւնն անձանց մերոց : Ընկալ և այժմ՝
 զնորատիպ գիրս զայս 'ի ձեռաց մերոց 'ի
 տաճար սուրբ .քո : Օրհնեալ և սրբեալ ըզ-
 սա , զի որք ընթերցցին , և որք լուիցեն ,
 բանայցեն սիրտք նոցա առնել զհրամանս
 .քո գրեալ 'ի սիրտս իւրեանց , լինել .քեզ
 ժողովուրդ սեպհական : Պայծառացի Տէր
 և զհոգի մատուցողի սորին , և եթէ յան-
 ցեալ ինչ իցէ փոքու կամ մեծի , արա
 թողլուծիւն բարեխօսութեամբ սուրբ Աս-
 տուածածնին և ամենայն սրբոց : Զի դու
 ես Տէր Աստուած մեր , եւ .քեզ վայելէ
 փառք՝ իշխանութիւն և պատիւ , այժմ՝
 և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Կ Ա Ն Ո Ն

Ա Ղ Օ Ր Հ Ն Ե Լ Ո Յ

ԱՍՏՈՒԱԾ ողորմեա մեզ և օրհնեա զմեզ,
երեւեցոյ զերեսս քո՝ի մեզ, եւ ողորմեա
մեզ :

Ճանաչել յերկրի զճանապարհս քո, յա-
զինս ամենայն զփրկութիւնս քո :

Խոստովան եղիցին առ քեզ ժողովուրդք
Աստուած, խոստովան եղիցին առ քեզ
ժողովուրդք ամենայն :

Ուրախ եղիցին եւ յնծասցեն աղինք, զի
դու դատես զժողովուրդս ուղղութեամբ,
և ազգաց երկրի դու առաջնորդես :

Խոստովան եղիցին առ քեզ ժողովուրդք
Աստուած, գոհասցին զքէն ժողովուրդք
ամենայն :

Երկիր եա զպտուղ իւր, և օրհնեաց ըզ-
մեզ Աստուած Աստուած մեր :

Աստուած մեր օրհնեսցէ զմեզ, և ի նմա
նէ երկիցեն ամենայն ծագք երկրի :

Շարահան :

Դ. Զ. Պաճարունակեալ սահէի՛ն յանեղա-
 շէն դրախտի՛նն ըզանանպարհս ծա-
 ունն կէ՛նաց քրովբէակաբ՛նն հոյլքն
 բոցեղէ՛ն սրովբէիւք . ախոր արտա՛փայ-
 լեալ ցուցար յերկրի անտուածազանդ
 փայտ կենաց և՛ փըրկո՛ւթեան . ըզբեզ
 օրհնեն մանկո՛ւնք սուրբ եկեղեց-
 ւոյ :

Սաբեկայ ծառոյն վերաբերեալ խոյ
 յողջանկէ՛նն զսփոխանակ Իսա՛հակայ . այլ
 ՚ի վերաբ՛նք թո զենալ գանձն անարատ
 ՚ի՛ հաշտութիւնն Հօր և ՚ի բառնալ ըզմե-
 ղն մեր . ըզբեզ :

Պարծանք Պողոսեան , դաւանեալ ըզ-
 քեզ անտուածային բանին տեղի՛ն և՛ զե-
 նան . քանզի քե՛նն ապրեցաք ՚ի խա-
 ծանող եւ յանմարմին գանձանէ՛ն . եւ
 ՚ի վերայ թո հեղեալ շիթք անասական ա-
 բեանն , ըզկողածնի՛ն ջընջեաց ըզմեղս .
 ըզբեզ օրհն :

Քարոյ :

Լուիցէ Տէր ձայնի տղաչանաց մերոյ .
ամենակալ Տէր Աստուած մեր կեցուցէ
և ողորմեացի :

Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած ամենակալ ,
արարիչ ամենայն արարածոց , որ արարեր
զամենայն արարածս քո բարի և լաւ , և
չեք ինչ 'ի նոսա խոտան . զոր ետաւր 'ի
պէսա որդւոց մարդկան : Ար արարեր զա-
ղն 'ի հաստաառութիւն երկրի՝ եւ 'ի ժո-
ղովս ջուրց :

Եւ արդ՝ մեք հաւատացեալքս անուան
քում Սրբոյ , առեալ զպարգեւս քո՝ գո-
հանամք զառաւ որդրմութենէդ քում-
մէ , և փառաւորեմք զամենամեծ տէրու-
թիւն քո :

Օրհնեա * Տէր ողորմութեամբդ քո զաղս
ղայս , եւ սրբեա զսա : Զի ամենայն ինչ
յոր և խառնեացի սա , եղևցի քեզ 'ի հա-
ճոյս և յընդունելութիւն , և մեզ 'ի մաք-
րութիւն՝ եւ յառողջութիւն հոգւոյ եւ

մարմնոյ : Որպէս զի հաստատեալք տու-
վաւ և զուարճացեալք , յամենայնի ան-
դադար փառաւորեսցուք զՀայր և զՈրդի
եւ զՍուրբ Հոգի . այժմ և միշտ և յաւի-
տեանս յաւիտենից , ամէն :

Ամէն . Աբելուիա , աբելուիա , աբելուիա :

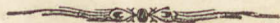
Օրհնեսցի և սրբեսցի աղա սոյս նշանաւ
սուրբ Խաչիւս և սուրբ Աւետարանաւս .
յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ ,
այժմ և միշտ և յաւիտ : (Երէցս կրկնեալ) :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և
Հոգւոյն Սրբոյ , այժմ և միշտ և :

Շարական :

ԳԶ . Ահեղ խորհո՞ւրդ քահա՞նայի՞ն ,
բա՞ղկատարա՞ն՝ կայր ի՞մ բեմի՞ն առա՞
ջի՞ սուրբ Սե՞ղանո՞ւն . հա՛ւր շիջանի՞ն ,
խաւա՞ր մերժի՞ . տըրտմեալ հոգի՞քն
սւրա՞խանան , զի թողն՞ւթիւն մեղա՞յ
քնի՞ . ողոր :

Հոգւոյն հանգու : Քրիստոս որդի : Հայր մեր ող :

Կ Ա Ն Ո Ն

ՕՐՀՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՏԻ ՊԱՏԱՐԱԳԻ

Կ Ա Մ

ՍԵՂԱՆՈՅ ՄԱՏԱՂԻ

ՅԻՇԵՍՅԷ Տէր զամենայն սլառարագս քո
և զուխոս քո ընդունելի արասցէ :
Տացէ քեզ Տէր ըստ սրտի քում և զամե-
նայն խորհուրդս քո նա կատարեսցէ :
Փառք Հօր և Որդւոյ և : Աժամ և միշտ և :

Շարահան :

ԴԿ . Ո՞ր յանէից ստեղծող գոհեց
անարչանից Հօր բանդ Աստուած . Թո
զութիւն շնորհեա՞նքն ջեյեւոյ քոյ ծա՛ն
ռայից , յորժամ գոս դա՛հեալ զո՞ր
անարատ ձեռնօր ստեղծե՞ր :
Ո՞ր ՚ի Հօրէ՛ն առաքե՛հեցա՞ր և մարմնա՞ն

ցար ի՞նչ սովորք կ'ունեն. թողու :
 Ո՞ր ի խաչին անշնչա՞նք ցար զմահու
 լուծե՞ր զիշխանութիւն. թողու :
 Ո՞ր պրսակի՞չք ես քոյ սը՛րճոյ , և
 անխախճան բարեանց բաշխող. թողու :

Աղօթք :

Գահանամք զբէն Տէր Աստուած ամենա-
 կալ, արարիչ ամենայն արարածոց . որ
 լցեր եւ զարդարեցեր զամենայն երկիր
 պտղալից և վայելուչ պարարտութեամբ,
 և ետուր զնոսա ի պէտս ուրախութեան
 որդւոց մարդկան, զի փառաւորեսցի հա-
 նապաղ ամենասուրբ անուն քո՝ ի քո բո-
 տեղծեալ ծառայիցս, որք վայելեմք միշտ
 յամենառատ բարութեան քում: Եւ արդ՝
 բարերար և բազմագութ Տէր՝ քեզ խո-
 նարհեցուցանեմք զծունր սրտից մերոց,
 և հայցեմք ի բարերարութենէ քումմէ,
 առաքեա ի ժամուռ յայսմիկ զշնորհս ա-
 մենագոր Հոգւոյդ Սրբոյ ի վերայ սեղա-
 նոյս այսորիկ, և օրհնեա ողորմութեամբ
 քով զառաջիկայ հացս զայս և զգինիս,

զոր 'ի քո առատ բարութենէդ մատու-
ցանեմք առաջի քո անկարօտդ Աստուած,
'ի յիշատակ հոգւոյն հաւատով 'ի քեզ
ննջեցելոց : Եւ շնորհեա ամենեցուն որք
հազորդին 'ի սմանէ՝ զփրկութիւն, և զա-
ռողջութիւն կենաց, և զթողութիւն յան-
ցանաց : Եւ զհոգիս ննջեցելոց մերոց յի-
շեա Տէր՝ և դատաւորեա ընդ սուրբս յերկ-
նաւոր առաջաստին յանսպառ ուրախու-
թիւնան. եւ պարգեւեա վարձս բարեաց՝
մատուցողաց պատարագիս : Եւ վասն ա-
ռատ մարդասիրութեան քո Տէր՝ ջնջեա
զձեռագիր յանցանաց ամենայն ժողովրդ-
եանս, բարեխօսութեամբ սուրբ Աս-
տուածածնին և ամենայն քոց սրբոց, և
արժանի արա զմեզ գտանել ողորմութիւն
յաւուր հատուցման ամենայն գործոց :
Զի դու ես կեանք անվախճան, և երա-
նութիւն ամենայն արդարոց : Եւ քեզ
ամենասուրբ Երրորդութեանդ և միոյ Տէ-
րութեանդ վայելէ փառք և իշխա :

Հոգւոյն հանգու : Քրիստոս որդի : Հայր մեր որ :

Կ Ա Ն Ո Ն

ԶՐՀՈՐ ՕՐՀՆԵԼՈՅ

Առնող չափանայն ղիսան և ղԱ-եփարանն և երկայ
ի պղծեալ ջրհորն, և քայ հանել չառասոռն տոյլ
ջուր. և ապա տոյլ թի այլ և առի.

Աւելուիա աւելուիա :

ՉԱՅՆ Տեառն ի վերայ ջուրց, եւ Աս-
տուած փառաց որոտաց, և Տէր ինքն ի
վերայ ջուրց բազմաց : Տե՛ս յերեւ 34 :

Խնկարիէ ղէրան հորոյն և առի Եարական.

ԴԿ. Ա՞ղբիւր կենաց բաշխող շնորհաց
Հոգիդ իջեալ ի բարձանց. զանապական
պարգեւըս քո՞ք բաժանեցեր յառա-
քեալսն :

Ո՞ր ի վերայ ջուրցն գողով ստեղծանէի՛ր
զա՞րարածս. իջեալ ի ջուրս աւազանի՞ն
ծնանիս Որդիս Ա՞ստուծոյ :

Ո՛ր զարդարեալ նորոգես միշտ ըզնոր քո
զեկեղեցի . պէս պէս շնորհաց քոյ պահ-
դեւօ՛ք փայլն մանկունքն արա՛ :

Ապա շնորհ խաչանման 'ի ջրհորն և ասէ .

Աւելուիա աւելուիա :

Չայն Տեառն 'ի վերայ ջուրց , և Աստուած
փառաց որոտաց , եւ Տէր ինքն 'ի վերայ
ջուրց բազմաց :

Ընթերցուածս 'ի չորրորդ թագաւորութեանց :

Եւ ասեն արք . քաղաքին Նղիսէէ . ահա
ւատիկ բնակութիւն քաղաքիս բարի է ,
որպէս և տէրդ իսկ տեսանէ . եւ ջուրքս
չար , և երկիրս անգաւակ :

Եւ ասէ Նղիսէէ . առէք առ իս կուժ մի
նոր , և դիք այդր , և բերին առ նա . եւ
եւ Նղիսէ յականս ջուրցն , և հարկ անդր
աղ և ասէ . այսպէս ասէ Տէր . բժշկեմ
զջուրս զայսոսիկ , և մի եւս լիցի այդ 'ի
մահ և յանգաւակութիւն , և բժշկեցան
ջուրքն մինչեւ ցայսօր ըստ բանին Նղիսէի
զոր խօսեցաւ :

Պօղոսի առաքելոյն 'ի Կորնթացւոց առաջին
թղթոյն է ընթերցուածս :

Ոչ կամիմ եթէ տգէտք իցէք եղբարք ,
զի հարքն մեր ամենեքեան ընդ ամպոյն
էին . և ամենեքին ընդ ծովն անցին . և ա-
մենեքին 'ի Մովսէս մկրտեցան յամպն և
'ի ծովն . եւ ամենեքեան զնոյն հոգեւոր
կերակուրն կերին . եւ ամենեքեան զնոյն
հոգեւոր ըմպելին արբին . զի ըմպէին 'ի
հոգեւոր վիմէն որ երթայր զհետ նոցա .
և վէմն էր ինքն Քրիստոս :

Աւելուիա աւելուիա :

Տեսին ամենայն ծագք երկրի զվերկուծիւն
Աստուծոյ մերոյ :

Աւելուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արդոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ

Մատթէոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պաշտօնով : Ասէ Աստուած :

Վասն Մկրտութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Յայնժամ գայ Յիսուս 'ի Գալիլէէ 'ի Յոր-

դանան առ Յովհաննէս՝ մկրտիլ ՚ի նմանէ .
 և Յովհաննէս արգելու զնա՝ և ասէ . ինձ
 պիտոյ է ՚ի .քէն մկրտիլ . եւ դու՝ առ իս

դաս :

Պատասխանի ետ Յիսուս՝ եւ ասէ յնա .
 Թոյլ տուր սցծմ , զի այսպէս վայելէ մեզ
 ընուլ զամենայն արդարութիւն . և ապա
 Թոյլ ետ նմա : Եւ իբրեւ մկրտեցաւ Յի-
 սուս՝ եւ վաղվաղակի ՚ի ջրոյ անտի . և ա-
 հա բացան նմա երկինք , և ետես զՀոգին
 Աստուծոյ՝ զի իջանէր իբրեւ զաղաւնի և
 գայր ՚ի վերայ նորա :

Եւ ահա ձայն յերկնից՝ որ ասէր . դա՛ է
 Որդի իմ սիրելի , ընդ որ հաճեցայ :

Քարոզ :

Աղաչեսցուք զբարերարն Աստուած , եւ
 խնդրեսցուք ՚ի նմանէ . զի մաքրեսցէ ըզ-
 ջուրս զայս յամենայն աղտեղութենէ , և
 տայէ ՚ի պէտս ծառայից իւրոց շնորհօք
 ողորմութեան իւրոյ . ամենապալ Տէր Աս-
 տուած մեր կեցուսցէ և ողորմեսցի :

Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ :

Աղթք :

Տէր Աստուած մեր , որ արարիչդ ես ա
 մենայն արարածոյ՝ երեւելեաց եւ անե
 րեւութից , որ գոյացուցեր զծով եւ զցա
 ւաք , եւ զոր 'ի նոսա վայելչութիւն . եւ հա
 յեցեալ տեսեր զամենայն արարածս քո ,
 եւ ահա բարի են յոյժ , յորոյ վերայ ստեղ
 ծեալ 'ի քէն զմարդն իշխան կարգեցեր :
 Իսկ ինքնայօժար կամօք չարացեալ բան
 սարկուն՝ պատրեալ զնա վրիպեցոյց 'ի վա
 ռացն . եւ սերմանեաց 'ի նմա զիւր չարու
 թեան սերմն : Զոր խնամօք արարչական
 ողորմութեան քո զերծուցանել կամելով
 'ի նորին դաւաճանութենէն՝ ետուր զգը
 բաւորական օրէնս աղգի մարդկան 'ի դուռ
 տիարակութիւն : Եւ զողջաբարոյ միտս
 նոցա զգուշացուցանելով 'ի հեթանոսա
 կան սովորութեանց՝ գրեցեր նոցա զխրա
 րութիւն կերակրոյն : Իսկ յերեւիլ միած
 նի քո՝ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ,
 որ լուսաւորեաց զեկեղեցի իւր սուրբ՝
 աւետարանական վարդապետութեամբն .
 ուսաք 'ի նմանէ եւ հաւատապաք ոչ ար
 տաքուս մոռանել 'ի մեզ պղծութիւն ինչ

յարարածոյս . զոր ետուր մեզ 'ի վայելլ
մարմնական սխտոյից : Վասն որոյ եւ մեր
աշակերտեալքս վարդապետութեան որւ
քոյ Աւետարանին՝ և քարոզութեան որւ
քոյ առաքելոցն , խնդրեմք 'ի քէն և ազա
լեմք , 'ի վերակոչելս մեր՝ զերկրպագելի
անունն Ամենատուր Երրորդութեանդ՝ Հօր
և Որդւոյ և Հոգւոյդ Սրբոյ , սրբեա ամե
նակարող զօրութեամբդ զՋրհորս զայս՝
եւ զոր 'ի սմա զջուրս մաքրեա յամենայն
կարծեալ պղծութենէ՝ 'ի մերմէ հիւան
դամտութենէս . և զօրայոյ զտկար միւսս
մեր՝ առնուլ զսա առանց խղճի 'ի վայելլ
մարմնական սխտոյից մերոց . եւ գոհու
թեամբ փառաւորել զքեզ Հայր՝ Որդւո
վրդ միածնիւ և Հոգւովդ Սրբով . այժմ
և միշտ և յաւի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս միածին Որդի
և Բանդ Աստուած , որ զախտապեալ բը
նութիւնս մեր խառնեալ ընդ անախտ առ
տուածութիւնդ՝ 'ի վերայ մեր սուրբ ա
բարեր զանճն քո : Ուստի և մեր սրբեալք

ի ճշմարտութենէդ քուժմէ գոհանամք
 դքէն, և աղաչեմք զմիայն բարերարդ և
 զմարդասէրդ, խոնարհեաց առ մեզ որք
 ժողովեալ եմք յանուն քո սուրբ, և հեղ
 զչնորհա Հոգւոյդ Սրբոյ ի ջուրս այս՝ նը-
 շանաւ սուրբ Խաչին, և սրբեա զսա յա-
 մենայն կարծելի և յանկարծելի աղաւ-
 զութենէ: Արաչես զի անխիղճ սրտիւ վա-
 յելեալ զսա ի պէտս մարմնական սխառ-
 յից մերոց, փառաւորեացուք զքեզ ընդ
 Հօր և ընդ Սուրբ Հոգւոյդ, այժմ և միշտ
 և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն:

Քարոզ:

Սուրբ Խաչիւն աղաչեացուք զՏէր զի սո:

Աղթք:

Պահպանիչ և յոյս հաւատացեալոց Քրիս:
 Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, ամէն:
 Հայր մեր որ յերկինս:

Կ Ա Ն Ո Ն

ՕՐՀՆԵԼՈՅ ԶԱՐՏՈՐԱՅՍ

ԶԱՆԻՄԱՆԻՍ , ԶԱՐՄՏԻՍ , ԶՇԵՂԶ , ԶԿԱԼ
ԵՒ ԶՀՆԶԱՆ

ԱԷԼԸԸԻԱ աԷԼԸԸԻԱ :

ՔԵՁ Վայելէ օրհնութիւնն Աստուած 'ի
Սիօն և քեզ տալին աղօթք յերուսաղէմ :

Ընթերցուածն յԱռաջաց :

Պատուեա զՏէր 'ի քոյ արդար վաստա-
կոյ , եւ հան նմա պատուղ 'ի քոյ արդա-
րութեան արմտեաց :

Զի լըցին շտեմարանք քո լիութեամբ ցո-
րենոյ , եւ գինեաւ հնձանք քո առաւել
եւս բղխեսցեն :

Ընթերցուածն 'ի Յովելաց մարդարէէ :

Քաջալեաց երկիր , խնդա և ուրախ լեր ,
զի մեծացոյց տէր զառնեւ իւր ընդ քեզ :

Քաջալերեա երէվայրի , զի դալարեցան
դաշոք անապատի . զի ծառ ետ զպտուղ
իւր . որթ և թղենի ետուն զզօրութիւնս
իւրեանց :

Որդիք Սիովնի , ցնծացէք եւ ուրախ լե-
րուք 'ի Տէր Աստուած ձեր . զի ետ ձեզ
Տէր կերակուր արդարութեան , եւ տե-
ղասցէ ձեզ անձրեւ կանուխ և անագան
իբրեւ զառաջինն . և լըցին կալք ցորենոյ ,
և զեղցին հնձանք գինւոյ և իւղոյ :

Եւ հասուցից ձեզ փոխանակ ամացն՝ յորս
եկեր մարախն՝ և ջորեակն՝ և թրթուրն ,
զօր իմ՝ մեծ զոր առաքեցի 'ի վերայ ձեր :
Եւ ուտելով կերիջիք՝ և յագեսջիք , և օրհ-
նեսջիք զանուն Տեառն Աստուծոյ ձերոյ ,
որ արար ընդ ձեզ սքանչելիս , և մի՛ եւս
ամաչեսցէ ժողովուրդ իմ յաւիտեան :

Պօղոսի առաքելոյն 'ի Կորնթացւոց երկրորդ
թղթոյն է ընթերցուածս :

Այլ այն որ սլարգեւէ սերմն սերմանա-
հանաց՝ և հաց 'ի կերակուր , սլարգեւես-
ցէ և բազմացուսցէ զսերմանիս ձեր , և
ամէնցուսցէ զարդիւնս արդարութեան

ձերոյ . յամենայնի մեծացեալք ամենայն
առատութեամբ՝ որ յօրինէն մեօք գո-

հուծիւն Աստուծոյ :

Զի պաշտօն յարկիս այսորիկ՝ ոչ միայն առ
'ի ընդ զպակասութիւն սրբոցն է , այլ
և առաւելոյլ բազմօք գոհութիւնս Աս-
տուծոյ :

Աւելուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մարկոսի :

Փառք բեղ Տէր Աստուած մեր :

Պաշտօնով : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Եւ ասէր՝ այսպէս է արքայութիւն Աս-
տուծոյ . որպէս զի այր մի արկանիցէ ըզ-
սերմանիս յերկիր :

Եւ ննջիցէ , և յառնիցէ զցայգ և զցերեկ .
և սերմանիքն բուսանիցին և աճիցին . եւ
նա ոչ գիտէ՝ թէ երկիրն ինքնին բերէ
զպտուղ . նախ զխոտն՝ և ապա զհասկն՝
ապա զցորեանն ատօք 'ի հասկին :

Եւ յորժամ տայցէ զպտուղն, վաղվաղակի
առաքի մանգաղ՝ զի հասեալ են հունձք :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Քարոզ :

Աղաչեսցուք զմարդասէրն Աստուած, զի
օրհնեսցէ զսերմանիս եւ զարդիւնս ծա-
ռայից իւրոց, ամենակալ :

Աղօթք :

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած ամենակալ,
որ վերածես զամսս 'ի ծագաց երկրի, և
զփայլատակունս յանձրեւս առնես. կոչես
զջուրս ծովու և հեղուս 'ի վերայ երեսաց
երկրի : Խնդրեմք 'ի քէն և աղաչեմք, ա-
ղերսեմք և երկրպագեմք՝ խոստովանելով
զմեզս մեր, և հայցելով զառաւ օղորմու-
թիւն քս : Բաց Տէր զահմանս երկնից առ
'ի ցօղել մեզ զանձրեւս շահեկանս : Գթա
Տէր 'ի ծերս և 'ի մանկունս, 'ի աղայս եւ
'ի սանդեայս, 'ի խաշինս և յանասունս, և
յամենայն կենդանիս : Օրհնեա Տէր զբե-
րբս երկրի մերում, զարտոյ եւ զայգւոյ,
զծառոյ և զխոտոյ : Օրհնեա Տէր զսերմա-
նիս մեր հանդերձ սերմանողօքս զի առաւ

էս 'ի պարգեւս քո . տաս սերմն սերմա-
նողաց և հաց 'ի կերակուր մարդկան . ա-
ղաչեմք զքեզ թագաւոր զօրութեանց Աս-
տուած Աստուած մեր , որ խնամօք քովք
լնուս զդաշտս եւ զերինս պարարտու-
թեամբ , հայեաց 'ի սեքմանիս մեր . որ
կաքողդ էս առանց սեքման շնորհել հաս-
կըս՝ և առանց կերակրոյ լնուլ զբաղցեա-
լս : Տուր Տէր զառաա ողորմութիւն քո ,
և աճեցս զարդիւնս ծառայից քոյ 'ի պի-
տոյս կարեաց քենցաղոյս , զի աչք ամենե-
ցուն 'ի քեզ յուսան , և դու տաս նոցա
կերակուր 'ի ժամու : Օրհնեա Տէր և զամ
պրս 'ի վերուստ , զի զցօղ քաղցրութեան
ցօլեացեն յանդաատանս մեր : Օրհնեա Տէր
եւ զարտորայս մեր , զի առանց ամենայն
վնասուց սնուցանիցեն զպտուղս խրեանց :
Օրհնեա Տէր զմշակս և զերինս սոցա , զի
առողջութեամբ ժողովեացեն զարդիւնս
վատասկոց խրեանց : Օրհնեա Տէր և ըզ-
պսսկ աարւոյ քաղցրութեան քո , զի լի-
ութեամբ և խաղաղութեամբ կատարեու-
ցի : Օրհնեա Տէր զշտեմարանս ցորենոյ ,
և զհնձանս գինւոյ եւ իւղոյ , զի լցեալք

յառատութենէ բարեաց քոց՝ առաւել
եւս բոլսեսցեն ըստ քոյին անսուտ բանիդ :
Եթէ երկինք լուիցէ երկրի և երկիր լու-
ւիցէ ցորենոյ և գինեւոյ և ձիթոյ , եւ նո-
քօք լցցի ժողովուրդ իմ : Եւ զմեզ զամե-
նեանն արժանի արա իազատութեամբ
վայելել զսարգեւս առատ ողորմութեան
քո . և գոհանալով փառաւորել ըզ :

Քաղաղ :

Սուրբ խաչիւս աղաչեսցուք զՏէր զի սո :

Աղօթք :

Պահաբանիչ և յոյս հաւատացեւոց Քրիս :
Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս , ամէն :
Հայր մեր որ յերկինս :

Աղօթք :

Տէր Աստուած մեր , որ յաղագս առ քեզ
նախանձուն՝ լուար Եղիայի մարգարէին
ի ժամանակին յայնմիկ . և երկնի հրամա-
յեցեր արգելուլ զանձրեւ , զի մի տայէ
երկիր զստուղ իւր . և դարձեալ յաղագս
խնդրոյ նորա՝ ցօղ ստղաբեր սլարգեւե :

ցեր : Դու Տէր ամենայնի՛ շարժեալ 'ի բա-
րեգթութենէ՛ քումմէ՛ անձրեւ ըստ կա-
մացքոց պատրաստեցեր ժառանգութեան
քում՝ և զբազում մեղս մեր անտես արա-
րեր : Եւ այժմ աղաչեմք զքեզ, զանձրեւս
քո առաքեա . որք պէտս ունին և խնդը-
րեն 'ի քէն : Ուրախ արա զերեսս երկրի
յաղագո ժողովրդեան քո, և վասն տղա-
յոց՝ և անասնոց, եւ ամենայն կենդա-
նեաց . որք ակն ունին առ քեզ՝ տալ նո-
ցա կերակուր 'ի ժամու : Զի դու ես Տէր
Աստուած մեր՝ Աստուած բարերար . եւ
քեզ վայելէ վառք իշխանութիւն և պա-
տիւ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւի-
տենից, ամէն :

Կ Ա Ն Ո Ն

ՆՈՐՈԳ ՍԱՓՐԵԼՈՅ ԶՀԵՐՍ

ՊԱՏԱՆԻՈՅՆ

Շարահան :

ԳԶ. Մանկուներ ըզՏէր օրհնեցէք, որոյ
անունն ո՛ր էն, ե՛ւ միշտ եղիցի՝ անուն
Տեանն օրհնեսիլ :

Ծագմամբ լուսոյ զարդարեաց զազգլս
մարդկան թագաւորն Քրիստոս . ե՛ւ
միշտ :

Որդիք լուսոյ ամէք ըզփանօք Հօրն լու-
սոյ, Որդւոյն միածնի և Յո՛ւրբ Հոգւոյն
յաւիտեանս ամէն :

Ալելուիա ալելուիա :

Օրհնեցէք մանկուներ զՏէր եւ օրհնեցէք
զանուն Տեանն :

Ալէլուիա Որթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարաբ :

Արբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Յովհաննու :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պաշտօնումէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Ոչ տապաքէն երկու ճ՛նճղուկք դանգի մի
ոչ վաճառին , և մի ՚ի նոցանէ յերկիր ոչ
անկցի առանց Հօր ձերոյ :

Այլ ձեր և ամենայն իսկ հեր գլխոյ թու-
եալ է , և արդ՝ մի երկնչիցիք , զի լաւ էք
քան զբազում ճ՛նճղուկս :

Ամենայն՝ որ խոստովանեցի յիս առաջի
մարդկան , խոստովանեցի և ես զնմանէ
առաջի Հօր իմոյ որ յերկինսն է :

Աղօթք :

Ձքեղ աղաչեմք Տէր Աստուած փրկու-
թեան մերոյ . որպէս օրհնեցեր զԴաւիթ
ձեռամբ մարգարէին Սամուէլի . նոյնպէս
օրհնեա զտղայս զայս ձեռամբ անարժա-
նութեանս իմոյ , եւ տալաւորեա ՚ի սմա

զՀոգիդ քո սուրբ, որպէս զի յառաջանալով հասակաւ՝ լի աւուրբք՝ և ալեօք ծերութեան վայելեացէ՝ ի բարութեան քում։ Եւ քեզ յամենայնի փառք եւ իշխանութիւն, այժմ և միշտ և ։

Ե- նախ ինչն իբրեւ ղէրս պատանոցն ՚ի լորից իողմանց ասելով։

Հարթին հերք գլխոյ (այս անուն) ծառայի, յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ ։

Աղօթք ։

Եւ վասն Սուրբ Խաչի քո պատուականի Տէր ընկալ զաղաչանս մեր և կեցոյ զմեզ ։

Քարոզ ։

Սուրբ Խաչիւս աղաչեսցուք զՏէր զի սո ։

Աղօթք ։

Պահպանիչ և յոյս հաւատապիւրոյ Քրիստ ։
Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս ամէն ։
Հայր մեր որ յերկինս ։

ԿԱՐԳ ԹԱՂՄԱՆ

ՆՆՋԵՑԵԼՈՅ ԱՇԽԱՐՀԱԿԱՆԱՅ

ԱՐԱՆՅ ԵՒ ԿԱՆԱՆՅ

Աւելուիա սլելուիա :

Երկինք տառմեն ըզ : Դիւ ՚ի Դատեան :

Օրհնեալ Հոգիդ Սուրբ Աստուած ճշմարիտ :

Ողորմեա ինձ Աստուած ըստ մեծի ողորմութեան քում, ըստ բազում գթութեան քում քաւեա զանօրէնութիւնս իմ :

ՂԳՆԻՆ ԸՄԱՆ ՄԱՍ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և :

ԿԱՆՈՆԱԳԼՈՒԽ

Ա.Ձ. Դատեա՛ Տէր զայնոսիկ՝ ոյք դանտեն
զինա՛, ալէ՛ լըւիա՛. Տարաթիր ընդ այնոսիկ
որք մարտընչին ընդինա՛, ալէ՛ լըւիա՛ :

Ա.Ը. զդէն և զաստար քո . և արի՛ յօգնել
ինձ . հան զսուր քո ընդդէմ հալածչաց
իմոց , արգել զնոսա . և ասա՛ դու ցանձն
իմ՝, թէ փրկուածիւն քո ես եմ :

Ամաչեացեն և յամօթ լիցին՝ ոյք խնդրէին
զանձն իմ՝, դարձին յետս և ամաչեացեն ,
ոյք խորհէին ինձ չար :

Եղիցին նոքա որպէս փոշի առաջի հողմոյ .
և հրեշտակ Տեառն նեղեցէ զնոսա :

Եղիցին ճանապարհք նոցա ՚ի խաւար և
՚ի գայթակղութիւն , և հրեշտակ Աստու-
ծոյ հալածեցէ զնոսա :

Ի նանիր թագուցին ինձ որողայթ յապա-
կանութեան իւրեանց , եւ ՚ի նանիր նա-
խատեցին զանձն իմ :

ԿՊՐԴ. Տէ՛ր՝ յերկինս է ողորմութիւն քո՛.
Ճշմարտութիւն քո՛ մինչեւ յամպս ,
ալէ՛ լըւիա՛ ալէ՛ լըւիա՛ :

Արդարութիւն քո որպէս լերինք Աստուած . իրաւունք քո որպէս խորք բաշումք . զմարդիկ և զանասուն կեցուցանես դու Տէր :

Որպէս զի բազում արարեր զողորմութիւն քո Աստուած . այլ որդիք մարդկան 'ի հովանի թելոյ քոյ յաւանոցին :

Արբեսցին նոքա 'ի սարարտութենէ տան քո . և զուղիս փափկութեան քո տացես լոկել նոցա :

Ի քէն է Տէր աղբիւր կենաց . և լուսով երեսաց քոյ տեսանեմք զոյս :

Ծագեա զողորմութիւնս քո՝ ոյք ճանաչեն Ղբեղ , զարդարութիւնս քո՝ ոյք ուղիղ են սրտիւք :

Մի եկեսցեն 'ի վերայ մեր ոտք ամբարտաւանից , և ձեռք մեղաւորաց մի՛ դողացուցեն զմեզ :

Անդ անկցին ամենեքեան՝ ոյք գործեն զանորէնութիւն , մերժեսցին և այլ մի՛ կարասցեն հաստատիլ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Աշտ և միշտ և :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեցուք , ընկալ կէ :
Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Կարդ . Ես ասացի ՚ի վերանալ յինէն աւ
 ւոյրց իմոց՝ թէ գնացի ես ՚ի դրունա
 դըժոխոց :

Շարական , ԴԿ .

Ա-Գ . օրհ . Ի վերանալ յինէն աւոյրց իմոց .
 Տէ՛ր օգնեա՛ն ինձ միայն մարդասէր :
 Զչարչարանքս խաչի՛ և մահու յանձն աւ
 ուեր . Տէ՛ր օգնեա՛ն :

Բարեխօսութեամբ սուրբ Աստուածածնի
 և միշտ կո՛ւսի , Տէ՛ր օգնեա՛ն :

Ա-Գ . օրհ . Ամենասուրբ Երրորդութեանդ
 Երկրպագե՛ն զօրք երկնայինք , եւ ստե՛ղծ
 ծուածք անմրատ ձեռացդ փա՛ռաւորե
 լո՛ճ վ զտէրութիւնդ . քո՛ հա՛նապաղ :
 Ամենազօր խաչի՛ քո Տէր Երկընդպետ
 ցուք , սրով բարձե՛ր ըզգատակնիք մա
 հա՛ն քո անբա՛րածոյս . փա՛ռա :

Ամէ՛նօրհնեալ Ա՛ստուածամայր Մարիամ,
 քե՛րովբէական աթոռ Ա՛րարչին մերոյ տը
 նօրէնութեան . զո՞ր երանե՛ծն ամենայն
 աղինքք հա՛նապաղ :

Աղաշ. Քրիստոսն Աստուծոյ յոյս ապաշխարանաց . շնորհեա՛մ զթողութիւնն բազում յանցանաց իմոց :

Առ քեզ բազմագնթ ապաւինեալ կարգամբ . մի մերժեք ըզմեզ յսկզբմութեանէ՞քումս :

Արսէօ զաւանդակն ազաղանկեմ առ քեզ . յիշեա՛մ եւ զին Տէր 'ի բում յարքայութեանդ :

Աղաշ. Ըզմե՛ղս 'մ խոստովան լինիմ առ քեզ Քրիստոս , որ միայնդ ես բաղման գնթ թողնութեամբ . ողորմեա՛մ ինձ Աստուծոյ :

Դու Տէ՛ր որ ճշմարտութեանց ես սիրող , եւ քննես ըզժամակրս գանդանեաց սրբաթիւնս իմոյ . ողորմ :

Տուր 'մնձ ցրնծութիւնն փրկութեան , եւ հմգւնով տէրութեանդ քո հաստան տես զիս . եւ ողորմ :

Աղաշ. Ալեք յանցանաց զիս անէկոծէն , եւ մեղք իմ բանդում զիս յանդիմանէն :

Արդ զենչ արարից մեղմեցեալ անձամբ
բըս, որ չեմ ապրելնց յահագիս հըրոցի:
Մեղայքեղ Քրիստոս Արդի Աստուծոյ,
չնորհեա զթողմութիւն բազում յանցան
նայ իմնց:

Ապաշ. Տէր, որ ի մեջ լերինն անդերա-
յուցեր բղմունքն ի վիմէն:
Տէր, ի սըրտէ իմմէ հան ինձ անբասան
ապաշխարութեան:

Զի կեցից և անպաշխարութեանք ապրե-
ցայց ի հանդերձեալ բոց դանաճատա-
նայ:

Ապաշ. Մեղուցեալ անձամբ կորդամ առ
քեզ Հայր երկնաւոր, օգնեալ ինձ ի նե-
ղութեանս, որ մեղօքս եմ մեռեալ օգ-
նեալ ինձ:

Վիրաւորեցայ ես յաներեւոյթ թշնամ-
ւոյն, բժիշկ հիւանդաց, բրժչեալ զիմ
զհիւանդութիւնս, որ մեղօքս եմ:

Մոլորեցայ ես որպէս զոչնա՛ր կորուսեալ,
խընդրո՛ղ գե՛րեւոյ ինդրեա՛լ զիս զմո՛լն:

րեալս . որ մեղօքս եմ :

Ապաշ . Մեղայքեղ Տէր քաւեա՞ն զիս և
նղորմեա ի՞նչ Աստուած :

Ոչեա՞ր եմ բանաւոր հօտի քո՞ եւ առ
քեզ ապաւինիմ հովիւ բա՞րի, խընդրեա՞լ
զիս ըզմա՛լորեալս և չղոր :

Ի՞՞ծովն մեղայց ալէ՛կոծեալ եմ եւ առ
քեզ աղաղակեմ նաւանցեալ բա՞րի, փըլ
կեա՞լ զիս ի՛ վըտանգէս և ողոր :

Ապաշ . Զորհուրեալ դողոցա՛նք ամե՞ն
նամեղ անձն իմ, յա՛հե՛ծղ քոյ դասան
տանայ , յաններեւի՛ տա՛նջանայն :

Քանցի կամաւ մերձեցա՛նք ի՛ մեղքս
մե՛ծամեծս . ամր կա՛նք եւ մընայ ինձ
աններեւի՛ պատուհասն :

Արդ անկեալ աղմչե՛նք Փըրկի՛նք եւ բա՛ր
բերար . խնայեա՛նք յիս ի՛ մեղուցեալս ,
եւ ողորմեա՞նք ինձ բաղմամեղիս :

Ապաշ . Ա՛մե՛նա՛կալ քաւեա՞նք ըզմե՛ղս
իմ . զի Աստուած ես ապա՛շխարողաց :
Եւ զՀոգի՛դ Սուրբ մի՛ հա՛ն՛ներ յի՛նէն

զի Աստուծոյ Եւ ասանչխանորդաց :
Եւ փրկեալ զիս յանհաճեալսն հըրոյն .

զի Աստուծոյ Եւ ասանչ :

Ապա . Յոճյա իմ ի՞նչ մանկութեանէ իմ
մէ . մի թողոր զիս Տէր Աստուծոյ իմ :
Յոճյա իմ ի՞նչ ժամանակի՞ ծնորութեան
իմոյ . մի թողոր զիս Տէր Աստուծոյ :

Յոճյա իմ ի՞նչ միջոցաւ գանձատեալն
քո . մի անտես մոռնոր զիս Տէր Աստուծոյ :

Մար . Զողորմութեան քո զգուռն բաց
մեզ Տէր . և արժանի մրան զմեզ լուսեղէն
յարկաց քոյ ընդ սուրբքս քո :

Ի պատրաստեալ քո յօթեմանս սրբոց
քոյ ընկալ և ընդմեզ Փրկիչ յորդեգրու
թիւն ի դրպրութեան կենաց :

Ի նըստիլ քո յատենի՞ դատաւոր ահեղ
խնայեալ յարարածքս քո , բարեխօսու
թեամբ և աղօթիւք սուրբ ճշգնանորացն :

Գրի . Ո՞ր է չեցեալ ըզհե՛ռացեալքս ի հար
սանիս քո՞ միածնին , ըմպել զբաժանն ի
մանտութեան ի ձեռն սրբոյն Գրիգոր :

րի՛. բանբեխօտութեանմբ սորա ողորմեան
մեղ Աստուծո՛ւ :

Ո՛ր գերազոյ՛ն քան ըղբնութիւն չարչա-
րանօք քո՛ ընտրելոյն դարձուցեր ըզմո՛ւ-
լորեալքս ՚ի գիտութիւն ճշմարտու-
թեան՝ն . բանբե :

Ո՛ր ՚ի վերանն անդլ՛նդային ջաղխեր նու-
վաւ զգլուխ վիշապին , ՚ի գբի ներքնումն
իջմամբ նորին բարձրացուցեր զմե՛կ ՚ի
յերկիւնս . բանբե :

Յար . Յարեան՛ր երեւեցա՛ր առանքելոյն , և՛
մե՛կ Փրկի՛չ ողորմեան :

Քե՛զ Քրի՛ստոսի՞ թագաւորի՛դ անմահի
երկիրսպագանեմք , և զյարութիւնըդ քո
փառաւորեմք :

Փառք փրկո՛ղիդ և միածնի՛դ անմահի .
փրկեա՛ր ըզժողովուրդքս քո՛ զոր ըստա՛ն-
ցա՛ր պատուակա՛ն արեամբըդ քո՛ սրբոյն :

Հոգ . Ա՛զիւր կենաց բաշխող շնորհաց
Հոգի՛դ իջեա՛լ ՚ի բարձանց . զանապակա՛ն
պարգեւըս քո՞ բաժանեցեր յաճա-
քեալսն :

Ո՞ր 'ի վերայ ջուրցն գորով ստեղծանէի՜ր
 զանրարածս . իջեալ 'ի ջուրս աւազանի՞ն
 ծնանինս Որդին Աստուծոյ :

Ո՞ր զարդարեալ նորոգեա միշտ ըզնոր քո
 զկեկեղեցի . պէս պէս շնորհանց քոյ պար
 դեւօք փայլին մանկունքս սորա :

Հան . Հայր անբսկիղբն բարեխնամ մար
 դանէր . որ ստեղծիչդ ես հոգւոյ եւ
 մարմնոյ . յիշեա՛ր զնրնջեցեալսն մեր եւ
 հանգո՛ւ ընդ սուրբքս քո :

Ո՞րդիդ միածինս սր գլխածդ ես առ առ
 մենեսեան . և խաչիւ և անբեամբ գնեցէ՛ր
 ըզքս ժողովուրդս . յիշեա՛ր զգինս անբեան
 քո Տէր , և հան :

Հոգիդ ճըշմարիտ որ աղբիւրդ ես անճա
 տառելի , և լըցուցի՛չ ամենայն բարու
 թեանց . յիշեա՛ր զնրնջեցեալսն :

Մեծ . Իքեղ եմք անպաւինեալ Քրիստոս
 սի մայր Աստուծոյ մերոյ :

Ո՞ր քան զերկի՛նքս բարձրագոյն Մարի՛ն
 ամ , պարծանք եկեղեցւոյ , Քրիստոսի :

Ո՛ր քան զարեգակլն պայծառագոյն Մա-
րիամ, մի՞ դադարի՞ր բարեխօսել վասն
մեր, Քրիստոսի :

Խաչի . Խաչի քո Քրիստոս երկբարազե՛ն
արարածք ամենայն որ ՚ի՛ փրկութիւնն
մե՛զ կանգնեցաւ . սա՞ն եղիցի մեզ պահա-
պմն յանձնող, ասրեցուցանել ըզմեզ
ի սլաութնաց թընամուսնի :

Ի՛ մնա բարձրացար բարձնող անիծից որ
փառաւորեալդ ես ընդ Հօր . ժողովե՛լ
ըզհեռացեալքն կենաբեր փայտիւն .
ասրեցուցանել ըզ :

Փառք Հօր և Ռաբոյ և : Այժմ և միշտ և :

Սովաւ լուսաւորեցմն արարածք ամե-
նայն . սմա՞ն սպասեին արգելեալքն ՚ի
մեղստե՛ր բանտին . որ ազատեաց ըզ-
մեզ ՚ի սլաութն :

Քարող :

Վասն ՚ի վերուստ խաղաղութեան եւ
փրկութեան անձանց մերոց, զՏէր աղա-
չեսցուք : Տէր ողորմեա :

Վասն ըսելի լինելոյ Տեառն Աստուծոյ ձայնի
աղաչանաց մերոց, զՏէր աղա :

Վասն քաւիչ և ներող լինելոյ Աստուծոյ
ի վերայ մեղաց մերոց, զՏէր աղա :

Վասն թողոյ մեզ զամենայն յանցանաւ մեր
զխամայ և զսկրամայ, զՏէր աղա :

Վասն զի մի ընդ խոտանան գտանիցիմք
յաւուրն պատառիսանատուութեան, ըզ-

Տէր աղա :

Վասն Հոգւոցն հանգուցելոց՝ որք ճշմարիտ
և ազնիւ հաւատով ի Քրիստոս նրն-

ջեցին, զՏէր աղա :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ :

Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու :

Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ :

Տէր ողորմես՝ Տէր ողորմես՝ Տէր ողորմես :

Աղօթք :

Աստուած յաւիտենական, անսկիզբն՝ առ
նեղ՝ անիմանալի՝ անհասանելի խորհուրդ =
Հայր բարեխնամող, ծնող միածնի Որդւոյ,
եւ արտաքս առաքող Հոգւոյդ Սրբոյ, որ
ի քէն ելանէ՝ և լնու զամենայն արարած
ծրս : Դու Տէր՝ կարող զօրութեամբ քալ՝

առեալ հող յերկրէ՝ արարեր զմարդն ,
 և բնակեցուցեր զնա յանախտ և յանաշ-
 խասս կեանս անմահս , և պատուիրանա-
 դրութեամբ քով զգեցուցեր զնա անա-
 մօթ փառօք ՚ի դրախտին փափկութեան :
 Սակայն չարին խանդացեալ ընդ մեծու-
 թիւն փառաց պատուոյ նորա , զոր ՚ի
 քումմէ բարերարութենէդ ընկալեալ էր ,
 եւ պատրեալ զնա յաղագս անհասիցն
 ցանկութեանց . որ եւ զիւր տեղի փա-
 ռացն ոչ պահեաց , կամակոր եղեալ յե-
 րեսաց քոց Տէր : Իսկ յանցանել նորա ըզ-
 պատուիրանաւ քով՝ հանեալ եդեր զնա
 արտաքոյ դրախտին փափկութեան , զգե-
 ցուցանելով նմա զմաշկեղէն հանգերձն ,
 զտխրալի և զախտաւոր մարմինս , և սահ-
 մանեցեր հողադարձիլ հողոյն :

Սակայն և ոչ այնու անտես արարեր ըզ-
 նա , այլ առաքեցեր զմիածին Որդիդ քո ,
 որ եկեալ մարմնացաւ յանարատ և յանա-
 պական կուսէն Մարիամայ , եւ զգեցաւ
 զհնացեալ մարմին ծառայութեան մերոյ ,
 զոր ծառայեցաք մահու մեղաց՝ տարագը-
 լութեամբ ՚ի ձեռն կնոջն դաւաճանու-

Թեան, և աղափեցոյց աստուածութեամբն իւրով 'ի ձեռն փրկական խաչն իւրոյ՝ և անապական Թաղմանն : Զի զոր վասն անսուա բանի քո հարկիւ պարտէաք մեռանել, եբարձ սքանչելագործ յարութեամբն իւրով, եւ լուսաւորեաց զազգս որդւոց մարդկան 'ի նոյն նմանութիւն պատկերի քո, որով ստեղծեր զնախնին մեր զՀայր, և ծանոյց մեզ զանուն քո, որով արժաւ նաւորեցաք կոչել զքեզ Հայր : Վասն զի նստելով ընդ աջմէ քումմէ մարմնովն զոր 'ի մէնջն էառ, եւ մեզ խոստացաւ յոյս յարութեան կենաց 'ի միւսանգամ գալլատեան իւրում 'ի դատաստան յաւուրն յեանում : Եւ պարգեւեաց մեզ զժամագրութիւն գործոց բարեաց զանցաւոր կեանս որով մարթացուք գտանել զերկիրն կենդանեաց 'ի ձեռն վարդապետութեան սրբոց Առաքելոց իւրոց, որովք եբարձ զգիւամոլ կռապաշտութիւն յաշխարհէս :

Եւ այժմ՝ բարերար և բազումողորմ Աստուած՝ ընկալ զհոգի ծառայիս այսորիկ, որ ելից զժամանակ պանդխտութեան իւ-

րոյ 'ի վերայ երկրի, եւ ընկալաւ զլուծումն յաշխատութեանց, և յաշխարհահեծ պատրողական խաբէութեանց. եւ դասաւորեա զսա ընդ սուրբս քո յարքաշութեանդ երկնից, ուստի մերժեալ են ցաւք և հեծութիւնք, միշտ յարագուարճ բերկրանօք պայծառացեալ տեսլեամբ առ տուածային փառաց քոց, ուր ուրախանան ամենայն ընտրեալք քո: Ընդ նոսին դասաւորեա Տէր՝ զհոգի հանգուցելոյս մերոյ այսորիկ. զի և մեք սովաւ հանդերձ փառաւորեսցուք զքեզ Հայր՝ ընդ Որդւոյ և ընդ Սրբոյ Հոգւոյդ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Հայր մեր որ յերկինս և յերկրի և յամենայնի, սուրբ եղիցի անուն քո 'ի վերայ մեր: Եղիցին կամք քո որպէս յերկինս և յերկրի, և փառաւորեսցի անուն քո յաւիտեան: Որ պատրաստեցեր մեզ հանգիստ յերկրաւոր աշխատութեանցս՝ յանոնց եւ յանախտ կեանս: Որ 'ի ձեռն միածնի քո սպաներ զմահ, և լուսաւորե-

ցեր զմեզ 'ի կեանս եւ յանեղծութիւն :
 Որ փրկեցեր զսուրբս քո յիշխանութենէ
 խաւարի , եւ փոխեցեր յարքայութիւն
 Որդւոյ քո սիրելւոյ՝ Տեառն մերոյ և փրկե-
 չին Յիսուսի Քրիստոսի : Ընկալ և այժմ՝
 մարդասէր Տէր՝ աղաչեմք զքեզ՝ զհոգի
 սորա ընդ արդարս քո 'ի հանգստեան
 քում , և թուեա զսա 'ի համարս սրբոց
 քոյ 'ի ձեռն միածնի Որդւոյ քո , և նորու
 գողի Հոգւոյդ Արբոյ : Ընդ որում քեզ Հօր
 ամենակալի , վայելէ փառք և իշխանու-
 թիւն յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Աւելուիա աւելուիա :

Ահա չափով եղեր զաւուրս իմ , և կար
 զօրութեան իմոյ որպէս ոչինչ է առաջի
 իմ , սակայն ընդունայն է ամենայն մարդ
 մտելի :

Ապաքէն որպէս 'ի պատկերի շրջի մարդ ,
 սակայն 'ի զուր խռովի , գանձէ և ոչ գի-
 տէ ում ժողովէ :

Պօղոսի առաքելոյն 'ի Կորնթացւոց երկրորդ
 թղթոյն է ընթերցուածս :

Օրհնեալ է Աստուած և Հայր Տեառն մե-

րոյ Յիսուսի Քրիստոսի. Հայր զթուլթեանց,
 և Աստուած ամենայն մխիթարութեան.
 որ մխիթարէն զմեզ յամենայն նեղու-
 թիւնս մեր. առ ՚ի կարող լինելոյ մեզ
 մխիթարել զայնոսիկ՝ որ յամենայն նե-
 ղութիւնս իցեն, մխիթարութեամբն՝ ու
 բով մեք մխիթարիմք յԱստուծոյ:

Զի որպէս առաւելան չարչարանքն Քրիս-
 տոսի ՚ի մեզ, նոյնպէս և ՚ի ձեռն Քրիստո-
 սի առաւել լիցի և մխիթարութիւնն մեր:
 Զի եթէ նեղիմք, վասն ձերոյ մխիթա-
 րութեան և փրկութեան. և եթէ մխի-
 թարիմք, վասն ձերոյ մխիթարութեան
 և փրկութեան. որ յաջողեալն է համբե-
 րութեամբ նոցին չարչարանաց, զոր եւ
 մեքն չարչարիմք. եւ յոյսն մեր հաստա-
 տուն է վասն ձեր. քանզի գիտեմք՝ եթէ
 որպէս կցորդ եմք չարչարանացն՝ նոյնպէս
 և մխիթարութեանն:

Քանզի ոչ կամիմ ագէտս լինել ձեզ եղ-
 բարք՝ վասն նեղութեան մերոյ եղելոյ
 յԱսիա. զի առաւել քան զկար մեր ծան-
 ըացաք, մինչեւ անցոյս լինելոյ մեզ և ՚ի
 կենաց:

Այլ անձամբ յանձինս զվճիռ մահու ընկալաք, զի մի յանձինս ապաստանիցիմք, այլ յԱստուած՝ որ յարուցանէ զմեռեալս, որ յայնպիսի մահուանէ փրկեաց ըզմեզ՝ և փրկեսցէ, քանզի յուսացեալ եմք, եթէ տակաւին փրկեսցէ օգնականու, թեամբ աղօթից ձերոց վասն մեր:

Ալէլուիա ալէլուիա:

Չայնիւ իմով ես առ Տէր կարդացի, ձայնիւ իմով առ Աստուած, և նայեցաւ առիս:

Ալէլուիա Օրթի:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Եւ ընդ հոգւոյդ քում: Երկիւղածութեամբ լուարուք:

Արդ Աւետարանի Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ Յովհաննու:

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր:

Պաշտումէ: Ասէ Աստուած:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա, ամէն ամէն ասեմ ձեզ, ոչ կարէ Որդի մարդոց առնել յանձնէ եւ ոչ ինչ, եթէ ոչ տեսանիցէ զՀայրն զի առնէ, զի զոր

նայն առնէ , զնոյն և Որդին նմին նման
գործէ :

Զի Հայր սիրէ զՈրդի , և զամենայն ինչ
ցուցանէ նմա՝ զոր ինքն առնէ , և մեծա-
մեծս եւս քան զայնս ցուցանէ նմա ըզ-
գործս , ընդ որ դուքդ զարմանայք :

Զի որպէս Հայր յարուցանէ զմեռեալս և
կենդանի առնէ , նոյնպէս եւ Որդի զորս
կամի կենդանի առնէ :

Եւ ոչ եթէ Հայր դատի զոր , այլ զամե-
նայն դատաստանն ետ Որդւոյ իւրոյ . զի
ամենեքեան պատուեսցեն զՈրդի , որպէս
պատուեն զՀայրն , որ ոչ պատուէ զՈր-
դին , ոչ պատուէ զՀայր զառաքիչն նորա :

Քարոզ :

Վասն ուղղելոյ զգնացս մեր 'ի ճանապարհ-
հրա խաղաղութեան՝ զՏէր աղաչեսցուք :
Տէր ողորմեա :

Վասն ցրելոյ 'ի մէջ զամենայն խորհուր-
դս չարին՝ զՏէր աղա .

Վասն պարգեւելոյ մեզ առողջ խորհուր-
դս և առաքինի վարս՝ զՏէր աղա :

Վասն պահելոյ զմեզ ընդ հովանեաւ ամե-
նազօր աջոյն իւրոյ՝ զՏէր աղա :

Վասն խորտակելոյ զհակառակորդն փաղ-
 վաղակի ընդ սախւք մերովք՝ զՏէր աղա ։
 Վասն հոգւոյն հանգուցելոյ , որք ճշմա-
 րիտ և ուղիղ հաւատով 'ի Քրիստոս ննջե-
 ցին , զՏէր աղա ։

Եւ եւս միաբան փասն ճշմարիտ և սուրբ ։
 Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու ։
 Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր բոս ։

Տէր ողորմես , Տէր ողորմես , Տէր ողորմես ։

Ազօթք ։

Աստուած հոգւոյ և տեղծիչ մարմնոյ ,
 որ զմահ խափանեցեր՝ և զսատանաց կո-
 խեցեր , և աշխարհի կեանս պարգեւեցեր ։
 Հանգս զհոգի ծառայիսքս 'ի տեղւոջ լու-
 սոյ՝ և 'ի տեղւոջ հանգստեան , ուստի փա-
 խուցեալ են ամենայն ցաւք և տրամու-
 թիւնք և հեծութիւնք ։ Եւ ամենայն մե-
 ղաց առ 'ի սմանէ գործելոյ ներումն ա-
 րացես , եթէ բանիւ՝ և եթէ գործով՝ և
 եթէ մտածութեամբ . դու որպէս բարե-
 րար և ողորմած և մարդասէր Աստուած՝
 Թողութիւն շնորհեա սմա ։ Վասն զի ոմ
 է մարդ՝ որ կեցցէ և ոչ մեղիցէ . զի դու

Ֆիայն ես առանց մեղաց . եւ արքայութիւն քո՝ արքայութիւն յաւիտենից՝ որ ոչ անցանէ . եւ բանք քո ճշմարիտ են . եւ դու ես կեանք եւ յարութիւն ամենայն ննջեցելոց . եւ քեզ ընդ Հօր եւ Սուրբ Հոգ ։

Խաղաղութիւն ամենեցուն ։

Ամենակալ Տէր , որ բարերարութեամբ քով զաշխարհս արարեր , եւ ռտեղծեր զմարդն 'ի հողոյ , եւ եղեր զնա 'ի կեանս եւ 'ի փառաբանութեան քում . եւ լցուցեր զնա բարւոք պարգեւօք՝ եւ առատ ողորմութեամբ քով ։ Իսկ նա խաբեալ 'ի չարէն՝ արտաքսեցաւ 'ի դրախտէն՝ եւ անկաւ յերկիր մահու , եւ զանիծաբեր կեաւ նրա ժառանգեաց ։ Այլ դու ողորմած Տէր՝ ոչ անտես արարեր զնա 'ի խնամոց զթութեան քո , այլ դարձեալ անդրէն առ քեզ դարձուցեր , եւ հանգուցեր 'ի հանգիստ կամաց քոյ ։

Վասն որոյ աղաչեմք զքեզ Հայր երկնաւոր՝ 'ի վերայ ամենայն ննջեցելոց , մանաւանդ որ այժմ հանգուցեալս է . ընկալ զհոգի սորա խաղաղութեամբ , եւ հանգո

ընդ աւրբս քո : Եւ մէք գոհանալով փա-
ռաւորեսցուք զքեզ ընդ Արդւոյ և ընդ
Արբոյ Հոգւոյդ , այժմ՝ և միշտ և յաւի-
տեանս յաւիտենից , ամէն :

Եւ ապա մահի Եարական :

ԴԿ . Ա՞ռտուած անեղ անժամանակ , Հայր
անըսկիցն և անքանակ , Արդւոյ սրա-
ճառ ծննդեամբ անճառ , Հոգւոյն բըլխ-
մամբ անքրննաբար . անդաշնմբ ըզքեզ
գլխած՝ երկայնամիտ և ողորմած , ո՞ղոր-
մեա քո ստեղծուածոյս՝ ի քեզ յուսով
նընջեցելոյս :

Բանդ որ ի ծոց Հօր միանձին , և կերպա-
րոն սկըզբնաարարին , որով երկինք գոյա-
ցան , աշխարհ լըրիւ հաստատեցան . հայ-
ցեմք ի քեհն Տէր և Փլըրկիչ , ամենողորմ
և կեցուցիչ . ո՞ղոր :

ԴԶ . Արարի՞չ և մա՞րդանէ՞հք անոխա՞-
կա՞ն և՞ բարեգո՞ւլ , որ գովի՞սդ ի՞ սը-
րո՞վքէի՞հց Տէր դատաւոր արդա՞րու-
թեան . ընդ սրբո՞յ Առա՞քելո՞հց Տէր

պրտակեալ զմէր նընջեցեալսն . ողոր-
մա՛մ Տէր ո՛ղորմե՛հ հոգւոյը՛ն մեր
նընջե՛ցեալսց :

Հոգւոյն հանգուցելոյ Քրիստոս Աստ :

Տա՛ի՛ն յեկեղեցի՛ն է- աւէն .

Շարահան , Գ.Կ .

Հա՛մ . Բա՛նդ Աստը՛ւած որ ՚ի ծո՛ց Հօր ,
վասն մերո՞յ փրկութեանն ՚ի յերկնից խո-
նարհեցար , զի զմեզ նորոգե՛ցես ՚ի կեա-
նըս . Աստը՛ւած հարցըն մերո՞յ :

Որ հանգե՛րծեալ ես գա՛լ փառօք Հօր զար-
թուցանել զննջեցեալսն ՚ի սուրբ ա՛նու-
նըդ քո . նորոգեա՛մ և ըզմէր ննջեցեալսն
Աստը՛ւած հար :

Անմահութեանց տուող Քրիստոս եւ
պարգեւիչ կենդանութեան , ՚ի միւսան-
գամ գալստեանն և յաշխարհական ա՛-
տենին թողութիւնն շնորհեա մեր նը՛ն
ջեցելոյն . Աստը՛ւած հար :

Որ նրաո՛ր ընդ աջմէ՛ Հօր ծնողի իւրոյ ,
 և մարդասիրապէ՛ս խընամէ՛ զարարածըս .
 բարձր ։

Որ զհողացեալ բնութիւն մա՛րդկան նո-
 րո՛գէ իւր անտուածութեամբն , եւ կե-
 նագործէ ՚ի կեանս անմահ . բարձր ։

Յանրսկըզբնական ծոցոյ Հօր խոնարհեա՛լ
 բանրդ մարմնացա՛ր ՚ի Կուսէ՛ն վասըն
 փրկո՛ւթեան մերո՛յ , անշէմք ըզբեզ .
 զնընջեցեալսն մեր ՚ի քե՛զ ուղե՛ղ հա-
 ւատով յիշեա՛մ Տէ՛ր յորժամ գա՛ս թա՛լ
 գաւորութեամբդ քո ։

Անոխակա՛լ քաղցրութեամբ Որդի՛ Աս-
 տուծոյ , հաճեցար բա՛ռնալ ըզմեղս աշ-
 խա՛րհի քո խաճելութեամբն . աղա ։
 Կամաւորակա՛ն մահուամբ քո լնձե՛ր
 զերկու՛նքս մահու , եւ արժանի արարեր
 թո՛ղութեան յանցա՛նաց քաւի՛չ քո ա-
 րեամբ . աղա ։

Որ փոխանակ մեղա՛ւորաց ըզմե՛ռանիլ
 յանձն առեր , իջանելով ՚ի դրժոխքս փըր-

կեցեր 'ի մեղանէր բանաէն ըզգերեալ
սրն . աղա :

Բարեբանեմք զանչափ քո զմարդանիրու-
թիւնդ , որ երեքօրեայ յարուցեալ ըզ-
կենդանութիւն պարգեւեցեր աշխար-
հի . աղա :

Տէր . Լոյս 'ի լուսոյ զմեզ լուսաւորեա ,
որ փառօք Հօր հանդերձեալ ես գալ 'ի
դատել զերկիր . անժանաւորեալ և ըզմեր
ըզնընջեցեալն անձառ խոստմանց քոց
ընդ սուրբքս քո :

Հօր և Հոգւոյ համագոյակից , 'ի տիե-
զերական ահեղ ատենին անժան :

Երկնի և երկրի արդար դատաւոր , յոր
ժամ հատուցանես ըստ գործոց իւրա-
քանչիւրոց , անժան :

Մեծ . Լեառն վիմաճին , աղբիւր յոր-
դառառ , բարունակ ծաղկեալ , այգի
վայելուչ , սրովք հողեղէն . բաբունոյ
բանին տուն անօրէնութեան , տաղա-
ւար Հոգւոյն , առ ծընեալն 'ի քէն միշտ

բանքիսօսեա՛ն անդադար հայցմամբ շնորհ
հել զթողնլթիւն մեր նը՛նջեցելնցն :
Փափկնլթեան դրախտի՛ն բացող բանա
լի . Բրի՛տտաի բարձո՛ղ նրմանող երկնից ,
սափո՛ր ոսկեղէ՛ն լի մանանայիւ , գաւա՛ն
ղան ծաղկեա՛ղ յարմատոյն Յեասեա՛յ , տա
ճար լուսոյ մայր . ա՛ռ ծըն :

Յօղ քա՛ղցրածաւա՛ղ , ցանկալի զուարթ
նոցն , նիւթեղէ՛ն սրո՛վքէ՛ . գեղ մարգար
տափա՛յլ , հիմն Ե՛կեղեցւոյ . մա՛քուր ա
ղաննի՛ , ամպ հա՛լանաւոր սուրբ Կոյս
Մարիամ . ա՛ռ ծըն :

Խաչ . Ո՛վ պահապան մը ծա՛ղեցար յԵ
ղեմայ , նըջան յաղթուլթեա՛ն ընդդէմ
անե՛րեւոյթ թը՛շնամունցն :

Դու փակելո՛յ դրախտի՛ն բացող եւ ա՛
ռաջնորդ աւազակին , որ զբոցեղէ՛ն սու
րըն կանգտեա՛յց ա՛նեղին հրամանաւ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Աշխատ և միշտ և :

Քեւ զընծա՛ն ըստորայինքս ամենայն ՚ի
մի՛ւտանգամ քո գա՛լըստեանն , և յաւէ՛ժ

զուարճանա՞ն դասք անմարմնոցն առ
էիցս :

Ալէլուիա ալէլուիա :

Երանի ամենեցուն որ բնակեալ են 'ի
տան Տեառն , յաւիտեանա յաւիտենից
օրհնեացեն զնա :

Որպէս սիրելի են յարկք քո Տէր զօրու-
թեանց , ցանկաց և փափագի անձն իմ 'ի
գաւիթս քո :

Պօղոսի առաքելոյն 'ի Թեոաղոնիկեցոց առաջին
թղթոյն է ընթերցուածն :

Ոչ կամիմ եղբարք՝ եթէ ագէաք իցէք
Վասն ննջեցելոցն . զի մի տրամիցիք որ-
պէս և այլքն որոց ոչ գոյ յոյս :

Եթէ հաւատամք՝ եթէ Յիսուս մեռաւ
և յարեաւ . 'նոյնպէս և Աստուած զննջե-
ցեալսն 'ի ձեռն Յիսուսի անցէ ընդ նմա :
Բայց զայս ասեմք Տեառն բանիւ , թէ մեր
որ կենդանիքս եմք մնացեալք՝ 'ի գալլա-
տեանն Տեառն ոչ ժամանեմք ննջեցելոցն :
Զի ինքն Տէր հրամանաւ 'ի ձայն հրեշտա-
կապետի , եւ 'ի փող Աստուծոյ իջանէ

յերկնից . եւ մեռեալք 'ի Քրիստոս' յա-
րիցեն յառաջագոյն :

Աստա եւ մէք որ կենդանեոյն մնացեալ ի-
ցեմք , նորօք հանդերձ յափշտակիցութե
ամսովք ընդ առաջ Տեառն յօդս . եւ այն
սէս յսոմենայն ժամ ընդ Տեառն լինիցիմք :
Այսուհետեւ միսիթարեցէք զմիմեանս
բանիւքս սցառիւք :

Ալէլուիա ալէլուիա :

Բարձր առնեմ զքեզ Տէր զի ընկալար զիս .
եւ ոչ ուրախ արարեր զթշնամին իմ յիս :

Ալէլուիա Որժի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քուս : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Յովհաննես :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պաշտօնումէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ . եթէ ոչ հատն
ցորենոյ անկեալ յերկիր մեռանիցի ինքն
միայն կայ . ապա թէ մեռանիցի , բա-
զում արդիւնս առնէ :

Որ սիրէ զանձն իւր՝ արձակէ զնա . և որ
ատեայ զանձն իւր յաշխարհիս յայսմիկ,
ի կեանսն յաւիտենականս յահեցէ զնա :
Եթէ որ զիս պաշտեցէ , զկնի իմ եկեա
ցէ . և ուր եսն եմ , անդ և պաշտօնեայն
իմ եղեցի :

Եթէ որ զիս պաշտեցէ , պատուեցէ ըզ
նա Հայրն իմ :

Քարոզ :

Վասն հրաժարելոյ անձանց 'ննջեցելոյ'
զՏէր աղաչեսցուք : Տէր ողորմեա :

Վասն քաւութեան մեղաց և թողութեան
յանցանաց սորա և մեր՝ զՏէր աղա :

Վասն առաջնորդելոյ սմա յանըստուեր օ
թեւանս , զոր պատրաստեայ Որդին մի
ածին ՚ի տան Հօր իւրոյ՝ զՏէր աղա :

Վասն ըսելոյ սմա զձայն կենարար փողոյն ,
և վերանալ ընդ առաջ Փրկչին՝ զՏէր աղա :

Վասն արժանի լինելոյ սմա դասիլ յաջա
կողմեան դասուն՝ զՏէր աղա :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ :
Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու :
Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ :
Տէր ողորմեա , Տէր ողորմեա , Տէր ողորմեա :

Աշօթք :

Որ Թագաւորդ ես յաւիտենից Քրիստոս
Աստուած եւ եւս , եւ առնես զամենայն ինչ
ողորմութեամբ առաւել քան զոր խնդրեմք
եւ իմանամք . որ զամենայն ինչ 'ի բարի
մատակարարեցեր որդւոյ մարդկան : Ըն-
կալ զՀոգի ծառայիս քո այսորիկ , եւ հան-
գո ընդ սուրբս քո՝ որք 'ի սկզբանէ հաճոյ
եղեն քեզ : Ընկալ զսա ընդ արդարս քո ,
եւ 'ի խորանս սիրողաց քոց բնակեցո զսա :
Եւ եթէ մարդկօրէն ինչ յանցեալ իցէ
սորա՝ բանիւ , կամ գործով , կամ մտաւ
ծութեամբ , դու որպէս մարդասէր եւ
բարերար Աստուած՝ Թողութիւն շնոր-
հեա տա , եւ զմեր ամենեցուն ելս յերկ-
րէ աստի՝ խաղաղութեամբ յաջողեա , լի-
նել ժառանգորդ երկնից արքայութեանդ :
Զի յամենայնի փառաւորեսցուք զքեզ
ընդ Հօր եւ Սուրբ Հոգւոյդ , այժմ եւ :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Գթած եւ մարդասէր Աստուած՝ հանգո
զՀոգի ծառայիս քո այսորիկ յօթեւանս
արդարոյ , եւ զմեր հաւատս քրիստոնէու-

Թեան առանց մեղաց պարգեւեա կատարել,
հաստատելով զմեզ յամենայն գործս
բարիս, շնորհօք եւ մարգասիրութեամբ
Տեառնդ մերոյ եւ Փրկչիդ Յիսուսի Քրիստոսի :
Ընդ որում Հօր և Սուրբ Հոգւոյդ :
Հոգւոցն հան : Վասն հան : Քրիստոս որդի : Հայր մեր որ :
Տանին 'ի գերեզման, ասելով, Տեսեալ զբեզ
մահու : Ես ասացի, Դիւ Տրօնեան 'ի գերեզ
ման, հանգիստ առնին և ասին :

Աւելուիա ակելուիա :

Զճանապարհս իմ ուղիղ արա ինձ ըստ
բանի քում, եւ մի տիրեացեն ինձ ամե
նայն մեղք :

Աւելուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ ըլաբուք :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ

Մատթեոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պաշտօնակ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Յայնմ ժամանակի պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ, գոհանամ զբէն Հայր՝ Տէր

երկնի եւ երկրի . զի ծածկեցեր զայս յի-
մաստնոց և ՚ի գիտնոց , և յայտնեցեր տը-
ղայոց . այո՛ Հայր . զի այսպէս հաճոյ եղև
առաջի քո :

Ամենայն ինչ տուաւ ինձ ՚ի Հօրէ իմմէ :
Եւ ոչ ոք ճանաչէ զՈրդի եթէ ոչ Հայր .
և ոչ զՀայր ոք ճանաչէ՝ եթէ ոչ Որդի , և
ու՛մ Որդին կամիցի յայտնել :

Եկայք առ իս ամենայն վաստակեալք և
բեռնաւորք , և ես հանգուցից զձեզ . ա-
ռէք զլուծ իմ ՚ի ձեզ , և ուսարուք յինէն
զի հեզ եմ և խոնարհ սրտիւ . եւ գտջիք
հանգիստ անձանց ձերոց . զի լուծ իմ
քաղցր է . և բեռն իմ փոքրոգի :

Հոգւոցն հանգուցելոց : Քրիստոս որդի :

Եւ երբեք ՚ի գերեզմանն ասէն .

Շարահան , ԴԶ .

Հանգ . Մերձեցայ ես ՚ի դո՛ւռնն գերեզ-
մա՛նի , եւ եհաս ինձ ժա՛մանակ մտա-
նե՛լ ՚ի յարգա՛նդ երկրի յորմէ՞ ստեղ-
ծեալ եմք ամե՛նեքեան . բըժիշկ իմա՛ն

տունն և ճարտարանպետ, բըժըշկեա ղհոգ
ւոյ իմ զհիւանդունթիւն. արարող եւ
յոյս փըրկութեանն մերոյ :

Եղեցի՝ ձեռքն քո պահանպանն անձին իմ
ոյ, եւ աջ քո բարին առաջնորդեցէ՛
ինձ. ի՛յ յարգանքունթիւն. բըժիշկ :

Բըղխեսցեն առ իս ըզգունթ մարդասիրուն
թեանդ. եւ յաղբերէ՛դ կենանց լըւան
ցեն զմեզս անձին իմոյ. բըժիշկ :

Կեցցէ՛ անձն իմ օրհնեսցէ ըզքեզ զա-
մենայն անո՛ւրբս կենանց իմոյ. եւ առ
քեզ ապա՛ւ ինիմ հովի՛ւ բանաւոր հօ-
տի, դարձո՛ զմո՛լորեանլս ի հօտ ք. Գրիս
տոս. բըժիշկ :

ՄԵԺ. Ը՛զքեզ օրհնութեամբ ձե՛ծանցու-
ցանեմք :

Որ ըզբանն Աստը՛ւած յարգանդի՛ կրե-
ցեր Սըրբուհի՛ անարամտ, եւ անձառա-
պէս ծընար ըզվերանձգողն երկնի՛ց. ըզ :
Որ էի՛ց լուսնն արժանի՛ եղեր բառնա՛լ
ըն՛ ի քո գիրկս. եւ արեգականն արդա՛լ
րութեան եղեր արե՛ւելք. ըզքեզ օրհ :

Խաչի. Զօրութիւն Սուրբ Խաչի՛քս Քրիս-
տոս որ կանգնեցեր 'ի փրկութիւն աշ-
խարհի. սա՛հ պահեսցէ՛ ըզմեզ յամե-
նայն փորձութենէ՛ :

Քանզի 'ի սմա՛ բարձրացար Աստուած, և
'ի սմա՛ հեղեր ըզպատուական սուրբ զա-
րուհրդ. սա՛հ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և :

Եւ ըզք՝ միւսանգամ ըզգալուստըդ նըշա-
նաւ Խաչի.քո՛ ցոլցեր աշխարհի. սա՛հ :

Ե- Կատալ 'ի գերեզմանն ասէն.

Դարձ անձն իմ 'ի հանգի՛ստ .քո՛ զի Տէր
կոչեաց զքեզ :

Սիրեցի՛ զի լուիցէ Տէր զձայն աղօթից ի-
մոց. զի խոնարհեցոյց զուկն իւր առ իս,
և ես յաւուրս իմ կարդացի՛ առնա :

Նըջեցան զինեւ երկունք մահու. և վիշտք
դժոխոց գլխին զիս :

Զնեղութիւն և զանձկութիւն դափ, եւ
զանուռն Տեառն կարդացի :

Ո՛՛ Տէր փրկեա զանձն իմ, ողորմած Ա.Ն.
տուած մեր, ողորմի՛ և պահէ զաճաշ
Տէր :

Ե՛ս խոնարհ եղէ՛ և Տէր կեցոյց զեա :
Դա՛րձ անձն իմ ՚ի հանդիստ քո՛, զի Տէր
կոչեալ զքեզ :

Պօղոսի առաքելն ՚ի Կորնթացւոց առաջին
Թղթոյն է ընթերցուածս :

Ապա եթէ Քրիստոս քարոզի թէ ՚ի մե
ռելոց յարուցեալ է, զիմքդ տսեն ոմանք
՚ի ձէնջ՝ եթէ յարութիւն մեռելոց չիք .
եթէ յարութիւն մեռելոց չիք, ապա և
Քրիստոս չէ յարուցեալ, և եթէ Քրիս
տոս չիցէ յարուցեալ, ընդունայն է քա
րոզութիւնն մեր, ընդունայն են և հա
ւատքն ձեր, և գտանիցիմք սուտ վկայք
Աստուծոյ, զի վկայեցաք զԱստուծոյ՝ ե
թէ յարոյց զՔրիստոս, զոր ոչն արդեօք
յարոյց՝ եթէ մեռեալք ոչ յառնեն :
Իսկ եթէ մեռեալք ոչ յառնեն, ապա և
Քրիստոս չէ յարուցեալ, եւ եթէ Քրիս
տոս չիցէ յարուցեալ, ընդունայն են հա

ւատրն ձեր, եւ տակաւին 'ի նմին մեղս
կայցէք :

Իսկ արդ՝ որ ննջեցինն 'ի Քրիստոս, կու-
րեա՞ն արդեօք, եթէ այսպէս կենօքս միայն
յուսացեալ եմք 'ի Քրիստոս, ապա ողոր-
մելի եմք քան զամենայն մարդիկ :

Այլ արդ՝ Քրիստոս յարուցեալ է 'ի մե-
ռելոց, առաջին պատուին ննջեցելոց. քան-
զի մարդով եղեւ մահ, եւ մարդով յա-
րուածին մեռելոց. որպէս Ադամաւն ա-
մենեքին մեռանին, նոյնպէս և Քրիստոսիւ
ամենեքին կենդանացին, իւրաքանչիւր
յիւրում կարգի. 'նախ՝ Քրիստոս, և ապա
Քրիստոսեանք 'ի գալստեանն նորա, և ա-
պա կատարած :

Աւելուիա աւելուիա :

Տէր լուր աղօթից իմոց. աղաղակ իմ առ-
քեզ եկեսցէ. եւ մի դարձուցաներ զե-
րեսս քո յինէն :

Աւելուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում: Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արդոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Յովհաննու :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պաշտօնումէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, զի որ զբանն իմ
լսէ, և հաւատայ այնմ որ առաքեացն զիս,
ընդունի զկեանսն յաւիտենականս, և ՚ի
դատաստան ոչ մտանէ, այլ փոխեցաւ ՚ի
մահուանէ ՚ի կեանս :

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, զի գայ ժամանակ՝
և արդէն իսկ է, յորժամ մեռեալք լսիցեն
ձայնի Որդւոյն Աստուծոյ, և որք լսիցենն՝
կեցցեն :

Ձի որպէս Հայր ունի կեանս յանձին իւ-
րում, նոյնպէս ետ և Որդւոյ ունեւ կեա-
նքս յանձին իւրում :

Եւ իշխանութիւն ետ նմա դատաստան
սունել, եւ զի Որդի մարդոյ է, ընդ այն
զի՞ զարմանայք :

Ձի եկեացէ ժամանակ՝ յորում ամենեքին
որ ՚ի գերեզմանս կայցեն, լուիցեն ձայնի
նորա, և եկեացեն արտաքս, որոց զբարիս

գործեալ իցէ՝ 'ի յարութիւն կենաց , եւ
որոց զչար արարեալ իցէ՝ 'ի յարութիւն
դատաստանաց :

Ոչ կարեմ ես յանձնէ առնել եւ ոչ ինչ .
այլ որպէս լեւմ՝ դատիմ , եւ դատաստանն
իմ արդար է . զի ոչ խնդրեմ զկամս իմ ,
այլ զկամս այնորիկ՝ որ առաքեալոյն զիս :

Քարոզ :

Վասն ուրբեայ զգնացս մեր 'ի ճանապարհ
հրս խաղաղութեան՝ զՏէր աղաչեսցուք :
Տէր ողորմեա :

Վասն ցրեայ 'ի մէջ զամենայն խորհուրդ
դրս չարին՝ զՏէր աղա .

Վասն պարգեւեայ մեզ առողջ խորհուրդ
դրս եւ առաքինի վարս՝ զՏէր աղա :

Վասն սրահեայ զմեզ ընդ հովանեաւ ամե-
նազօր աջոյն իւրոյ՝ զՏէր աղա :

Վասն խորտակեայ զհակառակորդն վաղ-
վաղակի ընդ ոտիւք մերովք՝ զՏէր աղա :
Վասն հոգւոյն հանգուցեայ , որք ճշմա-
րիտ եւ ուղիղ հաւատով 'ի Քրիստոս ննջե-
ցին , զՏէր աղա :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ եւ սուրբ :

Ջանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստուծո :
Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ :

Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Աստուած հոգւոյ և ստեղծիչ մարմնոյ ,
Տէր ես կենդանեաց՝ եւ յարութիւն մե-
ռելոյ , տուիչ ես բարեաց՝ և մխիթարիչ
ամենայն վշտացելոյ , և հանգուցիչ՝ հա-
ւատով 'ի քեզ ննջեցելոյ : Զոր ժողովե-
ցեր ճշմարտութեամբ քով 'ի կոչումն
հաւատոյ , և խոստացար հաւատացելոյ
քոյ զհանգիստն յաւիտենական կենացն
անվախճանից : Քանզի շնորհեցեր նախա-
հօրն մերում զանմահական կեանս , և կա-
ցուցեր զնա 'ի վերայ ամենայն ձեռա-
կերտաց քոյ , և զամենայն ինչ հնազանդ-
արարեր 'ի ներքոյ ոտից նորա , և 'ի ձեռն
յանցանացն նորա կոչեցեր զնա յերկիր
ուստի առաւ : Եւ դարձեալ խոստացար
'ի ձեռն գալստեան միածնի քո յաշխարհս՝
անճառելի խոստմամբ՝ յարուցանել զմե-
ռեալը , եւ ասել ամենակարող եւ հզօր
բանիւ քով , եկայք առ իս ամենայն աշ-

խատեալք և ծանրաբեռինք , և ես հանգուցից զձեզ : Հանգո Տէր Աստուած մեր՝ զհոգի ծառայիս քո ըստ բանիդ այդորիկ . և գրեա զսա 'ի գիր հանգստեան փառաւոր արքայութեան քո . եւ պարգեւեա սմա մասն և բաժին 'ի խորանսդ յաւիտենականսն : Եւ եթէ մարդկօրէն մեղուցեալ ինչ իցէ սորա 'ի յանցանս աշխարհիս այսորիկ , անվախճան քո բանիւդ թողութիւն շնորհեա սմա . և յամենայն մեղաց և 'ի սնոտի խաբէութեանց զհոգի սորա ազատեա . և զամենայն ժողովուրդս քո օրհնեա : Զի 'ի բերանոյ ամենայն աւրարածոց քոց փառաւորի ամենասուրբ տէրութիւն քո , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Արդ՝ խնդրեմք 'ի քէն թագաւոր թագաւորաց և տէր տերանց , յորժամ գաս Քրիստոս , և երեւիս մեծութեամբ քով . գունդք հրեշտակաց և լօրութիւնք առաջի քո ընթանան : Քաս հիացմամբ եւ ձայնիւ փողոյ , զարթուցանես զննջեցեալ

սըն , յարուցանես զմեռեալս , կանգնես զգլորեալս , բժշկես զվիրաւորեալս . գաս բոցով , և դատիս անշէջ հրով : Ծագիս 'ի վերուստ յարեւելից կողմանէ , և սուրբ Խաչն առաջի քո . յայտնեալ երեւիս յերկրի , և հատուցանես իւրաքանչիւր ումեք : Բանին դպրութիւնք . կարգին աթոռք . լինի ահեղ դատաստան . դնին կշիռք արդարութեան , եւ ընդունի իւրաքանչիւր ըստ գործոց իւրոց . վկայքն պսակին ըստ ճգնութեանցն , և մեղաւորքն տանջին ըստ յանցանացն : Դատես զխաչեցողսն . տանջես զմեղաւորսն . պապակին ուրացողքն : Յայնժամ յայտնին կառք հրեղէնք յերկնից . լինի ձայն փողոյ մեծի . ընթանան զօրութիւնք , սարսափին հրեշտակք , փայլատակի հուր . խաւարի արեգակն , եւ լուսին . թօթափին աստեղք , խառնակին ամպք , ցամաքի ծով . հիանան արարածք ամենայն : Ուրախանան բարիքն , և ողբան չարքն . բերկրին երկրպագութն Քրիստոսի , և հառաչեն ուրացողքն : Պսակքն յայտնին , եւ կուսանքն խնդան , առագաստն զարդարի եւ իմաստուն կուսանքն պատ-

րաստօք մտանեն ճրագունք վառեալք : Իսկ
 յիմար կուսանքն դատարկացեալք , ճը-
 րագք անցեալք , գլուխք խոնարհեալք ,
 սիրտք տրտմեալք , ոգիք լքեալք և տա-
 րակուսեալք հալածին 'ի ձայնէ Թագա-
 ւորին որ ասէ , Թէ ոչ գիտեմ զձեզ : Խըն-
 դան աջակողմեանքն , և լան ձախակող-
 մեանքն , խայտան օգիքն , և մերժին այ-
 ծիքն յերեսաց Տեառն . լոյսն պայծառա-
 նայ , և խաւարն նուաղի . դժոխքն աղա-
 ղակէ , և սատանայ յամօթ լինի , ցանկու-
 Թիւնն անցանէ , եւ որդն ոչ մեռանի :
 Յայնժամ բարերար եւ մարդասէր Տէր՝
 յորժամ այս ամենայն կարգի 'ի քումմէ
 մեծութենէդ , յիշեա զհոգի ծառայիս քո
 այսորիկ , եւ դասաւորեալ պայծառացո
 լնդ սուրբս քո յարքայութեանդ երկնից :
 Եւ զամենայն զոր ինչ մեղուցեալ իցէ սու-
 րա՝ բանիւ , կամ գործով , կամ մտածու-
 Թեամբ , զկամայ և զակամայ , զգիտու-
 Թեան և զանգիտութեան , ներեա և Թող-
 սմա քոյով մարդասիրութեամբդ , վասն
 զի ո՞վ է մարդ որ կեցցէ և ոչ մեղիցէ ,
 զի դու միայն ես առանց մեղաց , և ար-

քայութիւն քո՝ արքայութիւն յաւիտե-
նից որ ոչ անցանէ : Եւ քեզ վայելէ փառք
և իշխանութիւն և պատիւ այժմ և միշտ
և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Ապա խաւանայն ափ մի հող առնու ՚ի յեր-
խաւսինս , եւ ասէ .

Օրհնեա * Տէր՝ ողորմութեամբ քով ըզ-
հողս ծառայիս քո այսորիկ , և յիշեա ըզ-
սա , զի հող էր՝ և անդրէն ՚ի հող դար-
ձաւ ըստ հրամանի քում : (Երեւս կրկնէ) :

Ապա յգէ զհողն ՚ի գերեզմանն , և ասէ .

Օրհնութիւնն աստուածային իջցէ ՚ի հող
մահու սորին , և բուսուցէ յօրն վերջին ,
անուամբ Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Արբոյ :

Շարահան :

Մերձեցայ ես ՚ի դճուրն գերեզմանի .
Տէս յերես 284 :

Ապա իջոյանէն զննջեալն ՚ի գերեզմանն :

Աւելուիա ասելուիա :

Տէր հովուեսցէ զիս և ինձ ինչ ոչ սրտիա-
սեսցի :

Ի վայրի դալարւոյ անդ բնակեցոյց զիս ,
 և առջուրս հանգստեան սնոյց զիս :

Դարձոյց զանձն իմ առ իս , եւ առաջնոր
 դեպք ինձ 'ի ճանապարհս արդարութեան
 վասն անուան իւրոյ :

Թէպէտ եւ գնացից ես 'ի մէջ ասուերաց
 մահու , ոչ երկեայց 'ի չարէ , զի դու Տէր
 ընդ իս ես :

Յուսոյ .քո և դաւազան՝ նորա մխիթարեա
 ցեն զիս :

Պատրաստ արարեր առաջի իմ՝ զսեղան՝
 ակն յանդիման նեղչաց իմոյ :

Օծեր իւզով՝ զգլուխ իմ . բաժակ .քո ու
 պէս անապակ արբեցոյց զիս :

Ողորմութիւն .քո Տէր զհետ իմ եկեսցէ
 զամենայն աւուրս կենաց իմոյ , բնակիլ
 ինձ 'ի տան Տեառն ընդ երկայն աւուրս :

Մաղթանք :

Տէր ուղղեա զգնացս մեր 'ի ճանապարհս
 խաղաղութեան : Տէր ուղղեա եւ առաջ
 նորդեա հոգւոյ մերոյ և ամենայն հաւա
 տացելոյ գնալ յարդարութեան ճանա
 պարհն և 'ի կեանսն յաւիտենից :

Քարոզ :

Աղաչեսցուք զամենակալն Աստուած , զի
յաջողեալ ուղղեսցէ զճանապարհս ծա-
ռայից իւրոց 'ի բարի և 'ի խաղաղութիւն :
Ամենակալ Տէր Աստուած մեր կեցո և ո :

Աղթբ :

Առաջնորդ կենաց եւ պարգեւիչ խաղա-
ղութեան Քրիստոս Աստուած մեր , ա-
ռաջնորդեա մեզ գնալ 'ի ճանապարհս քո
արդարութեամբ և խաղաղութեամբ ժա-
մանել 'ի նաւահանգիստն կենաց եւ փրկ-
կութեան շնորհօք ողորմութեան քո , զի
դու ես օգնական և փրկիչ մեր , և քեզ :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած Փրկիչ մեր ,
որ յամենայն ժամ ընդ մեզ ես , և ոչ եր-
բէք թողուս 'ի ձեռանէ քսւմմէ զայնասիկ՝
որք հաւատով եւ ճշմարտութեամբ կար-
դան առ քեզ : Աղաչեմք եւ խնդրեմք 'ի
քէն Տէր , ճանապարհորդակից լեր ծա-
ռայից քոյ՝ քոյին վերակացութեամբդ պա-
հելով 'ի խաղաղութեան , և առաջնորդեա
մեզ միւսանգամ խաղաղութեամբ և խըն

դու թեամբ հասանել յիւրաքանչիւր բը
նակութիւնս 'ի Քրիստոս Յիսուս 'ի Տէր
մեր . որում վայելէ փառք իշխանու :

Եւ շարժեալ հող յգէ , և ասէ .

Հող օրհնութեան իջցէ 'ի գերեզման սորին,
և բուսուսցէ յօրն վերջին : (Երեմ ԿԷԷ) :

Այս ծածկէն հողով , և ասէն աղօթելով :

Ողորմած Աստուծ . բաւեա՛ զանօրէնու
թիւնս իմ :

Հաւատ ունե՛լով հոգի՛ խաղաղութեան ,
Երթ առ արարի՛չն հայցելով , Աստուծ
իմ հա՛նգս :

Ես ասացի՛ 'ի զարմանալ իմում , թէ ա
մենայն մարդ սո՛ւտ է :

Հաւատ ունե՛լով հոգի՛ խաղաղութեան ,
Երթ առ արարի՛չն հայցելով , Աստուծ
իմ հա՛նգս :

Զճանապարհս իմ ուղի՛ղ արա ինձ ըստ
բանի՛ քո՛ւմ . եւ մի տիրեսցեն ինձ ամե
նայն մեղք :

Հաւատ ունե՛լով հոգի՛ խաղաղութեան ,

Երթ առ արարի՛չն հայցելով, Աստուած
ի՛մ հանգսն :

Որ ետո՛ւր հոգի Յիսմէս , ըզսա պահեմ
զի քոյ խաչի՛ եւ յարութեան՝նդ հա՛նու-
տաց թագաւոր երկնաւոր , հանգո զհո՛-
գի սորա՛ յի՛շեւով սորա զհաւանոս :

Ի՛քաղաք Տեառն զօրութեանց ե ՚ի քա-
ղաք թագաւորին մեծի՛ . ուր ժողովք սը-
բոյն են ՚ի խաղաղութեան , գնանցես յու-
սով ե հանգիցես ընդ հրե՛շտանկաց դա՛սս ,
տեսանել ըզլոյսն յաւիտենից :

Մերձեցաւ անձն իմ ՚ի հոգ յորմէ ստե՛ղ-
ծեր զիս , ե հոգւոյս մեկնեալ յինէ՛ն .
Տէր զապաւինեալս յիշեա՛մ ՚ի քովմ գա-
լըստեանն :

Ստեղծուած եմ անարատ ձեռանց քոյ մի
անտես առնէր , այլ ինայեա՛մ յիս յահա՛-
զին աւուրն , Տէր :

Յորժամ գա՛ս փառօք Հօր դատել ըզտիե-
ղերս ամենայն , եւ հա՛րկանի փո՛ղ հրնչ
մա՛ն յարութեանն Տէր :

Փառք Հօր ե Որդւոյ ե : Այժմ ե միշտ ե :

Ընդ Քրիստոսի պահելով յաղթող լիցովք
փորձողին . և ընդ հրեշտակս երգեսցուք .

փառք 'ի բարձունս Աստուծոյ :

Փառք 'ի բարձունս Աստուծոյ , և յերկիր :

Փառք՝ պատիւ և երկրպա :

Եղի՛ն զիս 'ի գբի ներքնումն 'ի խավա-
րի և 'ի ստուերս մահո՛ւ :

Տէր Աստուած փրկութեան իմոյ 'ի տուէ
կարդացի և գիշերի առանձի քոյ :

Քարոզ :

Վասն 'ի վերուստ պահպանութեան 'ի
Տեառնէ անձանց մերոց , եւ հաճոյական
աղօթս առնելոյ՝ զՏէր աղաչեսցուք :

Տէր ողորմեա :

Վասն ընդունելոյ Տեառն Աստուծոյ զհո-
գի հանգուցելոյս 'ի հանգստեան արդա-
րոց՝ զՏէր աղա :

Վասն թողլոյ սմա զյանցանս զկամայ եւ
զակամայ՝ զՏէր աղա :

Վասն արժանի լինելոյ սմա՝ խաղաղու-
թեամբ և մեծաւ յուսով սպասել տեառ-
նագալուստ փողոյն՝ զՏէր աղա :

Վասն քաղցրաբարբառ լսելոյ սմա զահա-
ւոր ձայնն որ ասէ, եթէ արիւք՝ ահա գայ

Քրիստոս՝ զՏէր աղա :

Վասն համարձակասէս տեռանելոյ սմա զս-
նապական և զանստուեր լոյսն՝ զՏէր աղա :

Վասն աչալըջութեամբ եւ առանց ամօ-
թոյ կալ սմա առաջի արդար դատաւորին

Քրիստոսի՝ զՏէր աղա :

Վասն տալոյ սմա տեղի ՚ի հայրական խը-
նամոցն յաջակողմեան դասուն՝ զՏէր ա :

Վասն լսելոյ սմա զերանաւէտ զձայնն,
եթէ եկայք օրհնեալք Հօր իմոյ ՚ի տեղի

հանգստեան՝ զՏէր աղա :

Վասն պարգեւելոյ սմա զերկնային պսակն
կենաց և անմահութեան՝ զՏէր աղա :

Վասն հրեշտակի խաղաղութեան աւան-
դելոյ զհոգի սորա ՚ի տեղի արդարոցն՝

զՏէր աղա :

Վասն առաքման շնորհաց մեծի և ամենա-
շօր աջոյն Քրիստոսի ՚ի հողանիւթեայ յարկ

տապանի սորա՝ զՏէր աղա :

Վասն կնքելոյ զգերեզմանս զայս նշանաւ
խաչին իւրոյ մինչեւ ՚ի գալուստն իւր

սուրբ՝ զՏէր աղա :

Վասն առաքելոյ զնորհա Հոգւոյն Սրբոյ
 'ի սիրա լողաց հաւատացելոյ անուան
 իւրոյ՝ զՏէր աղա :

Վասն մխիթարելոյ զվշտագնեալս սրտիւք
 'ի ձեռն ողորմութեան իւրոյ՝ զՏէր աղա :

Վասն պահելոյ զմնացորդս սորա յամե
 նայն հնարից սատանայի՝ զՏէր աղա :

Վասն հոգւոյն հանգուցելոց՝ որք ճշմա
 րիա և ուղիղ հաւատով 'ի Քրիստոս նըն
 ջեցին , զՏէր աղա :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ :
 Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու :
 Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ :

Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած մեր , որ ըս
 տեղծեր զմարդն հող յերկրէ , և փչեցեր
 յերեսս նորա շունչ կենդանի , լինելով
 նմա կամօք քո 'ի հոգի կենդանարար . և
 եդեր զնա 'ի դրախտին փափկութեան
 գործել զնա և պահել : Եւ յանցանել նո
 րա զպատուիրանաւ քով՝ հանեալ եդեր
 զնա արտաքոյ դրախտին փափկութեան

յերկիր ուստի առաւ, մատներով զնա տա-
ժանաւոր եւ ակտալից կենցաղոյս այսո-
րիկ . և եդեր սահման ատելով, հող էիր՝
և 'ի հող դարձցիս :

Եւ այժմ Տէր բարերար՝ ընկալ զճառայս
քո զայս, որ ելից զժամանակ պանդըխ-
տութեան իւրոյ 'ի վերայ երկրի . և ըստ
հրամանի քում եմուտ 'ի յարգանդ երկ-
րի, յորմէ ծնանեաց է վերստին 'ի կեա-
նքս անմահականս : Եւ այժմ Տէր Ասա-
ռած մեր՝ ձգեա զպահպանողական աջ
քո, եւ կնքեա զտեղի հանգստեան սո-
րա . զի եղիցին 'ի զգուշութեան եւ 'ի
պահպանութեան ոսկերք սորա իբրեւ ըլ-
գանձս պատուականս առաջի աստուա-
ծութեանդ քո . եւ մի՛ իշխեսցէ մերձե-
նալ 'ի սա թշնամին երեւելի կամ աներե-
ւոյթ : Եւ զհոգի սորա զոր աւանդեցեր 'ի
ձեռն հրեշտակի քո՝ մերձեցո առ սուրբ
փառս աթոռոյ քո, ընդ այլ պայծառա-
ցեալ հոգիսն ցնծալ պարել և զուարճա-
նալ շուրջ զարքունական աթոռովդ մին-
չեւ յոր կրկնակի կենսաբեր գալստեան
քո յերկնից՝ փառք Հօր, եւ ամենայն

հրեշտակօք սրբովք : Յորժամ գաս 'ի նո
րոգել և կանգնել զանկեալ եւ զկործա
նեալ սլաակերս քս , այցելութեամբ այց
արա Տէր ծառայիս քս այսորիկ , եւ հան
սմա մասն և բաժին յարքայութեանդ երկ
նից ընդ այնոսիկ՝ որք սիրեցին զքեզ յա
մենայն սրտէ , եւ յամենայն զօրութենէ
իւրեանց : Զի յամենայնի մեծացեալ եւ
փառաւորեալ եղիցիս Տէր մեր Յիսուս
Քրիստոս՝ ընդ Հօր և ընդ Սրբոյ Հոգւոյդ ,
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Տէր մեր և փրկիչ Յիսուս Քրիստոս Որդի
Աստուծոյ կենդանւոյ , կենդանի և կեն
դանարար , կերպարան եւ կնիք Հօր , որ
վասն նախաստեղծին քո Ադամայ անկե
լոյն յանցանօք 'ի փառակենցաղ դրախ
տէն , կամաւ Հօր և հաճութեամբ Սուրբ
Հոգւոյն խոնարհեցար յերկնից՝ եւ իջեր
յերկիր , և առեր մարմին 'ի սրբոյ Վուսէն .
խաչիւ և անապական արեամբդ քով ըզ
հնացեալս մեղօք վերստին նորոգեցեր .
որպէս զի ստեղծուածն առաջին որ ա

ռանց աստիանութեան էր, 'ի հանդերձեալ յարութեանն մեռելոց՝ երեւեցի փառօք: Ձի դու ինքնին տէր վասն մերոյ փրկութեան իջեր 'ի գերեզման, աւերեցեր զգժոխա, ուղորմելով արգելեալ հոգւոյն 'ի նմա, լուծեր զերկունս մահութադմամբ քով, և աստուածաւորանչ յարութեամբ քով աղատութիւն և նորագութիւն շնորհեցեր յուսացելոցս 'ի քեզ: Եւ այժմ դու նոյն ինքն Տէր Աստուած մեր՝ գթա 'ի մեղուցեալ ծառայս քո, որ վախճանեաց զերկրաւոր զկեանս իւր: Եւ բարեխօսութեամբ տուրք Աստուածածնիդ՝ և ամենայն սրբոց քոց որք յաւիտենից հաճոյ եղեն քեզ, ներեա քաւեա և թող զմեզս իւր զոր գործեաց՝ զկամաց և զակամաց, քանզի ոչ արդարանայ առաջի քո ամենայն կենդանի: Օրհնեա ✠ Տէր և զհռչանիւթեաց յարկ տապանի սորա, և կրնա քեա անարատ աջովդ, եւ պատուական խաչիւղ, յորում հեղեր զփրկական արիւնըդ 'ի թողութիւն մեղաց մերոց: Օրհնեա ✠ Տէր և զմնացորդս սորա, սփոխեա և մխիթարեա և փարատեցո 'ի սրտից սոցա ըզ-

սուգ և զարամութիւն . և խաղաղական
կենօք աճեցո՞ւ և զարգացո՞ւ և միացո՞ւ ՚ի սէր
սրբութեան քո : Ընդ նոսին՝ աշխատաւո-
րացս և համօրէն զհետ եկելոցս ողորմեա-
Տէր , և սուր զբարի պարգեւաց քոյ ըզ-
հասուցումն : Հալածեա եւ հեռացո՞ւ ՚ի
սոցանէ զխորամանկութիւն սատանայի ,
և զգաստութեամբ առաջնորդեա ՚ի շա-
ւիղս արգարութեան քո , հասանիլ ՚ի կո-
չումն փողագոյ ձայնի Հրեշտակապետին
՚ի յաւիտենական հանգիստն : Զարթու-
ցեալք ՚ի յայս մահահանգիստ քնոյս՝ եւ
սրաթռիչ լուսեղէն ամպովք ընդ առաջ
ելանել քոյ փառաց , և արժանի լինելոյ
բարեբանող փառատրութեամբ օրհնել
զբեզ Քրիստոս Աստուած մեր՝ ընդ Հօր
և Սուրբ Հոգւոյդ , այժմ և միշտ և յաւի-
տեանս յաւիտենից , ամէն :

Փայլին արդարքն յարքայութեան և ճրգ-
նաւորքն ՚ի հանգրստեանն . մարտիրոսքն
սլրոակին և կուսանաց լապտերք վառին .
դասեցո՞ւ Տէր ընդ նոսին որք զբեզ Աս-
տուած խոստովանին , արդարութեամբ

մի դատեսցի՛ն այլ գրթութեամբ քո
քաւեհացի՛ն :

Քո՛ անսրատո՛ւմ խոնարհութեամբդ ուր
թաղեցար մե՛ռելութեամբ , եւ յարու-
ցեր յորդւո՛ց մարդկան որք հաւանտով
ի քեզ անկան . յարօ եւ զմեզ արդարու-
թեամբ եւ զնրնջեցեալսն ողորմութեամբ .
զի կենդանեացրս բերանով տացին քեզ
փառս ընդ Հօր Հոգւո՞ւմ :

Փառաց ի փառքս բարձրանան , աջա-
կողմեանքն վերանան , յորժամ լըսեն
զերանական ձայն օրհնութեան ի քէ՛ն
կոչման . նը՛նջեցելոյս մեր լըսեցո զաս-
տուածայի՛ն բարբառըդ քո . դասաւորեա
լզսա՛ վերնոցն երգե՛լ քեզ ըզփառս ընդ
զըւարթնոցն :

Քահանայք եւ ժողովորդք հայցեմք ի
քէն Տէր բարեգութ , ընդ նրնջեցեալսն
հա՛ւատով ընկալ ըզմեզ նովի՛ն յուսով ,
յե՛րուսաղէմ քաղաք վերին յորում ար-
դարբըն ժողովին , փառս վերե՛րգեւ միշտ

Ընդ նոսին երրորդութեանդ երբեակ
անձին :

Ի վերինն երուսաղէիմ ի բնակարան
նրա հրէշտակաց, ուր ենովք և եշ
ղիաբն կան ծերացեալ աղանձակերս,
ի դրախտին եղեմսկաբն պայծալ
ռացեալ արժանապէս, ողորմած Տէր
ողորմեաբն հոգւոյն :

Հոգւոյն հան : Վասն հան : Քրիստոս որդի :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք, ընկալ կէ :
Օրհնութիւն և փառք Հօր և Արդւոյ և Հոգ :

Օրհնեսցի ✕ և կնքեալ պահեսցի գերեզ-
ման և ոսկերք ծառայիս Աստուծոյ, նշա-
նաւ սուրբ Թաչիս, և բանիւ սուրբ Աւե-
տարանիս, յանուն Հօր և Արդւոյ և Հոգ-
ւոյն Սրբոյ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք, ընկալ կէ :
Օրհնութիւն և փառք Հօր և Արդւոյ և Հոգ :

Օրհնեսցի ✕ և կնքեալ պահեսցի շիրիմ և
ոսկերք ծառայիս Աստուծոյ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեացուք :

Օրհնութիւնն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

**Օրհնեցի * և կնքեալ պահեցի դամբա-
րան և ոսկերք ծառայիս :**

Կեցուցէ և ողորմեցի :

Անշարժ եղիցի կնիք * տէրութեան 'ի վե-
րայ գերեզմանի ծառայիս Աստուծոյ՝ մինչ-
եւ 'ի գալուստն Քրիստոսի . որ եկեալ
միւսանգամ նորոգեցէ փառօք 'ի փառս
Հօր և Հոգւոյն Սրբոյ , ամէն :

Հայր մեր որ յերկինս :

Ապա՝ Բէ երբեք 'ի Կոնստանդնուպոլսոյն ասէն .

Այլբա ակնբեր :

Այս ամենայն եկն 'ի վերայ մեր , և մեր
զքեզ ոչ մոռացաք , և ոչ ստեցաք ուխտի
քում , եւ ոչ դարձաք յետս սրտիւք մե-
րովք :

Դարձուցեր զշաւիղս մեր 'ի ճանապարհաց
քոց , խոնարհ արարեր զմեզ 'ի տեղի
չարչարանաց , և ծածկեցին զմեզ ստուերք
մահու :

Թէ մոռացեալ իցէ մեր զանունն Աստուծոյ

մերոյ, կամ ձգեալ իցէ զձեռս մեր առ

Աստուածս օտարս :

Սակայն Աստուած խնդրէ զայս . զի նա
քննէ զգաղտնիս սրտից մերոյ :

Վասն քո մեռանիմք զօրհանապազ, հա-
մարեցաք որպէս զոչխար ՚ի զենումն :

Զարթիր, ընդէր ննջես Տէր . արի եւ մի
մերժեր զմեզ իսպառ :

Զմէ՞ դարձուցանես զերեսս քո ՚ի մէնջ,
մոռանաս զաղքատութիւն և զնեղութիւ-
նքս մեր :

Խոնարհ եղեն մինչեւ ՚ի հող անձինք մեր .
և յերկիր կցեցան մէջք մեր :

Արի Տէր օգնեա մեզ եւ փրկեա զմեզ,
վասն անուան քո :

Փառք Հօր և Արդւոյ և .

Քարոզ :

Խնդրեսցուք հաւատով ՚ի Հօրէ վասն քա-
ւութեան մեղաց, եւ թողութեան յան-
ցանաց . փրկելոյ զմեզ ՚ի վշտաց և ՚ի նե-
ղութեանց . իջանելոյ ՚ի վերաց մեր ողոր-
մութեան և գթութեան Տեառն Աստու-
ծոյ ամենակալին . կեցօ և ողորմեա :

Աղօթք :

Հայր զթուփեանց՝ եւ Աստուած ամենայն մխիթարութեան, որ մխիթարես ըզմեզ յամենայն նեղութիւնս մեր. հարկանես՝ և գու բժշկես. և ոչ երբէք թողուս ՚ի ձեռանէ քումմէ զստեղծուածս քո : Տուր սոցա Տէր հոգի զգաստութեան, հոգի մխիթարութեան. քեւ մխիթարես Վլշտագնեալս սրտիւք եւ բժշկես զվէրս տրամութեանսոցա : Զի հաստատուն յուսով փառաց քոց առօրջացեալք ՚ի սգոց տրամութեան իւրեանց, փառաւորեսցեն զամենամեծ անբութիւնդ քո, այժմ՝ եւ միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն :

Հոգւոցն հանգուցելոյ : Ասան հանգուցեալ :

Քրիստոս որդի Աստուծոյ անոխակալ և :

Հայր մեր որ յերկինս :

Կ Ա Ն Ո Ն

ՄԵԾԻ ԱՅԳՈՒՑ ԿԱՏԱՐԵԼՈՅ

Գան ՚ի Տեառն առն ՚ի գերեզմանն և ասէն
չամբիճան :

Եւ եւր խաղաղութեան զՏէր աղաչեացուք :
Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Քահանայն խոանի արիանէ և ասէ .

Շարախան , ԴԿ .

Ղալ. Յիսուս միածինն անմահութեանց
պարգեւատուն երեւեցաւ մե՞ք, խա
փանեաց զզօրութիւն մահո՞ւ :
Բըլխմա՞մք արտատուաց Մարիամո՞ւ եւ
Մարթայի անկեա՞ւ ամ ոտսըն Տեա՞մք ոն,
խնդրէ՞ին զնորոգումն եղբօրն :
Բանի՞ւ բանն Աստուած կենդործեաց
ըղձա՞րոս ՚ի թաղմանէ՞ք, և եկեա՞ւ
արտաքս անապական :

Թաղ. Յովսէփ քեզ հաճանումացեալ Պի-
ղանոսի՞ն անկերսէր, շնորհե՛լ զտէրմ-
նեանդ մարմնի՛ն :

Զանապակա՛ն զանտուածացեալ մար-
մինդ պատեալ սուրբ կրտանովք, եւ
եղի գերեզմանի՛ն :

Ո՞ր արարիչդ ե՛ս անբաճող հանգուց-
եանդ ի՞նչ քերովքէս, վիճով կընքեցա՛ր
յերկրի՛ն :

Յար. Յորժամ եկին ի՛նչ գերեզմանն ի՛նչ
զաբեր կանայքն, և բերի՛ն զխո՛ւնկան ի
խընկել զանապակա՛ն մարմնի՛ն :

Յայնժամ հրեշտակն աւետարանէր յա՛յր
եաւ Քրի՛ստոս. պատմեցէք անշակերտա-
ցըն զյարմուծի՛ւնըն Տեառն :

Ի՛սկ նոցա զարհո՛ւրեալ վասն ահագի՛ն
տեսլեանն. պա՛տմէին անշակերտացըն
զահագի՛ն տեսիլն :

Հ. Գ. Ա՛ղբիւր կենաց բաշխող շնորհաց
Հոգի՛դ իջեալ ի բարձանց. զանապակա՛ն
պարգեւըն քո՞ն բաժանեցե՛ր յառա-
քեալսն :

Ո՞ր 'ի վերայ ջուրցն գողով սաեղծանէի՞ր
զարարածս . իջեալ 'ի ջուրս աւազանի՞ն
ծնանինս Որդինս Աստուծոյ :

Ո՞ր զարդարեալ նորոգեա միշտ ըզնոր . քո
զեկեղեցի . սէս սէս շնորհաց քոյ սար-
գեւօ՞ք փայլին մանկունքս սորա :
Հանգ . Ո՞ր արարիչդ ես արարածոյ հան-
գուցեալդ 'ի հրեղէն կառս . յիշեա՞ զհո-
գիս նընջեցելոց մերոց , եւ հանգո ընդ
սուրբքս քո :

Ո՞ր երկայնամիտդ ես առ ամենեսեա՞ն
և ներմիլ յանցանաց մերոց . յիշ :

Ո՞ր միւսանգամ գալոց ես հայրենի փա՛ւ
ռօ՞ք նորոգել զնախաստեղծին ծընունդ .
յիշեա՞ :

ԾԵԾ . Ի . քեզ եմք անպաւինեալ Քրիստոսի
մայր Աստուծոյ մերոյ :

Ո՞ր քան զերկի՛նքս բարձրագոյն Մարի՛-
ամ , պարծանք եկեղեցւոյ . Քրիստոսի :

Ո՞ր քան զարեգակը՛ն սլոյծառագոյն Մա-
րի՛ամ , մի՞ դադարի՛ր բարեխօսել վասըն
մեր , Քրիստոսի :

Խաչէ . Սո՛ւրբ զԽաչքո շնորհեցեր զէն ե-
կեղեցւո՞յ քում սրբոյ . ո՛րով դատասպա՞ն
տեալ պա՛րտեցա՛ւ թըշնամի՛ն :

Սո՛վա՛ւ պահպա՛նեա՛ զԺողովո՞ւրդս քո
Քրիստո՛ս . ո՛րով երկըրպա՞գեմք քե՛զ ընդ
Հօ՞ր և Հոգւո՞յն :

Ի՛քեզ ապաւինիմք Քրի՛ստո՛ս որ գալո՞ցդ
ես Խաչիւ . ո՛րպէս զի փըրկեացես ըզմե՛զ
յայնմ աւո՞ւր ահեղ անտենի՛ն :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : ԱյԺմ և միշտ և :

Ընդ սո՛ւրբըս քո դասեա՛ և ընդ արդա՛ն
սըն պըսակեա՛ ՚ի տեղն՝ անկեւո՞ց հրե՛շտա-
կաց ըզնը՛նջեցեալսն մեր կա՛րգաւորեա .
որ ողորմա՛ծդ ես յամե՛նայնի՛ :

Ալեւուիա ալեւուիա :

Ի խորոց կարդացի առ քեզ Տէր Տէր , լուր
ձայնի իմում :

Եղիցին ահանջք քո ՚ի լսել զձայն աղօթից
իմոց :

Պողոսի առաքելոյն ՚ի Թեաաղոնիկեցւոց երկրորդ
Թղթոյն է ընթերցուածս :

Այլ մեք պարտիմք գոհանալ զԱստուծոյ

յամենայն ժամ՝ վասն ձեզ եղբարք սիրե-
ցեալք ՚ի Տեառնէ . զի ընտրեաց զմեզ
Աստուած ՚ի սկզբանէ ՚ի փրկութիւն՝ սրբ-
բութեամբ հոգւոյն , և հաւատովքն ճշ-
մարտութեան . յոր և կոչեաց զձեզ աւե-
տարանաւն մերով ՚ի փրկութիւն փառացն
Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Այսուհետեւ եղբարք՝ հաստատուն կա-
ցէք՝ և պինդ կալարուք զաւանդութիւն
սըն՝ զոր ուսարուք , եթէ բանիւ , և եթէ
թղթով մերով :

Այլ ինքն Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս , և
Աստուած Հայր մեր , որ սիրեացն զմեզ՝
և ետ մեզ մխիթարութիւն յաւիտենից՝
և յոյս բարեաց շնորհօք , մխիթարեսցէ
զսիրտս ձեր , և հաստատեսցէ յամենայն
բանս և ՚ի գործս բարութեան :

Աւելուիա աւելուիա :

Բարձր առնեմ զքեզ Տէր զի ընկալար զիս .
և ոչ ուրախ արարեր զթշնամին իմ յիս :

Աւելուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ

Ղուկասու :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պաշտօնումէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Զգոյշ լերուք անձանց, գուցէ ծանրանայ-
ցին սիրոք ձեր շուայտութեամբ և ար-
բեցութեամբ՝ և հոգւովք աշխարհակա-
նօք, և հանկարծակի հասանիցէ ՚ի վերայ
ձեր օրն այն. զի իբրեւ զորոգայթ հա-
սանիցէ ՚ի վերայ ամենեցուն որ բնակեալ
են ընդ ամենայն երեսս երկրի :

Արթուն կացէք այսուհետեւ, յամենայն
ժամ աղօթս արարէք, զի արժանի լինի-
ջիք զերծանիլ յայնմ յամենայնէ որ լի-
նելոց է, և կալ առաջի Որդւոյ մարդոյ:
Եւ ՚ի տուէ ՚ի Տաճարին ուսուցանէր, և
զգիշերս ելեալ ագանէր ՚ի լերինն՝ որ կո-
չիւր ձիթենեաց :

Եւ ամենայն ժողովուրդն կանխէր ընդ ա-
ռաւօտս առնա ՚ի Տաճարն լսել ՚ի նմանէ :

Քարոզ :

Վասն ՚ի վերուստ խաղաղութեան եւ

փրկութեան անձանց մերոց , զՏէր աղա-
 չեսցուք : Տէր ողորմեա :

Վասն լսելի լինելոյ Տեառն Աստուծոյ ձայ-
 նի աղաչանաց մերոց , զՏէր աղա :

Վասն քաւիչ և ներող լինելոյ Աստուծոյ
 ՚ի վերայ մեղաց մերոց , զՏէր աղա :

Վասն թողլոյ մեզ զամենայն յանցանա մեր
 զկամայ և զակամայ , զՏէր աղա :

Վասն զի մի ընդ խոտանսն գտանիցիմք
 յաւուրն սրտասխանատուութեան , ըզ-
 Տէր աղա :

Վասն հոգւոցն հանգուցելոց՝ որք ճշմա-
 րիտ և ուղիղ հաւատով ՚ի Քրիստոս նըն-
 ջեցին , զՏէր աղա :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ :
 Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու :
 Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ :

Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Գոհանամք զքէն Տէր՝ Հայր Տեառն մերոց
 Յիսուսի Քրիստոսի , որ յայց ելեր , և ար-
 դարութեամբ քով փրկեցեր զմեզ ՚ի մե-
 քենայից բանսարկուին , զի նախանձեցաւ

և եհան զմեզ պատրանօք 'ի յաւէժական
կենացն, արտասահմանելով զմեզ 'ի կո-
րուստ եւ յապականութիւն: Այլ դու
բարերար և մարդասէր Աստուած՝ ոչ թու-
ղեր զնորա դառնութիւն թունիցն 'ի մեզ
յարակայ, վասն որոյ զմահ կոչեցեր եւ
հեղեր 'ի վերայ ամենայն արարածոց քոյ,
զի մի անմահ մնացէ չարութիւնն պա-
տահեալ, այլ բառնալով զմեզ 'ի կենացս
յայտցանէ՝ և հաստանելով 'ի մեղաց, եղեւ
փրկութիւն՝ բարերարիդ պատուհասն:
Իսկ 'ի վախճան աւուրցս տյսոցիկ առա-
քեցեր զՈրդիդ քո սիրելի 'ի կերպարանս
մահու մեղաց, որ դատապարտեաց զմե-
զս մարմնով իւրով եւ կամաւոր խաչե-
լութեամբն իւրով, խորտակեաց զզօրու-
թիւն թշնամւոյն, եղեւ առաջին պտուղ
ննջեցելոց, եւ աստուածահրաշ յարու-
թեամբն իւրով հրաւիրեաց զմեզ յիւր
անմահութիւնն: Յոր հաւատացեալ ծա-
ռայս քո այս՝ մկրտեցաւ 'ի մահ Քրիստոսի
քո, և լցեալ այժմ՝ զժամանակ պանդըխ-
տութեան կենցաղավարութեան իւրոյ,
փոխեցաւ 'ի կէտ սահմանադրութեան քո:

Վասն որոյ աղաչեմք զբեզ Հայր սուրբ՝
 միջնորդութեամբ Մարմնոյ և Արեան մի-
 աճնի Որդւոյ քո՝ և խոնարհութեան, թող
 զպարտիս սորա զկամայ և զակամայ, զոր
 վիրաւորեաց անմարմին թշնամին պատ-
 րանօք խաբէութեան իւրոյ, զի դու մի-
 այն ես սուրբ և բարերար Տէր, որ յան-
 դոյութենէ 'ի գոյութիւն աներ զամենայն:
 Եւ այժմ՝ զվերս սորա բժշկեա, և խաղա-
 զութեամբ անցոյ զսա ընդ խաւարային իշ-
 խանութիւնսն, զի մի՛ զչարութիւն իւր-
 եանց գտցեն 'ի ծառայս քո: Այլ ջնջեա
 Տէր զձեռագիր ներգործութեանց 'նոցա՝
 զոր 'ի սմա սերմանեցին, և տուր սմա ճա-
 նապարհ բարի: Բացակայ եղիցի 'ի սմանէ
 հրեղէն սուրն՝ որ պահէ զճանապարհ ծա-
 ոյն կենաց, պատկառելով 'ի փրկական
 նշանէ թաչին՝ որ զպտուղն կենաց մեզ
 ընծայեցոյց առհաւատչեաց յաւիտենա-
 կան կենացն և առաջնորդ: Յոր ապաւի-
 նեալ ծառայս քո՝ սովաւ հասցէ 'ի պա-
 հեստ՝ ուր սուրբք ամենայն հաւաքեալ
 սպասեն մեծի հարսանեացդ, յերեւիլ մե-
 ծիդ Աստուծոյ՝ և Փրկչիդ Յիսուսի Քրիս-

տոսի : Ի ձայն փողոյ մեծի՝ յորժամ սա-
սանին տարրեղէն արարածք , գալարին եր-
կինք , նսեմանան լուսաւորք , թօթափին
աստեղք , ցոլանան գետք հրեղէնք յերկ-
նից . և երեւին բանակք անմահիցն :

Եւ յակնարկել գատաւորիդ սասանի եր-
կիր , բանին կնքեալ գերեզմանք , նորոգին
հողացեալ մարմինք , և հոգիքն սլացեալ
իբրեւ զարծուիս՝ անդր հասանեն , և ըզ-
գենուն զանապական մարմինսն ՚ի վայր-
կեան ժամանակի , և ժամանեն յիւրաքան-
չիւր տեղիս :

Ազաչեմք զբեզ Տէր՝ ժամանեցո զճա-
ռայս քո զայս յանապառ ուրախութիւն-
սն . եւ զամենեւեան զմեզ զհաւատա-
ցեալքս ՚ի քեզ՝ խաղաղութեամբ պա-
հեա , և միսիթարեա հոգւով և մարմնով :
Ձի արժանի լիցուք փառաւորել զՀայր
և զՈրդի և զՍուրբ Հոգի , այժմ և միշտ
և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած մեր , որ ան-
շորրիչ ես նեղելոց , և ընդունող հոգւոցն
հանգուցելոց , ընկալ զհոգի ծառայիս քո

'ի բարի . և փարատեա զսուգ և արումու
 թիւն 'ի սիրելեաց սորա , որք հետեւեցան
 յուղարկել զսա ընդ երկայնաձիգ ճանա-
 պարհն . և մորմոքին 'ի վերայ անդառնալի
 ուղեգնացու թեան սորա . և յաւէժ ան-
 ջատելոյ 'ի սմանէ առ ժամանակ մի՝ մին-
 չեւ յիւրեանց յուղի անկանիլն յայտըմ
 բաղմաժողով ծովածովի կենցաղոյս : Եւ
 զչափաւոր արտասուս սոցա ընկալ քեզ
 'ի հաճոյս , և մի 'ի զայրացումն . և միւի
 թարեալ սփոփեցես զքեալ սիրտս սո-
 ցա գալստեամբ շնորհի քո , և զօրացուս-
 ցես զտարակուսեալ հոգիս սոցա առաք-
 մամբ Հոգւոյդ Սրբոյ : Եւ * կնքեալ պա-
 հեսցես զգերեզմանս փակեալս յանուն
 քո՝ նշանաւ Խաչիւ քով՝ մինչեւ յօր կրրկ
 նակի կենսաբեր գալստեանն քո : Զի քո
 ամենակարող զօրութեամբդ՝ եղեմնապատ
 եւ ձիւնաթաղեալ պահին ամենայն ար-
 մատք , եւ սերմանիքն թաղեալ յերկիր
 մեռանին , և 'ի ժամանակս որոտընդոստ
 գարնանային յարութեանն զուարճացեալ
 պայծառանան . զորս կարգեցեր մեզ 'ի
 սպասս սկիտոյից :

Իսկ զբանական կենդանիքս պահեալ անկորուստ՝ խնամով աստուածութեան քո՝ յարուցանես դարձեալ ՚ի հողոյ , և նորուգես ՚ի պատկեր փառաց քոց : Վասն որոյ խոնարհեցար ՚ի հայրական ծոցոյ՝ լինել մեզ պատկերակից՝ հացդ անմահութեան . որ ոչ մնացեր ՚ի քո մշտնջենաւոր անմահութիւնդ , այլ հատդ կենդանութեան զմահ յանձն առեր , զի բազում արասցես արդիւնս : Իջեր ՚ի գերեզման , լուծեր զերկունս մահու , և զգժոխս աւերեցեր . որ յերկնաւորաց օրհնիս , եւ յերկրաւորաց , և ՚ի սանդարամետականաց երկրուպագիս , և լի է ամենայն երկիր փառօք քո : Արդ՝ պահեա ամենազօր Տէր՝ զհոգի սորա առ ամենայն սուրբս և սիրելիս անուան քո , և զգերեզման ծառայիս քո սյսորիկ ✱ կնքեալ պահեսցես , որ փակես զխորս , և կնքես ամենազօր աջով քով : Որպէս երկինք՝ և երկնից երկինք՝ և երկիր ամենայն հաստատեալ կան բանիւ քով , այսպէս անշարժ եղիցի ✱ կնիք տէրութեան քո ՚ի վերայ բնակութեան սորա և պահարանի ծառայիս : Եւ մի իշխեսցէ մեր-

ձենալ 'ի սա պիղծ և անմաքուր դեւն ,
որպէս 'ի մարմին և յոսկերս հեթանոսաց ,
որք ոչ ունին զճնուանդ սուրբ Աւագանին ,
և զկնիքն ահաւոր և պատկառելի 'ի վե-
րայ գերեզմանացն : Այլ ծառայս քո այս՝
որ հրաւիրեալ կոչեցաւ 'ի քոյոց հրաւի-
րողացդ 'ի հանգիստ քո . որ հաւատա-
ցեալ 'ի .քեզ 'ի կենդանու թեան իւրում՝
թաղեցաւ ընդ .քեզ մկրտութեամբն 'ի
մահ , եւ սերմանեալ պահեցաւ 'ի .քէն ,
և կոչեցեալ՝ յերկիր դարձաւ :

Ի ուր աղաչանաց մերոց մարդասէր Տէր՝
և թող սմա զամենայն մեղս իւր զոր մե-
ղաւ . և քաւիչ լեր ամենայն սխալանաց
սորա , եթէ կամայ՝ և եթէ ակամայ , ե-
թէ բանիւ՝ և եթէ գործով , եթէ խոր-
հրդով՝ և եթէ մտածութեամբ . զամե-
նայն կտակ չարին պատառեա , և զձեռա-
գիր մեղացն ջնջեա Տէր , և զաղտ հնու-
թեանն լուա : Զի անպատկառ լիցի 'ի
մեծի որոտընդոստ աւուրն վերջնում , ընդ
համօրէն պահպանելոցն 'ի .քէն՝ ընդ ա-
ռաջ վերանալ .քեզ նորափետուր արփի-
ափայլ դիմօք՝ զարդարեալ 'ի զարդ ան-

կողոպտելի, յորժամ գաս և երեւիս Աստուածդ ՚ի մէջ աստուածացելոց՝ բաժանել և որոշել զզանազան պատիւս սիրելեաց քոց :

Եւ այժմ աղաչեմք զքեզ Տէր՝ եւ զմեզ զամենեսեան զհաւատացեալքս ՚ի քեզ արժանի արա՝ զայս ահաւոր և զսոսկալի օրս տալաւորել հանապազ առաջի աչաց մերոց, և յամենայն զգալի և ՚ի պատրուղական կենցաղավարութեանց պատասխարեա զմիտս և զզգայարանս մեր : Պատկերացո՛ Տէր՝ զանհրաժեշտ գալուստ քո առաջի աչաց մերոց, դու Տէր քաղցրութեամբդ քո քաւեա զմեզ ՚ի մեղաց մերոց, ՚ի հանդերձեալ գեհենէն փրկեա ըզմեզ զամենեսեան, եւ ժամանեցո՛ արժանապէս հանդիպիլ փառաց փեսայիդ ՚ի գալստեան քում՝ ամենագութ Տէր : Նորոգեա և զմարմին խոնարհութեան մերոց ըստ անեղծ փառաց քոց՝ Յիսուս Քրիստոս Աստուած մեր : Եւ քեզ ընդ Հօր՝ և Սուրբ Հոգւոյդ՝ վայելէ փառք՝ իշխանութիւն և պատիւ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն :

Փառաց ՚ի փառքս բարձրանան , աջա-
կողմեանքն վերանան , յորժամ լրեն
դերանական ձայն օրհնութեան ՚ի քէն
կոչման . նրնջեցելոյս մեր լրանցո զաս-
տուածային բարբառըդ քո , դասաւորեա
ըզսմ վերնոցն երգել քեզ ըզփառս ընդ
դժլարթնայն :

Քահանայք եւ ժողովուրդք հայցեմք ՚ի
քէն Տէր բարեգութ , ընդ նրնջեցեալսն
հաւատով ընկալ ըզմեզ նովն յուսով ,
յեւրուսաղէմ քաղաք վերին յորում ար-
դարքն ժողովն , փառս վերերգել միշտ
ընդ նոսին երրորդութեանդ երբեանկ
անձին :

Ի վերինն եւրուսաղէմ ՚ի բնական
նրս հրեշտակաց , ուր եւնովք եւ եւ-
ղիսմէս կան ծերացեալ աղաւնակերպ ,
ի գրախօսին եւդեմականն պայծա-
ռացեալ արժանապէս , ողորմած Տէր
նղորմեալն հողւոցն :

Հողւոցն հան : Վասն հան : Քրիստոս որդի :

Եւ եւս խաղաղութեան ղՏէր աղաչեսցուք, ընկալ կե :
Օրհնութիւն եւ փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգ :

Օրհնեսցի ✱ ե կնքեալ պահեսցի գերեզ-
ման ե ոսկերք ծառայիս Աստուծոյ, նշա-
նաւ սուրբ Խաչիս, ե բանիւ սուրբ Աւե-
տարանիս, յանուն Հօր ե Որդւոյ ե Հոգ-
ւոյն Սրբոյ :

Եւ եւս խաղաղութեան ղՏէր աղաչեսցուք, ընկալ կե :
Օրհնութիւն եւ փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգ :

Օրհնեսցի ✱ ե կնքեալ պահեսցի շիրիմ ե
ոսկերք ծառայիս Աստուծոյ :

Եւ եւս խաղաղութեան ղՏէր աղաչեսցուք :
Օրհնութիւն եւ փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգ :

Օրհնեսցի ✱ ե կնքեալ պահեսցի դամբա-
րան ե ոսկերք ծառայիս :

Կեցուցէ ե ողորմեսցի :

Անշարժ եղիցի կնիք ✱ տէրութեան 'ի վիե-
րայ գերեզմանի ծառայիս Աստուծոյ՝ մին-
չեւ 'ի գալուստն Քրիստոսի. որ եկեալ
միւսանգամ նորոգեսցէ փառօք 'ի փառս
Հօր եւ Հոգւոյն Սրբոյ, ամէն :

Հայր մեր որ յերկինս :

Կ Ա Ն Ո Ն

ՄԵԾԻ ԵՕԹՆ ԱԻՈՒՐ

ԿԱՄ

ՔԱՌԱՍՐԱՐԵԱՅ ԵՒ ԿԱՄ ՏԱՐԵՄՈՒՏ ԿԱՏԱՐԵԼՈՅ

ԵՐԼԻՆ Դ ԳԵՐԵԴՆԱՆ, Լ ԽԵՆ ԴԱՐԷԺԱՆ =

Շարահան, ԴԿ.

Ղաղ. Յիստ՝ Լ Ժիածի՛նն անժամհու՛թեանց
սարգե՛ւատուն երեւե՛ցան մե՛կն, խա
փանեանց զգորո՛ւթի՛ն մահո՛ւ :
Բրդիամա՛ մք արտառուանց Մարի՛ամու եւ
Մարթայի անկեա՛ն մը ոտսըն Տեա՛կն,
խրեդրե՛ին զնորո՛գմն եղբօրն :
Բանի՛ Լ բանն Աստուա՛ծ կենա՛գործեաց
ըղձա՛րոս ի՛ն թաղմանե՛կն, Լ եկեա՛լ
արտաքս անա՛պական :

Ընթերցուածս յԵսայիայ մարգարէէ :

Այսպէս ասէ Տէր . գամ՝ ժողովել զամէ-
նայն ազգս և զլեզուս . եկեսցեն եւ տես-
ցեն զփառս իմ . և թողից ՚ի վերայ նոցա
նշան :

Եւ առաքեցից ՚ի նոցանէ փրկեալս յազ-
գըս , ՚ի Թարսիս , և ՚ի Փուդ , և ՚ի Լուդ ,
և ՚ի Մոսոդ , և ՚ի Թորէլ , և Յելլադա , և
՚ի կղզիս հեռաւորս՝ որոց չիցէ լուեալ զա-
նուն իմ , և ոչ տեսեալ զփառս իմ . եւ
սպասմեսցեն զփառս իմ եւ զանուն իմ ՚ի
մէջ ազգաց :

Եւ ածցեն զեղբարս իւրեանց յամենայն
ազգաց սպասարագ Տեառն . հեծեալս կա-
ռօք՝ հանդերձ սալարակապ երիւարօք և
հովանոցօք ՚ի սուրբ քաղաքն Երուսաղէմ ,
ասէ Տէր :

Պօղոսի առաքելոյն ՚ի Կորնթացւոց առաջին
թղթոյն է ընթերցուածս :

Այլ ասիցէ որ , զիսորդ յառնեն մեռեալք՝
կամ որով մարմնով գայցեն :

Անմիտ , դու զոր սերմանեսն , ոչ կենդա-
նանայ՝ եթէ ոչ մեռանիցի :

Եւ զոր սերմանեան, ոչ զնոյն մարմին զոր
 ծնանելոյն իցէ՝ սերմանես, այլ հատ մերկ.
 Եթէ ցորենոյ իցէ՝ և եթէ այլոց սերմա-
 նեաց :

Եւ Աստուած տայ նմա մարմին՝ որպէս
 և կամի. եւ իւրաքանչիւր սերմանեացն
 զիւր մարմին :

Ոչ ամենայն մարմին նոյն մարմին է, այլ՝
 այլ մարմին է մարդկան, և այլ մարմին ա-
 նասնոց, այլ մարմին թռչնոց՝ և այլ մար-
 մին ձկանց :

Եւ մարմինք երկնաւորք՝ և մարմինք երկ-
 րաւորք. այլ՝ այլ փառք երկնաւորաց՝ և
 այլ փառք երկրաւորաց : Այլ փառք արե-
 զական, և այլ փառք լուսնի, և այլ փառք
 աստեղաց. և աստղքան զաստղ առաւել
 է փառօք :

Աւելուիա աւելուիա :

Տէր ողորմութիւն քո յաւիտեան զգործս
 ձեռաց քոց մի անտես առներ :

Աւելուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյք քում : Երկիւղածութեամբ լուարօք :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Յովհաննու :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պաշտօնումէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Խաղաղութիւն թողում՝ ձեզ, զխաղաղութիւն
զիմ տամ՝ ձեզ, ոչ որպէս աշխարհս
տայ՝ տամ ես ձեզ. մի՛ խռովեցին սիրտք
ձեր, և մի՛ զանգիտեսցեն :

Լուայք զի ասացի ես ձեզ՝ թէ երթամ
և գամ առ ձեզ. եթէ սիրէիք զիս՝ ապա
ուրախ լեալ էր ձեր՝ եթէ ես առ Հայր
երթամ, զի Հայր իմ մեծ է քան զիս :
Եւ այժմ ասացի ձեզ մինչեւ եղեալ, զի
յորժամ լինիցի, հաւատասցիք :

Ոչ եւս այլ շատ խօսեցայց ընդ ձեզ. դայ
իշխան աշխարհիս այսորիկ, և յիս ինչ ոչ
գտանէ. այլ զի ծանիցէ աշխարհ՝ եթէ
սիրեմ զՀայր, և որպէս պատուիրեաց ինձ
Հայր՝ այնպէս առնեմ. օն արիք գնաս-
ցուք աստի :

Քարոզ :

Վասն ՚ի վերուստ խաղաղութեան եւ

փրկութեան անձանց մերոց, զՏէր աղա-
 չեսցուք: Տէր ողորմեա:

Վասն լսելի լինելոյ Տեառն Աստուծոյ ձայ-
 նի աղաչանաց մերոց, զՏէր աղա:

Վասն քաւիչ և ներող լինելոյ Աստուծոյ
 ՚ի վերայ մեղաց մերոց, զՏէր աղա:

Վասն թողլոյ մեզ զամենայն յանցանս մեր
 զկամոյ և զակամոյ, զՏէր աղա:

Վասն զի մի ընդ խոտանսն գտանիցիմք
 յաւուրն պատասխանատուութեան, ըղ-
 Տէր աղա:

Վասն հոգւոցն հանգուցելոց՝ որք ճշմա-
 րիտ և ուղիղ հաւատով ՚ի Քրիստոս նըն-
 ջեցին, զՏէր աղա:

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ:
 Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու:
 Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ:

Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛:

Աղթք:

Աստուած յաւիտենական եւ թագաւոր
 անմահ, որ ստեղծեր զմարդն ՚ի հողոյ, և
 եղեր զնա ՚ի դրախտին փափկութեան գոր-
 ծել զնա և պահել, և պատուիրանադրեցեր

կալ ըստ հրամանի .քում: Իսկ բանսարկու
 Թճնամին սլաորողական բանիւք խաբեալ
 զնա , խրատեաց լուծանել զաստուածա-
 կան հրամանոյ: Եւ նորա ունկնդիր ե-
 ղեալ չարին , արտաքսեցաւ ՚ի լուսեղէն
 փառացն . եւ փոխանակ անմահութեան՝
 մահու եղեւ ժառանգաւոր , ըստ արար-
 չական հրամանիդ զոր ատացեր , հող էիր
 և ՚ի հող դարձցիս . եւ ոչ կարացին արա-
 բածք հնացուցանել զհրամայեալն ՚ի .քէն:
 Եւ արդ՝ Տէր Աստուած մեր ողորմած և
 մարդասէր՝ գթա ՚ի ծառայս .քո յայս , որ
 ելից զերկրաւոր կեանս իւր , և դարձաւ
 անդրէն ՚ի հող ըստ հրամանի .քում: Բն-
 կալ զհոգի սորա , և խառնեա ՚ի գունդս
 հրեշտակաց .քոց , և արժանի արա սլարել
 և ցնծալ ընդ սուրբս եւ ընդ սիրելիս ա-
 նուան .քո սրբոյ: Եւ ընդ նոսին գոհանա-
 լով փառաւորել զՀայր և զՈրդի և զՍուրբ
 Հոգիդ այժմ և միշտ և :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած մեր՝ յոյս ա-
 մենայն արարածոց , որ նստիս յաթոռս

քերովքէականս , և բարեբանեալ երկըն-
սկազիս յերկնաւորաց և յերկրաւորաց , որ
և կոչեցեր զճառայս քո զայս 'ի հանդեր-
ձեալ կեանսդ՝ զոր խոստացար ամենայն
հաւատացելոց քոց : Գթա 'ի ստեղծուա-
ծըս ձեռաց քոց , և հանգո զհոգի սորա 'ի
խորանսդ լուսոյ , բարեխօսութեամբ մօր
քոյ սրբոյ կուսին Մարիամու :

Լուր Տէր սրադատանաց մերոց , որ հայ-
ցեմք 'ի քէն զթողութիւն սորա և մեր .
զի դու ես Աստուած արդարոց և մեղա-
ւորաց . փառք սրբոց , և հանգիստ աշխա-
տելոց : Ընկալ զհոգի սորա 'ի տեղւոյ լու-
սոյ եւ 'ի տեղւոյ հանգստեան . 'ի թիւս
սրբոց՝ և 'ի համարս արդարոց : Եւ հան-
գո զսա 'ի գոգն Աբրահամու ընդ այլ պայ-
ճառացեալ սրբոց քոց . և զմեզ արժանի
արա Տէր՝ հասանիլ մասին ժառանգու-
թեան սրբոցն 'ի լոյս : Զի ընդ նոսին միշտ
գոհանալով փառաւորեսցուք զքեզ ընդ
Հօր և Հոգւոյդ Սրբոյ , այժմ և միշտ և
յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Փայլին արդարքն յարքայու : Տէս Երեւ 306 :
Քո անսրատում խոնարհութեմբդ որ թա :

Փառաց ՚ի փառս բարձրանան յաջակող :
Քահանայք եւ ժողովուրդք հայցեմք ՚ի :

Տրտման հաղորդ չարչա՛րանսո՛ք ՚ի յանձն
աներ ըզմա՛հ խաչի՛ն . եւ փայտի՛ն
բարձող եղե՛հք լսման Ադամայ նախա՛ն
տեղծի՛ն , ողորմա՛ծ Տէր ս՛ղորմեա՛հ
հոգւոյը՛ն մեր նը՛նջե՛ցե՛նց :

Հոգւոյն հանգուցելոյ : Վասն հանգուցեալ :

Քրիստոս որդի Աստուծոյ անխակալ եւ :

Եւ եւս իաղապօթեան զՏէր աղաչեացուք :

Օրհնութիւն եւ փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգ :

Օրհնեսցի ✕ եւ կնքեալ սրահեսցի գերեզ-
ման եւ ոսկերք ծառայիս Աստու :

Տե՛ս երե՛ս 308 :

Հայր մեր որ յերկինս ես :

Կ Ա Ն Ո Ն

ՏՂԱՅԱԹԱՂ ԿԱՏԱՐԵԼՈՅ

Ալէլուիա ալէլուիա :

Առ քեզ Տէր համբար . Դիւ ՚ի Դատեան :

Օրհնեալ Հոգիդ Սուրբ Աստուած Ճշմարիտ :

Ողորմեա ինձ Աստուած ըստ մեծի ողորմութեան քում, ըստ բազում գթութեան քում քաւեա զանօրէնութիւնս իմ :

Պփոխ լման աստ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և :

Կ Ա Ն Ո Ն Ա Գ Լ Ո Ւ Խ

Ա. Դատեա՛ Տէր զայնոսիկ՝ ո՛ք դա՛տեն զիս . ալէլուիա՛ . մարտիր՝ ընդ այնոսիկ որք մարտընչին ընդիս . ալէլուիա՛ :

Առ զգէն և զասպար .քո . և արի՛ յօգնել
ինձ . հան զսուր .քո ընդդէմ՝ հալածչաց
իմոց , արգել զնոսա . և ասա՛ դու ցանձն
իմ , թէ փրկուեթիւն .քո ես եմ :

Ամաչեացեն և յամօթ լիցին՝ ոյք խնդրէին
զանձն իմ . դարձցին յետս և ամաչեացեն ,
ոյք խորհէին ինձ չար :

Եղիցին նոքա որպէս փռչի առաջի հողմոյ .

և հրեշտակ ճեառն նեղեացէ զնոսա :

Եղիցին ճանապարհք նոցա ՚ի խաւար և
՚ի գայթակղութիւն , և հրեշտակ Աստու-
ծոյ հալածեացէ զնոսա :

Ի նանիր թագուցին ինձ որոգայթ յապա-
կանութեան իւրեանց , եւ ՚ի նանիր նա-
խատեցին զանձն իմ :

Կորդ . Տէ՛ր՝ յերկինս է ողորմութիւն .քո՛ .
ճշմարտութիւն .քո՛ մինչեւ յամսս .
ալէ՛ լուիա ալէ՛ լուիա :

Արդարութիւն .քո որպէս լերինք Աս-
տուած . իրաւունք .քո որպէս խորք բա-
զումք . զմարդիկ և զանասուն կեցուցա-
նես դու Տէր :

Որպէս զի բազում արարեր զողորմու-

Թիւն քո Աստուած . այլ որդիք մարդկան
 'ի հովանի թելոց քոց յուսացին :

Արբեսցին նորա 'ի սլարարտութենէ տան
 քո . և զուղիս փափկութեան քո տացես
 ըմպել նոցա :

Ի քէն է Տէր աղբիւք կենաց . և լուսով
 երեսաց քոց տեսանեմք զոյս :

Մագեա զողորմութիւնս քո՝ ոյք ճանաչեն
 զբեղ, զարդարութիւնս քո՝ ոյք ուղիղ
 են սրտիւք :

Մի եկեսցեն 'ի վերայ մեր ոտք ամբար
 տաւանից , և ձեռք մեղաւորաց մի դո-
 ղացուցեն զմեզ :

Անդ անկցին ամենեքեան՝ ոյք դործեն զա-
 նօրէնութիւն , մերժեսցին և այլ մի կա-
 րացին հաստատիլ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Այժմ և միշտ և :

Օրհնեցէք մանկունք զՏէր և օրհնեցէք
 զանուն Տեառն :

Շարական , ԱԶ .

Հանգ . Ո՛ր ստեղծմամբ ըստ պատկերի քո՝
 Տէր պատուեցէ՛ր ըզմեզ . ընկալ և սցժմ

Ըզննջեցեալսն ՚ի քեզ ո՛ւղիղ հաւատով,
լստ մեծի՛ն քում ո՛ղորմութեան :

Որ շնորհօք սուրբ Հոգւոյն լուսաւորե՛լ
ցեր, յիշատակի՛ իւրեանց զհոգիս նոցա
ընկալ մարդասէր, լստ մեծի՛ն :

Որք հաղորդեցան Մարմնոյ և Արեան քո՛
Տէր. հանգո զհոգիս նոցա ընդ սուրբս քս
Քրիստոս Աստուած. քանզի գի՛նք սուրբ
արեան քո է՛ն :

Զհոգիս ծառայից քոյ Քրիստոս, ընկալ
ի դաս անդրանկաց գրեւոյ ՚ի յէ՛րկինա :
Ընկալ վասն սոցա՛ ըզբանաւոր պատարա
գրս ՚ի մէնջ. եւ շնորհեա՛ նոցա ըզթո՛
ղութիւն գտանել յաւուրն յետնում :

Ապաշ. Ողոր. Հայր բազմամողորմ խոստովա՛լ
նիմ առ քեզ որպէս զանառակ որդի՛ն .

Թող ինձ ըզմեղս լի՛մ, և ո՛ղորմեա՛ :

Տէր ո՛ր գըթացար ՚ի կինն Քանանայի, գը
թա՛ և յիս ՚ի մեղաւորս, և ո՛ղոր :

Տէր ո՛ր դարձուցեր ըզմաքսաւորն ՚ի գի-
տութիւն ճըմարտութեան, դարձո՛ եւ
զիս զմօրըրեալս, և ո՛ղոր :

Ապա. Տէր. Տէր ո՛ր 'ի վերայ քերովե՛կից
փառաբանիս, քաղցրութեամբ խոնար-

հեալ ընկալ զաղաչանքս մեր :

Տէր ո՛ր շնորհեցեր ողորմութիւն ազգի՛
մանրդեան, քաղցրութեամբ :

Տէր ո՛ր ուսուցեր մեզ յամենայն ժամ
փառլս տալ անուանելու քում սըրբոյ,
քաղցրութեամբ խո :

Հապա. Անդանութեանց բաշխող Քրիս-
տոս 'ի Բեթանիա՛ եկաւ որեալ աշուր, բա-
րեկամի՛ն Հաղանո՛ւ պարգեւէ զկեն-
դանութիւն :

Տընօրինաբար արտասուելով ընդ Մար-
թայի՛ և ընդ Մարիամու ողբակցեր, և
որպէս մանրդ հարցանէր ո՛ւր եղիք ընդ
Հաղարոս :

Ե՛ւ որպէս զԱստուած բարբա՛նով յա-
րուցանէ՛ 'ի մեռելոց ըզնորեքօրեայն. և
զուգընթաց ձայնի՛ն մեռեալն եկն ար-
տաքս անանպական :

Յար. Ողոր. Անճառելի՛ Հօր էանկից, 'ի՛ խաչ
եղե՛ր կամաւ Հօր. ողորմեա՛ :

Անմահութեանց տըւող Գրիճատոս, 'ի գե-
րեզման իջէ՛ր ո՛րպէս մարդ. ո՛ղոր :
Եւ յերրորդ անուր յանձնար, յոյս յա-
րութեան ցոլցար մեղ. ո՛ղոր :

Հ.Գ. Տէր. Ո՛ր 'ի քրովեական կանուրդ
հանգչեա, այսօր իջէ՛ր յերկնից 'ի դասս
Առաքելոցն սուրբ Հոգի. օրհնեալ ես
Թագավոր անմահ :

Ո՛ր գընան 'ի վերայ Թեւոյ հողմոյ, այ-
սօր 'ի հրեղէն լեզուս բաժանեալ հան-
գեալ յԱռաքեալն սուրբ Հոգի. օրհն :
Որ խնամէս տեսչութեամբ զքո զարմ-
րածս, այսօր եկիր 'ի հաստատել զԵկե-
ղեցի քո սուրբ Հոգի. օրհն :

Մեծ. Որ ըզբանն Աստուած բաւական
եղէր ընդունել յորովայնի՛ միշտ կոյս .
զբեզ մեծանցուցանե՛մք որ օրհնեալդ ես
'ի կանայս :

Որ եից լուսոյն արժանի՛ եղէր բառնալոյ
'ի գի՛րկըս քո՛ մարմնով . զբեզ մեծան :
Անարատ տաճար տընօրէնութեան կո-
չեցար Հոգւոյն Սրբոյ միշտ կոյս զբեզ
մեծան :

Խաչէ . Սո՛ւրբ Խաչն օգնականն հաւատա՛մ
ցե՛լոց , կանգնեցա՛ւ 'ի յերկրի՛ն յանդիմա՛ն
Թըշնամւոյն . եկանք ժողովուրդք երկըն
պագեացո՛ւք :

Արարի՛չն Աստուած բարձրացա՛ւ 'ի Խա
չի՛ն , եւ զմեռեալս մեղո՛ք փայտի՛ն ճա
շակմամբն , 'ի ամա՛ն նորոգեա՛լ կենդանա
ցո՛յց :

Ի միւսանգամ գալլատեան Աստուած ո՛րդ
ւոյն , Սո՛ւրբ Խաչն երեւի՛ ե լուսաւորէ՛ .
զի նա՛ է յոյս հաւանտացելոց :

Փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ : Այժմ եւ միշտ եւ ,
Հաշտեա՛մ 'ի ձեռնն սուրբ մարմնոյ՛ եւ ա
րեան քո՛՛ Տէր . եւ պարգեւեա՛ն նոցա դա
սի՛ւլ յաջակողմեանն քո՛ :

Քարոզ :

Վասն 'ի վերուստ խաղաղութեան եւ
փրկութեան անձանց մերոց , զՏէր աղա
ջեսցուք : Տէր ողորմեա :

Վասն լսելի լինելոյ Տեառն Աստուծոյ ձայ
նի աղաչանաց մերոց , զՏէր աղա :

Վասն քաւիչ և ներող լինելոյ Աստուծոյ
 'ի վերայ մեղաց մերոյ , զՏէր աղա :

Վասն թողլոյ մեզ զամենայն յանցանա մեր
 զկամոյ և զակամոյ , զՏէր աղա :

Վասն զի մի ընդ խոտանսն գոանիցիմք
 յաւուրն պատասխանատուութեան , ըղ

Տէր աղա :

Վասն հոգւոցն հանգուցելոյ՝ որք ճշմաւ
 րիա և ուղիղ հաւատով 'ի Քրիստոս նրն

ջեցին , զՏէր աղա :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ :
 Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեսառն Աստու :
 Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ :

Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Սուրբ ես Տէր Աստուած մեր՝ հզօր և ա-
 հաւոր , հայր գթութեանց՝ և Աստուած
 ողորմութեանց , որ նստիս 'ի բարձունս ,
 և բարեբանիս 'ի սրբոց քոյ , եւ խնամես
 քաղցրութեամբ զարարածս քո : Որ վասն
 անբաւ սիրոյ քո գթացեալ 'ի ստեղծուա-
 ծըս անարատ ձեռաց քոյ , առաքեցիր
 յաշխարհս ողորմութեամբ քով զծոյածին

Որդիդ քո՝ առ ՚ի վրկել զգրաւեալս մա-
հու զորդիս մարդկան ՚ի ձեռացն դժոխոց :
Որ եկեալ մարմնացաւ յանարատ եւ ՚ի
սուրբ կուսէն Մարիամայ , ե ծնաւ տղա-
յապէս : Խանձարրօք սլատեցաւ , ե յան-
բանից մօուր եղաւ . ՚ի կուսական ստեան-
ցն կերակրեցաւ , որ բանայ զձեռն իւր՝
ե կերակրէ զարարածս : Մանուկ մատաղ
քսա Եսայեայ՝ էարկ զձեռն իւր ՚ի ծակ
իժից , եւ ելոյժ զգորութիւն աներեւոյթ
օձին : Արար զգորութիւնս բազումս եւ
մեծամեծս՝ աստուածահրաշ ներգործու-
թեամբն իւրով , եւ ծանոյց զանուն քո
Հայր՝ ամենայն աշխարհի : Նստաւ խոնար-
հութեամբ ՚ի վերայ յաւանակի , ե բարե-
բանեցաւ ՚ի աղայոց , ըստ նախաձայն բա-
նի երգողն Գաւթայ : Եւ կատարեալ
զաստուածագործ տնօրէնութիւնն իւր՝
յանձն էառ զմահ մարմնով , թաղեցաւ ՚ի
յերկրի , եւ յարեաւ ինքնիշխան զգորու-
թեամբն իւրով , ե ետ յոյս յարութեան
հաւատացելոց իւրոց : Եւ արդ՝ Տէր բա-
րերար՝ ընկալ զհոգի տղայիս այսորիկ , որ
հաւատացեալ յանուն միածնի քո , ծնաւ

ի սուրբ Աւագանէն վերստին ծննդեամբ .
 և այժմ ի տղայական հասակին կոչեցաւ
 առ քեզ : Ընկալ զսա և դառեա ընդ սուր-
 բըս քո , և հանգո ի խորանսդ երկնից . զի
 դու ես Աստուած մեր , եւ բաց ի քէն
 զայլ ոք ոչ գիտեմք : Եւ քեզ փառք և եր-
 կըրպագութիւն ընդ Որդւոյ և Սուրբ Հոգ-
 ւոյդ , այժմ և միշտ և :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Օրհնեալ ես արդարադատ եւ ողորմած
 Աստուած , որոյ ճշմարտութիւնդ անպա-
 տում է , և ողորմութեանդ ոչ գոյ թիւ :
 Որ վասն մարդասիրութեան քո լուծեր ի
 հող զնչաւոր մարմինս զպատրեալս ի բան
 սարկուէն՝ ասելով , հող էիր եւ ի հող
 դարձցիս . ըստ որում խոնարհեցաք ի ծե-
 րոց մինչեւ ցողացս , եւ յերկիր մածան
 մէջք մեր : Իսկ վասն բազում ողորմու-
 թեան քո խոնարհեցար մարդասէր Տէր՝
 նորոգել ի մեզ զմարմին հոգեւոր : Առա-
 քեցար դու ինքն միածինդ Հօր , և տղա-
 յացեալ ի Սրբոյ Կուսէն՝ տպաւորեցեր
 յանձին քում զմահ մարմնով կամաւորաւ

պէս . զի տացես մեզ զքո անմահութիւն
 նորդ : Իջեր 'ի գերեզման , համարելով ընդ
 մեռեալս . և յարուցեալ համբարձար յեր-
 կինս . և զսիրելեաց քոց զմարմին խոնար
 հութեան՝ տնկակից եւ կերպարանակից
 առնել խոստացար մարմնոյ փառաց քոց
 յերեւիլքս՝ Տէր՝ 'ի փող յետին , յորժամ
 գաս տալ վարձս սիրելեաց քոց : Արդ՝ ա-
 ղաչեմք զքեզ մանկացեալդ Աստուած Յի-
 սուս Քրիստոս . արա արժանի զողայս զայս՝
 փառաւորութեան ընդ արդարս քո յա-
 ւուր յայնմիկ , հանդիպիլ քեզ զուարթ
 երեսօք , և փառաւորել ցնծութեամբ և
 գոհութեամբ զքեզ ընդ Հօր՝ եւ Սուրբ
 Հոգւոյդ , այժմ և միշտ և :

Աւելուիա ակելուիա :

Ի բերանոյ մանկանց տղայոց և ստնդեայց
 հաստատուեցեր զօրհնութիւն :

Ընթերցուածս Երայեայ մարգարէէ :

Ահաւասիկ Տէր Աստուած մեր , յոր յու-
 տացեալ էաք՝ եւ ապրեցուցէ զմեզ . զի
 սա է Տէր որում սպասէաք սմա :

Յնծասցուք եւ ուրախ լիցուք ՚ի փրկութեան մերում. եւ տացէ մեզ Տէր Աստուած մեր հանգիստ ՚ի լերինն սրբութեան իւրոյ :

Եւ մտցէ ՚ի նա ժողովուրդ որ պահէ զդորմութիւն, որ վերակացու է ճշմարտութեան, և պահէ զխաղաղութիւն :

Եւ արդ՝ մխիթարեցից զքեզ յամենայն տրտմութեանց . քոյ ասէ Տէր :

Ի վարդապետութենէ սրբոյն Գրիգորի լուսաւորչին մերոյ ասացեալ :

Եթէ մէք որ կենդանիքս եմք մնացեալք ՚ի գալստեանն Տեառն՝ հանգուցելովքն հանդերձ յափշտակիցուք ամպովք ընդ առաջ Տեառն յօդս, և այնպէս յամենայն ժամ ընդ Տեառն լինիցիմք :

Խառնեալք ՚ի գունդս հրեշտակաց, եւ թռուցեալք ՚ի թռիչս երազութեան ՚ի լուսափետուր սպիտակակերպ երամս աշաւնեաց, որք առին եւ կերպարանեցին յանձինս իւրեանց զկերպարանս Որդւոյն Աստուծոյ, որ երեւեցաւ նոցա, և պատուիրեաց սուրբս լինել, զի բուսուցէ

արդարոյն թեւս հոգեւորս խառնիլ 'ի
գունդն աստուածական :

Արդ՝ զարմացեալք հարցանիցեն զօրքն
վերինք լուսեղէնք , յորժամ տեսանիցեն
զներքնագունդս սրբոյ մարմնականաց՝ զի
առ Տէր 'ի ներքուստ թուլցեալ գնաս-
ցեն , թէ ո՞վ են սոքա որ իբրեւ զամպ
թուլցեալ են , և իբրեւ զաղաւնիս ձա-
գախառն երամովին գան առ Տէր :

Ասլա լուիցեն 'ի Տեառնէ զսլատասխանիս ,
եթէ սոքա են որ յիս յուսացեալ են , տա-
րայց զնոսա 'ի լեառն սրբութեան իմոյ ,
եւ ուրախ արարից զնոսա 'ի տաճարի ի-
մում :

Պօղոսի առաքելոյն յեբրայեցւոյ թղթոյն է
ընթերցուածս :

Այլ մատուցեալ էք 'ի Սիոն լեառն եւ
'ի քաղսք Աստուծոյ կենդանւոյ՝ յերու-
սաղէմ յերկինս , և 'ի բիւրաւոր բանակս
հրեշտակաց , եւ յեկեղեցիս անդրանկաց
գրեւոյ յերկինս , և առ դատաւորն ամե-
նեցուն Աստուած , և յոգիս արդարոյ կա-
տարեւոյ , և 'ի նորոյ Կտակարանաց միջ-

նորդն Յիսուս, և ՚ի հեղումն արեան նու
րա՝ որ առաւել խօսի քան զՀաբէլին :
Զգոյշ լերուք գուցէ հրաժարիցէք յայն-
մանէ՝ որ խօսեցաւն, զի եթէ նոքա ոչ
կարացին զերծանել հրաժարեալք յայն-
մանէ՝ որ յերկրին հրաման տայր, որչափ
եւս առաւել մեք, եթէ յերկնաւորէն
թիկունս դարձուցանիցեմք :

Որոյ ձայնն զերկիր շարժեաց յայնժամ. և
այժմ խոստացեալէ՝ և ասէ, միւսանգամ
շարժեցից ոչ միայն զերկիր՝ այլ եւ զեր-
կինս :

Այլ միւսանգամն յայտ առնէ զշարժելո-
ցն իբրեւ զեղեւոյ փոփոխումն, զի հաս-
տատուն կացցեն անշարժքն :

Աւելուիա աւելուիա :

Դատ արա ինձ Տէր՝ զի ես յամբժութեան
իմում գնացի, ՚ի Տէր յուսացայ՝ զի մի
եղէց հիւանդ :

Աւելուիա Աշի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մարկոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պաշտօնումէ : Ասէ Աստուած :

Առ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Եւ մատուցանէին առ նա մանկութի՝ զի
ձեռն դիցէ նոցա . իսկ աշակերտքն՝ սաս-
տէին այնոցիկ որ մատուցանէինն :

Իբրեւ ետես Յիսուս , բարկացեալ սաս-
տեաց նոցա և ասէ . Թոյլ տուք մանկըս-
ւոյդ գալ առ իս , և մի արգելուք զդոսա .
զի այդպիսեացդ է արքայութիւնն Աս-
տուծոյ :

Ամէն ասեմ ձեզ . որ ոչ ընկալցի զարքա-
յութիւն Աստուծոյ իբրեւ զմանուկ , ոչ
մոցէ ՚ի նա :

Եւ առեալ զնոսա ՚ի գիրկս , ձեռն եդ ՚ի
վերայ՝ և օրհնեաց զնոսա :

Քարոզ :

Վասն ուղղելոյ զգնացս մեր ՚ի ճանապարհ-
հըս խաղաղութեան՝ զՏէր աղաչեսցուք :
Տէր ողորմեա :

Վասն ցրելոյ 'ի մէնջ զամենայն խորհուր-
դրս չարին՝ զՏէր աղա :

Վասն պարգեւելոյ մեզ առողջ խորհուր-
դրս և առաքինի վաղս՝ զՏէր աղա :

Վասն պահելոյ զմեզ ընդ հովանեաւ ամե-
նազօր աջոյն իւրոյ՝ զՏէր աղա :

Վասն խորոտակելոյ զհակառակորդն վաղ-
վաղակի ընդ ոտիւք մերովք՝ զՏէր աղա :

Վասն հոգւոցն հանգուցելոյ, որք ճշմա-
րիտ և ուղիղ հաւատով 'ի Քրիստոս ննջե-
ցին, զՏէր աղա :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ :
Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու-
ն Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ :

Տէր ողորմես, Տէր ողորմես, Տէր ողորմես :

Աղօթք :

Փառք քեզ թագաւոր յաւիտենից Աս-
տուած՝ և արարիչ բոլորից գոյութեանց,
Հայր Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի .
քեզ խոնարհեցուցանեմք զծունրս սրտից
մերոց ամենայն հաւատացեալքս 'ի քեզ,
եւ աղաչեմք զամենասուրբ տէրութիւն
քո : Հանգստի զհոգի տղայիս սցասրիկ 'ի ժա-

աւանդութիւն երկնից բարութեանդ, եւ
դասեալ 'ի թիւ այնոցիկ՝ որք կարգեցան
յաջակողմեան միածնի քո, յորժամ գայ
յերկնից 'ի պատրաստ բնակութենէ իւր-
մէ: Յայնմ աւուր ահեղին գլթա Տէր՝ 'ի
գինս արեան միածնի քո Տեառն մերոյ Յի-
սուռի Քրիստոսի, որ նորոգեաց զտիեզերս
կամաւոր խոնարհութեամբն իւրով: Ընդ
որում գոհութիւն եւ փառս վերառաքես-
ցուք քեզ Հօր ամենակալի՝ եւ Հոգւոյդ
Սրբոյ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յա-
ւիտենից, ամէն:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Օգնեալ ես Որդի Աստուծոյ՝ եւ բան Հօր,
որ վասն մեր սղայացար 'ի սուրբ կուսէն
Մարիամայ, եւ սրբեցեր զսղայացեալն
հաւատով 'ի ձեռն վերստին ծննդեան
սուրբ Աւաղանին: Զի որք մկրտեալ լու-
սաւորին, առնուն զորդէգրութեան պա-
տիւն 'ի ձեռն մկրտութեան շնորհին, զոր
պարգեւեցեր հաւատացելոց քոյ, ասե-
լով սրբոյ Առաքելոցն. մկրտեցէք զնոսա
յանուն Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ:

Արդ՝ ընկալ զըռսաւորեալս սուրբ Աւազանաւն, և զհաղորդեալս սուրբ Մարմնոյ և Արեանքս, և խառնեա ՚ի սուրբ և ՚ի կատարեալ մանկունան, որք ուտողք եւ տերեւեալ ձիթենեօք օրհնէին զսուրբ Գալուստ քո յերուսաղէմ: Եւ զմեզ զամենեւեան արժանի արա փառաւորել քեզ ընդ Հօր և ընդ Սուրբ Հոգւոյդ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից:

Եւ այս ասի Շարական:

ԴԿ. Ձէակնցըդ Հօր զՈ՛րդի փառաւորեմք անըրօքի, որ իջեր յարգանդ կուսին զԱդամայինն առեր մարմին, անպաշտնօք Աստուածամ՛ծնին անասականքում ծընողին, ո՛ղորմեա քո սանձուածոյս ՚ի քեզ յուսով նընջեցելոյս:

Է՞րեւեցա՞ր մարմնով յերկրի որ ՚ի Հօրեմանեկների, ընդ հողեղէնքս բնակեցար ՚ի հրեղինաց երկրորդադեալդ, պանդառանօք երկնաւորաց փառաբանի՜չ քոց հրեշտակաց, ո՛ղոր:

Թագաւո՛ր փառա՛յ Գրիգորի՞ն որ
 ժամանեա՛լ դաս ի՞նչ յերկնից ՚ի վերա՛յ
 Թեւո՛յ հոլմա՞նց քո՛ հայրենի՛ կեր-
 պա՛րանօք . եւ առնե՛ս հրափո՛ր ընդ
 Թեա՛նմբ ըզբըննուԹի՛ն որդւո՛յ
 մարդկա՛ն . ողոր :

Հողւոյն հան : Վասն հան : Քրիստոս որդի :

Հայր մեր որ յերկինս ես :

Տանին յեկեղեղն , և ասին Շարական :

ԳԿ . Բա՛նդ Աստու՛ած որ ՚ի ծո՛ց Հօր .
 (Տե՛ս յերե՛ս 275) :

Սէլուիա աւելուիա :

Երանելիք են որք բնակեալ են ՚ի տան
 Տեառն յաւիտեանս յաւիտենից օրհնես
 ցին զբեզ :

Ընթերցուածս յԱռախաց :

Արդարքն յաւիտեան կեցցեն, և ՚ի Տեառն

նէ վարձք նոցա , եւ խնամք նոցա 'ի
բարձրելոյն :

Վասն այնորիկ ընկալցին զարքայութեանն
վայելչութիւն , և զթագն գեղեցկութեան
'ի ձեռանէ Տեառն . զի աջով իւրով հո-
վանի լիցի նոցա , և բազկաւ իւրով վե-
րակացու լիցի նոցա :

Ընթերցուածս յԵսայեայ մարգարէէ :

Այսպէս ասէ Տէր . ահաւասիկ ես դար-
ձուցանեմ 'ի դոսա իբրեւ զգետ զխաղա-
ղութիւն , և իբրեւ զհեղեղատ յորդեալ
զփառս հեթանոսաց . զմանկունս դոցա
'ի վերայ ուսոց իւրեանց բարձեալ բերի-
ցեն , եւ 'ի վերայ ծնգաց իւրեանց գը-
գուիցեն :

Որպէս մայր զմանուկ իւր գգուիցէ , այն-
պէս գգուեցից զձեռն :

Եւ յերուսաղէմ մխիթարեսցիք , և տես-
ջիք և խնդացեն սիրտք ձեր , և ոսկերք
ձեր իբրեւ զդալարի զուարճացին . եւ
ծանկցի ձեռն Տեառն երկիւղածաց իւրոց ,
և սպառնասցի անհաւատիցն :

Պօղոսի առաքելոյն 'ի կորնթացւոց առաջին
թղթոյն է ընթերցուածս :

Մինչ տղայն էի՝ իբրեւ զտղայ խօսէի ,
իբրեւ զտղայ խորհէի , իբրեւ զտղայ հա-
մարէի , այլ յորժամ եղէ այր՝ զտղայու-
թեանն 'ի բաց խափանեցի :

Այժմ՝ ատեանեմք իբրեւ ընդ հայելի օ-
րինակաւ , այլ յայնժամ դէմ յանդիման .
այժմ՝ իսելամուտ եմ փոքր 'ի շատէ , այլ
յայնժամ գիտացից՝ որպէս և նայն ծա-
նեալ զիս :

Բայց արդ՝ մնան հաւատք՝ յոյս՝ սէր , սո-
քա երեքեան , և մեծ քան զսոսա սէր է :
Զհետ երթայք սիրոյ , եւ նախանձաւոր
լերուք հոգեւորացն , առաւել զի և գուք
մարդարէանայցէք :

Ալէլուիա ալէլուիա :

Կարդացին արդարքն առ Տէր , և Տէր լը-
ւալ նոցա , յամենայն նեղութենէ նոցա
փրկեաց զնոսա :

Ալէլուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մատթէոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :
Պաշտօնումէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Յայնմ ժամանակի պատասխանի ետ Յիսուս՝ և ասէ . Գոհանամ զքէն Հայր՝ Տէր երկնի և երկրի . զի ծածկեցեր զայս յիմաստնոց և ՚ի դիտնոց , և յայանեցեր տըզայոց . այս՝ Հայր . զի այսպէս հաճոյ եղեւ առաջի քո :

Ամենայն ինչ տուաւ ինձ ՚ի Հօրէ իմմէ : Եւ ոչ որ ճանաչէ զՈրդի՝ եթէ ոչ Հայր , և ոչ զՀայր որ ճանաչէ՝ եթէ ոչ Որդի , և ում Որդին կամիցի յայանել :

Եկայք առ իս ամենայն վաստակեալք և բեռնաւորք , և ես հանգուցից զձեզ :

Առէք զլուծ իմ՝ ՚ի ձեզ , և ուսարուք յինէն՝ զի հեզ եմ եւ խոնարհ սրաիւ . եւ գտջիք հանգիստ անձանց ձերոց , զի լուծ իմ քաղցր է . և բեռն իմ փոքրորդի :

Քարոզ :

Վասն հրաժարելոյ անձանց ննջեցելոց՝ զՏէր ազաչեցուք : Տէր ողորմեա :

Վասն քաւութեան մեղաց և Թողութեան
 յանցանաց սորա և մեր՝ զՏէր աղա :
 Վասն առաջնորդելոյ սմա յանժատուեր օ
 Թեւանս , զոր պատրաստեաց Որդին մի
 ածին 'ի տան Հօր իւրոյ՝ զՏէր աղա :
 Վասն լսելոյ սմա զձայն կենարար փողոյն ,
 և վերանալ ընդ առաջ Փրկչին՝ զՏէր աղա :
 Վասն արժանի լինելոյ սմա դասիլ յաջա
 կողմեան դասուն՝ զՏէր աղա :
 Վասն հոգւոյն հանգուցելոյ՝ որք ճշմա
 րիտ և ուղիղ հաւատով 'ի Քրիստոս նրն
 ջեցին , զՏէր աղա :
 Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ :
 Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու :
 Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ :
 Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Տէր Աստուած Յիսուս Քրիստոս՝ Թաղա
 ւոր յաւիտենից՝ յոյս մեր եւ ապաւեն .
 Որդի Աստուծոյ ճշմարիտ , ճառագայթ
 անշիջանելի , լոյս 'ի լուսոյ , եւ կեանք 'ի
 կենաց , Հօր սահման և բան , բժիշկ հոգ
 ւոյ և պատիւ զմերաց մերոց , որ բժշկես

զբեկեալ սիրտս , եւ պատես զամենայն
վերս նոցա : Որ ոչ խոտան համարեցար
զմանկունս առնուլ 'ի գիրկս քո՝ և օրհնել
զնոսա , այլ սաստեցեր եւս աշակերտացն
քոյ , թէ մի՛ արդելուք զգոսա , և հաստա-
տեցեր անսուտ հրամանաւդ , թէ այդ-
պիսեացդ է արքայութիւնն երկնից : Արդ՝
'ի ձեռն բանիդ այդորիկ՝ ընկալ զտղայս
զայս յարքայութեան քում , գրելով 'ի
գիրս ազատութեան որդեգրեցելոցն Հօր
քո բարերարի : Ընդ որում քեզ՝ և Հոգ-
ւոյդ Սրբոյ վայելէ փառք իշխանութիւն
և պատիւ այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից , ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Քեզ երկիրպագանեմք , եւ զքեզ աղա-
ջեմք , և 'ի քէն խնդրեմք Տէր մեր Յիսուս
Քրիստոս , որ իշխանդ ես և Տէր՝ սպանա-
նել և կեցուցանել , հարկանել և բժշկել :
Քո անմոռաց գթութեամբդ՝ եւ անբաւ
մարդասիրութեամբդ գթա 'ի վերայ ա-
մենայն հաւատացեալ ննջեցելոց , և մա-
նաւանդ 'ի վերայ տղայիս այսորիկ՝ որ

այժմն հանգուցեալ է : Բնկալ զսա 'ի լուսեղէն խորանադ 'ի յարկան արդարոց ընդ երջանիկ տղայոցն այնոցիկ , որ վասն քո փոխանակեցան 'ի Բեթղէհէ մէ : Եւ մեզ հաւատացելոցս 'ի քեզ՝ ուղարկաւորացս սորա՝ շնորհեա հոգի զգաստութեան կանխել միշտ 'ի սէր և յերկիրս քո , և թողութիւն գտանել 'ի քէն : Եւ գոհանալով փառաւորել զքեզ ընդ Հօր՝ և Սուրբ Հոգւոյդ , այժմ և միշտ և :

Եւ այս ասի Շարական .

Գ. Կեանք 'ի կենաց լոյս 'ի լուսոյ որ ստեղծեր զմեզ 'ի հողոյ . նորոգեցեր դարձեալ կրօնին ծննդեամբ սրբոյ Աւանդանին , զոր կեցուցեր շնորհիւ քոյին 'ի մահուանէն այն առաջին . 'ի յօթեւանս Հօր քո՝ լուսոյ ըզնընջեցեալս մեր հանգստի : Հոգւով լոյսեր զմարդն առաջին , զոր կուրուսեալ խաբամամբ չարին . ըզնոյն հոգի բանիւլ քոյին հեղեր յոգիս մեր վերբառին . նմովն Հոգւով Սուրբ եւ բարի առաջնորդեալ հոգւոյ սորին . 'ի յօ :

Ի դնե՞լ բեմի՛ն բաղմի՛ փեսա՞հն , և
առա՛գանսորն զա՛րդարի . Գա՞բրիէլեա՛ն
փողը՛ն գմէ՛հն . սո՛ւրբք ամենայն անդ
հա՛ւարի՛ն . ա՛րդարո՛ց դասը՛ն բերկ-
րի՛հն , ի՛սկ մեղսանէ՛րբըն Թա՛խան-
ձի՛ն . ո՞ղոր :

Հողւոցն հանգուցեցոց : Վասն հանգուցեալ :
Քրիստոս որդի Աստուծոյ անոխակալ և :
Հայր մեր որ յերկինս :

Տանին ՚ի գերեզման , ասելով . Բաղմերամբ : Ես
ասացի : Մինչ Ռոյնեան ՚ի գերեզման , հանգիստ
առնին և կարդան զԱւետարան . Յայնմ ժամա-
նակի . (Տե՛ս յերե՛ս 357) : Եւ երբեք ՚ի գերեզման
ասին . Շարական :

ԲԶ . Ո՛ր կոչեցեր առ . քեզ Տէ՛ր զտիեզերս
ամենայն , ընկալ զմեր ըննեցեալսն ՚ի
դոդ նահապետին Ա՛բրահամու , մկորմա՛ծ
Տէ՛ր փըրկի՛ն և բարերա՛ր :
Ո՛ր ԹողնաԹեանց ես տըւող Ա՛ստուծ ,

Թո՛ղ ըզմէ՛ղըս մեր ննջեցելոցն . կա՛րող
յամենայնի և հրգօր . մի՛որ :

Ո՛ր լուսատու ես տիե՛ղերաց Քրիստո՛ս
Աստու՛ած . լուսաւորեա՛ն և զմեր ըզննջե-
ցեալն լուսով երա՛նաւէ՛տ զըւարթ-
նոցն . մի՛որ :

Մե՛ծ . Սո՛ւրբ և անստուածամձին Մարիա՛մ,
ցանկալի՛ կուսից եւ պարծանք ազգի
մարդկան , մայր և անղախի՛ն մեծացու-
ցանեմք :

Անկէ՛զ մորէ՛նի եւ տաճար ընդհանա՛ւր
ընտոյն , անա՛րատ և անխախտելի՛ կու-
սութիւն . մայր :

Խո՛րհուրդ կենա՛ց եւ մայր կենդամեա՛ւ
թեան , եւ առաջանստ հրափայլ ծագ-
մամբ . մայր և :

Խա՛չ . Գլո՛ւխ սո՛ւրբ հաւատոյ եւ փայտ
կենա՛ց մարդկան յայտնեալ , զո՛ր տեսեալ
այսոյն պըղծոյ կործանեցաւ անկանգնե-
լի , անղաճեմք սովաւ Փը՛րկիչ պահպանեա՛մ
զանձինքս մեր :

Դո՛ղացաւ թընամյի՛ն ընդ յայտնի՛ւ Սըժ
բոյ Խաչին, եւ ՚ի յահէ՛ փառաց նո՛րա
կործանեցաւ յանդունդս երկրի. ա՛ղա :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : ԱյԺմ և միշտ և :

Ե՛րկինք ցընծայի՛ն և երկի՛րս ուրախա
նայր, քանզի փըրկի՛չ ցուցաւ Սո՛ւրբ
Խաչն և լո՛ւսաատու տի՛եղերաց. ա՛ղա :

Եւ Կասեալ ՚ի գերեզմանն ասեն որպէս ՚ի Ռծի
Լաղճանն :

Դարձ անձն իմ ՚ի հանգի՛ստ քո՛ զի Տէր
կոչեանց զբե՛ղ :

Սիրեցի՛ զի լուիցէ Տէր զձայն աղօթի՛ց ի
մոց. զի խոնարհեցո՛ց զուկն իւր առ իս,
և ես յաւուրս իմ կարգացի՛ առ նա :

Շրջեցա՛ն զինեւ երկունք մահու. և վիշտք
դժոխոց գլ՛տին զիս :

Զնեղութիւն և զանձկութիւն դառի, եւ
զանուռն Տեառն կարգացի :

Ո՛ Տէր փրկեա զանձն իմ. ողորմած Աս
տուած մեր, ողորմի՛ և պահէ զտը՛ղայս
Տէր :

Ե՛ս խոնարհ եղէ՛ և Տէր կեցոյց զիս ։
Դարձ անձն իմ 'ի հանգիստ քո՛, զի Տէր
կոչեաց զքեզ ։

Ալէլուիա ալէլուիա ։

Օրհնեցէք մանկունք զՏէր, և օրհնեցէք
զանուն Տեառն ։

Եղիցի անուն Տեառն օրհնեալ, յայսմհե-
տէ մինչեւ յաւիտեան ։

Ընթերցուածս յԵսայեայ մարգարէէ ։

Այսպէս ասէ Տէր, ոչ եւս եղիցի քեզ
արեգակն 'ի լոյս տունջեան, եւ ոչ ծա-
գումն լուսնի տացէ քեզ լոյս 'ի գիշերի ։
այլ եղիցի քեզ Տէր լոյս յաւիտենական,
և փառք քո Աստուած ։

Ոչ մտցէ քեզ արեգակն, և լուսին 'ի քէն
ոչ պակասեսցի, զի եղիցի քեզ Տէր լոյս
յաւիտենական ։

Ի վարդապետութենէ սրբոյն Գրիգորի լուսաւորչին
մերոյ ասացեալ ։

Ամենեքին որ տեսանիցեն զարդարսն ճա-
նաչիցեն զնոսա և ասասցեն, սոքա են զա-

ւակ օրհնեալ յԱստուծոյ , և ուրախու-
 թեամբ ուրախ եղիցին 'ի Տէր :
 Եւ Տէր ամենակալ ասէ յնոսա , եղիջիք
 ինձ յուստերս և 'ի դստերս :
 Քուժք արարչական խնամոյն յուղեցին
 'ի նոսա , ըստ մարդարէին որ ասէ , որպէս
 դժայ հայր 'ի վերայ որդւոց իւրոց , այն-
 պէս գթացի Տէր յերկիւղածս իւր :
 Զի այժմ՝ յուսով հայելով՝ զայս ամենայն
 իբրեւ ընդ հայելի տեսանեմք , բայց յայն-
 ժամ՝ դէմ յանդիման տեսանեմք , և 'ի նոյն
 պատկեր նորոգիմք փառօք 'ի փառս :

Պօղոսի առաքելոյն յԵբրայեցաց թղթոյն է
 ընթերցուածս :

Արդ որովհետեւ մանկուէք հաղորդեցին
 արեան և մարմնոյ , և ինքն իսկ մերձաւո-
 բու թեամբ կցորդ եղեւ նոցունց , զի մա-
 հուն իւրով խափանեցէ զայն որ զիջեա-
 նութիւն մահուն ունէր , այսինքն զսա-
 տանայ , և ապրեցուցէ զայնոսիկ որ մա-
 հուն երկիւղիւ հանապազ կէին վտարան-
 դեալք 'ի ծառայութիւն :

Քանզի ոչ երբէք զհրեշտակաց բունն հար-

կանէ . այլ զզաւակէն Աբխահամու բու-
ռին հարկանէ :

Ուստի պարտ իսկ էր նմա ամենայնիւ եղ-
բարց նմանել . զի ողորմած լինիցի , և հա-
ւատարիմ . քահանայապետ յաստուածա-
կոյս կողմանէ անտի առ 'ի քաւելոյ զմե-
զըս ժողովրդեանն :

Զի որով ինքն չարչարեցաւ զփորձ ա-
ռեալ , կարող է եւ փորձանաւորացն օգ-
նական լինել :

Աւելուիա աւելուիա :

Արդարքն որպէս զարմաւենիա ծաղկեա-
ցին . որպէս զմայրսն Լիբանանու բա-
զումք եղիցին :

Աւելուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արքայ Աւետարանի Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մատթէոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պաշտօնումէ : Ասէ Աստուած :

Ի ժամանակի Ծննդեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Յայնժամ իբրեւ ետեա Հերովդէս թէ խա-

բեցաւ 'ի մոգուց անտի, բարկացաւ յոյժ,
եւ առաքեաց կոտորեաց զամենայն մանկ
կունս որ էին 'ի Բելթղէհէմ՝ եւ յամենայն
սահմանս նորա յերկեմենից եւ 'ի խոնարհ,
լստ ժամանակին զոր ստուգեաց 'ի մո-
գուցն :

Յայնժամ կատարեցաւ ասացեալն 'ի ձեռն
Երեմիայ մարգարէի որ ասէ. ձայն գու-
ժեաց 'ի Հռամայ, ողբումն եւ լալումն եւ
աչխարումն յոյժ. Հռաքել լայր զորդիս
իւր, եւ ոչ կամէր մխիթարիլ զի ոչ էին :

Քարոզ :

Վասն ուղղելոյ զգնացս մեր 'ի ճանապարհ-
հրս խաղաղութեան՝ զՏէր աղաչեսցուք :
Տէր ողորմեա :

Վասն ցրելոյ 'ի մէջ զամենայն խորհուր-
դս չարին՝ զՏէր աղա :

Վասն պարգեւելոյ մեզ առողջ խորհուր-
դս եւ առաքինի վարս՝ զՏէր աղա :

Վասն սպահելոյ զմեզ ընդ հովանեաւ ամե-
նազօր աջոյն իւրոյ՝ զՏէր աղա :

Վասն խորոտակելոյ զհակառակորդն վաղ-
վաղակի ընդ ոտիւք մերովք՝ զՏէր աղա :

Վասն հոգւոյն հանգուցելոյ, որք ճշմարիտ և ուղիղ հաւատով 'ի Քրիստոս ննջեցին, զՏէր աղա :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ : Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու : Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր բոս :

Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Տէր Աստուած ամենակալ, բարերար և բազումազօրմ, բազոր եւ անսխակալ, որ մարդասիրութեամբ քով գթացար յազգս մարդկան, և առաքեցեր յաշխարհ զմիաձին Որդիդ քո, որ եկեալ տղայացաւ յամենասուրբ կուսէն Մարիամայ, եւ փրկեաց զմեզ յանիծիցն Ադամայ, և նորագեաց Հոգւովդ քով Արքով, և ազատեալ զմեզ յիշխանութենէ խաւարի, խաւաքաւ մեզ կեանս անմահականս : Եւ արդ բազմագութ և ողորմած Տէր, գթա 'ի հոգի տղայիս այսորիկ զոր փոխեցեր յաշխարհէ աստի 'ի գաւառն կենդանեաց, և արժանի արա զսա լինել ժառանգորդ երկնից արքայութեանդ : Զի դու ես արա,

բիշ ամենայնի, որ ամփոփեալ հոգի և ըդ-
շունչ մարդկան, և դարձեալ նորոգեա որ-
սէս և կամիս խորին քո տեսչութեամբդ :
Ընկալ զաղայս զայս ընդ սուրբ մանկունան
Բեթղէհէմի, որք վասն անճառ անօրէ-
նութեան միածնի քո խողխողեցան. եւ
արժանի եղեն հեգեւոր թեւօք արագա-
թըռիչ ելանել 'ի կամարս լուսեղէնս եւ
հանգչիլ 'ի գոգն Աբրահամու : Աղաչեմք
դքեզ Տէր՝ ընկալ զսա, և հան տա մասն
և բաժին ընդ ամենայն սուրբս քո, որք
հաճոյ եղեն տէրութեան քում : Եւ քեզ
ընդ Որդւոյդ միածնի և ընդ Հոգւոյդ ճըշ-
մարտի վայելէ փառք եւ իշխանութիւն
յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Յորժամ ծագին արդարքն իբրեւ զարե-
գակն յարքայութեան քում Տէր՝ սլայծա-
ռացեալք որսէս հրեշտակս լուսաւորս :
Յորժամ լինի յարութիւն ամենայն մարդ-
կան՝ և փոփոխումն և նորոգումն կերպա-
րանայ : Յորժամ լինի միանգամայն մօտ
վերին ճանապարհին 'ի յօթեվանս բա-

զուամ անճառ խնդութեամբ, ըստ ան-
ուռու բանի փրկչին մերոյ, եթէ 'ի տան
Հօր իմոյ օթեւանիք բազումք են: Յորժամ
մտանեն կատարեալքն յերկնային առա-
գաստն բազում համարձակութեամբ եւ
լի աստուածային փառօք, իջանեն 'ի դը-
րախան փափկութեան՝ և ելանեն 'ի վե-
րինն Երուսաղէմ:

Յայնժամ ընդ նոսին դասաւորեա Տէր՝
զննջեցեալն մեր, և մանաւանդ զողայս
դայս, զոր անարատ եւ անշաղխ կենօք
առ քեզ կոչեցեր անասական զգեստու-
սուրբ Աւագանին, ցնծալ և պարել շուրջ
զարբունական աթոռովդ: Զի դու ես Տէր
որ հաստատեցեր զամենայն 'ի փառս տէ-
րութեան քոյ: Եւ քեզ վայելէ փառք՝ իշ-
խանութիւն և պատիւ, այժմ և միշտ և
յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն:

Աստի Դնլ 'ի ծածկելն Կողով. (Տէս յերես 295)
'ի Ռծի Լաղմանն. սկսեալ Օրհնեա * Տէր ողոր.
Դնլ 'ի Վասն 'ի վերուստ պահ. Բերլ:

Աղօթք:

Աստուած յաւիտենական, որ արժանի

արարեր զծառայս քո զայս՝ դառնալ անդ-
րէն 'ի հող ուստի ստեղծաւ : Եւ այժմ
բարերար և մարդասէր Տէր՝ օրհնեալ զհո-
ղախշտի բնակութիւն ծառայիս քո այսո-
րիկ , կնքեա և պահեա զուսկերս սորա ամ-
րածածուկ աջուիդ քով Սրբով . զի 'ի հօտե-
խաշանց քոց է , եւ 'ի հաւատացելոց 'ի
Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս : Աղաչեմք ըւ-
քեզ Հայր երկնաւոր՝ 'ի վերայ ննջեցեալ
աղայիս այսորիկ . յիշեա զհոգի սորա , և
խառնեա 'ի գունդս հրեշտակաց , եւ 'ի
Թիւս այնոցիկ որ սիրեցին զօր երեւելոյ
գալստեան միածնի քո : Ի գոչել աստուա-
ծային փողոյն՝ եւ յերեւիլ սրբոյ Խաչին՝
պայծառացի սա յանանց լոյսն , և ընկալցի
զգեղամիայլ կերպարանն . զուարթ երես
կացցէ առաջի ահաւոր բեմի միածնի քո ,
եւ առանց ամօթոյ տեսցէ զթագաւորդ
փառաց : Որ և զմեզ արժանի արասցես
ընդ Սուրբս քո փառաւորել զքեզ ընդ
Որդւոյ և ընդ Սրբոյ Հոգւոյդ , այժմ և :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Փառաւորեալ է անուն քո սուրբ՝ Թա-

գաւոր անմահ , որ պատրաստեցեր մեզ
հանգիստ յերկրաւոր աշխատութեանցս՝
զանախտ և զանաշխատ կեանսդ 'ի հան-
դերձեալ աշխարհին՝ 'ի ձեռն միածնի
Որդւոյ քո սիրելւոյ , որ սպան զմահ՝ եւ
լուսաւորեաց զմեզ 'ի կեանս և յանեղ-
ծութիւն , փրկեաց զմեզ յիշխանութենէ
խաւարի , եւ փոխեաց յարքայութիւնդ
երկնից :

Արդ՝ աղաչեմք և խնդրեմք 'ի քէն Տէր՝
առաքեա զպահպանողական զօրութիւն
աջոյ քո , և օրհնեա զտեղի հանգստեան
սորա . զի 'ի դռնէլ փողոյ գալստեան մի-
ածնի քո՝ նորոգեսցի սրաթուիչ թեւօք վե-
րանալ յարքայութիւնդ երկնից ընդ այլ
սրբոյ քոց : Եւ ընդ նոսին փառաւորել
զքեզ Հայր՝ ընդ Որդւոյ և ընդ Սուրբ Հոգ-
ւոյդ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւի-
տենից , ամէն :

Ե- ապա մի Ծարական :

Փառաց 'ի փառքս բարձրանան , աջա-
կողմեամբքն վերանան , յորժամ լըսեն

զերանական ձայն օրհնութեան ՚ի քէն
կոչման . նընջեցելոյս մեր լըսեցո զաս-
տուածային բարբառըդ . քո . դասաւորեա
ըզամ վերնոյն երգել . քեզ ըզփառս ընդ
զըւարթնոյն :

Քահանայք եւ ժողովուրդք հայցեմք ՚ի
քէն Տէր բարեգութ , ընդ նընջեցեմլըն
հաւատով ընկալ ըզմեզ նովին յուսով ,
յեբուսաղէմ . քաղսք վերին յորում ար-
դաբքն ժողովին , փառս վերեբգել միշտ
ընդ նոսին երրորդութեանդ երբեմն
անձին :

Փայլին արդաբքն յարքայութեան և ճըզ-
նաւորքն ՚ի հանգըտեանն . մարտիրոսքն
պըսակին և կուսանայ լապտերք վառին .
դասեցո Տէր ընդ նոսին որք զքեզ Աս-
տուած խոստովանին . արդարութեամբ
մի գատեսցին այլ գրթութեամբ քո
բաւեհացին :

Քո անպատում խոնարհութեամբդ որ
թաղեցար մեռելութեամբ , եւ յարուցել
յորդանց մարդկան որք հաւատով ՚ի քեզ

անկան . յարո և զմեզ արդարութեամբ
 և զնրն ջեցեալն ողորմութեամբ . զի կեն
 դանեացրս բերանով տային . բեզ փառս
 ընդ Հօր Հոգւն զ :

Հոգւոյն հան : Վասն հան : Քրիստոս որդի :

Օրհնեսցի * և կնքեալ պահեսցի գերեզ
 ման և ոսկերք ծառայիս Աստուծոյ , նշա
 նաւ սուրբ Թաչիս , և բանիւ սուրբ Աւե
 տարանիս , յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգ
 ւոյն Սրբոյ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք , ընկալ կէ :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Օրհնեսցի * և կնքեալ պահեսցի շիրիմ և
 ոսկերք ծառայիս Աստուծոյ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Օրհնեսցի * և կնքեալ պահեսցի դամբա
 րան և ոսկերք ծառայիս :

Կեցուցէ և ողորմեսցի :

Անշարժ եղիցի կնիք ֆ տէրութեան 'ի վի-
րայ գերեզմանի ծառայիս Աստուծոյ՝ մին-
չեւ 'ի գալուստն Քրիստոսի . որ եկեալ
միւսանգամ՝ նորոգեսցէ փառօք 'ի փառս
Հօր և Հոգւոյն Արքայ , ամէն :

Հայր մեր որ յերկինս :

Կ Ա Ն Ո Ն

ՏՂԱՅԻ ԱՅԳՈՒՑ ԿԱՏԱՐԵԼՈՅ

Երևանի գերեզման և ասեղի գործչայ Դ ԱՆԻԲԻՑ =

Եւ ասպա ասի Շարական, ԴԿ .

ՍԻՒՆ . Երանելիք^(ա) սուրբ մանկունքն որ
պէս քաջ նահատակք ետուն զանձինս
իւրեանց ի մահ^(ա) և փոխանակ Որդ-
ւոյն Աստուծոյ :

Եւ դիակունք^(ա) սուրբ մանկանցն որ
պէս ըզճաղիկ նընենեոյ հարեալ ի
կանրիւտե^(ա) և անկեալ ի սուրբ
Բեթղէհէմ :

Եւ հոգի^(ա)ք սուրբ մանկանցն որպէս
զերամս աղաւնեաց թռուցեալք ի յեր-
կի^(ա) և և զանեալք ընդ զլամբ-
թունս երկնից :

Ղալ. Յիսո՛ւս միածի՛նն անմահութեանց
պարգե՛ւատուն երեւեցա՛ւ մե՛զ, խաւ
փա՛նեանց զգորո՛ւթիւնն մահո՛ւ :

Բրդիւմա՛մբ արտասուանց Մարի՛ամոս եւ
Մարթայի անկեա՛լ սո՛ւ ոտսըն Տեա՛ն,
խընդրէ՛ին զնորո՛գումն եղբօրն :

Բանի՛ւ բանն Աստուա՛ծ կենսագործեաց
ըզՂա՛վարոս ի՛ թա՛ղմանէ՛ն, և եկեա՛լ
արտաքս անապական :

Յար. Յորժամ եկին ի՛ գերեզմանն ի՛ւ
ղաբեր կանայքն, և բերի՛ն զսո՛ւնկան ի
խընկել զանապական մարմի՛նն :

Յայնժամ հրեշտակն աւետարանէր յա՛ւ
րեաւ Քրի՛ստոս. պատմեցէք աշակերտա-
ցըն զյարո՛ւթիւնըն Տեա՛ն :

Ի՛սկ նոցա զարհո՛ւրեալ վասն ահագի՛ն
տեսլեանն. պա՛տմէին աշակերտացըն
զահա՛գի՛ն տեսիլն :

Հոգ. Ա՛ղբիւր կենաց բաշխող շնորհաց
Հոգի՛դ իջեա՛լ ի բարձանց. զանապական
պարգե՛ւն քո՞ բաժանեցէր յա՛ւա-
րեալսն :

Ո՞ր ՚ի վերայ ջուրցն գնլով ստեղծանէի՞ր
զարարածս . իջեալ ՚ի ջուրս աւաղանի՞ն
ծնանինս Որդի՛ս Աստուծոյ :

Ո՞ր զարդարեալ նորոգես միշտ ըզնոր քո
զեկեղեցի . պէս պէս շնորհանց քոց պար
գեւօ՞ք փայլին մանկունը՞ք սորա :

Հանգ . Ո՞ր արարիչդ ես արարածո՞ց հան
գուցեալդ ՚ի հրեղէն կառս . յիշեա՞մ զհո
գիս նընջեցելոյ մերոց , եւ հանգս ընդ
սուրբքս քո :

Ո՞ր երկայնամիտդ ես առ ամենեսեա՞ն
և ներմղ յանցանաց մերոց . յիշ :

Ո՞ր միւսանգամ գալոց ես հայրենի փա՛
ռօք նորոգել զնախաստեղծին ծընունդ .
յիշեա՞մ :

Մեծ . Ի քեզ եմք անպաւինեալ Քրիստոսի
մայր Աստուծոյ մերոյ :

Ո՞ր քան զերկի՛նքս բարձրագոյն Մարի՛
ամ , պարծանք եկեղեցւոյ . Քրիստոսի :

Ո՞ր քան զարեգակը՛ն սրայծառագոյն Մա
րի՛ամ , մի՞ դադարի՛ր բարեխօսել վարն
մեր , Քրիստոսի :

Խաչէ . Սո՛ւրբ զԽաչ քո շնորհեցեր զէն ե-
կեղեցւո՞յ քում սրբոյ . ո՞րով դատասպա՛ն-
տեալ պանրանցա՛ւ թըշնամի՛ն :

Սո՛վաւ պահպանեա՛ն զժողովո՞ւրդս քո
Քրիստոս . ո՞րով երկրոսպանգե՛մք քե՛զ ընդ
Հօ՞ր և Հոգւո՞յն :

Ի՞քեզ ապուխինիմք Քրի՛ստոս որ գալո՞ցդ
ես խաչիւ . ո՞րպէս զի փրօկեսցես ըզմե՛զ
յայնմ աւա՞ւր ահեղ անտենի՛ն :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : ԱյԺմ և միշտ և :

Ընդ սո՛ւրբքս քո դասեա՛ն և ընդ արդա՛ր-
սըն պըսակեա՛ն տեղի՛ն անկերնց հրե՛շտա-
կաց ըզնր՛նջեցեալսն մեր կա՛նգաւորեա ,
որ ողորմա՛ծդ ես յամե՛նայնի՛ :

Աւելուիա աւելուիա :

Օրհնեցէք մանկուհիք զՏէր , և օրհնեցէք
զանուհի Տեառն :

Եղեցի անուհի Տեառն օրհնեալ , յայսմհե՛-
տէ մինչեւ յաւիտեան :

Ընթերցուածս յԵսայեայ մարգարէէ :

Այսպէս ասէ Տէր , յաւուր յայնմիկ մո-

ռասցին զնեղութիւնս առաջինս , եւ ոչ
եւս անկցի 'ի սիրտս նոցա :

Զի եղիցին երկինք նոր՝ և երկիր նոր , այլ
օրհնութիւն և ցնծութիւն գտցեն զոր ես
հաստատեցից :

Զի 'ի Տեառնէ եղիցի դարձ նոցա . եկեա
լեն 'ի Սիօն ցնծութեամբ եւ ուրախու
թեամբ յաւիտենից . զի 'ի վերայ գլխոց
նոցա ցնծութիւն և ուրախութիւն հասցէ :
Մերժեցան ցաւք և տրտմութիւնք և հե
ծութիւնք . զի ես եմ որ մխիթարեմ ըզ
ձեզ յամենայն տրտմութեանց ձերոց ա
սէ Տէր ամենակալ :

Պօղոսի առաքելոյն 'ի Կորնթացւոց առաջին
թղթոյն է ընթերցուածս :

Քանզի փող հարկանի , և մեռեալք յա
րիցեն առանց ապականութեան , և մեք
նորոգեսցուք :

Զի պարտ է ապականութեանս այսմիկ
զգենուլ զանապականութիւն , և մահկա
նացուիս այսմիկ զգենուլ զանմահութիւն :
Այլ յորժամ մահկանացուս այս զգեցցի
զանմահութիւն , և ապականութիւնս զա

նապականութիւն, յայնժամ եղիցի բանն՝
որ գրեցաւ . եթէ ընկլաւ մահ 'ի յաղ-
թութիւն :

Ո՛ւր է մահ յաղթութիւն քո . ո՛ւր դժոխք
խայթոց քո :

Խայթոց մահու մեղք են , և զօրութիւն
մեղաց օրէնք :

Այլ չնորհք Աստուծոյ՝ որ ետ մեղ զյաղ-
թութիւն 'ի ձեռն Տեառն մերոյ Յիսուսի
Քրիստոսի :

Ալէլուիա ալէլուիա :

Հոգի քո Սուրբ և բարի՝ առաջնորդեսցէ
ինձ 'ի յերկիր ուղիւ :

Ալէլուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Եթիւղածութեամբ լուարուք :

Արոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Յովնանու :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պաշտօնով : Առէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Եթէ սիրէք զիս զպատուիրանս իմ պա-

հետքիք , և ես աղաչեցից զՀայր , եւ ոյլ միսիթարիչ տացէ՝ ձեզ . զի ընդ ձեզ բնա կեսցի 'ի յաւիտեան , զՀոգին ճշմարտութեան , զոր աշխարհս ոչ կարէ ընդունել , զի ոչ տեսանէ զնա , և ոչ ճանաչէ զնա . բայց դուք ճանաչէք զնա , զի առ ձեզ բնակեսցի , և ընդ ձեզ եղիցի :

Ո՛չ թողից զձեզ որքս , գամ առ ձեզ , փոքր միւս եւս՝ եւ աշխարհս ոչ եւս տեսանէ զնա , բայց դուք տեսանիցէք զնա . զի ես կենդանի եմ , և դուք՝ կենդանի լինելոց էք :

Քարոզ :

Վասն 'ի վերուստ խաղաղութեան եւ փրկութեան անձանց մերոց , զՏէր աղաչեսցուք : Տէր ողորմեա :

Վասն լսելի լինելոյ Տեառն Աստուծոյ ձայնի աղաչանաց մերոց , զՏէր աղա :

Վասն քաւիչ և ներող լինելոյ Աստուծոյ 'ի վերայ մեղաց մերոց , զՏէր աղա :

Վասն թողլոյ մեզ զամենայն յանցանա մեր զկամոյ և զակամայ , զՏէր աղա :

Վասն զի մի ընդ խոտանսն գտանիցիմք յաւուրն սրատասխանատուութեան , ըղէ Տէր աղա :

Վասն հոգւոյն հանգուցելոյ՝ որք ճշմարիտ և ուղիղ հաւատով 'ի Քրիստոս նըն-

ջեցին , զՏէր աղա :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ :
Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու :
Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ :

Տէր ողորմես , Տէր ողորմես , Տէր ողորմես :

Աղօթք :

Օրհնեալ ես միածին Որդի Աստուծոյ՝ Տէր
մեր Յիսուս Քրիստոս . որ ամենառատ գը-
թութեամբ քով մարմնացար 'ի սուրբ կու-
սէն Մարիամայ , և սրբաբեկեցար մեզ 'ի
խաչին նուէր հաշտութեան Հօր՝ հեղմամբ
քո սուրբ արեանդ : Թաղեցար 'ի գերեզ-
մանի , և իջեր 'ի դժոխս , եւ ազատեցեր
զհոգիսն որ 'ի նմա , 'ի սուրբ միաշաբա-
թին յարուցեալդ 'ի մեռելոյ , ձայնելով
հզօր քո բանիւդ , թէ որք 'ի կապանսդ
էք՝ ելէք , և որք 'ի խաւարի՝ յայանեցա-
լուք : Ուստի և մէք 'ի սուրբ և 'ի լուսա-
ւոր յարութեան քո եկեալ 'ի գերեզմանս
մեռելոյ , կենսատու Սուրբ Խաչիւս եւ
Սուրբ Աւետարանաւս աւետեմք սոյա

զսքանչելի և զանառւոյ յոյս վերստին նու
րողմանն՝ զոր խոստացար մեզ : Վասն ո
րոյ աղաչեմք զամենագութ փրկիչդ մեր
միաբան ծառայքս քո , խանարհեաց Տէր՝
յաղաչանս մեր , և հանգոյ զհոգի աղայիս
այսորիկ շնորհօք ողորմութեան քո : Որ
պէս զի տնկակից եղեալս նմանութեան
մահու քո , լիցի և կցորդ կենսաբեր յա
րութեան քո , եւ վայելեացէ զաբբայու
նըդ երկնից ընդ սուրբս քո : Եւ մեք ողոր
մութիւն գտեալ ՚ի քէն՝ փառաւորեցուք
զքեզ ընդ Հօր՝ եւ ընդ Արքայ Հոգւոյդ ,
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Յոյս յարութեան մերոյ՝ Տէր մեր Յիսուս
Քրիստոս , որ աւետարանեցեր զխաղաղու
թիւն հեռաւորաց և մերձաւորաց , սպա
նանելով զթշնամութիւն մահու մեզաց :
Գոհանամք զքէն , որ առատ մարդասի
րութեամբ քով զանէծս լուծեր , զգժոխս
աւերեցեր , և զմեզ զամենեսեանս յաբբա
յութիւնդ երկնից վերածեր , եւ ՚ի դա
սակցութիւնս հրեշտակաց խառնեցեր :

Եւ այժմ ժողովեալ մեր 'ի հանգիստ տը
ղայիս այսորիկ՝ հնչեմք զաւետիս յարու-
թեան ճշմարիտ բարբառով Սուրբ Աւե-
տարանին , և խոնարհեալ առաջի քո՝ ա-
ղաչեմք զբարեգութ մարդասիրութիւնքո-
հանգո Տէր զհոգի տղայիս այսորիկ ընդ
ընտրեալս քո , և ժառանգակից արա զսա-
սրբոց քոց յարքայութեանդ երկնից : Եւ
զմեզ ընդ նոսին արժանի արա յարազը-
ւարճ բերկրանօք օրհնել զբեզ ընդ Հօր՝
և Սուրբ Հոգւոյդ , այժմ և միշտ և յա-
ւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Ե- ապա առի Շարական :

Մերով բնութեամբ զոր ըզգեցար 'ի
փայտ խաչի՛ն բեւեռեցար , լուծանելով
զմեզ 'ի՛ մեղաց 'ի նախահօրն կապանաց .
լոյ՛ծ եւ ըզսա՛ն 'ի յանցանաց վասն քո՛
սուրբ չարչարանաց , լի լաւտեօք մոյ՛ծ
յամագաստ ընդ ի՛մաստուն սուրբ կո՛ւ-
սանանցն :

Յէ՛տ կամաւո՛ր մահու խաչի եդար 'ի նմր
գերեզմանի , երեքօրեայ թաղմամբ յերկ-

րի նոր ըստեղծեր զմեզ կենդանի . զի
 ջեպս ընդ քեզ 'ի հոյ մահու վերակոչեա
 ձայնիւ փողոյ . լի :

Առաւօտի՛ս մարդացեալ Աստուած
 իմ Յիսուս . յայնմ աւո՛րս ամէն ա
 տե՛նին զգի՛նս արեա՛րս քո մի՛ դատա
 պանրուեր . օգնեա՛րս եւ ինձ Քրի՛ստոս
 սյո՛ծր յառաջի՛ն ճանապարհին . եւ 'ի՞
 միւտանգամ գալըստեմ՛նք քո օգնեա՛րս
 ի՞նձ :

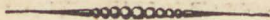
Հոգւոցն հանգուցելոյ : Ասան հանգուցեալ :

Քրիստոս որդի Աստուծոյ անոխակալ եւ :

Օրհնեսցի * եւ կնքեալ սրահեսցի գերեզ
 ման եւ ոսկերք ծառայիս Աստուծոյ :

(Երեւ իրն) :

Հայր մեր որ յերկինս ես :

Կ Ա Ն Ո Ն

ՏՂԱՅԻ ԵՕԹՆ ԱԻՈՒՐ

ԿԱՄ

ՔԱՌԱՍՆՈՐԵԱՅ ԵՒ ԿԱՄ ՏԱՐԵՄՈՒՏ ԿԱՏԱՐԵԼՈՅ

ԳՈՒԲԱՅ ՏԻ ԱՆԲԻԺ : ՇԱՐԿԻՆ Դ ԴԱՅՆԷՆ :

ԳԻՐԻ, ԱՆԿԱՐԱՆ, ՔԱՐՈՂՆ ԱՂԳՈՒԳԻՆ Է :

(ՏԷ՝ ԵՐԷ՝ 379) :

Աղօթք :

ՕՐՀՆԵԱՆ, ես բարեխնամող և բարեգուժ
Աստուած . որ նեղելոյ ես անդորրիչ, և
տրամելոյ մխիթարիչ . որ տնանկաց ես
տպաւէն, և սգաւորաց սփոփիչ . աշխա
տելոյ նաւահանգիստ, եւ Լքելոյ զօրա
ցուցիչ . մեղաւորաց ես քաւարան, եւ
անմեղաց պատսպարան . որ յոյսդ ես եւ
ապաւէն կենդանեաց և մեռելոց : Ընկալ
եւ պահպանեա զհոգի ծառայիս այսորիկ
Հոգւովդ քով Սրբով . պայծառացի զառ

ընդ սուրբս քո , և կարգաւորեա ընդ ար-
դարս քո՝ անճառ փառօք և աննուազելի
լուսով : Կնքեա և զպահարան բնակու-
թեանս սորա , և օրհնեա ողորմութեամբ
քով : Եւ մեզ ուղարկաւորացս սորա՝ և
զհետ եկեալ ժողովոյս՝ շնորհեա զքաւու-
թիւն մեղաց . փրկեա 'ի խորամանկու-
թենէ տատանայի , և զգաստացո զսիրտս
մեր 'ի հաճոյս քո . բեւեռեա զմեզ յեր-
կիւղ քո և 'ի սէր՝ միշտ խորհիլ զպա-
տուէր քո սուրբ հրամանիդ , և անմեռաց
ունել առաջի աչաց մերոց զօրն յետին ա-
հաւոր դատաստանիդ : Զի արժանի լի-
ցուք կեալ առաքինասէր վարուք՝ և ոչ
յաղթիլ 'ի մարմնական զբաղմանց , և յա-
մենայնի անդադար փառաւորեացուք ըզ-
հայր և զՈրդի և զՍուրբ Հոգի , այժմ և
միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Արդ՝ և ձեզ պարտ է գոհանալ զԱստու-
ծոյ , զի վախճանեալս ձեր՝ յերկրէս յեր-
կինս վերացաւ . 'ի մարդկանէ 'ի հրեշտակս
փոխեցաւ , 'ի մահուանէ 'ի կեանս , 'ի խա-

ւարէ՛ ՚ի լոյս . յաղքատութենէ՛ ՚ի թագաւորութիւն . ՚ի վաստակոյ ՚ի հանգիստ . ՚ի տրտմութենէ՛ աշխարհիս ՚ի յերկնային ուրախութիւնսն . ՚ի մեղաց յարդարութիւն . ՚ի հողեղինացս ՚ի լուսեղէնս վերացաւ , և ընդ հրեշտակս դասակարգեցաւ : Վասն այսորիկ ոչ է պարտ Քրիստոնէից սուգ առնուլ ՚ի վերայ մեռելոց՝ այլ լացցեն Հրէայք , և կոծեացին թերեհաւատք , զի նոքա են արժանի կոծոց և ողբոց : Այլ դուք մխիթարեցարուք՝ միւսանդամ կենդանութեամբ ամենայն ընտրելոց ՚ի Քրիստոս Յիսուս ՚ի Տէր մեր : Որում վայելէ փառք՝ իշխանութիւն եւ պատիւ , այժմ՝ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Ե- ապա ասի Շարական :

Սարսափի՛ն տարե՛րք երկրի՝ յորժամ փառօք դա՛ն հայրենի , արեգական լոյս խա՛ւարի լուսի՛նն աստեղեքն նըլաղին . զսա յաւո՛ւրն աներե՛կի լուսաւորեա՛լ լուսով քոյին . դա՛սաւորեա ըզսա՛ վերնոցն երգե՛լ ըզփառս ընդ զը՛ւարթնոցն :

Տո՛ւցանի՜ն գաղտնիք մարդկան՝, իւրա-
քանչի՛ւր որ գործեցան . բարեանց գոր-
ծողքն պլնակին, չարեանցն ՚ի հուրն ան-
շէջ մատնին . յսնժամ յիշեա՛ն զսորա՛ն բա-
րին, գործըք մեղանցն ջնջեսցին . դա :
Գրեցա՛ն յէս ՚ի գիր կենդանութեան .
և մեկնեցա՛ն երթալ առ արարի՛չն
երկնի և երկրի . օգ :

Հոգւոյն հան : Ասան հան : Գրիտոս որդի :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր ազաշեսցուք, ընկալ էք :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Օրհնեսցի * և կնքեալ պահեսցի գերեզ-
ման և ոսկերք ծառայիս Աստուծոյ, նշա-
նաւ սուրբ Խաչիս, և բանիւ սուրբ Աւե-
տաբանիս, յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգ-
ւոյն Սրբոյ :

(Տէ՛ս յերե՛ս 374) :

Հայր մեր որ յերկինս :

Կ Ա Ն Ո Ն

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ ԿԱՏԱՐԵԼՈՅ

ԱԼԷԼՈՒԽԱ աԼԷԼՈՒԽԱ :

ԵՐԱՆԻ որ խորհի զաղբառն և զտնանկն,
յաւուր չարի փրկէ զնա Տէր :
Տէր փրկէ զնա և կեցուցանէ , երանելի
առնէ զնա 'ի վերայ երկրի , և ոչ մասնէ
զնա 'ի ձեռս Թշնամեաց իւրոց :
Տէր օգնական է նմա 'ի մահիւնս յաւոյ
իւրոց , զամենայն անկողինս նորա դար-
ձուցանէ 'ի հիւանդութենէ նորա :
Ես ասացի Տէր ողորմեա ինձ , բժշկեա
զանձն իմ , ես մեղայ քեզ :
Թշնամիք իմ ասացին ինձ չար . երբ իցէ
զի մեռցի , և կորիցէ անուն նորա :
Մտանէր տեսանել զնանրութիւն , խօսէր
'ի սրտի իւրում , և ժողովէր զանօրէնու-
թիւն յանձն իւր :

Արարքս ելանէր և զնոյն խօսէր . զինէն
չնշէին ամենայն թշնամիք իմ :

Խորհեցան չար ՚ի վերայ իմ . բան անօրէ-
նութեան եգին ՚ի վերայ իմ :

Մի թէ որ ննջիցէ , այլ ոչ եւս յաւելցի
յառնել . քանզի և այրն խաղաղութեան
իմոյ , յոր և եսն յուսացայ :

Որ ուտէր զհաց իմ , յաճախեաց առնել
ինձ խաբէութիւն :

Այլ դու Տէր ողորմեա ինձ և կանգնեա
զիս , և ես հասուցից նոցա :

Յայսմ ծանեայ՝ թէ հաճեցար ընդ իս . զի
մի ուրախ եղիցին յիս թշնամիք իմ :

Այլ զիս յամբժութեան իմում ընկալար ,
եւ հաստատեցեր զիս առաջի քո յաւի-
տեան :

Օրհնեալ Տէր Աստուած Խորայելի յաւի-
տեանս յաւիտենից . եղիցի եղիցի :

Աւելլուիա աւելլուիա :

Որպէս փափագի եղջերու յաղճերս Զուրց ,
այնպէս փափագի անձն իմ առ քեզ Աս-
տուած :

Ծարաւի է անձն իմ առ քեզ Աստուած ,

հզօր և կենդանի . երբ եկից երեւեցայց
երեսացդ Աստուծոյ :

Եղեն ինձ արտասուք իմ կերակուր 'ի
տուէ և 'ի գիշերի . և այն զի ասէին ցիս
ղօրհանապազ՝ Թէ ո՞ւր է Աստուած քո :
Զայս որպէս յիշէի , տառապէր յիս անձն
իմ . քաջալերէի , զի մօտից ընդ յարկաւ ըռ
քանչեւեաց տանն Աստուծոյ :

Ի ձայն ցնծութեան խոստովանութեան ,
և 'ի ձայն բարեկենդանութեան :

Արդ ընդէր տրտում ես անձն իմ , կամ
ընդէր խռովես զիս . յուսա առ Աստուած
խոստովանեա նմա՝ փրկիչ երեսաց իմոց
Աստուած է :

Անձն իմ յոյժ խռովեցաւ . վասն այսորիկ
յիշեցի զքեզ յերկրէն Յորդանանու , 'ի
Հերմոնէ լեռնէ փոքուէ :

Խորք խորոց կարդացին առ քեզ , 'ի ձայն
ասհանաց քոց :

Ամենայն զբօսանք քո , եւ ակիք քո անցին
'ի վերայ իմ :

Ի տուէ սպառուիրեաց Տէր զողորմութիւն
իւր , 'ի գիշերի զօրհնութիւն նոր . և ա
ղօթք իմ առ Աստուած վասն կենաց իմոց :

Ասացի Աստուծոյ ընդունող իմ ես, ընդէր մերժեցեր զիս, ընդէր տրտում գընամ ես 'ի նեղել թշնամւոյ իմոյ:

Ի փշրիւ ոսկերաց իմոյ նախատեցին զիս թշնամիք իմ. յասել ցիս զօրհանապազ, թէ ո՞ւր է Աստուած քո:

Արդ ընդէր տրտում ես անձն իմ, կամ ընդէր խռովեա զիս. յուսա առ Աստուած, խոստովանեա նմա՝ փրկիչ երեսաց իմոյ
Աստուած է:

Ալէլուիա ալէլուիա:

Դատ արա ինձ Աստուած, և իրաւ արա ինձ 'ի դատաստանի իմում:

Յազգէ որ ոչ է սուրբ, 'ի մարդոյ մեղաւորէ նենգաւորէ փրկեա զիս:

Դու Աստուած հզօրիչ իմ ես, ընդէր մուռացար զիս, ընդէր տրտում գնամ ես 'ի նեղել թշնամւոյ իմոյ:

Առաքեա Տէր զայս քո և զճշմարտութիւն քո. զի առաջնորդեացեն ինձ, և հանցեն զիս 'ի լեառն սուրբ և 'ի յարկս քո:

Մտից առաջի սեղանոյ Աստուծոյ առ Աստուած որ ուրախ առնէ զմանկութիւն իմ:

Խոստովան եղէց քեզ օրհնութեամբ Աստուած Աստուած իմ :

Արդ ընդէր տրտում ես անձն իմ, կամ ընդէր խռովեա զիս, յուսա առ Աստուած, խոստովանեա նմա փրկիչ երեսաց իմոց Աստուած է :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Աշխ և միշտ և :

Ողորմեա ինձ Աստուած ըստ մեծի ողորմութեան քում, ըստ բազում գթութեան քում քաւեա զանօրէնութիւնս իմ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Աշխ և միշտ և :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք, ընկալ կէ :
Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Քահանայն խոնի արիանի և ասէ ,

Եարախն , ԳԶ ,

Հանգ . Որ երկայնամիտդ եմ Տէր քաղցր եւ անօխակալ հանգսն զհոգիս քոց ծանուայից . զի մի դարձցի տնանկ ամանէ պեալ յաճո՛ւրն ասեղ անտենիս :
Զ յիշատակ հրաժմրեւոյն ի հաճոյս քեզ

ընկալցիս . եւ զուխառքս մե՛ր ընկալ որպէ՛ս
 զԱբելին զՆոյն եւ զԱբրահամուն . զի ։
 Ի խորան քում սի՛րողաց հանգուցես ըզ
 ծանույս քո՛ , և զհոգիս նոցա՛ դմեսցես
 ընդ սո՛ւրբքս քո . զի մի դարձցի՛ տնանկ ։
 Մանիւնս . Ահաւո՛ր ես թագաւոր քրու
 բէական ձայնի՛ւ օրհնեալ . Ի յերկի՛նս
 Ի՛ յերկրի և յամենայն ժամանակի՛ :
 Ահաւո՛ր ես թագաւոր որ նո՛րոգես զքո՛
 զարարածս . հաստատես Ի՛ հաւատս Ի
 գիտութիւն ճշմարտութեան ։
 Լուսաւո՛րեա ըզմե՛զ Քրիստոս Ի մի՛ւսան
 դամ քո՛ գալըստեանն . յորժամ ծագիս Ի՛
 յերկնի և նո՛րոգես զքո զարարածս ։
 Յար . Այսօր յարութիւնն Քրիստոսի տօնե
 ցէ՛ք հաւատացեալք Ի՛ մի՛ Աստը՛ւանձ
 Հայր ամենակա՛լ ։
 Այսօր եւ կանայքն ի՛ւղաբե՛րք աւե՛տիս
 տալով անաբելոցն օրհնեն զԱստը՛ւանձ
 զՀայր ամենակա՛լ ։
 Այսօր և հրեշտակք Ի՛ յերկինքս հոգե
 ւոր հընչմամբ երգով . օրհնեն ։

ՄԵԺ . Լոյս լուսոյ մայր , և կենարար բա-
նին բնակարանն . քեզ երանիցեն անգղ և
աղինք ամենայն :

Ստեղծողին մայր , և հընութեան կերպի
նորոգողին . քեզ երա :

Լոյս ծագեցաւ ՚ի քէն , նրստելոցս ՚ի խա-
ւարին . քեզ երա :

Խաչ . Փայտ կենաց որ փոխանակ մահա-
ցո՛ւ պըտողոյն ըզբրիստոս պըտղաբերե-
ցեր , պարըստեան պահեա զն՛խոտս հա՛-
ւատացելոյ :

Քե՛ւ բաճցաւ մեզ ճանապարհ ծառոյն
կենաց ՚ի սրովբէափակ պահսպանութե՛-
նէն . պարըս :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : ԱյԺմ և ժիշտ և :

Քե՛ւ աղանտեցա՛ւ նախահայրն ՚ի ճաշակ
մանէ պըտողոյն . ե՛ւ քեզ երկընթացեան ա-
մենայն հա՛ւատացեալք . պարըս :

Մաղթանք :

Յամենայն ժամու աղաչանք իմ այս են ՚ի
մեղաց իմոց սուրբ արա զիս Տէր , և յօ-

տարէն պահեա զծագայս քո մարդասէր
Տէր :

Քարոզ :

Ազաչեսցուք զկենսատու փրկիչն մեր Քրիստոս . որ կամաւոր խաչելութեամբն իւրով զարարածս փրկեաց . եւ հեղմամբ արեան իւրոյ զթողութիւն շնորհեաց յուսացելոց իւրոյ . ամենակալ Տէր Աս :

Աղօթք :

Անկեալ առաջի քո բարերար և բազում ողորմ Աստուած՝ ազաչեմք ամենայն սրբ տիւք մերովք , և խնդրեմք զթողութիւն 'ի քէն , որպէս խոստացար ծառայից քոց և ասացեր , զամենայն զոր ինչ խնդրիցէք հաւատով յանուն Որդւոյ 'ի Հօրէ , տալի ձեզ : Շնորհեա և այժմ հաւատացելոցս 'ի քեզ , և կատարեա 'ի բարի զխնդրուածս մեր . զի 'ի քեզ եմք ապաւինեալ : Եւ քո առաւօ ողորմութեամբդ մը խիթարեա զմեզ 'ի կեանս այսոսիկ . և առաջնորդեալ հասո յանձառ երկնից արքայութիւնդ , 'ի փառաբանութիւն և 'ի պատիւ Ամենասուրբ Երրորդութեանդ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւի :

Յիշեա Տէր և ողորմեա :

Բարերար և բազումողորմ՝ Աստուած՝ քո
անմուռաց գիտութեամբդ և անբաւ մար-
դասիրութեամբդ՝ յիշեա զամենայն հա-
ւատացեալս ՚ի քեզ, և ողորմեա ամենե-
ցուն : Օգնեա, և փրկեա յիւրաքանչիւր
վտանգից և ՚ի փորձութեանց : Արժանա-
ւորեա գոհութեամբ փառաւորել զՀայր
և զՈրդի և զՍուրբ Հոգիդ, սցծմ և միշտ և :

Ալելուիա ալելուիա :

Ահա Աստուած օգնական իմ, և Տէր ըն-
դունող Հոգւոյ իմոյ :

Ընթերցուածս յԱռակաց :

Պատուեա զՏէր ՚ի քոյոց արդար վաստա-
կոց, եւ հան նմա սլառող ՚ի քոց արդա-
րութեան արմտեաց, զի լոյսին շտեմա-
րանք քո լիութեամբ ցորենոյ, և գինեաւ
հնձանք քո առաւել եւս բղխեսցեն :

Որդեակ՝ մի՛ լքանիր ՚ի խրատու Տեառն,
և մի՛ լուծանիցիս յանդիմանեալ ՚ի նմանէ,
զի զոր սիրէ Տէր՝ խրատէ, տանջէ զամե-
նայն որդի զոր ընդունի :

Ընթերցուածս 'Պ գործոց Առաքելոց :

Այնպէս պաշտեմ զՀայրենի Աստուածն .
հաւատադեալ ամենայնի որ ինչ յօրէնս
և 'ի մարգարէս գրեալ է :

Ունիմ յոյս առ Աստուած . որում և դու
քա իսկ ակն ունին՝ թէ յարութիւն լի
նելոց է արդարոց և մեղաւորաց :

Յորում և ես իսկ ճգնիմ, անխիղճ միաս
ուհեղ առ Աստուած և առ մարդիկ յամե
նայն ժամ :

Ի բազում ամաց ողորմութիւնս եկի առ
նել յազգդ իմ, և ետու պատարագիս .
որովք գաին զիս սրբեալ 'ի տաճարին :

Պետրոսի առաքելոյն 'ի կաթողիկեաց առաջին
թղթոյն է ընթերցուածս :

Սիրելիք, զոյն իսկ և մեռելոց խոստա
ցեալ է՝ զի դատեսցին ըստ մարդկան
մարմնով, եւ կենդանացին ըստ Աստու
ծոյ՝ Հոգւով :

Ամենեցուն վախճան մերձեալ է . զգա
տացարուք այսուհետեւ, եւ լերուք զը
ւարթուհիք յաղթս :

Աւելուիա աւելուիա :

Աստուած ողորմեա մեզ և օրհնեա զմեզ .
երեւեցո զերեսս քո 'ի մեզ՝ եւ ողորմեա
մեզ :

Աւելուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Ղուկասու :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պաշտօնումէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Եւ մտեալ շրջէր ընդ Երիբով . և ահա այր
մի անուն կոչեցեալ Զաքէոս , եւ նա էր
մաքսապետ , և ինքն մեծատուն , և խըն
դրէր տեսանել՝ թէ ո՞վ իցէ Յիսուս , և
ոչ կարէր 'ի բաղմութենէն , զի կարճ էր
հասակաւ . և ընթացեալ յառաջս , ել 'ի
ժանտաթղենին զի տեսանիցէ զնա . քան
զի ընդ այն իսկ անցանելոց էր :

Իբրեւ եկն 'ի տեղին , հայեցաւ 'ի վեր
Յիսուս՝ եւ ասէ ցնա . Զաքէ՝ փութա՝
էջ այտի , զի այսօր 'ի տան քում արժան

է ինձ ազանել, փութացաւ և էջ՝ և ըն-
կալաւ զնա ուրախութեամբ :
Իբրեւ տեսին ամենեքին , տրտնջին եւ
ասէին՝ թէ առ առն մեղաւորի եմուտ
լուծանել :

Եկն՝ եկաց Չաբէոս՝ և ասէ յՏէր . Տէր՝
ահա զկէս ընչից իմոց սապ աղքատաց , և
եթէ զոք զրկեցի , հատուցից չորեքիին :
Եւ ասէ յնա Յիսուս , այսօր եղև փրկու-
թիւն տանա այսմիկ . քանզի և սա որդի
Աբրահամու էր :

Զի եկն Որդի Մարդոց խնդրել և կեցու-
ցանել զկորուսեալսն :

Քարոզ :

Վասն ՚ի վերուստ խաղաղութեան եւ
փրկութեան անձանց մերոց , զՏէր աղա-
չեսցուք : Տէր ողորմեա :

Վասն լսելի լինելոյ Տեառն Աստուծոյ ձայ-
նի աղաչանաց մերոց , զՏէր աղա :

Վասն քաւիչ և ներող լինելոյ Աստուծոյ
ի վերայ մեղաց մերոց , զՏէր աղա :

Վասն թողլոյ մեզ զամենայն յանցանս մեր
զկամոյ և զակամոյ , զՏէր աղա :

Վասն զի մի ընդ խոտանսն գտանիցիմք
յաւուրն սլատասխանատուութեան, ըզ-

Տէր աղա :

Վասն հոգւոցն հանգուցելոց՝ որք ճշմա-
րիտ և ուղիղ հաւատով 'ի Քրիստոս նըն-
ջեցին, զՏէր աղա :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ :
Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու :
Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ :

Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Հայր երկնաւոր՝ բարեգութ և ողորմած,
բաղցր եւ երկայնամիտ առ ամենեւեան
որք խնդրեն 'ի քէն : Հայեաց 'ի ստեղ-
ծուածս ձեռաց քոց, որ ապաւինիմք 'ի
քո բարերարութիւնդ. և ընկալ ողորմու-
թեամբ քով զսլատարագս, զոր մատուցա-
նեմք հաւատացեալքս 'ի քեզ՝ առ 'ի յի-
շատակ ննջեցելոց յանուն քո սուրբ : Զի
դու ես Տէր՝ որ հաստատեցեր 'ի սիրտս
մեր զյոյս յարութեան, և զհատուցումն
բարեաց ամենեցուն՝ որ հաւատան գա-
լըստեան միածնի քո : Դու՝ Տէր Աստուած

մեր , յաղթեալ 'ի մարդասիրութենէ
 քումմէ՝ առաքեցեր յանքննին ծոցոյ
 քումմէ զմիածին Որդիդ քո . որ եկն եւ
 գնեաց զմեզ 'ի ծառայութենէ մեզայ :
 Եղեւ իբրեւ զմեզ մարդ , և հրաւիրեաց
 զմեզ յորդեգրութիւն Հօրդ երկնաւորի :
 Մատուց զինքն պատարագ կամօք քովք ,
 և եբարձ զպարտիս մարդկութեանս մե-
 րոյ , հաշտեցուցանել զտարագրեալքս 'ի
 քէն՝ 'ի ձեռն հեղման արեան իւրոյ :
 Համարեցաւ ընդ մեռեալս՝ 'ի գերեզմանի
 դնելով անապականաբար , և զմահացեալ
 սրն 'ի սկզբանէ՝ կորզեաց 'ի ձեռաց մա-
 հու : Յարեաւ սքանչելապէս , և մշտնջե-
 նաւոր կենդանութեանն հաղորդս արար
 զմահկանացու բնութիւնս մեր : Եւ այժմ
 Տէր Աստուած մեր՝ օրհնեալ զպատարագս
 զայս , առաքելով զաներեւոյթ աջ քո , և
 հանգո զկամս ընդունելութեան քո 'ի մա-
 տուցալքս . որք հաւատացին առ հաւատ
 չեաց ընդունել զհանգիսս փոխեցելոյն ,
 զոր աւանդեցեր 'ի պատրաստ բնակու-
 թիւն՝ քո անձառ բարեացդ : Լցո՛ Տէր՝
 քո անձառ շնորհօքդ , եւ բազմապատիկ

ցնծութեամբ զժողովուրդս քո, որք հա-
 զորդ հանդիպեցան լինիլ այսմ հոգեւոր
 խրախութեանս: Ծաւալեացին ընդ մեզ
 սլարակցութեամբ բանակք զուարթնոցն,
 բազմելով 'ի վայելս հաշտարար կամաց
 քոյ: Որպէս զի երկոքումք հրճուանօք
 բերկրեացին հոգիք հանգուցելոցն ազդ-
 մամբ շնորհաց սուրբ Հոգւոյդ, որ անդեղ-
 ջրդ ես 'ի փոխատրութիւն նոցա՝ որք կա-
 մակար մօօք ընծայեցին զքոյդ քեզ: Պայ-
 ծառացո Տէր աննուազելի փայլմամբ ըզ-
 հոգիս այնոցիկ, յորոյ անուն կատարին
 աղօթքս եւ պատարագս՝ բարեխօսու-
 թեամբ ընտրելոյ քոյ, որք մատուցին
 զինքեանս արեամբ բանականաւ քեզ ըն-
 դունողիդ Հօր, և յանտեսանելի քոյ հա-
 տուցմանցդ վայելեացեն 'ի փառս՝ որ ոչն
 երեւին: Վասն որոյ գոհացողական փա-
 ռատրութեամբ եւ երկրպագութեամբ
 մատուցանեմք օրհնութիւն ամենասուրբ
 Երրորդութեանդ՝ Հօր և Որդւոյ և Հոգ-
 ւոյդ Սրբոյ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս
 յաւիտենից, ամէն:
 Հայր մեր որ յերկինս:

ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԲԻԾՔ ՆՆՁԵՑԵԼՈՅ

Աւելուիա աւելուիա :

Երանեալ են անբիծք 'ի Ճանապարհի, և
այք գնան յօրէնս Տեառն :

Երանի այք քննեն զվկայութիւնս նորա,
բոլորով սրտիւ իւրեանց խնդրեոցեն զնա :
Ոչ թէ այք գործեն զանօրէնութիւն 'ի
Ճանապարհս նորա գնասցեն :

Դու պատուիրեցեր զպատուիրանս քո 'ի
պահել ինձ յոյժ :

Երանի թէ յաջողեալ էին ինձ Ճանապարհք
իմ 'ի պահել ինձ զարդարութիւնս քո :
Յայնժամ ես ոչ ամաչէի 'ի զգուշանալ ինձ
'ի պատուիրանս քո :

Խոստովան եղէց քեզ Տէր յուղղութիւն
սրտի իմոյ, որպէս ուսայց զիրաւունս
արդարութեան քո :

Զիրաւունս քո պահեցի, մի' թողուր զիս
մինչ իսպառ :

Ի՞նչ ուղղեսցէ երիտասարդ զՃանապարհս
իւր, այլ 'ի պահել զքանս քո :

Բոլորով սրտիւ իմով խնդրեցի զքեզ, մի'
մերժեր զիս 'ի պատուիրանաց քոց :

Ի սրտի խնամ թագուցի զբանա քո , որ
պէս զի մի մեղայց քեզ :

Օրհնեալ ես դու Տէր , ուստ ինձ զարդա
բուծիւնս քո :

Երթամբք խնովք պատմեցից զամենայն ի
րաւունս բերանոյ քո :

Ի ճանապարհս լիկայութեանց քոյ զուար
ճացայ , որպէս յամենայն 'ի մեծութեան :

Ի պատուիրանս քո հոգացայ , և զգուշա
ցայ 'ի ճանապարհս քո :

Զիրաւունս քո խօսեցայ , և ոչ մոռացայ
զբանս քո :

Հատու ծառայի քում , զի կեցից և պահե
ցից զբանս քո :

Զարթո զաչս իմ , և նայեցայց 'ի սքանչե
լիս օրինաց քոյ :

Պանդուխտ եմ ես յերկրի , մի թագու
ցաներ յինէն զպատուիրանս քո :

Փափագեաց անձն իմ 'ի ցանկալ ինձ յի
րաւունս քո յամենայն ժամ :

Ստատեցեր ամբարտաւանից , անկեալ
ոյք խտորեցան 'ի պատուիրանաց քոյ :

Ի բաց արա յինէն զնախատինս և զարհա
մարհանս , զի զլիկայութիւնս քո խնդրեցի :

Քանզի նստան իշխանք և չարախօսէին զինէն . այլ ծառայ քո խորհէր յիրաւունս քո :
Զի վկայութիւնք քո խօսք իմ էին , և խորհուրդք իմ արդարութիւն քո :

Մերձեցաւ անձն իմ 'ի հող , Տէր կեցո՞ զիս ըստ բանի քում :

Զճանարհս իմ սլաամեցի . բեզ՝ եւ լուարինձ , ուսո ինձ զարդարութիւնս քո :

Ի ճանապարհս արդարութեանց քոց իմաստուն արա զիս , և քննեցից զսքանչելիս քո :
Տքնեցաւ անձն իմ առ 'ի ձանձրանալ . հաստատեա զիս 'ի բանս քո :

Զճանապարհս մեղաց 'ի բոց արա յինէն , և յօրէնս քո ողորմեա ինձ :

Զճանապարհս ճշմարտութեան քո ընտրեցի , և զիրաւունս քո ես ոչ մոռացայ :

Մերձեցայ ես 'ի վկայութիւնս քո , Տէր մի՞ յամօթ առներ զիս :

Ի ճանապարհս պատուիրանաց քոց ընթացայ , զի անդորր արարեր սրաի իմոյ :

Օրէնոգէտ արա զիս Տէր 'ի ճանապարհս իրաւանց քոց , և ինդրեցից զիս յամենայն ժամ :

Իմաստուն արա զիս , և քննեցից զօրէնս

քո, և պահեցից զնա բոլորով սրտիւ իմով:
Առաջնորդեա ինձ 'ի շաւիղս պատուիրա-
նաց քոց, զի ընդ նոսա հաճեցայ:

Խոնարհեցի զսիրտ իմ 'ի վկայութիւնս քո,
և մի՛ յագահութիւն:

Դարձի զաչս իմ, զի մի՛ տեսից զնանրու-
թիւն, 'ի ճանապարհս քո կեցի զիս:
Հաստատեա ծառայի քում զբան քո յեր-
կիւղ քո:

Հան յինէն զնախատինս, զոր և կարծեցի.
զի դատաստանք քո քաղցր են:

Ահա ցանկացոյ պատուիրանաց քոց. յար-
դարութեան քում կեցի զիս:

Եկեսցէ 'ի վերայ իմ ողորմութիւն քո Տէր,
և փրկութիւն քո ըստ բանի քում:

Տայ պատասխանի ոյք նախատին զիս բա-
նիւք, զի ես 'ի բանս քո յուսացայ:

Մի՛ 'ի բացեալ սուներ 'ի բերանոյ իմմէ
զբան ճշմարտութեան մինչեւ յոյժ, զի յի-
րաւունս քո յուսացայ:

Պահեցի զօրէնս քո յամենայն ժամ, յա-
ւիտեան և յաւիտեանս յաւիտենից:

Գնայի ես յանդորրու, զի զպատուիրանս
քո խնդրեցի:

Խօսէի զվկայութիւնս քո առաջի թագաւորաց , և ոչ ամաչէի :

Խորհէի 'ի պատուիրանս քո , զոր սիրեցի : Համբարձի զձեռս իմ 'ի պատուիրանս քո զոր սիրեցի , և խորհէի յարդարութեան քում :

Յիշեա զբան ծառայի քո , յոր և յուսացուցեր զիս :

Սա մխիթարեսցէ զիս 'ի խոնարհութեան իմում . զի բան քո կեցոյց զիս :

Ամբարտաւանք անիրաւեցան յիս յոյժ . այլ յօրինաց քոց ես ոչ խոտորեցայ :

Յիշեցի զիրաւունս քո յաւիտենից Տէր , և մխիթարեցայ :

Տրտմութիւն կալաւ զիս 'ի մեղաւորաց , և ոյք թալլին զօրէնս քո :

Գովելի են ինձ իրաւունք քո 'ի տեղւոջ պանդխտութեան իմոյ :

Յիշեցի 'ի գիշերի զանուն քո Տէր , և պահեցի զօրէնս քո :

Սա եղեւ ինձ ճանապարհ 'ի կեանս , զի զարդարութիւնս քո խնդրեցի :

Փառք Հօր և Ռդւոյ և : Այժմ' և միշտ և :

ԵՐԿՐՈՐԴ ԱՆԲԻԾՔ ՆՆՋԵՑԵԼՈՑ

Աւելուիա աւելուիա :

Բաժին իմ ես դու Տէր , ասացի պահել
ինձ զօրէնս քո :

Աղաչեցի զերեսս քո բոլորով սրտիւ իմով ,
ողորմեա ինձ ըստ բանի քում :

Խորհեցայ 'ի ճանապարհս իմ , և դարձու
ցի զոտս իմ 'ի վկայութիւնս քո :

Պատրաստեցայ և ոչ խռովեցայ , զի պա
հեցի զպատուիրանս քո :

Տոռունք մեղաց պատեցան զինեւ , այլ
զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ :

Ի մէջ գիշերի յառնէի խոստովան լինիլ
առ քեզ վասն իրաւանց եւ արդարու
թեան քո :

Հաղորդ էի ես ամենայն երկիւղածաց քոց ,
որոց պահեալ էին զպատուիրանս քո :

Ողորմութեամբ Տեառն լի եղեւ երկիր ,
զարդարութիւնս քո ուսո ինձ :

Քաղցրութիւն արարեր ընդ ծառայի քում
Տէր ըստ բանի քում :

Զքաղցրութիւն , զխրատ և զգիտութիւն
ուսո ինձ , զի 'ի պատուիրանս քո ես հա
ւատացի :

Մինչեւ խոնարհեալ էի ես՝ մեղայ . վասն
այսորիկ զբանս քո պահեցի յոյժ :

Քաղցր ես դու Տէր , եւ քաղցրութեամբ
քով ուստ ինձ զարդարութիւնս քո :

Բազմացան յիս անիրաւութիւնք ամբար
տաւանից . այլ ես բոլորով սրտիւ իմով
քննեցի զպատուիրանս քո :

Մածան որպէս կաթն սիրտք նոցա . այլ
եւ զօրէնս քո խօսեցայ :

Բարի է ինձ զի խոնարհ արարեր զիս , որ
պէս ուսայց զարդարութիւնս քո :

Բարի են ինձ օրէնք բերանոյ քո , քան
զհազարս ոսկւոյ և արծաթոյ :

Ձեռք քո արարին և ստեղծին զիս . իմառ
տուն արա զիս , և ուսայց զպատուիրա
նս քո :

Երկիւղածք քո տեսցեն զիս և ուրախ ե
ղիցին , զի ես 'ի բանս քո յուսայայ :

Ծանեայ Տէր զի արդարութեամբ են դա
տաստանք քո . յիրաւի խոնարհեցուցեր
զիս :

Եղիցի ուղորմութիւն քո 'ի մխիթարել զիս ,
լստ բանի քում՝ զծառայս քո :

Եկեսցեն յիս գթութիւնք քո՝ եւ կեցից ,

զի օրէնք քո խօսք իմ էին :
 Ամաչեացեն ամբարտաւանք՝ որք 'ի տարա-
 պարտուց անիրաւեցան յիս . այլ ես հո-
 գացայ 'ի պատուիրանս քո :
 Խրատեսցեն զիս երկիւղածք քո , եւ ոյք
 ճանաչեն զվկայութիւնս քո :
 Եղեցի սիրտ իմ անբիծ յարդարութեան
 քում , զի մի ամաչեցից :
 Կարօտացաւ անձն իմ 'ի փրկութիւնս քո ,
 զի ես 'ի բանս քո յուսացայ :
 Սպասեցին աչք իմ բանի քում , ասացի՝
 երբ միջթարեացէ զիս :
 Եղէ ես որպէս տիկ 'ի պարզի , զի զար-
 դարութիւնս քո ես ոչ մոռացայ :
 Քանի՞ ինչ են աւուրք ծառայի քո . երբ
 արասցես ինձ իրաւունս 'ի հալածչաց ի-
 մոց :
 Պատմեցին ինձ անօրէնք զխորհուրդս , այլ
 ոչ որպէս զօրէնս քո :
 Ամենայն պատուիրանք քո ճշմարիտ են .
 'ի նանիր հալածեցին զիս , օգնեա ինձ :
 Փոքր մի եւս եւ կորուսանէին զիս յեր-
 կրի . այլ ես ոչ թողի զպատուիրանս քո :
 Ըստ ողորմութեան քում կեցո զիս , և պա-

Հեցից զվկայութիւնս բերանոյ քոյ ։
 Յաւիտեան Տէր բան քո կայ յերկինս , ազ
 գէ մինչեւ յազգէ ճշմարտութիւն քո ։
 Հաստատեցեր զերկիր՝ և կայ ։
 Հրամանի քում մնայ տիւ , զի ամենեքեան
 ծառայք քո են ։
 Եթէ ոչ օրէնք քո խօսք իմ էին , կանխաւ
 եւս արդեօք կորուսեալ էի 'ի խոնարհու
 թեան իմում ։
 Ի յաւիտեան ոչ մոռացայ զարդարութիւ
 նքս քո , զի նոքօք կեցուցեր զիս ։
 Քո եմ ես եւ կեցո զիս , զի զարդարու
 թիւնս քո խնդրեցի ։
 Ինձ ստասեցին մեղաւորք 'ի կորուսանել ,
 զի զվկայութիւնս քո ես 'ի միտ առի ։
 Յամենայն կատարածի տեսի զվախճան .
 յոյժ անդորր էին ինձ պատուիրանք քո ։
 Որպէս սիրեցի զօրէնս քո , զօրհանապազ
 խօսք իմ էին ։
 Քան զթշնամիս իմ իմաստուն արարեր զիս
 'ի պատուիրանս քո , զի յաւիտեան իմ
 էին ։
 Քան զամենայն ուսուցիչս իմ իմաստուն
 եղէ , զի վկայութիւնք քո խօսք իմ էին ։

Քան զծերան իմաստուն եղէ, զի զպատ-
ուիրանս քո քննեցի :

Յամենայն ճանապարհաց չարաց արգելի
զոտս իմ, որպէս զի պահեցից զբանս քո :
Յիրաւանց քոց ես ոչ խոտորեցայ, զի դու
օրէնսդէտ արարեր զիս :

Որպէս զի քաղցր են 'ի քիմս իմ բանք քո՝
բան զմեզը բերանոյ իմոյ :

Ի պատուիրանաց քոց իմացեալ տաւցի
զամենայն ճանապարհս չարաց, զի դու
օրէնսդէտ արարեր զիս :

Ճրագ են բանք քո ոտից իմոց, և լոյս տան
չաւղաց իմոյ :

Երգուայ եւ հաստատեցի, զի պահեցից
զամենայն իրաւունս արդարութեան քո :
Խոնարհ եղէ մինչեւ յոյժ. Տէր կեցո զիս
ըստ բանի քում :

Ընդ կամս բերանոյ իմոյ հաճեա Տէր, եւ
զիրաւունս քո ուսո ինձ :

Անճն իմ 'ի ձեռս քո է յամենայն ժամ, և
զօրէնս քո ես ոչ մոռայայ :

Եղին ինձ մեղաւորք որոգայթ, 'ի պատ-
ուիրանաց քոց ես ոչ մոլորեցայ :

Ժառանգեցի զվկայութիւնս քո յաւի-

տեան , զի ցնծութիւն է սրտի իմոյ :
 Խոնարհեցուցի զսիրտ իմ առնել զարդա-
 րութիւնս քո յաւիտեան , վասն հասուց-
 ման :

Ձանօրէնս ատեցի , և զօրէնս քո սիրեցի :
 Յգնական և փրկիչ իմ ես դու , և ես 'ի
 բանս քո յուսացայ :

Ի բաց եղերուք յինէն , չարք , և քննեցից
 զպատուիրանս Աստուծոյ իմոյ :

Յգնեա ինձ ըստ բանի քում և կեցոյ զիս ,
 և մի՛ յամօթ առնե՛ր զիս 'ի յուսոյ իմմէ :
 Յգնեա ինձ և ապրեցոյ զիս , և խորհեցայց
 յիրաւունս քո յամենայն ժամ :

Անարգեցեր զամենեւեան՝ որք ապստամբք
 եղեն յարդարութեանց քոց , զի անիրաւ
 ւութեամբ էին խորհուրդ նոցա :

Յանցաւորս համարեցայ զամենայն մեղաւ-
 որս երկրի , վասն այսորիկ սիրեցի զպա-
 տուիրանս քո :

Բեւեռեա ընդ երկիւղ քո զմարմին իմ ,
 զի 'ի դատաստանայ քոց երկեայց յոյժ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Այժմ և միշտ և :

ԵՐՐՈՐԴ ԱՆԲԻԾԻ ՆՆՁԵՑԵԼՈՅ

ԱԷԼԸԼԻԱ ԿԷԼԸԼԻԱ :

Արարի իրաւունս և արդարութիւն . մի
մատնէր զիս 'ի ձեռս նեղչաց իմոց :

Դնկալ զծառայս քո 'ի բարի , զի մի ամ
բարոտաւանք զզուեացէն զիս :

Սպասեցին աչք իմ փրկութեան քում
Տէր , և բանից արդարութեան քո :

Արա ընդ ծառայի քում Տէր ըստ ողոր
մութեան քում , զարդարութիւնս քո
ուսո ինձ :

Ծառայ քո եմ ես , իմաստուն արա զիս ,
և ծանեայց զփկայութիւնս քո :

Ժամ է սրաշտել զՏէր , խափանեցին զօ
րէնս քո :

Վասն այսորիկ սիրեցի զսպառուիրանս քո
քան զամենայն ոսկի և զսպաղինն :

Ամենայն սպառուիրանք քո յաջողեցան ինձ ,
զի ատեցի ես զճանապարհս չարաց :

Աբանչելի են փկայութիւնք քո , վասն այ
սորիկ սիրեաց զնոսա անձն իմ :

Յայտնութիւն բանից քոց լուսաւոր է և
իմաստուն առնէ զտղայս :

Զբերան իմ բացի, և առի զհոգի. 'ի սղա-
տուիրանս քո փափաքեաց անձն իմ:

Նայեա առ իս և ողորմեա ինձ ըստ իրա-
ւունս սիրողաց անուան քո:

Զճանապարհս իմ ուղիղ արա ինձ ըստ
բանի քում, և մի տիրեսցեն ինձ ամենայն
մեղք:

Փրկեա զիս 'ի զբազարաութենէ մարդկան,
և սրահեցից զսրատուիրանս քո:

Երեւեցս զերեսս քո 'ի ծառայս քո, եւ
ուստ ինձ զարդարութիւնս քո:

Վտակք ջուրց իջին յաչաց իմոց, զի ոչ
սրահեցին զօրէնս քո:

Արդար ես դու Տէր, և ուղիղ են դա-
տաստանք քո:

Պատուիրեցեր զարդարութիւն վկայու-
թեանց քոց, և ճշմարիտ են յոյժ:

Մաշեաց զիս նախանձ քո, զի մոռացան
զբանս քո թշնամիք իմ:

Բնորեալ է բան քո յոյժ, և ծառայ քո
սիրեաց զսա:

Մանուկ եմ ես և արհամարհեալ, և զար-
դարութիւնս քո ես ոչ մոռացայ:

Արդարութիւն քո արդարութիւն յաւի-

տենից, և օրէնք քո ճշմարիտ են :

Նեղութիւնք և վիշտք գտին զիս, և սաւ
առւիրանք քո խօսք իմ էին :

Արդարութեամբ են վկայութիւնք քո յաւ-
ւիտեան իմաստուն արա և կեցո զիս :

Կարգացի առ քեզ բոլորով սրտիւ իմով,
լուր ինձ Տէր, զի զարդարութիւնս քո
խնդրեցի :

Աղաղակեցի առ քեզ՝ և փրկեա զիս, և
սահեցից զվկայութիւնս քո :

Կանխեցի տարածամու, աղաղակեցի, և
ես 'ի բանս քո յուսացայ :

Կանխեցին աչք իմ առաւօտու 'ի խօսիւ
ինձ զբանս քո :

Ձայնի իմում լուր Տէր ըստ ողորմութեան
քում, և յիրաւունս քո կեցո զիս :

Մերձեցուցին յիս հալածիչք իմ զանօրէ-
նութիւն, զի յօրինաց քոց հեռի եղեն :

Մերձ ես դու Տէր, և ամենայն պատուի-
րանք քո ճշմարիտ են :

Ի սկզբանէ ծանեայ 'ի վկայութեանց քոց,
զի յաւիտեան հաստատեցեր զնոսա :

Տես զխոնարհութիւն իմ և փրկեա զիս,
զի զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ :

Դատեա զդատաստանս իմ և փրկեա զիս,
 և ըստ բանի քում կեցո զիս :
 Հեռի է 'ի մեղաւորաց փրկու թիւն , զի
 զիրաւունս քո ոչ պահեցին :
 Գթու թիւնք քո բաղում են Տէր , և ըստ
 իրաւանց քոյ կեցո զիս :
 Բազում են , որք հալածեն և նեղեն զիս .
 'ի վկայութեանց քոյ ես ոչ խոտորեցայ :
 Հայէի յանագորոյնս և մաշէի , զի զսա-
 տուիրանս քո ոչ պահեցին :
 Տես՝ զի զստուիրանս քո սիրեցի . Տէր՝
 ողորմութեամբ քո կեցո զիս :
 Սկիզբն բանից քոյ ճշմարտութիւն է .
 յաւիտեան են ամենայն իրաւունք ար-
 դարութեան քո :
 Իշխանք հալածեցին զիս 'ի նանիր , և 'ի
 բանից քոյ երկեալ սիրտ իմ :
 Յնծացայ ես 'ի բանս քո որպէս այն որ
 գտանէ աւար բազում :
 Զմեղս ատեցի և անարգեցի , և զօրէնս
 քո սիրեցի :
 Եօթն անգամ յաւուր օրհնեցից զքեզ
 վասն իրաւանց և արդարութեան քո :
 Խաղաղութիւն բազում է այնոցիկ ոյք

սիրեն զօրէնս քո , և ոչ գոյ 'ի նոսա գայ-
թակլութիւնն :

Սպասեցի փրկութեան քում Տէր , և ըզ-
պատուիրանս քո սիրեցի :

Պահեաց անձն իմ զվկայութիւնս քո , և
սիրեաց զնոսա յոյժ :

Պահեցից զպատուիրանս և զվկայութիւնս
քո , զի ամենայն ճանապարհք իմ առաջի
քո են :

Մերձեցին խնդրուածք իմ առաջի քո
Տէր , ըստ բանի քում իմաստուն արա զիս :

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո Տէր , և բա-
նիւ քո փրկեա զիս :

Բղխեսցեն չրթունք իմ զօրհնութիւնս քո ,
յորժամ ուսուցես ինձ զարդարութիւ-
նըս քո :

Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո , զի ամենայն
պատուիրանք քո արդարութեամբ են :

Եղիցի ձեռն քո 'ի կեցուցանել զիս , զի ըզ-
պատուիրանս քո ընտրեցի :

Յանկացայ փրկութեան քում Տէր , և օ-
րէնք քո խօսք իմ էին :

Կեցցէ անձն իմ , օրհնեսցէ զբեզ . և ի-
րաւունք քո օգնեսցեն ինձ :

Մոլորեցայ ես որպէս զոչխար կորուսեալ,
խնդրեա զճառայս քո, զի զսպառուիրանս
քո ես ոչ մոռացայ:

Փառք Հօր և Որդւոյ և: ԱյԺժ և միշտ և:

Աւելուիա աւելուիա:

Անբեցի զի լուիցէ Տէր զձայն աղօթից ի-
մոյ, զի խոնարհեցոյց զունկն իւր առ իս,
և ես յաւուրս իմ կարդացի առ նա:
Շրջեցան զինեւ երկունք մահու, և վիշտք
դժոխոց գտին զիս:

Զնեղութիւն և զանձկութիւն գտի, եւ
զանուն Տեառն կարդացի:

Ո՞ Տէր՝ փրկեա զանձն իմ. ողորմած Աս-
տուած մեր ողորմի և պահէ զաղայս Տէր:
Ես խոնարհ եղէ՝ եւ Տէր կեցոյց զիս.
դարձ անձն իմ ՚ի հանգիստ քո, զի Տէր
օգնեաց քեզ:

Փրկեաց զանձն իմ ՚ի մահուանէ, զաչ
իմ յարտասուաց, եւ զօտս իմ ՚ի գայ-
թակղութենէ, հաճոյ եղէց առաջի Տեա-
ռն յերկրին կենդանեաց:

ՇԱՐԱԿԱՆ Ք

ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ

Ի ՎԵՐԱՅ ՈՒԹ ԶԱՅՆԻՅ

ԱԶ. ՉԱՅՆ արկեալ կէ՛նարարին անտուա-
ծայի՛ն բարբաձոյն, առէ եկայք օրհնեալ
ը.ք Հօր խնց ժառանգեցէք պատրաս-
տեալ ձեզ ըղկեանսն ՚ի հանգերձեալ
երկրի՛ն :

Ընդ առաջ ելանե՛լ քեզ հաւատով ՚ի յօ՛ւ
դրս զերինս, աստուածազգեաց լուսով
պայծամուցեալ ՚ի դասս անմարմնոյն. ՚ի
լուսէլ ըզձայն երանմէ՛ս կոչմանն :
Ընդ աջմէ քումմէ՛ կացո ընդ խմաստուն
սուրբ կմլսանսն, ՚ի լուսեղէ՛ն անաղաս-
տին պայծամուցեալ ՚ի դասս անմարմնոյն,
՚ի ժողովս անդրանկաց գրեւոյ ՚ի՛ յէ՛ր-
կինս :

Հանգ . Քեզ վայելէ Աստուած օրհնեւ
 Թիւն , որ յարութիւնդ ես ձայնիւ յա
 ւիտենից նրնջեցեւոյն . Թագաւոր և իշ
 խան վերօրհնեմք ըզքեզ :

Ի միւսանգամ գալըստեանն .քո Քրիստոս
 փառաց Թագաւոր ի՛նչ ձայն փողոյ նորո
 գիւն հողիք նրնջեցեւոյն , և յառնե՛ն ի
 մեռելաց անասանկան մարմնով :

Վասն որոյ ե՛ւ մեք ըզքեզ աղաչեմք
 Հայր երկնաւոր . դասաւորեա՛մ ըզնրնջե
 ցեալսն մեր ի վերի՛նդդ .քո Երուսա
 դէմ , ի ժողովս անդրանկաց գրեւոյ ի
 յե՛րկինս :

Ապա . Հայր բաղնմազորմ խառովանիմ
 առ քե՛զ որպէ՛ս զանառակ որդի՛ն . Թող
 ինձ ըզմեղս ի՛մ , և սղութեա՛ն :

Տէր ո՛ր գըթացար ի կինն Քանանայի , գը
 Թա՛ և յիս ի մեղաւորս , և սղութեա՛ն :

Տէր ո՛ր դարձուցեր ըզմաքսաւորն ի գի
 տնէթիւն ճըշմարտութեան , դարձո՛ւ եւ
 զի՛ս զմօրքեալս , և սղութեա՛ն :

Ապաշ. Աստը՛ւած բազմումն զորմ, խընա-
յեան յարանրածքս քո Հայր ամենակալ,
և ողորմեա :

Արեգակն արդարո՞ւթեան, ծաղեա՞ն ՚ի
հոգին մեր ըզլնյս ճըշմարտութեանն, և
ողորմեա :

Տուր մեզ Տէր զխաղաղութիւն, և փրկ-
կեա՛ն ՚ի նեղանց մերոց հոգինդ ճըշմարտու-
թեանն, և ողորմեա :

Ապաշ. Ողոր՞մեա ի՛նձ Աստը՛ւած :

Որ զառաջինն ոչ պահե՛լով ըզպատուի՛-
րանըն մեռա՞ք, չնա՛րհեցե՛ր քե՛ւ օրի՛-
նակ մեզ պատուի՛րան կենանց, զի պա-
հե՛լով կենդանանցունք. ողոր՞մ :

Որ ՚ի խորհո՛ւրդ քո կամա՛ւոր մահուանն
եկեղեցի՛ քո Քրի՛ստոս. մեռանելով օրի՛-
նաց մեզանց, զի յարո՛ւցեալ ընդ քե՛զ նա
բողե՛ցի ՚ի փա՛ռս. ողոր՞մ :

Ղաղա. Ահա՛նուութեանց բա՛շխող Քրի՛ս-
տոս ՚ի Բեթանիա՛ եկաւորեալ անյոօք, բա-
րեկամի՛ն Ղազարո՛ւս պարգեւէ զկենդա՛ն-
նութիւնն :

Տընօրինաբար արտասուելով ընդ Մար
Թայի՝ և ընդ Մարիամու ողբակցեր . եւ
որպէս մարդ հանրցանէր մեր եղիք ըզ
Դանգարոս :

Եւ որպէս զԱստուած բարբառով յա
րուցանէ՛ի մեռելոց ըզ չորեքօրեայն . և
զուգընթաց ձայնի՛ն մեռեալն եկն ար
տաքս անասականն :

Յար . Ընդ լուսանալ միաշաբանթի՛ն կան
խեցի՛ն կանայքն ի՛ գերեզմանն , ի՛ խըն
կել զանապանհան մարմինն :

Եւ գտի՛ն ըզ վէմն բարձեալ ի գրանց
գերեզմանին , եւ լուեալ բարբառ ի՛
հրեշտակէն , եթէ՛ յարեալ Քրիստոս և
խափանեաց ըզմահ :

Եւ հանդիպեալ քո Տէր առաքելնցն , և
տուեալ զսղոյն կենդանարար , առաքե
ցեր գնոսա ի փրկութիւն տի՛եզերաց :
Հոգ . Ո՛ր ի քրովբէական կանոսդ հանգ
չիս , այսօր իջէ՛ր յերկնից ի դասս առա
քելոցըն Սուրբ Հոգի . ճրհեալ ես թա
գաւոր անմահ :

Ո՛ր գընա՛նն ՚ի վերայ թե՛ւոյ հո՛ղմոց , ա՛յսօր ՚ի հրեղէ՛ն լեզու՛ն բաժանեա՛լ հանգեա՛ր յաճաքեալսն Սուրբ Հոգի . օրհն :
Որ խնամե՛ն տեսչութեամբ զքո զանա՛րածս , ա՛յսօր եկիր ՚ի համոտատել զեկե՛ղեցի քո Սուրբ Հոգի . օրհն :

Մեծ . Յանճա՛ռ փառաց խո՛նարհեցա՛ր ՚ի մեր բընո՛ւթի՛ւնս , բա՛նդ Աստը՛ւած և մարմնացա՛ր ՚ի սրբո՛յ կուսե՛ն :

Եւ ծնա՛ր ՚ի սուրբ կո՛ւսէ անապական մարմնով . ըզբե՛զ անդա՛դար բարեբա՛նեալ մեծացուցանեմք :

Ա՛յսօր զեկեա՛լդ ՚ի փրկո՛ւթիւն ազգի մարդկան , միաբանութեամբ ամենեքեա՛ն մեծացուցանեմք :

Մեծ . Յարուցե՛լոյն ՚ի մե՛ռելոց բնակա՛րան մայր ե՛ւ կոյս , որ ըզնընջեցեալսն յԱդամայ կենսագործէ ա՛նապական . ըզբեզ մեծացուցանեմք որ օրհնեա՛լդ ես ՚ի՞ կանայս :

Արարողի՛ն երկնի՛ և երկրի՛ եղեր տաճա՛ր եւ առագա՛ստ , որ ըզնընջեցեալսն մեր

հրեղէն նորոգէ՞. զքեզ :

Կերակրողին տիեզերաց արբուցեր ըզքս
սուրբ ըզկանթն, որ ըզննջեցեանլսն մեր
վերըստին նորոգէ. զքեզ մեծա :

Խաչ. Սուրբ Խաչն օգնական հաւատալ
ցնէլոց, կանգնեցաւ ՚ի յերկրի յանլթող
թըշնամւոյն. եկանք ժողովուրդք երկրւ
պագեացո՞ւք :

Արարիչն Աստուած բարձրացաւ ՚ի խա
չին, եւ զմեռեալըս մեղօք փայտին ճա
շակմամբն. ՚ի սմա նորոգեալ կենդանա
ցոյց :

Ի միւսանդամ գանլըստեան աստուածորդ
ւոյն, Սուրբ Խաչն երեւի և լուսանորէ.
զի նա է յոյս հաւատացեալոց :

Ալէլուիա ալէլուիա :

Տէր մի սրտմտութեամբ քով յանդիմա
ներ զիս, և մի բարկութեամբ քով խրա
տեր զիս :

Ողորմեա ինձ Տէր զի հիւանդ եմ ես, բը
ժըշկեա զանձն իմ զի խռովեցան ոսկերք
իմ :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Յովհաննու :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Ամէն ամէն ասեմ՝ ձեզ . ոչ կարէ Որդի
մարդոյ առնել յանձնէ եւ ոչ ինչ , եթէ
ոչ տեսանիցէ զՀայրն զի առնէ . զի զոր
նայն առնէ , զնոյն եւ Որդին նմին նման
գործէ :

Զի Հայր սիրէ զՈրդի , եւ զամենայն ինչ
ցուցանէ նմա՝ զոր ինքն առնէ . և մեծա-
մեծս եւս քան զսոյնս ցուցանէ նմա զգոր-
ծըս՝ ընդ որ դուքդ գարմանայք :

Զի որպէս Հայր յարուցանէ զմեռեալս և
կենդանի առնէ , նոյնպէս եւ Որդի զորս
կամի կենդանի առնէ :

Եւ ոչ եթէ Հայր դատի զոք , այլ զամե-
նայն դատաստանն ետ Որդւոյ իւրոյ . զի
ամենեքեան պատուեցեն զՈրդի՝ որպէս
պատուեն զՀայրն :

Որ ոչ պատուէ զՈրդին , ոչ պատուէ ըզ-
Հայր զառաքիչն նորա :

Փառաց ՚ի ժառս բարձրանան յաջակող :
Քահանայք եւ ժողովուրդք հայցեմք ՚ի :

Յորժամ գրեալքն կա՛տարի՛հն , ո՛ր
 զայնմ աւուր մեզ պա՛տմեցի՛ն . մա՛ր
 գարեի՛ց բանքն յա՛րգի՛հն , ա՛ռաքե՛
 լոցն վե՛ճարի՛ն . ողորմա՛ծ Տէր ո՛ր
 զորմեա՛հ հոգւոցն մեր նընջե՛ցեց :

Հոգւոցն հանգուցեց : Վասն հանգուցեալ :

Քրիստոս որդի Աստու : Հայր մեր որ յերկինս :

Շարահան , ԱԿ .

Հանգ . Արարի՛չ Աստուած եւ ըստեղծիչ
 ա՛զգի մարդկա՛հն մի՛ անտես առնե՛ր
 ըղնընջեցեալն մեր . սյլ հանգո՛ղ հոգիս
 նոցա ընդ սուրբքս քո :

Որդի՛դ միածն՛ն յարութիւն աի՛եղե-
 րա՛հն . մի՛ անտես :

Հոգի՛դ ճշմարիտ մըսիթարիչ սը՛գաւո-
 րա՛հն . մի՛ անտես :

Հանգ . Ձեռքք քո՛ արարին եւ ըստեղծին
 զիս ՚ի հողո՛յ . ՚ի յօրհնել ըզքե՛զ Աս-
 տուա՛ծ յաւիտեա՛ն :

Իսկ պատրանօք բանսարկուին խանիա-
նեցայ յանձառ լուսոյն , եւ դարձայ
անդրէն ՚ի հոգ յորմէ ստեղծայ :

Մըխիթարիչ Սուրբ Հոգի լմսաւորեա
ղմէր նընջեցեալն , եւ հանգո՛ղ հոգիս
նոցա լնդ սուրբըս քո :

Ապաշ. Ծով կենցանդոյս հանապաղ զիս
ալէկո՞ծ է :

Մըրըրկեալ անլիթ թշնամին ինձ յարու-
ցա՞ն է :

Նաւապէտ բարի . լեր անձին իմոյ ա-
պաւէն :

Ապաշ. Մեղայ՝ Տէր բազումողնում Աս-
տուա՞ծ . մեղայ՝ ողորմեա :

Մեղայ՝ Տէր եւ անկանիւմ առաջի քո .
մեղայ՝ ողոր :

Մեղայ՝ Տէր խոստովանիւմ ըզյամնցանա
ի՞մ . մեղայ՝ ողոր :

Ապաշ. Կեր . Որ առաքեցար ՚ի հայրական
ճոցոյ ծածկեալ խորհուրդ ընդ Հօր յա-
ւիտեան , և առեր մարմին զմեղմեցելոյ

նախատեղծին յանապահան ԿՄԼԱԷՆ
անձամբ միմեծեամբ վատրն մերոյ փրկ
կմեծեան, ողորմեան :

Որ փոխանակ ճաշակացրն դառնութեան
մահաբեր սլնաղոյն անձաշակ լինելով
քո քառանհօրեայ, քաղցրացնէցեր յու
սով ըզլնէ՞ նոր քո օրինաց, վատրն :

Որ աջակողմ աւաղակին բացեր ըզդու
ւրն դրախտին կենաց, բաց եւ մեղ
մեղանորացս ողորմութեամբ, որք ընդ
նրմին դքեղ դաւանիմք Տէր և թագա
ւոր, աղաչեմք ըզքեղ ողորմեան :

Ս.-Գ. ՀԻԳԼ. Ա՛յսօ՛ր կանգնեցաւ ամա
ղան մրկլնրտութեան ՚ի թողութիւն մե
ղաց մերոյ :

Ա՛յսօ՛ր Տէրըն մեր լուանայր զոսս աշակ
երտացն և սղմտութիւն զայս ասելով :
Մի՛ ոմն ՚ի ձէնջ եղբարք մաննելոյ է
զիս ՚ի մահ և որոշի՞ յաշակերտացդ :

Զայն լուեալ Պետրոսի անկարկէր առ
Յովհաննէս հարցանել թէ՛ ով իցէ :

Բանն զոր անաց Յիսուս տըրումեցոյց զիւր
զաշակերտուն եւ խուժեցան ամենե-
քեան :

Յար. Դո՛ւ ես քրիստոս կեանք եւ յարմու-
թիւն ազգի մարդկան . ո՞ղորմեա՛ն :
Դո՛ւ յարմուեալ նարդեցեր ըզտիւ-
ղեալս . ո՞ղորմեա՛ն :

Յոյս յարութեան մերոյ աղբիւր կենաց եւ
փրկութեան , ո՞ղորմեա՛ն :

Հոգ. Որ ՚ի հրացայտ սաւառնանթեւիցըդ
վերանըստիս , այսօր ՚ի դա՛տւս հողեղի-
նաց անպատմելի սիրով հեղեալ ՚ի յեր-
կրնից . օրհնեալ ես սուրբ Հոգի՛ն Աս-
տուա՛ն :

Որ ՚ի հրեղէն լեզուացն եռահիւսեանկ
սրբաբանիս , այսօր ՚ի շրթունքս հողե-
ղինացրն հրածորան հեղեալ ՚ի յերկնից .
օրհնեալ ես :

Որ հրակերպիցն արփափայլ բոցով միշտ
երեւիս , այսօր հողեղինացրն հրաճաշակ
բաժանկ հեղեալ ՚ի յերկնից . օրհնեալ :

ՄԷԺ . Ուրախ լեր Աստուածածինն , տա-
ճար անխախտե^ալի . զբեզ մեծանցունյա-
նեմք :

Յըլանցար անանխատաբար , և զԱստուած
վանելանսէս ծընար . ուրախ :

Երգէ մարգարէն , սուրբ է տաճար քո
սքանչելի արդարութեամբ , եւ դունե
երկնային . ուրախ :

Խաչ . Սեղան քո Տէր զօրութեանց հա-
ւատով կանգնեցաւ ի խորանի քում . ե-
կայք ժողովուրդք երկրորդագեսցունք :
Ղէմ պատուական ի խորանի քում
հիմնեցաւ այսօր . եկայք ժողովուրդք
երկրորդագեսցունք :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Այժմ և միշտ և :
Ի սմա մատուցաւ ճրջմարիտ պատա-
րագ , եւ զենունն անապական . եկայք
ժողովուրդք երկրորդագեսցունք :

ԱՆԷԼՈՒԽ ԵՆԷԼՈՒԽ :

Բարձր առնեմ զբեզ Տէր՝ զի ընկալար

զիս, և ոչ ուրախ արարեր զթշնամին իմ
յիս :

Տէր Աստուած իմ՝ կարգացի առ քեզ՝ և
բժշկեցեր զիս . Տէր հաներ 'ի դժոխոց
զանձն իմ, եւ վրկեցեր զիս յայնցանէ՝
որք իջանեն 'ի գուբ :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Ղուկասու :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Զգոյշ լերուք անձանց, գուցէ ծանրանալ-
ցեն սիրտք ձեր շուայտութեամբ և ար-
բեցութեամբ՝ եւ հոգովք աշխարհակա-
նօք, և յանկարծակի հասանիցէ 'ի վերայ
ձեր օրն այն . զի իբրեւ զորոգայթ հասա-
նիցէ 'ի վերայ ամենեցուն որ բնակեալ
են ընդ ամենայն երեսս երկրի :

Արթուն կացէք այսուհետեւ, յամենայն
ժամ աղօթս արարէք, զի արժանի լինի
Ձեր զերծանել յայնմ ամենայնէ որ լինե-
լոց է, և կալ առաջի Որդւոյ մարդոյ :
Եւ 'ի տուէ 'ի Տաճարին ուսուցանէր, և

զգիշերս ելեալ ագանէր 'ի լերինն՝ որ կոչէր Զիթենեաց :

Եւ ամենայն ժողովուրդն կանխէր ընդ առաւօտս առնա 'ի Տաճարն լսել 'ի նմանէ :

Եւ . Պարակցեալ անմարմնականքն առ կենսաւորէ սուրբ Գերեզմանն , տան զաւետիս ազգի մարդկան վասլն կենացն յանէժական . դանսաւորեալ սլարուց նոցին ըղնընջեցեալս յօրն վերջին . լի լաւտերօք միցծ յառագաստ ընդ իմաստուն սուրբ Կուսանացն :

Զահաւորեալ նըշան խաչին յարեւելից փայլեալ ծագին . հաւանտացեալքն 'ի բեզ բերկրին և ուրացողքն կոծեսցին . զերկրապագո՛ւս սրբոյ խաչին պայծառալոյս լուսով նորին . լի լաւ :

Եւ . Թագաւոր փառաց Քրիստոսն՝ որ ժամանեալ գաս 'ի յերկնից 'ի վերայ թեւոց հողմոց քո՛ հայրենի կերպանք , եւ առնե՛ս հրապո՛ր .

ձուլթեալէ՞մբ ըզբըննուլթիւնն ո՛րդւն՝
մարդկա՞ն . ո՞ղորմա՛ծ Տէ՛ր ո՛ղորմեալէ՞ն
Հոգւոցլ՛ն մեր նը՛նջէ :

Հոգւոցն հան : Վասն հան : Քրիստոս որդի :
Հայր մեր որ յերկինս :

Շարական , ԲԶ .

Հանգ . Հրե՛շտակային ձայնիւն օրհնեցուք
զամենատո՛ւրբ զԵրրորդուլթիւնն , փա՛-
ռաւորելով ըզՀայր . որ վերակոչեա՛ց զա-
մենե՛սեան ՚ի մահուանէ՛ յա՛մահուլթիւնն :
Ե՛րգեցէք Տեառն ե՛րգ նոր եկեղեցի՛ք սրբ-
բեցելոյ , Քրիստոսի երկընթացելով . որ
վերակոչեա՛ց զամե :

Սըրբասաց ձայնիւն օրհնեցուք , հոգե-
ւորակա՛ն հընչմամբ գովեցուք , սուրբ
զՀոգի՛ն փառաւորելով . որ վերահանգո՛յց
զամենե՛սեան ՚ի մա՛հ :

Հանգ . Ի ձայն փողոյ գալըստեան քո՛ Տէ՛ր ,

ամենայն հոգիք զարթիցեն կալ ՚ի դա-
տաստանի՝ քում Քրիստոսն Աստուծո
մէր :

Յորժամ հընչէ բարբառն ահագին , եւ
հարկանի փող յարովթեան մերոյ . եւ
մէք գոչելով ասեմք փառք գալձստեան
քո Տէր :

Յորժամ առնեն հատուցումքն Տէր , եւ
սուրբքք քո պարծեցին ՚ի քեզ . եւ մեզ
շնորհեսցես փրկիչ կալ ՚ի յաջմէ՝ քումմէ՝
Ապաշ . Իսրձո զցասումքն քո ՚ի մէնջ , յա-
ղաղակել հողեղինացս . բաղմագունթ Տէր
ինանցեա եւ մի կորովասենք :

Կանգնեա՛ զանկեա՛ր ՚ի գլորմանէ , զվե-
րաւորեալս ՚ի թընամուցն , որ բրժիշկդ
էս հիւանդաց բրժիշկեա՛ զիմ զհիւան-
դութիւնս :

Ի յանցանաց իմոց թախծեալ անձն իմ
գոչեմ՝ ո՞րպէս ըզմա՛քսաւորն . Աստուծո՛
բաւեա՛ զիս ըզմե՛ղաւորս :

Ապաշ . Աներեւութից քննող գազանեաց ,

Քրիշտոսն զհոգւոյ իմոյ ըզհիւանդուն-
 թիւնն և կեցո՛ւ միայն մարդասէր :
 Որ երկայնամիտդ ես առ ամենեւեանն ,
 ողորմեա անձին իմոյ բազմամեղի և կե :
 Ամենաբաւական ողորմութեան շնորհ ,
 պարգեւեա ինձ յահագին աւժերն ըզթո՛ւ
 զսւթիւնն և կե :

Աղաչ. Կէր. Որ ըզխորհուրդ քո գալլու-
 տեանդ յառաջագոյն գուշակեցեր , մալ-
 գարէիւքն խորայեղի զորս ընտրեցեր յեա
 Մովսէսի . սրբ խօսեցան Հոգւով Արքով
 բազմապատիւօք օրինակօք . տո՛ւր մեզ
 Փրկիմէ՛ն ողորմութիւնն և ըզմեղանց ըզթո՛ւ
 զսւթիւնն :

Ի՛ մերձենալ ամաց վերջին , զոր տեսա-
 նողքն ծանուցին , ըզհասանիլ մեր փր-
 կողիդ առ ՚ի՛ վախճան ժամանակին . ե՛-
 րեւեցար ՚ի մեջ մարդկան զգեցեալ ըզ-
 կերպ ծառայական . տո՛ւր :

Ի՛ վեցերորդ աւժեր զԱդամ օտեղծէր ՚ի
 ահիւ քո տիգրական . ո՛ր ոչ պահեալ ըզ-
 պստուիրանքն մերկայաւ ըզպատմու-

Ճանն . ի՛սկ նոր Ա՛դամդ ՚ի վեց դա՛րուն
այց արարե՛ր կորուսելոյն . տո՛ւնը :
Տա՛ճար լուսոյ անլ՛ստութիւն եւ անա-
գա՛ստ անճառ բանին . ո՛ր ըզնախնւոյ մօրն
Ե՛ւայի բարձե՛ր զանէծսը՛ն տըրտմալի .
հայցեա յԱ՛րդւոյ քո միա՛ծնի Հօր հաշ-
տութեան՛ն միջնորդի , բա՛ննալ ՚ի մէնջ
ըլխաւն՛վութիւն եւ տա՛լ զոգւոյ խա՛ղա-
ղութիւն :

Ղա՛ղա . Յաստուա՛ծային ձայնէ գո՛չմանըն
սարսե՛ցին գո՛ղալն՛վ կա՛րապետըք դըժո-
խոցն . եւ մե՛ռեալն եկն արտա՛քս անա՛-
պակա՛ն :

Կա՛ցեալ ՚ի դուրս անրի՛ն և ձայնէ՛ր աղդ-
անրարո՛ղ բարբառալն ՚ի՛ գերեզմանն . Ղա-
զարէ՛ եկ արտա՛քս անա՛պակա՛ն :

Ե՛լեալ ՚ի գերեզմանէն երիզա՛լի՛նդ պա՛-
տանձը՛ն մեռեալն . հրամայեա՛ց լուծա՛-
նել ՚ի կեանաքն յա՛ւիտենից :

Յա՛ր . Ո՛ր կամա՛ւոր խաչե՛լութեամբ քո
Տէ՛ր բարձե՛ր ըզմեղս . ըզքե՛զ բարեբա-
նեմք ամենե՛ցո՛ւն յարո՛ւթիւն :

Որ երեքօրեայ թաղմամբ քո՛ Տէր մեռու-
ցեր ըզմահ . ըզ :

Ո՛ր լուսափայլ յանրութեամբ քո՛ Տէր կե-
նագործեցեր զաշխարհս . ըզ :

Հ.Գ. Նոյն եւ նրման Հօր և Ո՛րդւոյ , Հո-
գիդ անեղ եւ համագոյ , բըղխումն Հօր
անբը՛ննաբար , առող յՈրդւոյ անճառա-
բար . ՚ի վերնատունն այսօր իջեր , զՀո-
գիդ շնորհաց քոյ արբուցեր . ահա՛րբո եւ
մեզ ողորմութեամբ ՚ի բաժակէդ իման-
տութեան :

Եկց ստեղծող արարածոց որ շքեկի՛ր ՚ի
վերայ ջրոց , նոյն եւ ՚ի ջուրսն աւանդա-
նին ՚ի շնորհել մեզ քո՛ւմ էակցին , գը-
գուես սիրով աղանակերպ , զմարդիկ
ծնանի՛ս աստուածակերպ . ահա՛րբո :

Բաբուն վերնոցն իմանալեաց , եւ ըստու-
րին այսր ըզգալեաց , ո՛ր մարգարէս տաս
՚ի հովուաց , և անաբեալս ՚ի ճրկնորաց .
անետաւոր ըզմաքսաւորս , քարո՛ղ բանի
քո՛ւմ զհալածողս . ահա՛րբո :

Մեծ . Սուրբ և աստուածանձին Մարիամ ,

ցանկալի՝ կուսից եւ պարծանք ազգի
մարդկան, մայր և անխախտ մեծացու-
ցանեմք :

Անկէ՛ղ մորե՛նի եւ տաճա՛ր ընդհանու՛ր
լուսոյն, անա՛րատ և անխախտե՛լի կու-
սութիւն, մայր :

Խո՛րհուրդ կենա՛ց եւ մայր կենդանու-
թեան, եւ առաջանա՛տ հրախա՛յլ ծաղ-
մամբ, մայր :

Խա՛ւ. Ա՛պաւինեցաք ՚ի Խա՛չ քո՛ւ արարի՛չ
յաւիտենից, որ ետո՛ւր մեզ պահանգան
յանձնող ընդդէմ թըշնամւոյն, անզե՛մք
սովաւ Փը՛րկի՛չ սահպանեա՛մ զանձինքս մե՛ր
Քա՛րձրեա՛լ թագա՛ւոր ո՛ր վառն մե՛ր ե-
լեր ՚ի Խա՛չ, և՛ բարձեր սովաւ զյանցանս
նախաստե՛ղծի՛ն Ադամայ, անղա :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : ԱյԺԺ և միշտ և :

Գլուխ սուրբ հաւատոյ և փայտ կենաց
մարդկան յայտնեալ, զո՛ր տեսեա՛լ այսոյն
պը՛ղծոյ կործանեցաւ անկանգնե՛լի, անղա :

ԱՆԷԼՈՒԻԱ ԱՆԷԼՈՒԻԱ :

Աստուած յանուան քում կեցո զիս , և
 'ի զօրութեան քում իրաւ արա ինձ :
 Աստուած լուր աղօթից իմոց , ունկնդիր
 բանից բերանոյ իմոյ :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
 Մարկոսի :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս առ :

Այսպէս է արքայութիւն Աստուծոյ . որ
 պէս զի այր մի արկանիցէ զսերմանիս յեր-
 կիր . և ննջիցէ , և յառնիցէ զցայգ և զցե-
 բեկ , և սերմանիքն բուսանիցին եւ աճի-
 ցեն , եւ նա ոչ գիտէ թէ երկիրն ինքնին
 բերէ զպտուղ . նախ՝ զխոտն , եւ ապա՝
 զհասկն , և ապա՝ ցորեան ատոք 'ի հաս-
 կին , այլ յորժամ տայցէ զպտուղն , վաղ
 վաղակի առաքի մանգաղ . զի հասեալ են
 հունձք :

Եւ ասէր , ո՞ւմ նմանեցուցուք զարքա-
 յութիւնն Աստուծոյ , կամ որով առա-
 կաւ՝ առակեսցուք զնա :

Որպէս հատն մանանիոյ՝ որ յորժամ սեր-

մանիցի յերկրի , փոքրագոյն է քան զամենայն սերմանիս՝ որք են յերկրի ։

Եւ յորժամ սերմանիցի , բուռանի և լինի մեծ քան զամենայն բանջար , և արձակէ ոսոս մեծամեծս , մինչեւ բաւական լինել ընդ հովանեաւ նորա թռչնոց երկնից բնակիլ ։

Եւ այնպիսի առակօք խօսէր ընդ նոսա ըզբանն , որպէս կարող լինէին լսել . եւ առանց առակի ոչ ինչ խօսէր ընդ նոսա . բայց առանձինն աշակերտայն իւրոց մեկնէր զամենայն ։

Երբ . Չայնեցեր առ Ղազմրոս որով ետողր մեռելոց յոյս , կենդանութեամբ չորեքօրեայն կենդանամցան որք յԱդամայն . կենաց ձայնիւ վերջին փողոյ կոչեա ըզսամ յայսրմ հողոյ . ի յօթեւանքս Հօրքո՛ւ լուսոյ ըզնընջեցեալս մե՛ր հանգո՛ւ ։ Ղօղեալ սարսեաց պահակ մահու ի կենարան ձայնիդ լըրոյ . անբաւական զոյգ ընդ բանին ետ ըզմեռեալն ըստ հրամանին . իշխանք օդոյս այս սարսեացեն ըզհոգի սորմ մի արգելցեն . ի յօթե ։

Երգ. Յորժամ գրեալ էք ըն կա՛տարի՛հն, ո՞ր
 զայնմ աւուր մեզ պա՛տմեցի՛ն. մա՞ր
 դարէի՛ց բանքըն յա՞րգի՛հն, ա՛ռաքե՛
 լոցըն վը՛ճարի՛ն. ողորմա՛ծ Տէ՛ր ո՛ր
 ջորմեա՛հն հոգւոցըն մե՛ր նընջե՛ցե՛լոց:

Հոգւոցն հան: Ասոն հան: Փրիստոս որդի:

Հայր մեր ոչ յերկինս:

Աստի ասի Գիշերապաշտման, Եարախան Բկ.

Ապաշ. Ե՛կեսցէ՛ Տէ՛ր ՚ի վե՛րայ մեր ողորմ
 մութիւն քո, և բա՛ն փրկո՞ւթեա՛ն քո
 պահե՛սցէ զանձի՛նս մե՛ր ՚ի մե՛ղանց:

Ո՞ղորմութիւն քո և ճըշմարտութիւն քո
 և լոյս ե՛րեսաց քոց առաջնորդեսցէ մեզ
 ՚ի յա՞րդարութիւն:

Ո՞ր ողորմա՛ծդ ես գը՛թած և երկայնա՛
 միտ Տէ՛ր, ընկա՛լ զաղա՛չանքս մեր բարե-
 խօսութեամբ տո՛ւրք Առաջնա՛ծածնի՛ն:

Ապաշ. Տէ՛ր ըղձը՛ւր մի՛ւսանգամ քո գա-

լըստեանդ լըւայ եւ երկեայ . զի ուսայ
 'իսրբոց պատուիրանացն եթէ գան դո՛ւ
 'ի դատել զերկիր :

Տէ՛ր յիշեցի ըզնոր ըզգործս իմ եւ զար-
 հմբեցայ . զի ծանեայ ճըշմարտութեամբ
 զահա՛ւոր եւ զանա՛շառ ըզքո՛ գատաս-
 տանն :

Տէ՛ր յիշեցի եւ ըզգովթ արարչական սի-
 րոյ քո՛ առ քո՛ արարածս . եւ 'ի քո՛ գը-
 թովթիւնդ ապա՛ւինեալ աղա՛չեմ , ողոր-
 մեմ ինձ յաւուր յայնմիկ ֆրիստոս ար-
 դար գատաւոր :

Աստի ասի գերեզմանօրհնէ :

Հանգ . Ի գալըստեան Տեառն՝ն դրո՛ւնք
 երկնից բանի՛ն . եւ ճառագայթիւք ան-
 ճառ լուսով Սուրբ Խա՛չն երեւի :

Յերեւոյ Տեառն՝ն լե՛րի՛նք հա՛լի՛ն .
 եւ 'ի յահէ փառայ նորա՛ շարժի՛ն զօրու-
 թիւնք :

Աւետօք Տեառն՝ն մեռեալնք յա՛ռ-

նե՛հն . և սուրբք ամենայն անճառ փա-
ռօք զարդարին :

Հանգ . Քայ զօրութեանց թագաւորն 'ի
նորոգել զարարածս . 'ի ձայն ահեղ բար-
բա՛ռոյ զարթո՛ւցանէ զննջեցեալն :

Դողան երկի՛նք և երկիր յահէ՛ փառաց
Քրիստոսի . հո՛ւր բորբոքեալ ընթա՛նայ ,
բոցակիզէ զմեղաւորսն :

Նորափետո՛ւր զարդարին դասըք սրբո՛ց
կուսանացն . ուրախութեամբ մրտա՛նեն
'ի յառագաստ փե՛սայի՛ն :

Ի քե՛զ եմք անպաւինեալ ամէ՛նօրհնեալ
Սրբօւհի . լե՛ր բարեխօս անդադար վա-
սը՛ն մերոյ փըրկութեան :

Ապաշ . Յամենայն ժամ աղանչանք իմ այս
էն . 'ի մեղաց իմոց սո՛ւրբ արա՛ զես Տէր :
Յանցանաց իմոց զարհո՛ւրի սիրտ իմ . ա-
ղա՛նժմ զքե՛զ թո՛ղ ինձ Տէր :

Արտասուանց իմոց մի լռե՛ր Տէր . զի
պանդո՛ւխտ եմ ես յանցա՛ւոր երկրի :

Ապաշ . Մե՛ղք իմ բա՛զրւմ են յոյժ ծանր
են քան զա՛ւազ ծովո՛ւ . քանզի քե՛զ մի-

այնոյ մեղայ, ողորմեա ինձ Աստուծ :
Բայց Տէր ըզդո՛ւռն ողորմութեան որ ուշ
բալով կարգամ առ քեզ . քանզի :
Հե՛ղ յիս զգըթո՛ւթիւնըդ քո բազմամո-
ղորմ և մարդասէր . քանզի :

Աղաւ . Կիւ . Որ սլառութիւնն ճըշմարտու-
թեան աւանդեցեր եկեղեցւոյ քո՞ Քրիս-
տոս , անսահման ժամանակա՞ն աղօթել
միշտ ամ Աստուած հոգւո՞վ եւ մըտօք :
Որ լ՛յգբան քո՞ օրինաց հաստատեցեր
գործով մե՞զ օրի՞նակ . հանելով ըզգի-
շէրն ՚ի գլո՛ւխ յաղօթան Աստուծո՞յ բնու-
թեամբ մերով տնօրի՛նաբար , որո՛ւմ կրբի-
նի՞ ծո՛ւնր ամե՛նայն :

Վասն սրոյ եւ մէք սլաղատեսցուք առ
քեզ Քրիստոս . շնորհեա՛ մեզ յամենայն
ժամ լինե՛լ քեզ յանդիմա՞ն , մաքո՛ւր ա-
ղօթիւք ըստ անմարմնոցն որ յերկի՛նս :
Աղաչանօք ա՛ստուածածնին անսպական
քո՛ւմ ծը՛ննողին , զիմանալի՛ աչքս սրտից
մերո՞յ բացե՛ս ողորմութեամբ հայի՛լ
ի լ՛յս քո՞ Քրիստոս :

Ա. 4. Գ. Է. Իմաստուն կուսանքին պատ-
րաստեալ իւղ լապտերաց, ելին ընդ
անահ իրկնաւոր փեսային վառեալ
լապտերօք:

Իսկ յիմարաց կուսիցն ունայնացեալք ի
յիւղոյ, սնապատրաստ գլտահն գալըս
տեան փեսային շնեալ լապ:

Վասն որոյ եւ մէք պատրաստեսցնէք
իւղ հազեւոր, զի մըտցնէք ի յառա-
գահստ անմահ փեսային վառեալ լապ:

Յար. Քոյ յարուածեանդ փառքք վայելէ
երկայնամիտ Տէր:

Օրհնեալ է քո յարուածիւնդ Աստուծոյ,
որ ըզմահ մահով ծանուցեր քոյնն կա-
մաւոր մահուամբդ. քոյ յար:

Գոյումն անեղ հրեշտակին ի վիճին որ
բարոյէր առ սուրբ կանայսն, յարեալ
Տէրն ի մեռելոց. քոյ յար:

Հ. Գ. Իջէր Տէր ողորմութեամբ քո յաշ-
խարհ, եւ ըզմեռեալ բընութիւնքս ի
կեանս վերափոխեցեր:

Եւէր Տէր առ Հայր փառօք ի յերկինս,

եւ մըխիթարիչ առաքելոցն առաքեցեր
սուրբ զՀոգիդ :

Բացեր Տէր այսօր ըզգանձդ երկնային ,
եւ բաշխեցեր առատամպէս պարգեւս
աղքատ բընութեանս :

Մեծ . Ըզբեզ Աստուածամօծին որ վեր-
ժրհնիս ՚ի զօրաց հրեշտակաց . անդ
մարդկան կենդանեաց մեծացուցանեմք :
Ըզբեզ բնակ հրեզէն աստուածութեա-
նըն յիմանակի զօրացն երանեակ , անդ :
Ըզբեզ մայր էմմանուէլի , մարդարէին
յառաջ գուշակեակ , անդ մարդ :

Խաչ . Ի՞ վերայ վիմի հաւատոյ շինեցեր
ըզբս սուրբ զԵկեղեցի . ըզսա պահեա
՚ի խաղանդութեան :

Ո՞ր շնորհեցեր ողորմութիւն ՚ի բնակա-
րանքս հրեշտակաց եւ մարդկան բաւա-
րան . տուր սրմա զանշարժ քո՞ զխաղա-
ղութիւն :

Փառք Հօր և Որդւոյ և , Ա. յԺմ և միշտ և ,

Ի՞ տաճարի՞ փառաց սընբութեան քո՞

քեզ երգեն մանկունք . տո՛ւր սոցա զա-
ռանա քո՞ զս'լորմութիւնն :

Աւելուիա աւելուիա :

Աստուած ողորմեա մեզ և օրհնեա ըզ-
մեզ . երեւեցո զերեսս քո 'ի մեզ եւ
ողորմեա մեզ :

Ճանաչել յերկրի զճանապարհս քո , յա-
զինա ամենայն զիրկութիւնս քո :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մատթէոսի :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Դարձեալ՝ նման է արքայութիւն երկնից
դանձի ծածկելոյ յապարակի , զոր գտեալ
մարդոյ՝ Թաքոյց . և 'ի խնդութենէ անտի
երթաց վաճառէ զամենայն ինչ զոր ունի ,
և գնէ զապարակն զայն :

Դարձեալ՝ նման է արքայութիւն երկնից
առն վաճառականի , որ խնդրիցէ մար-
դարիտս գեղեցիկս :

Եւ գտեալ մի պատուական մարգարիտ՝
երթեալ վաճառեաց զամենայն զոր ինչ
ունէր , և գնեաց զայն մարգարիտ :

Դարձեալ նման է արքայութիւն երկնից
ուռկանի արկելոյ 'ի ծով, եւ յամենայն
ազգաց ժողովելոյ. զոր՝ իբրեւ լցաւ, հա-
նեալ 'ի ցամաք՝ եւ նստեալ ժողովեցին
զբարի բարին յամանս, եւ զխոտանն 'ի
բաց ընկեցին:

Այնպէս եղիցի 'ի կատարածի աշխարհիս.
Ելցեն հրեշտակք՝ եւ մեկնեցեն զչարսն
'ի միջոյ արդարոց, եւ արկցեն զնոսա 'ի
հնոց հրոյն. անդ եղիցի լալ և կրճել ա-
տամանց:

Ասէ ցնոսա Յիսուս. իմացայք զայս ա-
մենայն. ասեն ցնա. այո Տէր:

Եւ նա ասէ ցնոսա, վասն այսորիկ ամե-
նայն դպիր աշակերտեալ արքայութեան
երկնից՝ նման է առն տանուտեառն՝ որ
հանէ 'ի գանձէ իւրմէ զնոր և զհին:

Երգ. Ըստ օրինացն Մովսէսի ընծայեցար
'ի տաճարին, զի ըզբնութիւնքս մարդ-
կային ընծայեսցես Հօր 'ի յերկինս. իսկ
դրբուածովք սուրբ ծերսնւոյն քեւ 'ի
կապից արձակելոյն ողորմեա քո ստեղ-
ծուածոյս՝ յուսով 'ի քեզ նընջեցելոյս:

Թագաւորըդ հրեղինաց, որ ընդ մարդկան հողեղինաց շրջեցար տընօրինաբար կրեցեր ըզկիրքս մարդկաբար. որ վասն մեր զայս ամենայն ի յանձն առեր խո-

նարհուլթեամբ. ողոր :

Արարի՛չ եւ մա՛րդանէ՛հ՝ անօխանալ եւ՛ բարեգնալթ, որ գովի՛սդ ի՛ սրո՛վ. բէի՛հ՝ Տէր դատան՝ արդա՛րութեան. ընդ սրբո՛ց Առա՛քելո՛հ՝ Տէր սլոսա՛կեա՛ զմեր նը՛նչեցեալն. ողորմա՛ծ Տէր ո՛ղորմեա՛հ՝ հողւոցը՛ն մեր նը՛նչե՛ցեալսց :

Հողւոյն հան : Վասն հան : Քրիստոս որդի :

Հայր մեր որ յերկինս :

Շարական, ԳԶ.

Հանգ. Ի ձայն մեծի զուարթնոյն եւ ի հընչումն հրաշալի փողոյն, ո՛վք հողացեալ մարմինըք մարդկան նորոգին, յայնմ ա-

ԼժԷՐ ահեղին յիշեալ Տէ՛հր եւ ըզմէ՛ր
ըզնընջեցեալն, և հանգո ընդ սո՛ւրբս քո :
Յորժամ նըշան տէրունեան ճառագայ-
թիւք փա՛յլի, եւ թագա՛ւորդ թագա՛ւո-
րաց փառօք տե՛սանի. յայնմ աւուր ահ :
Յորժամ ատեան դատաստանի՛ն դը՛նի,
և դըպրութիւնք հրաշիցը՛ն բանին. յայ-

նրմ աւուր ահեղին յիշեալ Տէ՛հր :
Հանգ. Որ երկայնամի՛տդ ե՛ս Տէ՛ր քաղցր
եւ անխոսկալ հանգո՛ զհոգիս քոց ծա՛-
ռայից. զի մի դարձցի՛ տնանկ ամա՛չե-
ցեալ յա՛ւա՛րն ահեղ անտենի՛ն :

Ձ յիշատակ հրաժանրեւոյն ՚ի հաճոյս քե՛զ
ընկալցիս. եւ զուխտըս մէ՛ր ընկալ որպէ՛ս
զԱբելին զնոյ՛ն եւ զԱբրահամուն. զի :
Ի խորան քում սի՛րողաց հանգուսցես ըզ-
ծանուայս քո, և զհոգիս նոցա՛ դանսեցես
ընդ սո՛ւրբբս քո. զի մի դարձցի՛ տնանկ :
Ապաշ. Ձերժո՛ զիս յորոգայթէ որսո՞յլն
եւ յամե՛նայն վըսամեգից ասրե՛ցո եւ
ողո՞ւրմեա՛ :

Յանե՛րեւոյթ թըշնամույն և ՚ի գաղտնի

Նէտից բանասրկուին պա՞հեա և ողոր :
Փըրկեա՛ զիս ՚ի յանցա՛նաց մեղա՛յց ի՞մոց ,
եւ նորոգեա՛ զիս հոգւով գիտո՞ւ լթեան
եւ ողո՞ւ րմեա՛ :

Ապաշ. Թով մեղաց խմո՞ց զիս ալէկոծէ .
որ է՞ս նաւանպետ բարի , շնորհեա՛ ինձ
նաւահանգիստ Հայր ամե՛նանկալ :
Խորը՛ք պատրանայ՞ զիս կորուսանեն . այլ
գո՛ւ նաւանպետ բարի , շնոր :

Որ միայն իշխանդ ես թո՛ղուլ ըլմեղս .
եւ է՞ս աղանչեմ՛ ըզքե՛ղ . Տէր թող ի՛նձ
ըլմեղս իմ Հայր ամե՛նանկալ :

Ապաշ. Կի՛ր . Որ տիրանա՛նա առ ՚ի քէն կար
գեա՛լ տընտե՛ս բնո՛ւթեան մերո՞յ , խմա՛ւ
առթեամք ըզպա՛րտիս եթող քոյո՞ց պար
տանպանաց . թող եւ ըլմե՛ր ըլյանցա՛նա
ողորմութեամբըդ քո Գրիստոս :

Որ զպատմութեանն առաջին զոր զգեցո՛ւ
ցեր օծմամբ հոգւո՞յն , մե՛րկացա՛ք մեղօք
ըստ նախահօրն պատրանաց . զգեցո՛ւ ըզ
նոյն վերջստին ողորմու :

Յաստուածայի՛ն կայծակունան ՚ի սրով

բէիցն անհրապէ՛լին , անմաքրապէս մեր-
 ձեցաք գոլ պարսաւական քում խորհըրդոյ .
 չնորհեա՛մ ըզնայն մաքրութեամբ ՚ի թու-
 ղութիւն մեղաց մերոց :

Որ վառեցա՛ր ՚ի յարիւնայն եւ ոչ կի՛ղար
 ըստ մարե՛նւոյն . այլ ետա՛ւր զհացը՛ն կե-
 նաց՛ կերանկուր բանաւորաց . բա՛րեխա
 սեա՛ առ Քրիստոս ջրնջե՛լ ըզգիր մեղաց
 մերոց :

Ա. գ. Բ. շ. Ահաւո՛ր ես թագաւոր քրոյ՛-
 բէական ձայնի՛ւ օրհնեալ . ՚ի յերկի՛նս
 ՚ի՛ յերկրի եւ յամենայն ժամանակի՛ :

Ահաւո՛ր ես թագաւոր որ նո՛րոգես զքո՛
 զարարածս . հաստատեա՛ս ՚ի՛ հաւատս ՚ի
 գիտութիւն ճշմարտութեա՛ն :

Լուսաւո՛րեա ըզմե՛զ Քրիստոս ՚ի մի՛ւսան-
 ցամ քո՛ գալըստեանն . յորժամ ծագի՛ս ՚ի՛
 յերկնի եւ նո՛րոգես զքո՛ զարարածս :

Յար . Այսօր յարութիւն Քրի՛ստոսի՛ առ
 նեցե՛ք հաւատացեալք ՚ի՛ մի՛ Աստը՛ւած
 Հայր ամե՛նակա՛լ :

Այսօր եւ կանայքն ի՛ւղարե՛րք աւետիս

տալով անաբեւոյն օրհնեն զԱստուծոյ
զՀայր ամենակալ :

Այսօր և հրեշտակք ի յերկինքս հոգե-
ւոր հրեշմամբ երդով օրհն :

ՀԳ . Ո՛ր ի թեւք թեթեւ աննիւթ
սաւառնեալ եւ հրացայտըդ սեւորեկից
վերանքստեալ տեսչութեամբ խնամն
զարարածս . Հոգի՛ւմդ Սոհերբ օրհնեալ
ես յարարածոց քոց :

Ո՛ր սքանչելապանծառ հրաշալի ձայնիւ
ընդ Հօր եւ ընդ Որդւոյ միշտ փառաբա-
նիս , եւ քաղցրութեամբ հայիս յարա-
րածս . Հոգի՛ւմդ Սոհերբ օրհն :

Այսօր աստուածային տեսչութեամբ ի
վերնատունն հրեշտակ հոգման յան-
մամբ , և զանաքեալքն արբուցեալ բաշ-
խեցա՛ր յարարածս . Հոգ :

ՄԵԺ . Աստուածամօծին երկնային դուռն
աստուածային ձայնիւն աւետարանէր
հրեշտակն . ուրախ լեր բերկրեալդ Տէր
ընդ քեզ :

Ի բերովքես բազմեալ ընդ Հօր անապա-

կանա՛քա՛ր բնակի՛լ Հաճե՛ցաւ ՚ի քու՛մ յո՛ւ
բովա՛յնի . ուրա՛խ :

Որ բո՛ցեղէն սրովե՛էիւք շըրջափա՛նկեալ
պահի՛ւր , ա՛յսօր ՚ի՛ մէջ մանրդկան ՚ի գիւր
կըս հողեղի՛նի յայտնեա՛լ . ուրա՛խ :

Խա՛լ . Փայտ կե՛նաց որ փոխա՛նակ մահա
ցո՛ւ պըտողոյն ըզգրիստո՛ս պըտղաբե՛րե՛
ցե՛ր . պարըսպեա՛լ պահեա զն՛ւխտս հա՛
ւատացեղոց :

Քե՛ւ բա՛ցաւ մեզ ճա՛նապարհ ծառոյն
կենաց ՚ի սրովե՛ափակ պահսլա՛նութե՛
նէ՛ն . պարըս :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Այժմ և միշտ և :

Քե՛ւ ազա՛նութե՛ցաւ նախա՛հայրն ՚ի ճաշակ
մա՛նէ պըտողոյն . ե՛ւ քեզ երկը՛րսպագեն ա
մենա՛յն հա՛ւատացեալք . պարըս :

Աւելուիա աւելուիա :

Հաճեցար Տէր ընդ երկիր քո , և դարձու
ցեր զգերութիւն Յակովբայ :

Թողեր զանիրաւութիւն ժողովրդեան քո ,
և ծածկեցեր զամենայն մեղս նոցա :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Յովհաննու :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս առէ :

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ . եթէ ոչ հատն
ցորենոյ անկեալ յերկիր մեռանիցի, ինքն
միայն կայ. ապա թէ մեռանիցի՝ բազում
արդիւնս առնէ :

Որ սիրէ զանձն իւր՝ արձակէ զնա . և որ
ատեայ զանձն իւր յաշխարհիս յայսմիկ՝
'ի կեանսն յաւիտենականս պահեսցէ զնա :
Եթէ որ զիս պաշտեսցէ, զկնի իմ եկեա
ցէ . և ուր եսն եմ, անդ և պաշտօնեայն
իմ եղիցի . եթէ որ զիս պաշտեսցէ պա
տուեսցէ զնա Հայրն իմ :

Երբ . Փառաց 'ի փառքս բարձրանան, ա :
Քահանայք եւ ժողովուրդք հայցեմք 'ի :
Ի դնել բեմի՛ն բազմի՛ փեսաբէ՛ն, և
առաջանալն զմորդարի՛ . Գաբրիէլեա՛ն
փողն՛ն գո՛չէբէ՛ն, սո՛ւրբք ամենայն անդ
հա՛ւաքի՛ն . արդարո՛ց դասըն՛ն բերկ
րիբէ՛ն, իսկ մեղսամեղքըն՛ թա՛խանծի՛ն .

նշորման՝ Տէր ո՛ր շորմեա՛հն հողւոյն
մեր նընջե՛ցե՛լնց ։

Հողւոցն հան ։ Վասն հան ։ Քրիստոս որդի ։
Հայր մեր որ յերկինս ։

Շարական , ԳԿ .

Հանգ . Լո՛յս 'ի լուսո՛յ զմեզ լուսաւորեա ,
որ փառօք Հօ՛ր հանդերձեալ ես գալ 'ի
դատել զերկիր , արժանաւորեա՛մ և զմեր
ընընջեցեալսն անճառ խոստմանց քոց
ընդ սուրբքս քո՛ ։

Հօ՛ր և Հողւո՛յ համագոյակից , 'ի տիեզե-
րական ահե՛ղ ատենին , արժան ։

Երկնի և երկրի՛ արդա՛ր դատաւոր , յո՛ր
ժամ հատուցանես ըստ գործո՛ց իւրա-
քանչիւրոց , արժան ։

Հանգ . Փա՛ռք քեզ Ա՛ստուած փառաւո-
րեալ յա՛ւիտեան՝ որ կենարա՛րդ ես մար-
մնո՞ց , և գոյացո՛ւցիչ հողւոյ մեր նըն-
ջեցե՛լնցն ։

Ո՛ր բարձրացար ի խաճին վասն Ադամայ
նորոգման . և իջանելով քո ի դժմ^ա խա
աւար առեր ըզգերեալն :

Ըզգինս արեան քո յիշեա կենագործող
աշխարհի . և հանգստեան արժանաւո՛ւ
րեան յերո՛ւսաղէմն վերին :

Ապաշ . Քրիստոս Աստղւած աստուծոց ,
ողորմես :

Անօրէնութեամբ ի մեղս երկնեայ զնս
մայր իմ . աղաճեմ փրկիկէ , ողոր :

Վիրաւորեալ մեղօք անկանիմ առ քեզ
փրկիկէ . մի անտե՛օ առներ , ողոր :

Ապաշ . Մաքսաւորն հառաճանօք ի տա
ճարին էան ըզբաւութիւն . նովին ճայ
նիւն և ես գնչեմ , ողորմես ինձ Աստղ
ւած :

Աւազակն աղաղակէր ի խաճին , յիշեմ
զնս Տէր . նովին ճայնիւն և :

Անառակ որդին աղէրսանօք աղաճէր ըզ
քեզ , Հայր մեղայ յերկինս և առաջի՛ք .
նովին ճայնիւն և :

Ապաշ . Կիւ . Լոյս ի լուսոյ ծընո՛ւնդ եւ

ծագումն . որ եկիր 'ի խընդիր մօլորեալ
ոչխարի բնութեանս , զոր ընդ խաչին
բարձեր 'ի վերայ ուսոյդ . մաքրեալ ըզ-
մեզ 'ի մեղաց մերոց :

Մոլորբոր սրբոց եկց մաքրութիւն . որ ա-
ծեր տանքս աւել 'ի մեղաց զաշխարհս
մաքրելով . 'ի նմա գլտեալ զպատկեր . քո
նորոգեցեր . նորոգեա զմեզ 'ի հնութե-
նէ մեղաց :

Ընդ անառակին որդւոյ գոչեմք առ Հայ-
րըդ գլթած , մեղաք յերկի'նս և առաջի
քո քաւիչ յանցանաց . ել ընդ առաջ
սիրով , գլրկեա համբուրիւ , մաքրեալ
ըզմեզ 'ի հնով :

Աղբիւր կենաց բղխեալ յեղեմաց սուրբ
Աստուածածին , որով արբեցաւ երկիր
ծարաւորս հոգւոյն իմաստիւք . տալ մեզ
մաղթեալ աղբիւրս արտասովաց մաքրել
ըզմեզ 'ի հնով :

Ապաշ . Կեր . Ենորհեալ մեզ Տէր ընդ աղքա-
տաց օրինակին Ղազարու ժուռկալու-
թիւն , զի կամաւոր աղքատութեամբ ար-

քայլութեանդ երկնից ընդ նրմին լիցուք
արժանի . լըւր մեզ և ողորմեա՛ Քրիստո՛ս

Աստուծո՛ւ :

Ո՛ր փոխանակ հացին կարօտութեան ըզ-
հացն անմահո՛ւթեանն նրմա՛ շնորհեցեր .
եւ ընդ մեծատանն անգըթո՛ւթեանն ՚ի
գո՞գն Աբրահամո՛ւ ըզնա ընկալար . լըւր :
Լուսաւո՛րեա զաչն սրբոխից ստանալ
մեզ ողորմութեամբ ՚ի քէն Տէր զողոր-
մութիւն . զի մի՛ ընդ մեծատանն հայ-
ցեացուք ՚ի բոց հնոցին ծագի՛ւ մատին
Զուր ՚ի զովսնցումն . լըւր մեզ և ողոր :
Յար . Ը՛ղբո՛ւ յարութիւնդ օրհնեմք մար-
դասէր , աղաղակելով Տէր փառքք քեզ :
Զոր օրհնեն սերովքէքն եւ գովեն քե-
րովքէքն , աղաղա՛ :

Անդադար բերանով անհանգիստ բար-
բառով , աղաղա՛ :

Հ. Գ . Այսօր ցը՛նծան դասք առաքելոցն
Դալնստեամբ Հոգւո՛յն Աստուծոյ . զոր
մխիթարեաց փոխանակ բանին մարմնա-
ցելո՞յ եղեալ ընդ նոսա . փառքս տացուք

նըմա՛ սրբա՛սաց ձայնի՛ւ :

Ա՛յսօր բլի՛սեաց ջո՛ւր կենդանի յերո՛ւ
սաղէ՛մ յորմէ լը՛ցա՛ն գետք անսուածա
յինք . և ընթացեալք անբուցին տին՛ղե
րաց զքառալը՛տանկ աղբի՛ւրն եղեմայ . փա՛
Ա՛յսօր ցօ՞ղով իմանալեալ յամպոց Հող
ւոյն զուարթանցա՛ն բոյսք եկեղեցւոյ .
սարսրտացան դանձա՛ք արդարութեամբ ,
և գեղեցկացան անսպանք մաքր՛ւր կու
սութեամբ . փառքս :

Մեծ . Մայր և կոյս անգախին Քրիստոսի ո՛ր
բարեխօսդ ես մի՛շտ աշխարհի՛ . քեզ ե
րանե՛ն ամենայն անգի՛նք :

Մաքր՛ւր աղաւնի՛ և հսրան երկնի՛ց Մա
րի՛ամ , տաճա՛ր և աթո՛ռ Աստուծոյ բա
նի՛ն , քեզ երանե՛ն :

Քե՛ւ հաճեցան իմանալի՛քն ընդ հողե՛
ղէնքս , ե՛ւ քե՛ւ մերձեցա՛ք ի փայտըն կե
նաց . քեզ երանե՛ն :

Խաչ . Ո՛վ պահապան ո՛ր ծաղեցար յեղե
մայ , նըշան յաղթութեա՛ն ընդդէմ ա
ներեւոյթ թը՛շնամուոյն :

Դու վազեցի՛ր դրախտի՛ն բացող եւ ան-
ռաջնորդ անաղակին . որ զըոյեղէ՛ն սու-
րբն կանգնեա՞յ անեղին հրամանաւ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Այժմ և միշտ և :

Քեւ ցընծա՛ն ըստորայինքս ամենայն ՚ի
մի՛ւսանգամ . քո գա՛լըստեանն . և յաւէ՛ժ
զուարճանա՞յն դասք անմարմնոցն ան-
է՛լցս :

Ալելուիա ալելուիա :

Տէր լուր աղօթից իմոյ՝ աղաղակ իմ առ-
քեզ եկեսցէ , եւ մի՛ դարձուցաներ զե-
րեսս քո յինէն :

Յաւուր նեղութեան իմոյ խոնարհեցո ա-
նիս զունկն քո . յորում աւուր կարգամ
առ քեզ՝ վաղվաղակի լուր ինձ :

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Ղուկասու :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս առէ :

Մի՛ երկնչիր հօտ փոքրիկ . զի հաճեցաւ
Հայր ձեր՝ տալ ձեզ զարքայութիւնն :
Վաճառեցէք զինչս ձեր , և տուք զոգոր-

մուծիւն . և արարէք ձեզ քսակս առանց
հնանալոյ՝ գանձ անպակաս յերկինս . ուր
ոչ գոյ գող մերձենայ , եւ ոչ ցեց ապա-
կանէ . զի ուր գանձն ձեր է , անդ եւ
սիրտք ձեր եղիցին :

Եղիցին գօտիք ձեր սնդեալ ընդ մէջս , և
ճրագունք լուցեալք . և դուք նմանողք
մարդկան՝ որ ակն ունիցին Տեառն իւ-
րեանց՝ թէ երբ դառնայցէ ՚ի հարսա-
նեաց . զի յորժամ գայցէ եւ բախիցէ՝
վաղվաղակի բանայցեն նմա :

Երանի իցէ ծառայիցն այնոցիկ՝ զորս ե-
կեալ տէրն գտցէ արթունս , ամէն ասեմ
ձեզ , զի գօտի ընդ մէջ ածցէ , և բազմե-
ցուսցէ զնոսա , եւ անցեալ սրաշտեսցէ
զնոսա . և եթէ յերկրորդ՝ կամ յերրորդ
սրահու եկեացէ՝ և գտցէ այնպէս , երա-
նելի են ծառայքն այնոքիկ :

Բայց զայն գիտասցիք , եթէ գիտէր տա-
նուտէրն յորում ժամու գող գայ , հսկէր
եւ չտոյր թոյլ ական հատանել ՚ի տան
իւրում :

Եւ դուք՝ եղերուք սատրապոսք , զի յորում
ժամու ոչ կարծիցէք՝ գայ Որդի մարդոյ :

Երգ. Պարակցեալ անմահ. (Տէս յերես 436) :
 Զահաւորեալ նըշան թանջին յարեւելից :
 Յորժամ հընչիւն փողոյն լինի՞նք եւ
 Ղեւտանկան գիրքն յայտնի. ճառաւ
 գայթ սրբոյ թանջի՞նք յարեւելից
 փայլեալ ծագի. հրեշտակաց գունդք
 ծաւակի՞նք, հրեշտականկարք պարոն
 նակիւն. ողորմա՛ծ Տէր ո՛ր զորմեա՞նք
 հողւոցըն մեր նընջեցե՛լնց :

Հողւոցն հան : Վասն հան : Քրիստոս որդի :
 Հայր մեր որ յերկինս :

Շարական , ԴԶ .

Հանգ. Քանդի գբեզ օրհներն իշխանու
 թիւնք երկնից, թագաւոր փառաց ա
 մենակալ ամենակարող. թող ըզմեղըս
 մեր նընջեցե՛լնցն, և հանգո՛ր ի խորանի
 քում ի յարքայական ի՞նչ հանգըստեան :
 Որ ի նախնո՛ւմն ըզմարգարէն Մովսէս
 լ՛սաւորեցեր աստուածային փառօր

տեղեանք աստուածութեանդ քո . ըն-
տաւորեա՛ն և ըզմէ՛ր ըղերնջեանն , և հան :
Բարեխօսութեանք սուրբ Աստուածա-
նի՛ն ծընողի եւ մօր քո յիշեա՛ն զգինս ա-
րեան քո Տէ՛ր , և դասաւորեա՛ն յերանա-
ւէտ յանթառամ՝ եւ յանորրոտմա՛ն 'ի
կեանսդ 'ի յար :

Հանգ . Փառքք քե՛զ Հայր , որ կենարարդ
ես մարմնոց և դոյալուցիչ հոգւոց . ըն-
կա՛նք զօրհնաբանսդ հոգիս յանմահա-
կան քո հանգիստ :

Մարդասիրի Հօ՛ր Որդի , որ պատկերակնց
եղեր հողեղինացս և խաչեցար . ընկ :
Ամենազօր Սուրբ Հոգի , որ անդորրիչ ես
նեղելոց և մըխիթարիչ հոգւոց . ընկ :
Ապաշ . Համբառնամ առ քե՛զ Տէ՛ր զան-
խմ , նայեա՛ն յիս գըթութեանքդ քո . և
ո՛ղորմեա՛ն :

Դու ես յոյս և անպաւէն իմ , զէրծո՛ւ զիս
յորոգայթէ՛ մեղաց . և ո՛ղոր :

Ապրեցուցիչ իմ եւ՛ փրկիչ իմ , ապրե-
ցո՛ւ զիս յորոգայթէ՛ մեղաց . և ո՛ղոր :

Ապաշ. Աստուած մարդանէր ո՛ր զմաքսա-
ւորն արդարացուցեր . քանեա՞նք զիս ընդ
մեղաւորս :

Որ քղանցիւ հանդերձի՛քս՝ ըզմերձեանն
ի քեզ բըժըշկեցեր . քան :

Որ բանիւ հրամանի՛քս՝ զանդամալոյծն
առողջացուցեր . քանեա՞նք :

Ապաշ. Կէր . Որ զօրէ՛նքս սրբութեան պա-
հոց նստի ՚ի դրախտին աւանդեցեր . զոր
ոչ պահեւնի նախաստեղծիցն ճաշակ-
մամբ պըտղոյն ճաշակեցին ըզդանունու-
թիւն մեղաց եւ մահու . վասն ո՛րո՞յ
չնորհեա՞մ մեզ Տէր ճաշակել ըզբաղըրու-
թիւն քոց պատուիրանաց :

Որ զանաղան վիրօք մեղաց հարաք յողիս
ի թըշնամւոյն . եւ ՚ի բողմապատիկ հի-
ւանդութեանս կարօտացաք մարդասի-
րիդ բաճեալն ըզցաւն մեր . վասն ո՛ր-
ո՞րո՞յ բըժըշկեա ըզմեզ Քրիստո՛ս որ-
պէս մարդանէր :

Որ եկիր ՚ի փրկութիւն մարդկան ծը-
նընդեամբ կուսին Մարիամու . եւ կեն-

դանարար քո յանձնաժողով հրաւիրե-
ցեր ըզմահացեալքս ի յարմարութիւն ան-
մահաժողովեան, վասն որոյ աշխատեալ մօր
քո կեցս զմեզ փրկելիչ ։

Ղալա . Ո՛ր ի չորեքկերպեան կենդանեաց
փառաբանին ի բարձունս, այսօր մար-
դասիրանէս փրկելիչ, ի բեթանիա
երթալ յանձն առեր, աղբիւր կենաց
մեր և յոյս ողորմեալ մեզ ։

Ո՛ր յարտասուս մարիամանց գթացեալ
արտասուեցէր եւ ասացեր ցնտա, ո՛ր
ե՞ծդիք, ե՞ս յարուցից ըզսիրելին իմ
զՂալա, աղբիւր կենաց մեր և ։

Աստուածային արարչագործ ճայնիւրդ
քո Բրիստոս ի թաղմանէ կոչեցեր ըզ-
Ղալա՞ծքոս, ցոլցածր կենդանեաց և
մեռելոց Աստուած, աղբիւր կենաց ։

Յար . Անեղանկեց բանիդ Հօր եւ եղբւրց
պատճառ, որ ծընար ի Կուսէն, ըզբեզ
ծանեաք Աստուած, աշխտեմք ողորմեա
աղգի մարդկան ։

Սերովբէիցն ահաւոր և դաժտաւոր կեն-

դանեաց եւ մեռելոց, որ 'ի խաչին բե-
ւեռեցար. ըզբեզ ծա :

Կենդանութեան աղբիւր եւ պարգեւա-
տուն առատ ողորմութեան, որ յարեա-
լըդ 'ի մեռելոց. ըզբեզ ծա :

Հ. Գ. Անբակիցքն Աստուած Սուրբ Հոգի.
ըզմարգարէութեանց նախագնշանկումն
արտախցիեալ լուսաղարդեցեր. անա-
տապէս հեղեալ յանաքեալսն :

Անժամանակ Որդի միածին. ըզխոտա-
ցեալ պարգեւըս անեռեացն 'ի վերնա-
տունն անարտեալ լցեր. անա :

Ամենակալ Հայր երկնաւոր. զանբաժա-
նելի լուսոյդ ըզծագումն հողելի նայլն
չնորհեցեր. անա :

Մեծ. Ըզբեզ օրհնութեամբ մեծացու-
ցանեմք :

Որ ըզբանն Աստուած յարգանդիկրե-
ցեր Սուրբուհի անարատ, և անծառա-
պէս ծընար ըզվերամձգողն երկնից. ըզ-
Որ էից լուսոյն արժանի եղեր բառեալ
ըն 'ի բո գիրկս. և արեգականն արդա-

բուծեան եղեր արեւելք. ըզբեղ օրհն
 խաչ. Զօրութիւն սուրբ խաչի քո Գրիս-
 տոս որ կանգնեցեր ՚ի փրկութիւն աշ-
 խարհի. սա՛հ պահեսցէ՛ ըզմեղ յամե-
 նայն փորձութենէ՛ :

Քանզի ՚ի սմա՛ բարձրացար Աստուած ,
 և ՚ի սմա՛ հեղեր ըզպատուական սուրբ
 զմրիւնըդ . սա՛հ պահ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Ա. յԺմ և միշտ և :

Եւ ըզբո՛ միւսանգամ՝ ըզգալուստըդ նը-
 շանաւ խաչի քո՛ ցուցեր աշխարհի. սա՛ :

Աւելուիա տելուիա :

Մերձեցին խնդրուածք իմ առաջի քո՛
 Տէր , ըստ բանի քում իմաստուն արա զիս :
 Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո՛ Տէր , և բա-
 նիւ քո՛ փրկեա զիս :

Արբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Գրիստոսի՝ որ ըստ
 Մարկոսի :

Տէրն մեր Յիսուս Գրիստոս ասէ :

Ա. յԼ յաւուրսն յայնոսիկ յետ նեղութեա
 նըն այնորիկ՝ արեգակն խաւարեացի , եւ

լուսին ոչ տայէ զլոյս իւր . եւ աստեղք
յերկնից թօթափեսցին , եւ զօրութիւնք
յերկինս շարժեսցին :

Եւ յայնժամ տեսցեն զՈրդի մարդոյ եւ
կեալ ամպովք , եւ զօրութեամբ՝ և փա-
ռօք բազմօք :

Եւ յայնժամ առաքեսցէ զհրեշտակս իւր ,
եւ ժողովեսցէ զընտրեալս իւր 'ի չորից
հողմոց՝ 'ի ծագաց երկրի մինչեւ 'ի ծագս
երկնից :

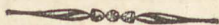
Բայց դուք 'ի թղենւոյ անտի ուսջիք զա-
ռակն . յորժամ տակաւ ոստքն նորա կակ-
ղանայեն , և տերեւ արձակիցի 'ի նմա ,
գիտէք թէ՛ մերձ է ամառն . նոյնպէս և
դուք՝ յորժամ տեսանիցէք զայս ամենայն
եղեալ , գիտասջիք՝ թէ՛ մերձ է առ դուրս :
Ամէն ասեմ ձեզ , թէ՛ ոչ անցցէ ազգս
այս , մինչեւ այս ամենայն եղիցի :

Երկինք՝ և երկիր անցցեն , և բանք իմ ոչ
անցանիցեն :

Երգ . Չայնեցեր առ Ղա . (Տէս յերեւ 444) :
Ղօղեալ սարսեաց սրահակ մահու 'ի կե :
Մովսէս աստուածամիսօհն եւ Ահա՛

բօն ը Ղե^մ Լտացի^ն , մարգարէքն
 Խորա^{յե} լի^հ , և քահանայք հի^ն օ^րի-
 նի^ն , յառաջագոյն մեզ ծա^ն նս^ցի^հն
 ըղգալնստ սուրբ Մի^մ ածնի^դ . Ի փը-
 կութի^ն մեզ յա^յ յանեցի^հն , յանա-
 պատի^ն կերա^մ կրէին . ողորմա^ճ Տէր
 օ^ր զորմեա^հ հոգւոյն մեր նը^ն ջե^մ
 ցեւոյ :

Հոգւոյն հան : Վասն հան : Քրիստոս որդի :
 Հայր մեր որ յերկինս :

Եարական , ԴԿ .

Հանգ . Խը^նդրեմք Ի քէն թագաւոր փա-
 ռայ փառաւորեալդ Ի զուարթնոց . ըզ-
 նընջեցեալսն մեր ընկալ մարդասէր Տէր ,
 և հանգո ընդ սո^ւրբըս քո :
 Յորժամ գաս փառօք Հօր դատել զերկի^ր
 արդարութեան արեգակն . ըզնըն :
 Ի նըստի^լ քո յանենի դատաւոր ահեղ
 Քրիստոս փրկի^չ մեր և յոյս . ըզնըն :

Հանգ. Հայր անբակիզբն բարեխնամ մար-
դասէր. որ ստեղծիչդ ես հոգւոյց և մարմ-
նոց. յիշեալ գերնջեցեալսն մեր և հանգո
լնդ սո՛ւրբըս քո :

Ո՛րդիդ միածին ո՛ր գլթածդ ես ան ան-
մենեսեան. և խաչիւ և անբամբ գնեցի՛ր
ըզքո՛ ժողովուրդս. յիշեալ զգինս անբան
քո Տէր, և հանգո լնդ սո՛ւրբըս քո :

Հոգիդ ճըճմարիտ որ աղբիւրդ ես անբա-
պառելի, եւ լըցուցի՛չ ամենայն բարու-
թեանց յիշեալ գերնջեցեալսն մեր :

Ապա. Քրիստոս Աստը՛ւած յոյս ապանչ-
խանո՞ղաց, շնորհեա՛լ զթողութիւնն բա-
ղում յանցանաց իմոց :

Առ. քե՛զ բաղմանգո՛ւթ ապաւի՛նեանլ կնո՛ր-
դամբ. մի մերժեր ըզմե՛զ յո՛ղորմութե՛-
նե՛ք քումմէ :

Որպէս զաւանդակն աղաղակեմ ան քեզ.
յիշեալ և զին Տէր ՚ի քում յարբայու-
թեանիդ :

Ապա. Ալեք յանցանաց զիս անէկոծեն,
և մեղք իմ բանգում զիս յանդիմանեն :

Արդ զինչ արարից մեղսւցեալ անձամբ
բըս, որ չեմ ապրելոց յահագի՞ն հըրոցն:
Մեղայքեզ քրիստոս Որդի՛ Աստուծոյ,
չնորհեա զթողնլթիւն բա՛ղում յանցա՛
նայ իմոց:

Ապա՛. Կի՛ր. Բանն որ ընդ Հօր յէ՛սութեան
և համագոյ՛ Սուրբ Հոգւոյն ըզտատկե՛րն
իւրանկան խա՛ռնեալ ընդ հոգանիւթ բը
նոթեանս. զո՛ր զարդարեալ փա՛ռօք եդ
ի դրա՛խտին փա՛փկութեան:

Յորո՛ւմ ցընծայր զուա՛րձացեալ անտը՛խ
րական խը՛նդութեամբ. քանզի՛ զԱ՛ս
տուած տե՛սանէր միշտ խոնա՛րհեալ ի
դրա՛խտին. յորմէ՛ զլուսոյն ճառա՛գայթ
տըտաւորէր ի՞նչինքեան:

Վասն որոյ ազա՛յեա մայր Ա՛ստուծոյ Մա՛
րիամ զմիա՛ծի՛ն քո զՈրդի՛ն, զի չնորհեա
ցէ ըստ աւազակին ժառա՛նդե՛լ վերը՛ստին
մեզ ըզդրա՛խտին վայե՛լութիւն:

Դա՛ւ Յիսո՛ւս միա՛ծի՛նն անմա՛հութեանց
պարգե՛ւատուն երեւե՛ցա՛լ մե՛կ, խա՛
փանեայ զզօրո՛ւթիւն մահո՛ւ:

Բըղխման մը արտասուած Մարիամու եւ
Մարթայի անկեալ մի ոտսըն Տեա^ահն,
խընդրէին զնորոգումն եղբօրն :

Բանի^ի և բանն Աստուած կենսագործեաց
ըղ^աւմզարոս ի թաղմանէ^ահն, և եկեալ
արտաքս անմայական :

Յար. Յարեանք երեւեցան առաքելոցն, և
մեղ Փրկիչ ղորմեա :

Քեզ Քրիստոսի^ն թագաւորի^ն անմահի
երկիրպագանեմք, և զյարութիւնըդ քո
փառաւորեմք :

Փառք փրկողիդ և միածնիդ անմահի .
փրկեալ ըզժողովուրդըս քո զոր ըստ
ցան սլառուական արեամբըդ քո սրբոյ :

Հոգ. Ի հարաշարժ անդերէն անհատա
հոսրդ վըտակ, կենդանարանք Սուրբ Հո
գի, օրհնեալ ես ըյս ճըշմարիտ :

Այսօր ի սուրբ վերնատունն եկեալ Աս
տուած ճըշմարիտ, հրաշագարդեաց զա
ռաքեալն ի ըյս փառաց քոյ Հոգի :

Հըրճուողական խընդութեամբ անա
կերտանցն լըցեալ, փառատրելի երգե

ին օրհնեալ ես լնիս գերազանց :
 Մէջ . Ի . քեզ եմք ապաւինեալ Քրիստոսի
 մայր Առողմօյ մերոյ :

Ո՛ր . քան զերկի՛նքս բարձրագոյն Մարի՛-
 ամ , պարծանք եկեղեցւոյ . Քրիստոսի
 մայր Աս :

Ո՛ր . քան զարեգակր՛ն պայծառագոյն Մա-
 րի՛ամ , մի՞ դադարի՛ր բարեխօսել վասն
 մեր , Քրիստոսի մայր Աս :

Խաչ . Սո՛ւրբ զԽաչ . քո շնորհեցեր զէն ե-
 կեղեցւոյ . քում սրբոյ , ո՛րով դատապար-
 տեալ պարտեցաւ Թըշնամի՛ն :

Սո՛վաւ սրահպանեալ զժողովու՛րդս . քո
 Քրիստոս . ո՛րով երկրպագեմք քեզ ընդ
 Հօ՛ր և Հոգւոյն :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Այժմ և միշտ և :

Ի՛ . քեզ ապաւինիմք Քրիստոս որ գալուցդ
 ես Խաչիւ . ո՛րպէս զի փրկեացես ըզմեզ
 յայնմ աւու՛ր ահեղ անունի՛ն :

Աւերուիա աւերուիա :

Ի խորոց կարգացի առ քեզ Տէր , Տէր լուր
 ձայնի իմում :

Եղիցին ականջք .քո 'ի լսել զձայն աղօթից
իմոց :

Արդոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ լսոս
Մատթէոսի :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Յայնմ ժամանակի պատասխանի եւս Յիսուս՝ և ասէ . Գոհանամ զքէն Հայր՝ Տէր երկնի և երկրի . զի ծածկեցեր զայս յիմասանոց և 'ի գիանոց , և յայանեցեր առ զայոց . այո Հայր . զի այսպէս հաճոյ եղեւ առաջի .քո :

Ամենայն ինչ տուաւ ինձ 'ի Հօրէ իմմէ :
Եւ ոչ որ ճանաչէ զՈրդի՝ եթէ ոչ Հայր .
և ոչ զՀայր որ ճանաչէ , եթէ ոչ Որդի ,
և ում Որդին կամիցի յայտնել :

Եկայք առ իս ամենայն աշխատեալք եւ բեռնաւորք , և ես հանգուցից զձեզ :
Առէք զլուծ իմ 'ի ձեզ , և ուսարուք յինէն , զի հեղ եմ և խոնարհ սրտիւ . եւ գալիք հանգիստ անձանց ձերոց , զի լուծ իմ քաղցր է , և բեռն իմ փոքրագի :

Երգ . Ըստ օրինանքն Մովսէսի ընծայեցար 'ի տաճարին , զի ըզբնութիւնըս մարդ-

կային ընծայեացես Հօր 'ի յերկինս . խըն
դրուածովք սուրբ ծերունւոյն քեւ 'ի
կապից արձակելոյն ողորմեա քո ստեղծ
ածուածոյս՝ յուսով 'ի քեզ նընջեցելոյս :
Թագաւորդ հրեղինաց , որ ընդ մարդ
կան հողեղինաց շրջեցար տընօրինաբար
կրեցեր ըզկիրլա մարդկաբար . ո՛ր վառն
մեր զայս ամենայն 'ի յանձն առեր խո
նարհութեամբ . ողոր :

Ահեղ խորհո՛ւրդ քահանայի՜նքն ,
բաղկատարած կայր 'ի՞ բեմի՜ն առաջ
ըն՝ սուրբ Սեղանո՜ւն . հո՛ւր շեջանի՜ ,
խաւա՛ր մերժի՜ . տըրամեալ հոգի՛քն
ուրա՛խանան , զի՛ թողլովին մեղաց
վինի՜ . ողոր :

Երգ . Ես ասացի՜ 'ի վերանալ յինէն
աւուրց իմոց , յո՞ւր երթայցեմ և ես
այսօր . յառաջի՜ն օթեվանին զոր ոչ գի՜
տէի . օգնեա՛լ և ինձ ֆրի՛ստոս այսօր
յառաջի՜ն ճանապարհին . և 'ի՞ միւսան
գամ գալըստեմնըն քո օգնեա՛լ ի՞նձ :
Եկն եհա՛ւս օր վախճանի իմոց .

լալտիւնս ողբումն եւ անխորուն ,
սիրտ իմ խռովեցաւ յիս , ե ոսկերք
իմ ցամաքեցաւ . օգ :

Ի մահիւնս իմ զարթուցին զիս պա-
հանջիւնս զք հոգւոյ իմոյ . տանէիւն
զիս ճանապարհ հեռաւոր , զոր ոչ գի-
տէի . օգ :

Նայեցաիւնս եւ ոչ ոք էր որ օգնէր
ինձ . ապաւինեցաիւնս յԱստուած փր-
կութեան իմոյ . ցընծասցէիւն հոգի
իմ յարթութեան քում . օգ :

Յանըստուեիւնս եւ յանեղ լուսոյն հե-
ռացաիւնս խաբամբ խաւարային . ճա-
շակեցիւնս ըզմահառիժ պըտուղն . հո-
ղանաիւնս պատկեր բարերար ստեղ-
ծակիդ . օգ :

Յանջամաիւնս հոգւոյս ի մարմնոյս ,
ի քաղաիւնս գեղեցիկ շինուածոյս ,
զարհուրիւնս ի սպառնալեաց թագա-
ւորին , թէ պահանջէիւնս յինէն զտա-
ղանդ պատուիրանին . օգ :

Սոսկալիւնս է որ վախճանին եւ ան-

հե՛տ՝ զ օր դատանոտանին . յայնքմ աւ
 ւո՛ւմ՝ Լը ահեղ անոնին . ըզգի՞նս ան
 րեա՛ւմ՝ քո՛ մի անտես անոներ , զի
 պատկե՛ւր եմ բարե՛րար ստեղծու
 ղիդ . օգ :

Զահաւո՛ւմ՝ դատաստան դատաւորիդ
 տեսի , ե՛ւ զարհուրեցա՛ւ . զի ան
 պատրաստ եգիտ զիս ՚ի հըրամանա՛ւմ
 քոց թագաւոր յաւիտե՛նից . օգ :

Աստուածանձի՛ւն անարատ մայր Տեա
 ոքն ե՛ւ կոյս սուրբ . բարեխօսեա՛ւ
 առ Որդի՛ն քո միանձին , զի՞ փրկեա
 ցե՛ւ զմեզ ՚ի սպառնալեաց գե՛հե
 նայն . եւ պարգեւեացե՛ւ մեզ զեր
 կրնից զարբայնութիւնն . եւ հանգու
 ցե՛ւ զհոգիս մեր նընջեցե՛լոցն . օգ :

Հոգւոյն հան : Վասն հան : Քրիստոս որդի :
 Հայր մեր որ յերկինս :

Մաղթանք :

Յիշեացէ՛ բարեգութ և մարդասէրն Աս
 տուած՝ զհոգիս համօրէն հաւատացեալ

ննջեցելոյն : Մանաւանդ զհոգիս հանգու-
 ցելոյս մերոյ (այս անուն) ծառայի իւրոյ ,
 որոյ վասն զպաշտօնս և զպաղատանս մա-
 տուցար : Թողցէ Տէր Աստուած զմեզս նո-
 րա զամենայն՝ զկամայն և զակամայն . զգի-
 տութեան եւ զանգիտութեան . զմահա-
 ցուն և զներելին : Խաչին լուսոյն , Գաբ-
 րիէլեան փողոյն , երանաւէտ ձայնին , աս-
 տուածային տեսոյն , անթառամ պսակին ,
 անմատոյց խորանին , լուսեղէն առագաս-
 տին արժանիս արասցէ : Եւ զամենայն հա-
 լատացեալս անուան իւրոյ՝ խաղաղ կե-
 նօք պահելով , երկնից արքայութեանն ար-
 ժանացուցէ , ամէն :

ԱՒԵՏԱՐԱՆՔ

ԲԺՇԿՈՒԹԵԱՆ

Աւելուիա աւելուիա :

Տէ՛ր՝ մի՛ սրտմտութեամբ քով յանդիմաներ զիս , և մի՛ բարկութեամբ քով խրատեր զիս :

Ողորմեա ինձ Տէ՛ր զի հիւանդ եմ ես , բժըշկեա զանձն իմ , զի խռովեցան ոսկերբ իմ :

Արբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ Մատթէոսի :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Մինչդեռ նա զայս խօսէր ընդ նոսա , ահա իշխան մի մատուցեալ երկիրսպագանէր նմա՝ և ասէր , դուստր իմ արդ եւս վախճանեցաւ , այլ եկեալ դիցես զձեռն քո ՚ի վերայ նորա՝ և կեցցէ :

Յարեաւ Յիսուս՝ և գնաց զկնի նորա աշակերտօքն հանդերձ :

Եւ ահա կին մի՝ տեւատես երկոստասաւ
 նամեայ՝ մատուցեալ յետոյ մերձեցաւ ՚ի
 դրօշակ հանդերձի նորա . քանզի ասէր ՚ի
 մօտի իւրում, թէ միայն մերձենամ ՚ի հան-
 դերձս նորա՝ փրկիմ :

Իսկ Յիսուս իբրեւ դարձաւ՝ և ետես զնա՝
 ասէ . քաջալերեաց դուստր՝ հաւատք քո
 կեցուցին զքեզ, և փրկեցաւ կինն ՚ի ժա-
 մէն յայնմանէ :

Իբրեւ եկն Յիսուս ՚ի տուն իշխանին, և
 ետես զփողահարսն և զամբօխ յոյժ, ասէ
 ցնոսա, ՚ի բաց գնացէք . զի ոչ եթէ մե-
 ռեալ է աղջիկդ՝ այլ ննջէ, և ծաղը առ-
 նէին զնա :

Եւ իբրեւ ել ամբօխն ՚ի բաց, եմուտ կա-
 լաւ զձեռանէ նորա, և յարեաւ աղջիկն :
 Եւ ել համբաւս այս ընդ ամենայն երկիրն
 ընդ այն :

Եւ մինչդեռ անցանէր ընդ այն Յիսուս,
 զհետ եղեն նորա կոյրք երկու, աղաղաւ
 կէին եւ ասէին, ողորմեաց մեզ Որդի
 Դաւթի :

Եւ իբրեւ եկն ՚ի տուն, մատենն առ նա
 կոյրքն :

Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս . հաւատայք՝ եւ
թէ կարող եմ առնել ձեզ զայդ . ասեն
ցնա , այո Տէր :

Յայնժամ մերձեցաւ յաչս նոցա՝ և ասէ .
ըստ հաւատոյ ձերոյ եղիցի ձեզ . և բա-
ցան աչք նոցա :

Եւ սաստեայ նոցա Յիսուս՝ և ասէ . զգոյշ
կայէք , մի՛ ոք գիտացէ :

Եւ նորա ելեալ՝ համբաւեցին զնա ընդ
ամենայն երկիրն ընդ այն :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մարկոսի :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Եւ վաղվաղակի ելեալ ՚ի ժողովրդենէն ,
եկն ՚ի տուն Սիմօնի եւ Անդրեայ՝ Յակո-
բաւ և Յօհաննու հանդերձ :

Եւ զորանչ Սիմօնի դնէր ջերմացեալ , եւ
վաղվաղակի ասեն ցնա վասն նորա :

Եւ մատուցեալ յարոյց զնա՝ կալեալ զձե-
ռանէ նորա , և եթող զնա տենդն , և սլաչ
տէր զնոսա :

Եւ մտեալ դարձեալ ՚ի Կափառնայում ,
յեւ աւուրց լու եղեւ եթէ ՚ի տան է .

և ժողովեցան բազումք՝ մինչեւ տեղի և ոչ լինել, և ոչ առ դրանն . և խօսէր նոցա զբանն :

Եւ գային առ նա՝ բերէին անդամաւորս մի բարձեալ ՚ի չորից :

Եւ իբրեւ ոչ կարէին մերձենալ առ նա յամբօխէ անտի , քակեցին զյարկն ուր էր Յիսուս , և բացեալ զառաստաղն՝ ի ջուցին զմահիւնս յորում՝ կայր անդամաւորսն :

Եւ տեսեալ Յիսուսի զհաւատս նոցա , ապէս ցանդամաւորսն . որդեակ՝ թողեալ լիցին քեզ մեզք քո :

Եւ էին ոմանք ՚ի դպրաց անտի՝ որ անդ նստէին . և խորհէին ՚ի սիրտս իւրեանց . թէ զվնչ է այս՝ որ խօսի սա զհայհոյութիւնս . ո՞վ կարէ թողուլ զմեզս , եթէ ոչ մի Աստուած :

Եւ գիտաց Յիսուս յոգի իւր՝ թէ այնպէս խորհին ՚ի սիրտս իւրեանց , եւ սպէ , զի՞ խորհիք զայդ ՚ի սիրտս ձեր :

Զվնչ դիւրին է . ասել ցանդամաւորսն՝ թողեալ լիցին քեզ մեզք քո , եթէ ասել՝ արի առ զմահիւնս քո և երթ ՚ի տուն քո :

Այլ զի գիտաւ ի թէ իշխանութիւն ունի Որդի մարդոյ 'ի վերայ երկրի՝ թողուլ զմեզս . ասէ ցանդամալոյձն . քեզ ասեմ, արի առ զմահիճս քո՝ և երթ 'ի տուն քո : Եւ յարեալ . և վաղվաղակի առեալ զմահիճսն , ել առաջի ամենեցուն՝ մինչև զարմանալ ամենեցուն եւ փառաւոր առնել զԱստուած՝ եւ ասել , թէ այսպիսի ինչ երբէք՝ ոչ տեսաք :

Արդ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ Ղուկասու :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Եւ էջ 'ի Կաթողիկոսութեամբ 'ի քաղաքն Քալիքեացոյ , և ուսուցանէր զնոսա 'ի շաբաթսն . եւ զարմանային ընդ վարդապետութիւն նորա , զի իշխանութեամբ էր բան նորա :

Եւ էր 'ի Ժողովրդեանն այր մի , զոր ունէր՝ այս դիւի պղծոյ , և աղաղակեալ 'ի ձայն մեծ՝ և ասէ . թուլացո՛ւ զի՞ կայ մեր և քո Յիսուս՝ Նազովրեցի , եկիր Կորուսանել զմեզ . գիտեմք զքեզ ով ես՝ Սուրբը Աստուծոյ :

Սաստեաց 'ի նա Յիսուս՝ և ասէ , պապան-
ձեաց՝ և ել 'ի դմանէ :

Զգետնեաց զնա դեւն 'ի միջի անդ և ել
'ի նմանէ , և ոչինչ վնասեաց նմա :

Եւ եղեն զարմանալիք 'ի վերայ ամենե-
ցուն , խօսելին ընդ միմեանս եւ ասէին .
զի՞նչ է բանս այս , զի իշխանութեամբ և
զօրութեամբ սաստէ այսոց պղծոց՝ և ե-
լանեն :

Եւ երթայր հռչակ զնմանէ յամենայն տե-
ղիս շուրջ զգաւառաւն :

Եւ յարուցեալ 'ի ժողովրդենէ անտի՝ ե-
մուտ 'ի տուն Սիմօնի , և զորանչ Սիմօնի
տաղնապէր ջերմամբ մեծաւ , և աղաչե-
ցին զնա վասն նորա :

Եկաց առ նմա , սաստեաց ջերմանն , և ե-
թող զնա , և վաղվաղակի յարեալ՝ և պաշ-
տէր զնոսա :

Եւ ընդ արեւուն մտանել՝ ամենեքեան ու-
րոց էին հիւանդք 'ի պէս պէս ցաւս , բե-
րէին զնոսա առ նա :

Եւ նա իւրաքանչիւր ումէք 'ի նոցանէ
դնէր ձեռս , և բժշկէր զնոսա :

Եւ անէին դեւքն 'ի բազմաց , աղաղակէին

և ասէին, եթէ դու ես Որդի Աստուծոյ,
և նա սաստէր և ոչ տայր թոյլ խօսիլ, զի
դիտէին զնա թէ Քրիստոսն է:

Եւ իբրեւ տիւ եղեւ՝ ել գնաց յանապատ
տեղի, և ժողովուրդքն խնդրէին զնա, եւ
կին մինչեւ առ նա՝ և արգելուին զնա՝ զի
մի գնացէ 'ի նոցանէ:

Եւ նա՝ ասէ ցնոսա՝ եւ այլոց քաղաքաց
սարտ է ինձ աւետարանել զարքայու-
թիւնն Աստուծոյ, զի յայն իսկ առաքե-
ցայ:

Եւ քարոյէր 'ի ժողովուրդն Գալիլեացոց:

Արդ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Յովհաննու:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Յետ այսորիկ ասին էր Հրէից, և ել Յիսուս
յԵրուսաղէմ:

Եւ էր յԵրուսաղէմ 'ի Պրոպատիկէ աւա-
զանին՝ որ կոչէր Եբրայեցերէն Բեթհեզ-
թա՝ հինգ սրահ:

Յորս անկեալ զնէր բազմութիւն յոյժ հի-
ւանդաց, կուրաց, կաղաց, դօսացելոց,
որ ակն ունէին ջրոցն յուղելոյ:

Եւ հրեշտակ Տեառն ըստ ժամանակի իջա-
նէր յաւազանն՝ և յուզէր զջուրսն . և որ
նախ 'ի շարժումն ջուրցն իջանէր՝ բժշկէր .

ոչ ունելով զնշան հիւանդութեան :

Եւ անդ էր այր մի, որոյ երեսուն և ութ
ամ էր 'ի հիւանդութեան իւրում :

Ջնա իբրեւ ետես Յիսուս՝ զի անկեալ դը-
նէր , և գիտաց եթէ բազում ժամանակք
են այնուհետեւ , ասէ ցնա . կամիս ողջ

լինիլ :

Պատասխանի ետ նմա հիւանդն , Տէր ,
ոչ զոք ունիմ , թէ յորժամ ջուրքն յուզի-
ցին՝ արկցէ զիս յաւազանն . եւ մինչ ես
դանդաղիմ , այլ ոք քան զիս յառաջագոյն
իջանէ :

Ասէ ցնա Յիսուս . արի առ զմահիճս քո՝
և գնա :

Եւ ողջացաւ այրն . և յարեաւ , էառ զմա-
հիճս իւր և շրջէր . և էր շաբաթ յաւուրն
յայնմիկ :

Ասէն Հրէայքն ցբժշկեալն՝ շաբաթ է , և
ոչ էր արժան քեզ առնուլ զմահիճս քո :
Պատասխանի ետ նոցա՝ և ասէ . որ բը-
ժշկեացն զիս , նա ասաց ցիս՝ արի առ

զմահիճա քո եւ զնա :

Հարցին ջնա՝ և ասէն . ո՞վ է այրն որ ա-
սաց ց.քեզ՝ առ զմահիճա քո և շրջեաց . և
բժշկեալն ոչ գիտէր թէ ով իցէ . քանզի
Յիսուս խոյս ետ վասն ամբօխին 'ի տեղ-
ւոջէ անտի :

Յետ այսորիկ գտանէ զնա Յիսուս 'ի տա-
ճարին , եւ ասէ ջնա , ահաւադիկ ողջա-
ցար , մի՛ եւս մեղանչեր . զի մի՛ չար եւս
ինչ լինիցի քեզ :

Գնաց այրն՝ և պատմեաց Հրէիցն , եթէ
Յիսուս էր՝ որ բժշկեացն զիս :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

ՍՐԲՈՅՆ ԳՐԻԳՈՐԻ ՆԱՐԵԿԱՑԻՈՅ

ԱՂՕԹՔ ՎԱՍՆ ԲԺՇԿՈՒԹԵԱՆ , ԺԸ .

Ա . Արդ՝ ես ծնունդս մեղաց , որդիս
մահացու երկանց , արդարեւ անսահման
բիւրուց քանքարաց տուժից գոլ հատու-
ցանող 'ի միում աւուր : Այլ ոչ թէ առ
փոքրկութիւն մարդկային մտաց հայցեմ՝

ներութիւն , այլ առ աննուաղ լիութիւն
 փրկչիդ Յիսուսի Քրիստոսի պաղատիմ
 մարդասիրութիւն , որ չէի երբեմն՝ և ըս
 տեղծեր , չը մաղթեցի՝ եւ դու արարեր ,
 չեւ եւս եկեալ 'ի լոյս՝ եւ տեսեր , ոչ
 յայտնեցեալ իմ՝ և գթացար , ոչ կար
 դացեալ՝ և խնամարկեցեր , ոչ համբար
 ձեալ ձեռն՝ և նայեցար , ոչ պաղատեալ
 և ողորմեցար , ոչ կերպապեալ ձայնիս՝ եւ
 լուար , ոչ հեծեծեալ՝ եւ ունկնդրեցեր ,
 գիտելով զարդեան դիպուածոյս՝ և չ'ան
 տեսեցեր , նախահայեացդ աչօք 'նկատեալ
 զպատժապարտիս չարագործութիւն՝ եւ
 յօրինեցեր : Եւ արդ զքո արարեալս եւ
 զքեւ փրկեալս եւ զայսքանեաց խնամոց
 յանձանձեալս՝ մի խալառ կորուսցէ մե
 ղացն հարուած գիւտք բանասարկուն , մի
 յաղթեացէ յամառութեանս իմոյ մառա
 խաղ՝ ներողութեան քո լուսոյ , մի սրբ
 տիս կարծրութիւն՝ երկայնամիտ բարու
 թեանդ , մի մահացու մտեղիս՝ ամենա
 կատարդ լրութեան , մի տկարութիւնս
 'նիւթոյ՝ անպարտելիդ բարձրութեան :
 Բ. Ահա կարկառեմ զկարկամեալ բազու

կրս հոգւոյս յանուն քո, հզօր, արասցես
 ողջ իբրեւ զառաջինն մինչ 'ի դրախտին
 փափկութեան զպտուղն կենաց կթէի :
 Կաշկանդեալ գօռացեալ 'ի կոր կործան-
 մամբ ընդ կնոջն տագնապելոյ՝ կայ անուղ-
 զելի հոգւոյս թշուառութիւն, ընդ երկիր
 պշուցեալ մեղացն կքմամբ՝ սաստանայա-
 կան բուռն կապանօք, զի մի՛ զերկնայնոյդ
 ընկալցի զողջոյն, խոնարհեաց առիս, մի-
 այն ուղորմած, զի բարձրացուցես զփայ-
 տըս խոնարհ բանաւոր անկեալ, եւ զչո-
 րացեալս ծաղկեցուցես 'ի բարի կրօնս
 վայելչութեան, ըստ աստուածաբանու-
 թեան սուրբ մարգարէին : Որպէս զ'ի ծնէ
 կոյրն անլուսաւոր՝ չունիմ տեսարան, ո-
 րով զատեղծչիդ նկատեալ զկերպ մաղ-
 թեցից, հզօր բարեգութ, միայն դու
 պաշտպան ակնարկեալ խնամովք անճառ-
 քո սիրոյ՝ 'ի շնչական խօսուն քո անօթս,
 յանէից գոյաւորութիւն լուսոյ հաստեա-
 ցես : Ընդ երկոտասանամեայ չարեօք չար-
 չարեալ վշտագին կնոջն տանջեցելոյ՝ գե-
 սովք մեղանաց արեան հեղեղիմ, հայեաց
 'ի բարձանց անմատոյց լուսովդ պարա-

ծածկեալ՝ ուր ոչ է քղանցք ձեռաստեղ-
 ծական վերարկուի ձործոյ , այլ տարա-
 ծու մն հրաշից ամենայն ուրիշք զօրացեալ :
 Ոչ օծութեամբ իւղով՝ պատժապարտս
 ընդ մեղաւորին մատուցեալ առ կենդա-
 նաձիր ոտից գարշապարդ՝ զկաթիլս աչա-
 ցրս վարսիւք հերացս ընծայեցուցանեմ ,
 այլ զամբիծ հաւատս ամբարձմամբ բազ-
 կացս ստոյգ դաւանմամբ հոգւոյ ողջու-
 նիւ շրթանց կափուցմամբ զերկիր համ-
 բուրեմ , խառնեալ հեծութիւն աղբերցս
 արտասուաց՝ բժշկութիւն հոգւոյս աղեր-
 սեմ : Վատնեալ մեղանօք հոգւոյս գոյու-
 թիւն լուծեալ մեղկութեամբ , և յերկուց
 կայից միայնակողմամբ անհաստատ հե-
 տովք , զընթացից գործին՝ նահանջմամբ
 չարին՝ զհետեւականն բարձողութիւն շի-
 նուածոյ մարմնոյս՝ առ ելս ծառոյն կենսա-
 ութ պտղոյն խափանելոյ , պատսպարես-
 ցես անդրէն վերստին , միայն հնարաւո-
 րըդ առ ՚ի փրկութիւն : Զփառաբանա-
 րան հաստուածոյ կերպիս ՚ի բէն եղելոյ՝
 ամրափակ խցմամբ համբացոյց արգել
 հողմ բանսարկուին , հոգիդ քո ազ-

դեալ մեծդ ողորմութեամբ , ըստ յԱ-
 ւետարանին բժշկեցելոյ , հրաշափառա-
 պէս բարեգործեսցես բանդ կենդանի՝ ինձ
 խօսողութիւն անուայթաքելի : Անկեալ
 կամ չարեօք 'ի մահիճս ակառից անկողնոց
 մեղաց՝ դի կենդանի և խօսուն մեռեալ ,
 կարեկցեալ իմումս թշուառութեան ող-
 բականօք ք.քուանաց ձայնից , մի բարե-
 րար Որդի Աստուծոյ , օրհնաբանեալ ա-
 չացդ ցօղով վերականգնեսցես 'ի կենդա-
 նութիւն , իբր զսիրելին 'ի յանճնչական
 մեռելութենէ : Ստոյգ դառնացողս 'ի դը-
 բի մեղաց կամ տարակուսեալ , ձեռն մա-
 տուցեալ՝ արեւ անատուեր Որդի բարձ-
 րելոյ , հանցես զիս 'ի լոյս քումդ նշուլից :
 Ընդ աղիւղորմ թշուառութեան կական-
 ման ձայնի այրւոյն 'ի Նային մօր միամօ-
 րին , տատանմամբ մատանցն , կոծմամբ
 կրծիցն , հոսմամբ արտասուացն , տուայ-
 տանօք տխրութեան դիմացն , և ես պա-
 դատիմ վերջին հեծութեամբս , տուր յու-
 սահատելոյս զքաջալերութիւն մխիթա-
 րութեան զթած քո բանիդ , ասելով եւ
 ինձ գովեալդ բարի ստեղծիչ աշխարհի ,

Թէ մի լար գերի բազմաց ողբալի . որով
 ընդ պատանեւոյն կենդանացելոյ՝ ՚ի վշտու
 ցելոյ ծնողին սփոփանս՝ զամենապարտ ու
 զիս ընկալաց ՚ի . քէն ընդ նմին կրկին նու
 բողբալ : Ընդ այսակիր անդգայելոցն դի
 ւալլուկ և . քարակոշկոճ հեղձամըղձուկ եղ
 կելի անձանցն , քսամներ զխախուիւ հե
 քացն , վայրեններես բանդագուշելոցն , ՚ի
 . քէն ողորմեալ փրկիչ բոլորից , իբրեւ զնո
 սին առ . քեղ դիմեցից . հերքեալ մերժեա
 լսես զգունդս չարացն ասականողաց ՚ի . քո
 խորանէս , զի ժամանեալ Հոգիդ . քո բարի
 այսրէն հանգիցէ , լքեալ զմարմինս մաք
 րութեամբ շնչոյս՝ զգեցմամբ անդամոցս ,
 զգաստ արասցես զխելագարեալս ամենա
 թշուառ : Ընդ գերեցեալ դժոխսաբնակաց
 վտարանդելոցն հոգւոյ արգելեալ կամ ՚ի
 վտանգի . զճառագայթ ողորմութեան փա
 ռաց . քոց ծագեալ՝ լոյսդ իմ անձկութեան ,
 ՚ի կապանաց օցտողին զերծեալ զիս աս
 րեցուսցես : Գաղտնորոգայթ աներեւու
 թերակ վրիպակ արահետ գարշութեամբ
 մեղացս ջրգողեցեալ ոգւոյս կերպարան
 կաց ՚ի տագնապի , զճաճկեցեալն ՚ի տե

տողութեանց զչարագործին թիւնիցն այ-
տուցմունս, քո ինքնաւորդ զօրեղութեամբ
Որդի Աստուծոյ, գթածաբար առողջա-
ցուսցես: Զբաղմազան տարազս ցեղիցն
զանազանից ակտաւորութեց մահացու-
ցանողաց իւրականօք կորստեան բերիւք՝
դժնդակարմատն շառաւելօք հաստատե-
ցելովք ՚ի յանդաստանի անօրէն մարմնոյս,
տարակորզեսցես ՚ի ձեռն ձեռինդ ամենա-
կալի. որ արօրադրեալ միշտ՝ եւ մշակես
զուսմանս հոգւոյ առ բանիդ կենաց ար-
դիւնատրութիւն:

Գ. Եւ քանզի անցաւ ըստ նմանութիւն
օրինականութեանց յանցուածոցս վէր,
ըստ ճարակոյն քաղցկեղի, առ բնաւ ան-
դամս մասնաւորեալ զախտին տարածումն,
չիք սպեղանի իբր խրայելի առ անչափու-
թիւն խարանացն մատուցանել. ՚ի խա-
րըսիտաց բարձինս մինչեւ ցափն կառույ-
ման լրութեան անդամոցս չ'է առողջու-
թիւն, այլ ամենեւին անբժշկութիւն:
Իսկ դու՝ ողորմած բարերար օրհնեալ եւ
երկայնամիտ թագաւոր անմահ, ըւրբ
պաղատանացս արգահատութեան սրախ

վտանգի , որ կարդամս առ քեզ Տէր 'ի
նեղութեան :

Քարոզ :

Վասն հիւանդաց և ամենայն վշտացն :

Աղօթք :

Փարատեա՛ զցաւս եւ բժշկեա՛ զհիւան-
դութիւնս 'ի ժողովրդենէ քումմէ Տէր Աս-
տուած մեր , և շնորհեա՛ ամենեցուն՝ զկա-
տարեալ առողջութիւն նշանաւ ամենա-
յաղթ Խաչի քո , որով բարձեր զտկարու-
թիւն ազգի մարդկան , և դատասպարտե-
ցեր զթշնամին կենաց և փրկութեան մե-
րոյ : Դու ես կեանք մեր և փրկութիւն՝
բարերար և բազումողորմ՝ Աստուած , որ
միայն կարող ես թողուլ զմեզս , եւ մեր
ժեւ զախտս և զհիւանդութիւնս 'ի մէնջ ,
որում յայտնի են պէտք կարեաց մերոց :
Պարգեւիչդ բարեաց՝ պարգեւեա զառաա-
ողորմութիւն քո 'ի վերայ արարածոց քոց՝
ըստ իւրաքանչիւր պիտոյից , յորոց հանա-
պազ փառաւորեալ գովի ամենասուրբ Ներ-
րորդութիւնդ , այժմ և միշտ և յաւի :

Հայր մեր որ յերկինս :

Տ Ն Օ Ր Հ Ն Ի Ք

Ի ՍՈՒՐԲ ԾՆՆԴԵԱՆ

Շարահան, ԴԿ.

Օրհ. Խոյնձո՞ւրդ մե՛ծ եւ սքանչելի՛ որ
յայտմ աւո՛ւր յայտնեցա՛ւ. հո՞վիւքն եր-
գեն ընդ հրե՛շտա՞րս, տա՛ն անետիս
անշխարհի՛ն :

Ծնա՛ւ նո՞ր արքայ՝ ի Բեթղեհէմ՝ բա՞ղա-
բի. որդիք մարդկան՝ օրհնեցէ՞րս, զի
վասըն մեր մարմնացա՛ւ :

Ա՛նբաւելին երկնի եւ երկրի՛ ի խա՛նձու-
րուրս պատեցա՛ւ. ոչ մեկնելով՝ ի Հօ-
րէ՞ս ի սուրբ այրին բա՞ղմեցա՛ւ :

✠ Ա՛յսօր ցընծա՛ն երկինք ի վերո՛ւստ մե-
ծանայծառ աւետեօք, եւ արարածք ա-
մենա՞յն զգեցա՛ն հանդերձ փրկու-
թեա՛ն :

Ա՛յսօր յայրի՛ն ընծայեցա՛ւ Քրիստո՞ս Որ-
դին Ասատուծայ, եւ հրեղինայ բա՞ղմու-
թի՞ւնքն յերկնից յերկիր վա՞յր իջեա՛ւ :

Այսօր հովուանցն տեսեալ զարդարու-
թեան արեգակն . և ընդ հրեշտակս եր-
գէի^ն Փառք 'ի բարձունս Աստուծոյ :
✠ Ի[՛] Հօրէ՛ ծաղեցա՛ր լ՛սաւորել զարա՛-
րածս . ա՛յ^ն ըղա՛նք թեան արեգակն

Տէր փառք քեզ :

Ծընա՛ր 'ի^ն յայրի՛ն , ընծայեցաւ Բե՛թ-
ղէհէմ . ա՛յ^ն ըղա՛նք :

Հովուանցն յայտնեցա՛ր երկրորդեալդ
'ի Մոգուց . ա՛յ^ն ըղա՛նք :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Այժմ և միշտ և :

Ե՛ւ մեք երգեսցո՛ւք որ 'ի Կուսէն մա՛ր-
մնացար . ա՛յ^ն ըղա՛նք :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Ղուկասու :

Ի ժամանակի ծննդեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Եւ հովիւք էին 'ի տեղւոջն յայնմիկ բաց-
օթեայք , որ սղահէին զսղահանութիւնս
գիշերոյ հօտից իւրեանց :

Եւ հրեշտակ Տեառն երեւեցաւ նոցա ,
և փառք Տեառն ծաղեցին առ նոսա , եւ
երկեան երկիւղ մեծ :

Եւ ասէ ցնոսա հրեշտակն . մի երկնչիք ,
 զի ահաւասիկ աւետարանեմ ձեզ ուրա
 խութիւն մեծ , որ եղիցի ամենայն ժո
 ղովրդեանն . Զի ծնաւ ձեզ այսօր Փրկիչ .
 որ է օծեալ Տէր , 'ի բաղաքի Դաւթի :
 Եւ այս նշանակ ձեզ , գտանիցէք մանուկ
 պատեալ 'ի խանձարուրս , եւ եղեալ 'ի
 մսուր :

Եւ յանկարծակի եղեւ ընդ հրեշտակին
 ընդ այնմիկ բաղմութիւն զօրաց երկնա
 ւորաց , որք օրհնէին զԱստուած և ասէին :
 Փա՛ռք 'ի բարձունս Աստուծոյ , և յերկիր
 խաղաղութիւն , 'ի մարդիկ հաճութիւն :

Եւ զիսռք 'ի բարձունսն մինչեւ 'ի կէսն ասիցեն , եւ
 ապա զմնացորդ աւետարանն ընթեցցին :

Եւ եղեւ իբրեւ վերացան 'ի նոցանէ հը
 րեշտակքն յերկինս , ասեն ցմիմեանս հո
 վիւքն . եկայք երթիցուք մինչեւ ցճեթ
 ղէհէմ , և տեսցուք զինչ է բանս այս որ
 եղեւ , զոր Տէր եցոյց մեզ :

Եւ եկին փութանակի , եւ գտին զՄարի
 ամ և զՅովսէփ , և զմանուկն եղեալ 'ի մը

ողոր, եւ ծանեան վասն բանին՝ որ ասա-
ցաւ նոցա զմանկանէն :

Եւ ամենեքին որ լէին՝ զարմանային վասն
բանիցն զոր խօսեցան ընդ նոսա հովիւքն :
Եւ Մարիամ՝ զամենայն զբանս զայսոսիկ
պահէր, և խելամուտ լինէր ՚ի սրտի իւ-
րում :

Եւ դարձան հովիւքն՝ փառաւոր առնելին
եւ օրհնէին զԱստուած վասն ամենայնի
զոր լուան և տեսին, որպէս պատմեցաւ
նոցա :

Այս զմնացեալն ՚ի փառք ՚ի բարձունանէն՝ երգեցեն ,
եւ յամենայն ժամ : Փառք պատիւ և երկրպա : Երգ :

Արեգակն արդարութեանս այսօր յայանե-
ցար ազգի մարդկան, մարդ եղեալ սրը-
բեցեր զճուրս, վերածնեալ զմեզ մկրտու-
թեամբն Սրբոյ Հոգւոյն :

Ի վայելչութիւն սրբոց քոյ յարգանդէ
յառաջ քան զարուսեակ ծնայ զբեզ :
Մարդ եղեալ սրբէ :

Քարոզ՝ Սուրբ զաստուածածինն : Կեցո : Աղօթք՝ Ըն-
կալ Տէր զաղաչանս մեր :

Շարական, ԴԶ.

Օրհ. Լոյս ՚ի լուսոյ ՚ի Հօրէ՛ առաքեցար
 և մարմնացար ՚ի սուրբ Կո՛ւսէն, զի վե-
 ըլսաի՛ն նորոգեցես զապականեալն Ա-
 դամ :

Դու՛ Աստուած ՚ի յերկրի՛ երեւեցար և
 ընդ մարդկան շրջեցար, և փրկեցեր
 ըզտին՝ զերբս յանիծիցն Ադամայ :
 Քե՛զ ՚ի յերկնից՝ վրկայեալ Հօր քո՛ ձայն .
 ասէ Դա՛ է իմ Որդի . եւ Սուրբ Հոգի՛ն
 ըզբեզ յայանեաց աղանակերպ երեւ-
 մամբ :

✠ Ըզբեզ որ հսգւով և հըրով մաքրե-
 ցեր ըզմարդկան աղտելութիւն, սրպէս
 զԱստուած եւ զփրկիւն՝ ամենեքեան
 օրհնեսցուք :

Փրկիչն երեւեցաւ և զաշխարհս անպրե-
 ցոյց ՚ի սկստրանաց թընամուոյն . որդե՛-
 գլորութիւն շնորհելով ՚ի ձեռն միկըր-
 տութեան :

Զրով կիզու ըզմեղքս մեր այսօր երեւ-

Լեան՝ ապրեցո՛ւցիչն , եւ զովանցուցանէ՛
զաշխարհս աստուածայի՛ն ջրո՛վն :

✱ Ը՛ղգը՛ւի վեշապի՛ն Փճրկի՛չն ջախջախեաց ՚ի Յո՛րդանան՝ ՚ի՛ գեան , ե ինքեան իշխանութեամբ զամենեւեան ապրեցո՛ւց :

Զհի՛ն մարդըն նորո՛գելով Փրկի՛չն ՚ի մըկրթաութիւն գայ այսօր , զի զապականեալ ըզբնութիւնըս ջրով նորըն գործեցէ , անապանկան ըզգեցտ փոխարէն տալով մեզ :

Մըկրթոի Քրիստոսս եւ սրբբի՛ն ամենայն արանքաճք , եւ տայ մեզ թողութիւն մեղաց ջրով եւ հոգւով վերամօրրբելով ըզմեզ :

Աւել-իւ՛ Աւել-իւ՛ (յայն-) .

Տուն իսրայելի օրհնեցէք զՏէր . տուն Ահարովնի օրհնեցէք զՏէր :

Տուն Ղեւեայ օրհնեցէք զՏէր . երկիւղածք Տեառն օրհնեցէք զՏէր :

Օրհնեալ Տէր ՚ի Սիովնէ . որ բնակեալն է յերուսաղէմ :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մատթէոսի :

Վասն Մկրտութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Եւ իբրեւ մկրտեցաւ Յիսուս, եւ վաղվա
ղակի 'ի ջրոյ անաի . և ահա բացան նմա
երկինք, և ետես զՀոգին Աստուծոյ զի ի
ջաներ իբրեւ զաղաւնի, և գայր 'ի վերայ
նորա :

Եւ ահա ձայն յերկնից որ ասէր, Դա է
Որդի իմ սիրելի, ընդ որ հաճեցայ :

Եւ ասա օրհնեն զԵւրն ասելով. Օրհնեսցի և սրբեսցի
Ըուրս : Եւ յետոյ Շարական՝ ԴՁ .

Մէկըրտի Քրիստոս եւ սրբի՛ն ամենայն
արամրածք . եւ ասց մեզ Թողութի՛ւն
մեզաց ջրով և հոգւով վերամսրբելով
ըզմեզ :

Քարող՝ Սուրբ Խաչիւս : Աղօթք՝ Պահպանեա : Տաղ՝

Այսօր ձայնէն հայրանկան . յե՞րկնից
իջեալ հաճոյա՛կան . սի՞րեցե՛լց նրդ-
ւոյ վկայն . այ յորդորէ՛, գե՛տ յորդո՛-
րէ՛, գե՛տ Յորդանան՛ն . յորդորական

ձայնիւ՛ Երգէ՛ր՝ մե՛ծ Կարմայե՛տըն
Յովհաննէս :

Այսօր երկիրս երկինք եղէն . երեւ-
ւելով Աստուած Որդւոյն . սիւրով ե-
կեալ ՚ի՛ մկրտիւ . այ յորդո՛ :

Այսօր վերին դասք հրեշտակաց . աւ-
րախանցան ընդ տէրք գալստ . Աս-
տուա՛ծ Որդւոյն ՚ի՛ Յորդանան . այ յորդո՛
Այսօր եկեալ Աստուած Որդին . ՚ի՛
Յորդանան խոնարհուլթեամբ . ջրով
մըկրտիւ ՚ի՛ Յովհաննէս . այ յորդո՛ :

Այսօր Մըկրտիչն Յովհաննէս . ՚ի՛
մըկրտիլն հրաժարէ՛ր . թէ ի՛նչ պարտ
է՛ր ՚ի՛ քէ՛ն մըկրտիւ . այ յորդո՛ :

Այսօր գոչէ՛ր քաղցը՛ ձայնիւ Աս-
տուա՛ծ Որդին Կարմայետին . պարտ
է՛ր զօրէ՛նսն կատարել . այ յորդո՛ :

Այսօր Յովհաննէսն դողալով , ձեռնօքն
ըզՏէրըն մըկրտէ՛ր . ՚ի՛ մե՛ծ յորդո՛
ձանսըն Յորդանանո՛ւ . այ յորդո՛ :

ՏՆՕՐՀՆԵՔ Ի ՍՈՒՐԲ ԶԱՏԿԻ

Շարական , Ա. 2 .

Օրհ . Այսօր յարեալ 'ի մեռելոց փեմայն
անմահ եւ երկնաւոր . քեզ աւետիք
խնդունթեան հարսն 'ի յերկրէ եկեղե-
ցի . օրհնեալ 'ի ձայն ցլնծութեան զԱս-
տուծ քո Սիրն :

Այսօր անձառ լոյսն 'ի լուսոյ լուսաւո-
րեաց զմանկունն քո , լուսաւորեալ
Երուսաղէմ , քանզի յարեալ լոյս քո
Քրիստոս . օրհն :

Այսօր խաւարն անգիտութեան հալա-
ծեցաւ երբեմն լուսովն . եւ քեզ ծաւ-
դեալ ց լոյս գիտութեան յարուցեալն 'ի
մեռելոց Քրիստոս . օրհն :

✠ Այսօր զատիկ մեր զենմամբ Քրիստոս
ոյ . արասցո՛ւք տօն ցլնծութեամբ նո-
րոգեալքս 'ի հնութենէ մեզաց անելով ,
Քրիստոս յարեալ 'ի մեռելոց :

Այսօր հրեշտակն լուսափայլ 'ի յերկնից

Բըեալ զանհուրեցն յոյ ըզպահանպանսն,
եւ սուրբ կանանցն քարողէր անեւով.

Քրիստոս յար :

Այսօր նոր Խորայել կոչեցեալք ՚ի Քրիս-
տոս. անգատեալք անբեամբ գառինն Աս-
տուծոյ, պարեայմէք ընդ երկնայնոցն ան-
եւով. Քրիստոս յար :

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մատթէոսի :

Յետ յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Իսկ մետասան աշակերտքն գնացին ՚ի Գա-
լիլեա՝ ՚ի լեառնն ուր ժամագիր եղեւ նո-
ցա Յիսուս, իբրեւ տեսին զնա, երկիր-
պագին նմա, և ոմանք յերկուացան :
Եւ մատուցեալ Յիսուս խօսեցաւ ընդ նո-
սա եւ ասէ. տուաւ ինձ ամենայն իշխա-
նութիւն յերկինս և յերկրի. որպէս ա-
ռաքեաց զիս Հայր, և ես առաքեմ զձեզ :
Ենացէք այսուհետեւ աշակերտեցէք զա-
մենայն հեթանոսս. Սկսեցէք զնոսս յա-
նուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյ Սրբոյ :

Ուսուցէք նոցա պահել զամենայն՝ որ ինչ
պատուիրեցի ձեզ :

Եւ ահաւասիկ ես ընդ ձեզ եմ զամենայն
աւուրս՝ մինչեւ ՚ի կատարած աշխարհի :

Քարոզ :

Սուրբ իրաջիւս աղաչեսցուք զՏէր զի սո :

Աղօթք :

Պահպանիչ և յոյս հաւատացելոց Քրիս :

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, ամէն :

Հայր մեր որ յերկինս :

ՅԱՆԿ ԿԱՆՈՆԱՅ

Կանոն մկրտութեան .	7
Կանոն մկրտեալ մանկանց .	53
Կանոն սւթօրէից .	65
Կանոն քառասնօրէին .	65
Կանոն կուսի պսակին .	75
Կանոն պսակ վերացուցանելոյ .	102
Կանոն երկրորդ պսակի .	110
Կանոն հաղորդ տալոյ .	115
Կանոն զիշեր ժամու աղօթից .	126
Կանոն խաչալուսայ առնելոյ .	180
Կանոն դժուարածին յղի կնոջ .	188
Կանոն վասն այսահարաց և լուսնոտից .	195
Կանոն սկիհ և մաղզման օրհնելոյ .	214
Կանոն եկեղեցւոյ զգեստ օրհնելոյ .	218
Աղօթք խունկ օրհնելոյ .	221
Կանոն նոր գիւրք օրհնելոյ .	222
Կանոն աղ օրհնելոյ .	229
Կանոն մատաղ օրհնելոյ .	233
Կանոն ջրհոր օրհնելոյ .	236
Կանոն դարմախ օրհնելոյ .	243
Աղօթք վասն երաշտի .	248
Կանոն նորոգ սափրելոյ զհերս պատանւոյն .	250
Կանոն մեծի թաղման .	255
Կանոն մեծի այգուց .	512

Կանոն մեծի եօթն աւուր .	528
Կանոն տղայաթաղ կատարելոյ .	536
Կանոն տղայի պղուց .	576
Կանոն տղայի եօթնաւուր .	587
Կանոն հոգեհանգիստ կատարելոյ].	591
Աւաջն Անբիծք ննջեցելոյ .	406
Երկրորդ " " .	411
Երրորդ " " .	417
Շարականք հանգստեան .	425
Աւետարանք բժշկութեան .	484
Աղօթք բժշկութեան .	492
Տնօրհնէք 'ի սուրբ Մենդեան .	500
Տնօրհնէք 'ի սուրբ Զատիկի .	508

